

334

**ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΜΕΤΡΙΚΗΣ**

1862

**ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΜΕΤΡΙΚΗΣ**

ΤΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΡΩΜΑΙΩΝ ΠΟΙΗΣΕΩΣ,

ΟΙΣ ΠΡΟΣΕΤΕΘΗ ΚΑΙ

**ΜΕΤΡΙΚΟΝ
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ.**

ΥΠΟ

Ι. ΒΕΝΘΥΛΟΥ,

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΝ ΤΩ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΩ ΟΘΩΝΟΣ.

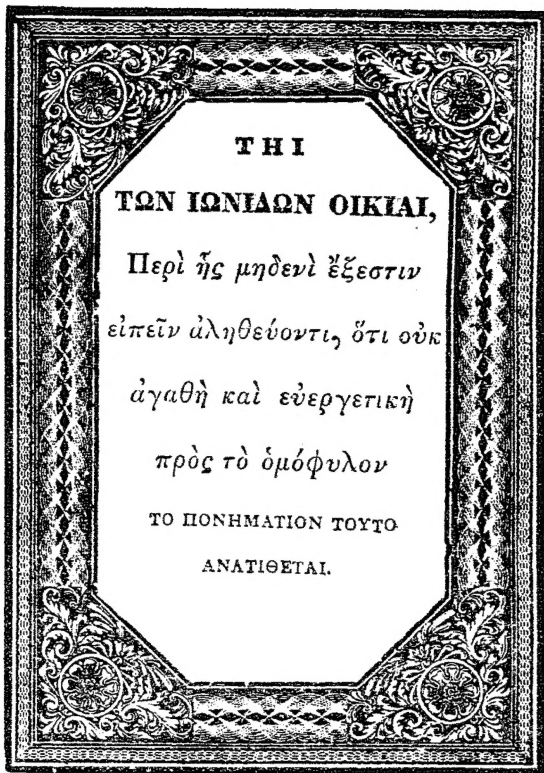
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΤΥΠΟΙΣ Δ. ΕΙΡΗΝΙΔΟΥ ΚΑΙ ΣΥΝΤΡΟΦΙΑΣ.

(Κατὰ τὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ, Ἀριθ. 19)

1851.

ΤΗ Ι

ΤΩΝ ΙΩΝΙΑΩΝ ΟΙΚΙΑΙ,

Περὶ ἧς μηδενὶ ἔξεστιν
εἰπεῖν ἀληθεύοντι, ὅτι οὐκ

ἀγαθὴ καὶ εὐεργετικὴ

πρὸς τὸ ὁμόφυλον

ΤΟ ΠΟΝΗΜΑΤΙΟΝ ΤΟΥΤΟ

ΑΝΑΤΙΘΕΤΑΙ.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ.

Νομίζων ὅτι ἀναπληρῶ οὐ μικρὰν ἔλλειψιν
τινος τῶν διδακτικῶν βιβλίων, ἔγνω, συνοψί-
σας τὴν πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ
παραδόσεών μου μετρικὴν τέχνην τῶν Ἑλλήνων
καὶ τῶν τούτων σχεδὸν κατὰ πάντα μιμητῶν
λατίνων, τύποις ἐκδοῦναι τὸ παρὸν ἐγχειρί-
διον, οὗ τὰ εἰς σύστασιν πρόσφορα ἤρανόσθην
ἐκ τῶν Γερμανῶν, τῶν μόνων ἐν τοῖς νεωτέροις
ἔθνεσι ἀνακαινισάντων φιλοσοφικῇ ἐπιστάσει
καὶ τὴν τῶν προπατόρων ἡμῶν μετρικὴν ἐπὶ τὸ
μεθοδικώτερον. Ὅτι δὲ τὸ παρὸν πονημάτιον δια-
λαμβάνει τὰς ἀρχὰς τῆς μετρικῆς καὶ περὶ τῶν
μᾶλλον ἐν χρήσει καὶ ἀφιλονεικῆτων μόνον μέ-
τρων, ὡς δεῖ πρὸς στοιχειώδη διδασκαλίαν, δῆ-
λον ἤδη καὶ ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς.

Συνιστῶμεν δὲ συνάμα τῇ διδασκαλίᾳ τῆς με-
τρικῆς καὶ τὴν παιδιόθεν ὀρθὴν τῶν ὠτων γυμνα-
σίαν ὅσον ἔνεστι τάχιον, ὅπως μὴ ψελλιζούσῃ,
ἀλλ' ἐναργεῖ καὶ εὐρύθμῳ φωνῇ τοὺς στίχους
ἐκφέρωσιν, ἀρχόμενοι ἐξ ἐκείνων τῶν στίχων
τῆς ἀναγνώσεως, οἵτινες εὐκολώτεροι, τῶν ἡρωϊ-

κῶν — « Ὁραῖος μάθε τάξιν Ὀμήρου ὄφρα θαεὶς μέτρον ἔχῃς σοφίης » — τῶν ἐλεγείων, κατόπιν τῶν ἱαμβικῶν καὶ καθ' ἑξῆς, προχωροῦντες εἰς τοὺς ἐυσκολωτέρους τὸ μέτρον. Ἀναγινωσκέ-
 τωσαν τοὺς στίχους κατ' ἀρχὰς μὲν τμητικῶς (1), ἢ γοὺν κατὰ πόδας, ὥς καὶ οἱ μανθάνοντες τὸ ἀναγινώσκειν ἄρχονται συλλαβίζοντες, ἔ-
 πειτα ὁμῶς σπενδῆτωσαν εἰς τελειοτέραν ἐκφώ-
 νησιν, ἣτις παραγίνεται διὰ τῆς συνεχοῦς ἀδια-
 πτώτου καὶ ῥυθμικῆς ἀναγνώσεως τῶν τὸν στί-
 χον ἀποτελούντων ἁρμῶν, ἐν διακρίσει τῶν ἄρσεων ἅει καὶ Ξέσεων· διότι οὕτω μόνον σώ-
 ζεται ὁ εἰρμὸς ἀκολουθίας. Προσεχέτωσαν δὲ ἐν ταυτῷ, ὅπως τὸ τῶν λέξεων νόημα, καὶ τὰ ἐξ
 ὧν ἂν τύχῃ συνεστῶς ὁ λόγος μέρη, καὶ ἡ στί-
 ξις γίνωνται διάδηλα· ὅτι δὲ ταῦτα κτῶνται οὐκ ἄνευ μελέτης καὶ γυμνασίας πολλῆς, τί δεῖ
 καὶ λέγειν ; (2).

Ἐν τέλει δὲ τοῦ ἐγχειριδίου τούτου προσέθη-

(1) Scandere versum.

(2) Tamen nisi ea docti et exercitati hominis pronuntiatio commendet auribus sensusque audientium non sit tardior quam humanitas postulat, non possunt ea quæ tractavimus, vera judicari.

Sanct. Augustini. De musica lib. VI.

κα συναγωγὴν τινα διαφόρων παραδειγμάτων ἐμμέτρου συνθέσεως ἐξ ἑλλήνων καὶ λατίνων ποιητῶν, ὡς πρόχειρον ἀναγνωσματοάριον εἰς πρακτικὴν γύμνασιν τῶν σπουδαζόντων ἀναγκαῖον.

Ἐλπίζω τριπλῆν τὴν ἐκ τῆς ἐκδόσεως τοῦ βιβλιδίου τούτου ὠφέλειαν· πρῶτον μὲν ὅτι πολλοὶ τῶν τέως ἀμελούντων παντάπασι τῆς μετρικῆς, θεωροῦντες αὐτὴν ὡς δυσκατάληπτον καὶ ἀηδὴ πραγματείαν, θέλουσι μεταβάλλει γνώμην, ἔπειτα δὲ, εἰσαχθέντος αὐτῆς εἰς τὰ σχολεῖα, θέλει ἐγείρει καὶ καταστήσει κοινοτέραν καὶ παρ' ἡμῖν τὴν τῆς ἀληθοῦς καὶ γνησίας ῥυθμικῆς αἴσθησιν· καὶ, ὅτι φιλοτιμηθήσονται καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν λογίων ἀνδρῶν εἰς σύνθεσιν μετρικῆς· ὅθεν κατ' ὀλίγον εὐμοιρήσει ἡ νεολαία τελειότερας.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 4 Σεπτεμβρίου 1851.

Ι. Βενθόλος.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΒΙΒΛΙΩ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

	Σελίς
ΚΕΦ. Α'. Ὅρισμός μετρικῆς, Ῥυθμοῦ, ἄρσεως καὶ θέσεως, ἱστορικὰ καὶ βιβλιογραφικὰ	1
ΚΕΦ. Β'. Περὶ ῥυθμικῶν ποδῶν	12
ΚΕΦ. Γ'. Περὶ ῥυθμικῶν γενῶν	13
ΚΕΦ. Δ'. Περὶ ῥυθμικοῦ Ἀρμοῦ, Ῥυθμικῆς σειρᾶς, περὶ Στίχου καὶ Μέτρου	17
ΚΕΦ. Ε'. Περὶ τοῦ Ἀλόγου χρόνου καὶ τῆς Ἀδιαφόρου συλλαβῆς	21
ΚΕΦ. ς'. Περὶ ἀγωγῆς, Ἀύσεως τῶν Μακρῶν, Συναίρέσεως τῶν βραχειῶν	25
ΚΕΦ. Ζ'. Περὶ καταλήξεως.	28
ΚΕΦ. Η'. Περὶ Τομῆς καὶ Διαίρέσεως	33
ΚΕΦ. Θ'. Περὶ τῶν τῆς μετρικῆς συνθέσεως εἰδῶν	37
Α. Κατὰ στίχον	»
Β. Κατὰ δίστιχον	38
Γ. Κατὰ Συστήματα	»
1. Συστήματα ἐξ ὁμοίων	»
2. Συστήματα ἐξ ἀνομοίων	39
Α. Συστήματα κατὰ σχέσιν	40
α. συστήματα μονοστροφικά	»
β. συστήματα ἐπφδικὰ	»
Β. Ἀπολελυμένα	»
Γ. Μετρικὰ ἄτακτα	41

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Ῥυθμῶν ἐφαρμογή ἐπὶ στιχουργίας.

Σελίς

ΚΕΦ. Α. Περὶ τροχαϊκῶν ῥυθμῶν	42
Α. Κατὰ πόδα μετρούμενοι	44
1. Μονοποδία. Βάσις. Ἐκβάσις	»
2. Διποδία	47
3. Τριποδία	»
4. Τετραποδία	49
5. Πενταποδία	50
6. Ἑξαποδία	»
Β. Κατὰ διποδιαν μετρούμενοι	51
1. Μονόμετρον	52
2. Δίμετρον	53
3. Τρίμετρον	54
4. Τετράμετρον. (Τετράμετρον Τροχαϊκόν, Χωλιαμβικόν (= Ἴππωνάκτειον)	55
5. Πεντάμετρον. (Ἑπέρμετρον)	62
ΚΕΦ. Β. Περὶ Ἰαμβικῶν Ῥυθμῶν	63
Α. Κατὰ πόδα μετρούμενοι	64
1. Μονοποδία	65
2. Διποδία	»
3. Τριποδία	66
4. Τετραποδία	67
5. Πενταποδία	»
6. Ἑξαποδία	68
Β. Κατὰ διποδιαν μετρούμενοι	»
1. Μονόμετρον	70
2. Δίμετρον	1

3. Τρίμετρον	73
α. Τρίμετρον τῶν Ἰαμβογράφων	77
β. Τρίμετρον τῶν Λυρικῶν	79
γ. Τρίμετρον τῶν Τραγικῶν	80
δ. Τρίμετρον τῶν Κωμικῶν	84
ε. Τρίμετρον τῶν Σατυρικῶν	87
ζ. Τρίμετρον χωλιαμβικόν (= Ἰπ- πωνάκτειον)	88
4. Τετράμετρον	89
ΚΕΦ. Γ. Δακτυλικὶ ρίθμοι	92
α. Ῥητοὶ δάκτυλοι	»
1. Μονόμετρον	93
2. Δίμετρον (Ἀδώνειος στίχος)	94
3. Τρίμετρον	95
α. Χοιρίλιον μέτρον	96
β. Ἑλεγεῖον πεντάμετρον	»
4. Τετράμετρον	100
5. Πεντάμετρον	101
6. Ἑξάμετρον (ἥρξον)	102
β. Ἀλογοὶ ἢ λογασιδικοὶ δάκτυλοι	113
1. Δάκτυλος συνημμένος τροχαίῳ	115
2. Φερεκράτειος στίχος	»
3. Δάκτυλος συνημμένος διποδία τροχαίῳ	»
4. Ἰππωνάκτειον μέτρον (= σαπ- φικὸν ἐνεασύλλαβος)	116
5. Σαπφικὸς στίχος ἐνδεκασύλλαβος)	»
6. Γλυκῶνιος στίχος	»
7. Ἀλκαϊκὸς στίχος ἐνδεκασύλλαβος	117
8. Πριάπειος στίχος	118
9. Φιλαίκειος στίχος εἰδεκασύλλαβος	»

10. Ἀλκαϊκὸς στίχος δεκάσύλλαβος	120
ΚΕΦ. Δ. Ἀναπαιστικοὶ ῥυθμοὶ	»
Α. Ῥητοὶ ἀνάπαιστοι	»
1. Μονόμετρον	123
2. Δίμετρον (παροιμιακὸς στίχος)	124
3. Τετράμετρον (Δακωνικὸς στίχος)	128
Β. Ἀλογοὶ ἢ λογαοιδικοὶ ἀνάπαιστοι	130
ΚΕΦ. Ε. Χοριαμβικοὶ ῥυθμοὶ	131
1. Μονόμετρον	134
2. Δίμετρον (Asclepiadeum primum s. minus)	135
3. Τρίμετρον (Asclepiadeum majus)	136
ΚΕΦ. ς. Ἰωνικοὶ ῥυθμοὶ	138
Α. Ἰωνικοὶ ἀπ' ἐλάσσονος	»
1. Δίμετροι (Ἀνακρεόντειος στίχος)	140
2. Τετράμετροι	141
Β. Ἰωνικοὶ ἀπὸ μείζονος (Σωτάδειος στίχος)	143
ΚΕΦ. Ζ. Δίστιχος σύνθεσις	144
1. Ἑλεγείον δίστιχον (Ἡρωελεγείον)	145
2. Μέτρον Ἰππωνάκτειον	146
3. Ἰαμβικὸν τρίμερον (Iambicum se- narium quaternarium)	147
4. Ἀρχιλόχειον πρῶτον	148
5. Ἀρχιλόχειον δεύτερον	149
6. Ἀρχιλόχειον τρίτον	150
7. Ἀρχιλόχειον τέταρτον	»
8. Πυθιαμβικὸν πρῶτον	151
9. Πυθιαμβικὸν δεύτερον	152
10. Ἀλκμάνειον	153
11. Ἀσκληπιάδειον δεύτερον	154

12. Σαπφικὸν μείζον	155
ΚΕΦ. Η.' Στροφικαὶ συνθέσεις	156
1. Στροφή Σαπφικὴ	158
2. Στροφή Ἀλκαϊκὴ	162
3. Ἀσκληπιάδειον τρίτον	164
4. Ἀσκληπιάδειον τέταρτον	165

Μετρικὸν Ἀναγνωσματοάριον	169
---------------------------	-----

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΩΝ ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ.

Σελίδι, Στίχῳ

- 7, 27, ἀντὶ ἀντέρως, ἀναγίνωσκε ἀντέρως.
 17, 14, ἀφαιρετέα ἡ λέξις εἰρμοῦ ὥς περιττεύουσα.
 33, 12, ἀντὶ κεφάλαιον ἔβδομον, ἀναγίνωσκε Ὀγδοον.
 36, 6, ἀντὶ μαρὰν, ἀναγίνωσκε μακράν.
 104, 24, ἀντὶ ὠδύνων ὠδύνησι, ἀναγίνωσκε ὠδίνων
 ὠδύνησιν.
 » 25, ἀντὶ ψυλαφύων, ἀναγίνωσκε ψηλαφόνων.
 114 12, ἀντὶ ἦ, ἀναγίνωσκε ἡ.
-

ΜΕΤΡΙΚΗ.

ΓΕΝΙΚΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

οοοοοο

ΟΡΙΣΜΟΣ ΜΕΤΡΙΚΗΣ, ΡΥΘΜΟΣ, ΑΡΣΙΣ ΚΑΙ ΘΕΣΙΣ,
ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΑ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Ὅρισμός.

§ 1.

Ἡ θεωρία τῆς διὰ συνδυασμοῦ μακρῶν τε καὶ βραχειῶν συλλαβῶν στιχοποιίας, ἃτε ὑπαγομένης εἰς ποιᾶν τινα διαμέτρησιν, καλεῖται Μ ε τ ρ ι κ ή.

Σημ. Ἡ κανονίζουσα τὸν χρόνον ἐκάστης συλλαβῆς διδασκαλία, ἡ Προσφδία, μέρος οὖσα τῆς Γραμματικῆς, δηλονότι δὲν ἀνήκει κυρίως ἐνταῦθα.

Ῥυθμός.

§ 2.

Πᾶν καλλιτέχνημα περιέχει ὕλην καὶ εἶδος· ἡ μὲν πάρεστιν ὡς ὑπόστασις, ἐφ' ἧς τὸ ἀναφαῖνον ἔννοιάν τινα εἶδος φιλοτεχνεῖται· καὶ τῆς μὲν ὕλης ἡ ἐν τόπῳ εἰδοποίησις λέγεται σ χ ῆ μ α, ἡ δὲ ἐν
1.

χρόνον ῥυθμός. Παράγεται δὲ οὗτος ἐκ ποιᾶς τινος συνθέσεως χρονικῶν μερίων κατ' ἀναλογίαν καὶ συμμετρίαν διηρημένων, οἷον δηλοῦται διὰ τινων κατὰ διαδοχὴν γινομένων κινήσεων, ὡς ἐν τοῖς φθόγγοις τοῖς ἐνάρθροις, ἐν τοῖς μελωδικοῖς τῆς φωνῆς τοῦ τε ἀνθρώπου καὶ τῶν ᾠδικῶν ὀργάνων στοιχείοις καὶ ἐν ταῖς συλλαβαῖς καὶ λέξεσι καὶ περιόδοις· πάντ' ἄρα ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα, δι' ὧν ὁ χρόνος μετρεῖται, ῥυθμοῦ εἰσιν ὑποστάσεις, ἃς ὁ Ἀριστόξενος προσαγορεύει τὰ ῥυθμιζόμενα. Αἱ ἐκ τῶν συλλαβῶν λέξεις εἰσὶν ἄρα τὸ ῥυθμιζόμενον, ἡ ὕλη· τὸ δὲ μέτρον, τὸ εἶδος· ἡ δὲ ἔννοια, ἡ ψυχή.

Σημ. “ Διαιρεῖται, λέγει Ἀριστείδης ὁ Κοϊντιλιανός, ὁ χρόνος ὑπὸ τῶν ῥυθμιζομένων τοῖς ἐκάστοις αὐτῶν μέρεσιν· ἔστι δὲ τὰ ῥυθμιζόμενα τρία· λέξεις, μέλος, κίνησις σωματική· ὥστε διαιρήσει τὸν χρόνον ἡ μὲν λέξις τοῖς αὐτῆς μέρεσιν, οἷον γράμμασι καὶ συλλαβαῖς, καὶ ῥήμασι, καὶ πᾶσι τοῖς τοιούτοις· τὸ δὲ μέλος τοῖς αὐτοῦ φθόγγοις τε καὶ διαστήμασιν· ἡ δὲ κίνησις σημείοις τε καὶ σχήμασι· καὶ εἴ τι τοιούτον ἔστι κινήσεως μέρος. . . . Ἄρα ὁ πᾶς ῥυθμὸς τρισὶ τούτοις αἰσθητηρίοις νοεῖται· ὅψει, ὡς ἐν ὀρχήσει· ἀκοῇ, ὡς ἐν μέλει· ἀφῇ, ὡς οἱ τῶν ἀρτηριῶν σφυγμοί· ὁ δὲ κατὰ μουσικὴν, ὑπὸ δυοῖν· ὀψεώς τε καὶ ἀκοῆς· ῥυθμίζεται δὲ ἐν μουσικῇ κίνησις σώματος, μελωδία, λέξις· τούτων θ' ἕκαστον καὶ καθ' αὐτὸ θεωρεῖται καὶ μετὰ τῶν λοιπῶν, ἰδίᾳ τε ἑκατέρου καὶ ἀμφοῖν ἅμα. — ταῦτα δὲ σύμπαντα μιγνύμενα τὴν ᾠδὴν ποιεῖ. ”

Ἐπισημειωτέον δὲ, ὅτι οἱ ἄρχαῖοι μετεχειρίσθησαν καταχρηστικώτερον τὴν λέξιν ῥυθμὸς καὶ ἐπὶ πραγμάτων ἐν

τόπω ἡρεμούντων, λέγοντες οἷον ἄγαλμα εὐρυθμον· ἀλλ' ἐπὶ τῶν τοιούτων ἡ λέξις δηλοῖ κυρίως τὴν ἀναλογίαν τῆς τῶν μερῶν διατάξεως, τῆς κατὰ ῥυθμόν πως δηλουμένης ἐπὶ τόπου, ὥσάν ἐπὶ χρόνου.

Τὰ δὲ καθ' ἑκάστα χρονικὰ μῦθια ἐξ ὧν σύγ-
κεται ὁ ῥυθμὸς δὲν πρέπει βέβαια νὰ συνέχωνται
παραπολὺ πυκνὰ, διότι οὕτω δὲν διακρίνονται
παρερχόμενα ὥσάν σύνολόν τι μανότονον· ὅτι δὲ
πάντως ἀνάγκη τοῦ ὑπάρχειν συνέχειάν τινα χρο-
νικῶν μορίων δηλόν, διότι ἐν μόνον μόνιον δὲν
παρέχει πῶποτε ῥυθμόν.

Ἀπαιτεῖται δὲ πρὸς ῥυθμόν καὶ συμμετρία τις,
ἥγουν τεταγμένη ἴσων χρόνου μορίων ἐπιπροφῇ· διότι
π. χ. ἐπὶ βραγδαίᾳ βρογχῇ δὲν αἰσθανόμεθα ῥυθμόν,
ἀλλὰ θόρυβον συγκεχυμένον, παυομένης ὁμως τῆς
βρογχῆς, ὅταν ἐκ τῆς στέγης καταπίπτῃ τὸ ὕδωρ
στάγμα πρὸς στάγμα κατὰ τινα τάξιν ἐπανειλημ-
μένην καὶ συνέχειαν, καθὼς ἐπὶ τῶν σφυροκοπη-
μάτων χαλκέως, τότε ἡ προσοχὴ ἡμῶν ἐλκύεται
πρὸς τὴν τοιαύτην κροῦσιν, τὴν ἔννοιάν τινα ῥυθμοῦ
παρέχουσαν, οἷον αἱ ἰσομεγέθεις αὗται καὶ ἐξ ἴσου
ἀπ' ἀλλήλων διεστῶσαι στιγμαί, ● ● ● ● ● ●
ἀλλ' ὁ τοιοῦτός ἐστιν ὁ ἀπλούστερος καὶ κα-
τώτατος ῥυθμοῦ βαθμὸς, ὃν εἰκότως ὀνομάζομεν
ἀπ' αὐτομάτου ῥυθμόν, πρὸς τὴν τέχνην ἀχρηστον,
τὸ δ' ὅλον μονοειδῆς ἐπανάληψις μερῶν αὐτοτελεῶν

οὐτ' ἀρχήν, οὔτε τέλος ἐχόντων· οὐδὲ μέσον· διότι τὸ μέσον πρὸς τὸ ἄκρον ὁρίζεται.

Ῥυθμὸς δὲ τεχνικὸς προκύπτει ἐκ τῆς τακτικῆς συνεχείας ἐπαισθητῶν χρονικῶν μορίων καλόν τι σύνολον ἀπαρτιζόντων· ἀλλ' ἵνα τοιοῦτος ᾖ, δῆλον ὅτι πρέπει νὰ παρέχῃ ἐνότητα ἐν ποικιλίᾳ, ὅπερ ἐστὶ κοινὴ πάντων τῶν καλλιτεχνημάτων συνθήκη. Λεκτέον δὲ νῦν πῶς ἄρα καθίσταται ποικίλος ὁ ῥυθμός, κατόπιν δὲ, καὶ πῶς ἐνιαῖος. Καθίσταται λοιπὸν ποικίλος, ὅταν τὰ χρονικὰ μόρια δὲν παρέχωσιν ἴσας μονοειδῶς συνεπομένους χρονικὰς στιγμὰς, ἀλλ' ἐναλλάξ μείζους καὶ ἐλάττους· ὁ δ' ἀπλούστερος τοιαύτης τινὸς παραλλαγῆς τρόπος ἐστίν, ὅταν ἐκ δύο συνεχομένων χρονικῶν μορίων τὸ μὲν πρῶτον δυνατώτερον ᾖ τοῦ δευτέρου, οἷον $\bullet \circ \bullet \circ \bullet \circ$, ἢ ἀντιστρόφως, οἷον $\circ \bullet \circ \bullet \circ \bullet$. ἢ δὲ τοιαύτη παραλλαγή ἐνδέχεται διαφόρως ἔτι συνδοιαζομένη νὰ ἐκαστηθῇ, φέρ' εἰπεῖν, ἂν ὑποτάξωμεν πλείονα χρονικὰ μόρια ἀδύνατα κατόπιν ἐνὸς δυνατωτέρου, καὶ ἀντιστρόφως· παρακατιόντες δὲ θέλομεν ὁρίσει τίς καὶ ποία χρονικῶν μορίων σύνθεσις ἐστὶ ῥυθμοποιός· ἐπειδὴ δὲν δύναται σύνθεσις οἰαδήποτε νὰ παρῇ ῥυθμὸν, ὥς οὔτε οἰαδήποτε σύνθεσις τόνων συμφωνίαν, οὔτε οἰαδήποτε σύνθεσις ψηφίων, συλλαβήν.

Περὶ ἄρσεως καὶ θέσεως.

§. 3.

Τὸ δυνατώτερον χρονικὸν μόριον, τὸ ἐν τῷ βα-
δίξειν ἢ χορεύειν διὰ τῆς καταθέσεως τοῦ ποδὸς
γινόμενον, ἐλέγετο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Θέσις
(ἐκ τοῦ τίθημι)· τὸ δ' ἀσθενέστερον, Ἄρσις
(ἐκ τοῦ αἶρω) (1). Σημειωτέον ὅμως, ὅτι οἱ
νεώτεροι τῶν μετρικῶν ἀντέστρεψαν τὴν τῶν ὀνο-
μάτων τούτων ἔννοιαν, ἄρσιν εἰπόντες, ὅτι οἱ Ἑλ-
ληνες θέσιν, καὶ τὰν ἀπάλιν· καὶ ταῦτα, ὡς
φαίνεται, ὑφ' ἡγησαμένου τοῦ Πρῖσκιανοῦ, “ In
unaquaque parte orationis arsis et thesis necessariae
sunt, non in ordine syllabarum, sed in pronuntiatione,
velut in hac parte, natura, ut quando dico natu, ele-
vatur vox et est *Arsis* in tu, quando vero ra deprimi-
tur vox et est *Thesis*· καὶ ἡμεῖς παραδεχόμεθα τὴν
τοιαύτην, καί τοι ἄλογον μετατροπὴν, ἵνα, ἐπὶ τῆς
ἀναγνώσεως τῶν νεωτέρων μετρικῶν πονημάτων,
ἀποφύγωμεν τὴν σύγχυσιν. Ἡ δὲ ἔντασις, δι' ἧς
ἔτερον τῶν χρονικῶν μορίων ἐμβριθέστερον τοῦ ἐ-
τέρου δηλοῦται, προσαγορεύεται κ ρ ο ὦ σ ις (ictus).

(1) Εἰς τὴν Θέσιν αἰνιττόμενος λέγει ὁ Ὅμηρος (Ὀδ.
Θ. 264. “ Πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον πασίν.” καὶ ὁ Ἀρισ.
(Πλουτ. 767),

Οἱ δ' ἡκολούθουν κατόπιν ἐστεφανωμένοι,
· · · · · ἐκτυπέτο δὲ
ἐμβαδ· · · · · εὐρύθοις προβήμασιν.

Λοιπὸν ἐκ τῶν εἰρημένων ἔπεται, ὅτι ἄρσις καὶ
 θέσις, καίτοι ἀλλήλων διακεκρυμμένα, παρέχουσιν
 ἐνότητα ἐν ἐτερότητι, καὶ ὅτι ἡ ἄρσις ὑφίσταται διὰ
 τὴν θέσιν, καὶ ἀνάπαλιν, καθ' ὃν λόγον τὸ ταχὺ
 πρὸς τὸ βραδύτερον καὶ τὸ μείζον πρὸς τὸ ἔλαττον
 ὥσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ προφορικοῦ λόγου δὲν ἡσθα-
 νόμεθα τὴν τοιζομένην συλλαβὴν, μὴ προφερο-
 μένης τῆς ἀτονίστου χαλαρώτερον· ὁ λόγος λοιπὸν
 τῆς ἄρσεως πρὸς τὴν θέσιν ἐστὶ κυρίως τὸ προσα-
 πτόμενον ἐπὶ τῆς ὕλης εἶδος, ἡγουν τὸ ρυθμίζον αὐ-
 τήν· ὁρισμὸς ἄρα τοῦ τεχνικοῦ ρυθμοῦ ἐστίν, ἄρσεως
 καὶ θέσεως συνέχεια. Προσέτι δὲ ἔπεται ἐντεῦθεν,
 ὅτι ὁ ἐλάχιστος ρυθμὸς δυνατὸν νὰ προκύψῃ καὶ ἐκ
 δύο μόνων χρονικῶν μορίων, τοῦ μὲν ἐν ἄρσει, τοῦ
 δὲ ἐν θέσει· ἀλλ' ὑπάρχουσιν καὶ ρυθμοποιοὶ συνθέ-
 σεις ἐκ τριῶν, τεσσάρων καὶ ἔτι πλειόνων χρο-
 νικῶν μορίων κατὰ διαφόρους σχέσεις ἄρσεως πρὸς θέ-
 σιν. Τέλος σημειωτέον ἐνταῦθ' ὅτι ὁ Ἑρμαννος ὠνό-
 μασε τὴν θέσιν, ἀσχομένην ρυθμοῦ, ἀ ν ἄ κ ρ ο υ -
 σ ι ν· οἱ δὲ τοιοῦτοι τῶν ρυθμῶν πάντες εἰσὶν ἀ ν ι -
 ὄ ν τ ε ς, αἱ δὲ ἐξ ἄρσεως, κατιόντες.

Σημ. Πρὶν δὲ προβῶμεν ἐκ τῆς περὶ ἄρσεως καὶ θέσεως
 διδασκαλίας περαιτέρω, παρενθέσωμεν ὀλίγα τινὰ καὶ περὶ
 π ρ ο σ φ ὀ ρ ι α ς τοῦ φύσει ζοιχεῖα ρυθμικὰ ἐνέχοντος προφο-
 ρικοῦ λόγου. Καὶ ὁ πεζὸς μὲν λόγος παρέχει ρυθμὸν τινα,
 καίτοι ἄτακτον καὶ μετὰ πολλῆς τῆς ἀδείας· διότι ἐκάστη
 λέξις ἔχει μακρὰς καὶ βραχείας συλλαβὰς ὑφισταμένας

ὡς ὕλην ῥυθμοῦ· ἔχει δὲ καὶ τόνους (ὀξὺν καὶ βαρύν), ἡγουν ἐπίτασιν τε καὶ ἀνεσιν φωνῆς (= ἄρσιν καὶ θέσιν)· καὶ, καθ' ὅλου μὲν εἰπεῖν, τίθεται ἐπὶ τῆς ἄρσεως ὁ τόνος· ἀλλὰ δέχονται κατὰ συναίρεσιν τὸν τε ὀξὺν καὶ βαρύν τόνον συνημμένως αἱ ἀμφοτέραι τὰς τάσεις ἐπὶ μιᾷ συλλαβῇς ἔχουσιν λέξεις. Ταῦτα λοιπὸν εἰσι τὰ ἐν τῇ προφορᾷ πάσης λέξεως μελωδικόν τι παρέχοντα· ὅθεν καὶ πάννυ προσηκόντως τὴν περὶ τόνων διδασκαλίαν ὠνόμασαν οἱ ἀρχαῖοι, ἐκ τοῦ προσάδειν, π ρ ο σ φ δ ί α ν.

Κατὰ μὲν τὸν τονισμόν τῶν τῆς Ἑλλάδος φωνῆς λέξεων, εἰσὶ τινα εἶδη ῥυθμῶν, ἅτινα πῶποτ' ἐπὶ ταύτας δὲν ἀπαντῶνται, οἷον ὁ μὲν δάκτυλος ἄτ' ὠδικώτερος τῆς πεξῆς λαλιάς· δὲν ἀπαντᾷται, ἀλλ' ὁ τροχαῖος καὶ ὁ ἱαμβος τὰ μάλιστα λεκτικὰ τῶν μέτρων ('Αριστοτ. Ποιητ. 4.) σημεῖον δὲ τούτου, ὅτι ἐν γένει αἱ λέξεις κατὰ τροχαῖον ἢ κατ' ἱαμβον τονίζονται· εἰ δὲ τινες φαίνονται μὲν τονιζόμεναι δακτυλικῶς, οἷον τδνομα Οἴτυλος, ἀλλ' ὅμως ὁ τούτων τονισμός ἐστι τῷ ὄντι τροχαῖός· διότι κεῖται ἡ ὀξεῖα ἐπὶ τοῦ δευτέρου σημείου τῆς πρώτης συλλαβῆς· ἄρ' οὕτως ἔχει ὁ τόνος ύ υ υ, ὅπερ ἔμφασιν τροχαῖον παρέχει. ἂν ὅμως ἡ προπαραλήγουσα ἐπερισπᾷτο (Οἴτυλος), τότε ὁ τονισμός ἐγένετο τῷ ὄντι δακτυλικός· ἀλλὰ τοῦτο οὐδέποτε συμβαίνει, καὶ ἐντεῦθεν ὁ κανὼν, ὅτι πῶποτε ἡ προπαραλήγουσα δὲν δέχεται περισπώμενην. Οὕτω λοιπὸν ἡ μὲν λέξις αὔρα ὀξύνεται (ύ υ υ), περισπᾷται δὲ ἡ Μοῦσα (ύ υ υ). ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τονισμός λέξεων τοιούτων, οἷον ἀνθρωπος, Μενέλεως, πόλεως, χρυσόκερως, ἄντερως, εἰ καὶ τὸ φαινόμενον ἀντιστατεῖ πρὸς τὸν προειρημένον λόγον, ἀλλ' ὅμως ὑπάγεται τὰ μάλιστα· ἐπειδὴ ἡ λέξις ἀνθρωπος ἔχει δύο τόνους, τὸν μὲν ἐπὶ τῆς προπαραλήγουσας, τὸν δὲ, ὑποδεέστερον βέβαια τοῦ προτέρου, ἐπὶ τοῦ θρω. διότι πᾶσα λέξις ἐπιδεχομένη τόνους περισσοτέρους, δύναται τὸν μὲν γραπτὸν νὰ μεταβιβάσῃ πορρωτάτῳ, ἀλλ' ἐπὶ τῆς συνθέτου λέξεως ε ὕ λ ο φ ο υ ς, ἐπειδὴ εἰς μόνος τόνος ἀκούεται, δὲν μεταβιβάζεται εἰς τὴν παραλήγουσαν. Ἐκάστη μὲν λέξις, ἅτε μονάς τις, ἀρχικὴ καὶ πρωτότυπος οὖσα, δὲν ἐπιδέχεται, εἰμὴ ἓνα τόνον, ἐν συνθέ-

σει δὲ μεθ' ἑτέρας, διατηρεῖ τὸν οἰκοῖον ἑκατέρα τόνον· ἀλλ' οἱ Γραμματικοὶ μόνον ἓνα τόνον ἐπισημειοῦσι, τοῦ ἐτέρου ἀφ' ἑαυτοῦ δηλουμένου ἀγράφως, οἷον ἐπὶ τῆς λέξεως ἄνθρωπος· τέλος τοιοῦτον λόγον τονισμοῦ ἔχουσιν αἱ προῤῥήθηται λέξεις, Μενέλεως, πόλεως, χρυσόκερως, ἄντερως, τοὔτεστι δὲν τονίζονται κατὰ δάκτυλον· διότι τὸ βραχὺ ἐπρὸ ἐτέρου φωνήεντος, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ ῥ ἄφωνόν πως γίνεταί καὶ ἀνεπαίσθητον.

Θεωροῦντες δὲ κατὰ τὴν τῆς ῥυθμικῆς διδασκαλίαν τὸν τῶν λέξεων τονισμόν, εὐρίσκομεν ὅτι τῶν μὲν προηγείται ἡ ἄρσις, οἷον νόμος, βίος, τῶν δὲ ἔπεται, οἷον νομός, βίος· ἡ δὲ τοιαύτη τις εὐστροφία τὴν ἑλληνικὴν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην γλῶσσαν εὐρυθμόν τε καὶ πλασικὴν ἀναδεικνύει· καὶ κατὰ τοῦτο μειονεκτεῖ ἡ λατινικὴ παροξύνουσα πάντα τὰ ὀνόματα, οἷον calor, prior, rex, léx, ὅς, mōs, initia, ferox, parens, vires, leges, regis.

Ἱστορικὰ καὶ βιβλιογραφικά.

§. 4.

Τὴν μὲν γένεσίν τε καὶ ἀρχὴν τοῦ ῥυθμοῦ δὲν ἔχομεν βέβαια νὰ ἐξιστορήσωμεν, ἐμφύτου ὄντος τῇ ἀνθρωπείᾳ φύσει (1) διὸ καὶ ἐπὶ παντὸς εἶδους ποιήσεως ἀναφαίνεται καὶ ῥυθμός τις παρὰ πᾶσι τοῖς

(1) Ἡ δὲ ἁρμονία συγγενεῖς ἔχουσα φοράς ταῖς ἐν ἡμῖν τῆς ψυχῆς περιόδοις, τῷ μετὰ νοῦ προσχρωμένῳ Μούσαις οὐκ ἐφ' ἡδονὴν ἄλογον, καθάπερ νῦν, εἶναι δοκεῖ χρήσιμος, ἀλλ' ἐπὶ τὴν γεγονυῖαν ἐν ἡμῖν ἐνάρμοστον ψυχῆς περίοδον εἰς κατακόσμησιν καὶ συμφωνίαν ἑαυτῇ ξύμμαχος ὑπὸ Μουσῶν δέδοται· καὶ Ῥυθμός αὐτὴν διὰ τὴν ἄμετρον ἐν ἡμῖν καὶ χαρίτων ἐπιδεῖα γιγνομένην ἐν τοῖς πλείστοις ἔξιν ἐπίκουρος ἐπὶ ταῦτα ὑπὸ τῶν αὐτῶν ἐδόθη. Πλατ. Τιμ. 47.

ἔθνεσιν, οἷον τοῖς Ἰνδοῖς, τοῖς Ἑβραίοις, τοῖς Ἀρα-
 ψι, τοῖς ἀρχαιοτάτοις Ῥωμαίοις ἤδη πρὶν τῆς του-
 των ἑλληνικῇ εὐμουσίᾳ διαπλάσεως· ὡσαύτως δὲ
 καὶ παρὰ τοῖς ὑψιγενεστέροις· ἡ Ἐδα τῶν Σκαν-
 δυναβῶν ἐστὶ ποίημα ἑρρυθμον· ἀλλὰ τέχνην Με-
 τρικῆς οἴκοθεν διαμορφωθείσαν δὲν εἶχεν ἔθνος ἄλλο
 πλὴν τὸ τῶν Ἑλλήνων, τὸ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ καλ-
 λιτεχνήματα ἰδίῳ τινα χαρακτῆρα περιβαλόν.
 Οὗτοι λοιπὸν ἀνήγαγον τὴν Μετρικὴν τε καὶ Μου-
 σικὴν εἰς σοφὴν θεωρίαν· ὅτι δὲ καὶ πρακτικῶς
 προήγαγον ἐπὶ πολὺ τὴν μετρικὴν, δῆλον οὐ μόνον
 ἐκ τῶν μεγαλοπρεπῶν Πινδάρου στροφῶν, ἀλλ' ἡ-
 ῖθι καὶ ἐκ τῶν ἀπλουστέρων Ὀμήρου ἑξαμέτρων·
 προήχθη δὲ ἡ τῆς ῥυθμικῆς θεωρία καὶ τὸ πρακτι-
 κὸν ὡσαύτως κατὰ τὰ Περσικά, Ὀλ. 76. Εἰς
 ταύτην, ὡς ἀποτελοῦσαν μέρος τῆς Μουσικῆς (1),
 ἠσχολήθησαν καὶ οἱ περὶ τὸ ἕτερον μέρος τῆς μου-
 σικῆς, τὴν μελωδίαν μάλιστα σπουδάσαντες Πυ-
 θαγόρειοι, παρ' οἷς ἡ μουσικὴ μέρος ἀπετέλει τῆς

(1) Μέρος ἐστὶν ἡ ἁρμονικὴ πραγματεία τῆς τοῦ μουσι-
 κοῦ ἕξεως· καθάπερ ἡ τε Ῥυθμικὴ καὶ ἡ Μετρικὴ καὶ ἡ
 ὀργανικὴ. Ἀριστοξένου Στοιχ. ἁρμ. β'. — Καὶ ὁ Πορφύ-
 ριος ἐν τῇ Πτολεμαίου Ἀρμονικῇ κεφ. 1. Τὴν μουσικὴν
 σύμψασαν διαιρεῖν εἰώθασιν εἰς τε τὴν ἁρμονικὴν καλου-
 μένην πραγματείαν, εἰς τε τὴν ῥυθμικὴν καὶ τὴν μετρικὴν,
 εἰς τε τὴν ὀργανικὴν, κτλ.

ζήλοστοξίας. Πρῶτος δὲ συγγράφας ἰδίως περὶ με-
 τρικῆς, καὶ ὅσον ἡμεῖς γνωρίζομεν, ἐστὶ Λάστος
 ἐξ Ἑρμιόνης, ἀρχαῖός τις ποιητῆς καὶ μουσικός·
 ἔπειτα δὲ Ἀριστόξενος ὁ Ταραντίνος, οὗ ἀποσπά-
 σματα τινα εἰσέτι σώζονται· πρὸς δὲ, Θεῶν καὶ
 ὁ κατὰ τοὺς χρόνους Σωκράτους ἀκμάσας Δάμων,
 καὶ ἄλλοι τινὲς, ὧν τὰ μὲν συγγράμματα πρὸ
 πολλοῦ εἰσιν ἡφανισμένα, ἀλλ' ἔχγη τῆς τούτων
 περὶ ῥυθμικῆς καὶ μετρικῆς θεωρίας ἀπαντῶνται
 ἐν τῷ Πλάτωνος Φιλήσῳ (§ 17), καὶ ἐν τοῖς Ἀρι-
 στοτέλους προδλήμασι (προδλ. ιθ'), καὶ ἐν τῷ περὶ
 συνθέσεως λέξεων Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασέως,
 καὶ ἐν τῇ περὶ μουσικῆς πραγματείᾳ Πλουτάρ-
 χου, καὶ ἐν τῷ Ἀριστείδου Κοϊντίλιανοῦ περὶ μου-
 σικῆς. Τούτων τῶν δύο τελευταίων τὰς πραγμα-
 τείας καὶ ἄλλας πέντε ἐξέδωκεν ὁμοῦ M. Μειβώ-
 μιος ἐν τῷ *Antiqua musica, autores septem*. ἔτι δὲ
 ἔχομεν τὸ ἐγγχειρίδιον περὶ μέτρων καὶ ποιημάτων
 τοῦ Ἡφαιστῖωνος καὶ τὸν αὐτοῦ σχολιαστήν, οὗ
 ἡ ὀρθότερα ἔκδοσις ἐστὶν ἡ τοῦ Gaisford ἐν Ὁξωνίᾳ
 1810, μετατυπωθεῖσα δὲ ἐν Λειψίᾳ τὸ 1832. Οἱ δὲ
 σχολιογράφοι τοῦ Πινδάρου καὶ οἱ τῶν τραγικῶν
 ἐνέχουσι σποράδην σημειώσεις καὶ περὶ μέτρων.
 Λατινιστὶ δὲ γεγραμμένα ἢ πραγματεῖαι διαφόρων
 σώζονται πολλαὶ περὶ μετρικῆς, αἷς ἐξέδωκεν ὁμοῦ
 ὁ Gaisford ἐν τῷ *Scriptores Latini rei metricæ* (1837).

ἀλλὰ πάντα ταῦτα διαλαμβάνουσι τὸ περὶ μετρικῆς μηχανικώτερον.

Ἐν δὲ τοῖς νεωτέροις χρόνοις τὰ μάλιστα μνημονευτέα εἰσὶ ταῦτα· ὁ Bentley πρῶτος ἐν τῷ Σχέδιασμα de metris Terentianis ἐπραγματεύθη τινὰ μέρη τῆς μετρικῆς μετὰ βαθυνοίας τε καὶ μεθοδικώτερον· μάλιστα δὲ τὰ ἐν χρήσει τοῦ Τερεντίου μέτρα. Ἄλλ' ἐπρόκειτο εἰς τὸν περικλεῆ Γ. Ἑρμᾶνον ὡς οὐδοποιήσῃ τὴν διδασκαλίαν τῆς καθόλου μετρικῆς, ὅπερ ἐγένετο διὰ τοῦ De metris poetarum Grec. et Rom. 1796· καὶ μάλιστα διὰ τοῦ Elementa Doctr. metr. 1816. Μετὰ δὲ τὸν Ἑρμᾶνον ὁ συγγράψας τὴν ἐμβριθεστέραν περὶ μετρικῆς θεωρίας πραγματείαν ἐστὶν ὁ Βαίγκχιος, De metris Pindari libr. III. (κεῖται ἐν τῷ πρώτῳ τόμῳ τῆς αὐτοῦ Πινδάρου ἐκδόσεως).

Ἐγχειρίδια δὲ εἰς χρῆσιν γυμνασίων τὰ χρησιμώτερα εἰσι τὰ ἐξῆς· τὸ τοῦ Munk, τὸ τοῦ Krüger, καὶ τὸ τοῦ Pfau (Γερμανιστὶ γεγραμμένα)· ἔτι μνημονευτέον καὶ τὴν ἑλληνιστὶ γεγραμμένην μετρικὴν Ζηνοβίου Κ. Πῶπ, τὸ 1803.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Περὶ ῥυθμικῶν ποδῶν.

§ 5.

Ἐπειδὴ αἱ λέξεις, οὔσαι συντεθειμέναι ἐκ μακρῶν τε καὶ βραχειῶν συλλαβῶν, παρέχουσι φύσει ῥυθμόν τινα, εἰςὶ πρὸς τοῦτον ὅτι οἱ πόδες πρὸς τὸν χρόνον· καὶ δικαίως ὠνομάσθησαν Λεκτικοὶ (ἢ λεξικοὶ) πόδες κατ' ἀντιδιαστολήν πρὸς τοὺς μετρικοὺς πόδας, τοὺς συγκειμένους ἀπλῶς ἐκ τῆς ἐνώσεως ἄρσεως καὶ δέσεως εἰς ἀπαρτισμὸν ὅλου τινὸς ῥυθμικοῦ σχήματος. Ὁ μὲν ἐλάχιστος μετρικὸς ποὺς σύγκειται ἐκ δύο χρονικῶν μορίων, ὧν τὸ μὲν ἐν ἄρσει, τὸ δὲ ἐν θέσει (ᾧσα § 2). ἀλλὰ δυνατόν καὶ πλείονα τοιαῦτα μόρια νὰ κῆνται ἐν ἄρσει, πλείονα δὲ ἐν θέσει ἀποτελοῦντα ὁμοῦ συνεχῆς ὅλον, ἕνα πόδα· οὕτως ἄρα γίνονται πόδες διάφοροι.

Τὸ δὲ τοῦ χρόνου μέτρον οὕτω λογίζεται· παραλαμβάνεται τὸ ἐλάχιστον ἐπαισθητὸν τοῦ χρόνου μόριον ἐν μοίρᾳ μονάδος, ἣτις προσαγορεύεται ἀπλῶς χρόνος (= σημεῖον = σῆμα = βραχύ). ταύτης δὲ τὸ διπλάσιον λέγεται δίχρονον (= δίσημον = μακρόν). ἄρα δύο βραχεῖαι εἰσιν ἴσαι μιᾷ μακρᾷ, καὶ τ' ἀνάπαλιν. Τὸ σημεῖον τοῦ μὲν βρα-

χέος ἐπὶ τοιοῦτον ~, τοῦ δὲ μακροῦ, —. Τῶν δὲ σημείων ~, ~ τὸ μὲν δηλοῖ ὅτι κατ' ἰδιαιτερόν τινα λόγον ἐτέθη χρόνος βραχὺς ἀντὶ μακροῦ, τὸ δὲ, τανάπαλιν. Τὸ δὲ τεθειμένον ἐπὶ δύο βραχέων οὕτως ~ δηλοῖ τὴν ἐνὸς μακροῦ εἰς δύο βραχεῖς λύσιν.

Ἐκ δὲ τῆς συνδιστάσεως τῶν εἰρημένων χρόνων γεννῶνται τέσσαρες ῥυθμοποιοὶ συνθέσεις, ὧν ἐκάστη καλεῖται ποῦς.

1) Ποῦς δίχρονος ~ ~ πυρρίχιος.

————

2) πόδες τριχρόνοι ~ ~ ~ τρίβραχυς.

~ ~ τροχαῖος (= χορεῖος).

~ ~ ἱαμβος.

————

3) πόδες τετράχρονοι ~ ~ ~ ~ προκελευσματικός.

~ ~ Δάκτυλος.

~ ~ ~ Ἀνάπαιστος.

~ ~ ~ Ἀμφίβραχυς.

~ ~ Σπονδεῖος.

Οὗτοι μὲν εἰσιν οἱ ἀπλοῖ μετρικοὶ πόδες· ἀλλ' ὑπάρχουσι προσέτι πόδες πεντάσημοι, ἑξάσημοι, ἐπτάσημοι καὶ ὀκτάσημοι, οὓς καὶ συνθέτους πόδας καλοῦμεν.

1) πεντάχρονοι (= πεντάσημοι).

Λειπέτω	---	κριτικὸς (= ἀμφίμακρος).
λείψω	---	βακχεῖος.
λείψῃτι	---	παλιμῆακχειος.
λείπμενος	---	παιῶν πρῶτος.
ἐλείπετο	---	παιῶν δεύτερος.
ἐλίπεσθον	---	παιῶν τρίτος.
λειπομένη	---	παιῶν τέταρτος.

2) ἑξάχρονοι (= ἑξάσημοι).

ἐκλείπετε	---	ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος.
ἐλίσσειν	---	ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονος.
λειπομένη	---	χορίαμειος.
ἐλίσσασθε	---	ἀντίσπαστος.
λειψάτωσαν	---	διτροχαιος.
ἐλειπέτην	---	δίαμειος.
λειψαίτην	---	μολοσσὸς ἢ τρίμακρος.

3) ἐπτάχρονοι (= ἐπτάσημοι).

ἐλειψάσθην	---	ἐπίτριτος πρῶτος.
ἐκλινόντων	---	ἐπίτριτος δεύτερος.
ἐκλείπετω	---	ἐπίτριτος τρίτος.
ἐκλείπυσσα	---	ἐπίτριτος τέταρτος.

4) ὀκτάχρονοι (= ὀκτάσημοι).

ἐπεκλείπετω	---	ὀρχμειος.
λειψθειήτην	---	δισπόνθειος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Ῥυθμικὰ γένη.

§. 6.

1. Ὡς, καθόλου εἰπεῖν, τὰ ἐκάστου συνηθρωμένου μέλη, σύνολόν τι ἀποτελοῦντα, πρέπει νὰ ἔχωσι σχέσιν ὠρισμένην πρὸς ἄλληλα, οὕτως ἄρα καὶ ἐπὶ τοῦ τεχνικοῦ ῥυθμοῦ ἡ ἄρσις καὶ ἡ θέσις, ἐξ ὧν οὗτος σύγκειται. Ἐχουσι δὲ καλῶς τὰ μέλη πρὸς ἄλληλά τε καὶ πρὸς τὸ σύνολον τότε μόνον, ὅτε δὲν εἶνε σχετικῶς οὔτε παραπολὺ μεγάλα, οὔτε μικρά· διότι ἄλλως ἀφανίζεται ἡ προσήκουσα ἀναλογία καὶ προκύπτει πρὸς τὴν τοῦ καλοῦ ἔννοιαν ἀντίφασις, οἷον ἐπὶ ῥυθμοῦ π. χ. ἑξαχρόνου, τῆς μὲν ἄρσεως πληρούσης πέντε σήματα, τῆς δὲ θέσεως ἓν, ἢ ἀντιστρόφως, δῆλον ὅτι δὲν σώζεται πλέον ἀναλογία, καὶ ἐντεῦθεν προκύπτει ἀρρυθμία τις· ἀλλὰ τοιαύτη τις ἀναλογία, οἷον 1: 1, 2: 4, 3: 3 ἔχει καλῶς:

2. Ἴσου μὲν ὄντος τοῦ μεταξὺ ἄρσεως καὶ θέσεως λόγου, οἷον 1: 1, 2: 2, 3: 3, ὁ ῥυθμὸς ἀνάγεται εἰς τὸ γένος ἴσον, οἷον.

Κατιόντες ῥυθμοί.		Ἀνιόντες ῥυθμοί.	
— —	πυρρίχιος.	— —	πυρρίχιος.
— —	σπονδαίος.	— —	σπονδαίος.

Κατιόντες ρυθμοί.	Ἀνιόντες ρυθμοί.
~~~~ προκελευσματικός	~~~~ προκελευσματικός
~ ~ δάκτυλος.	~ ~ ανάπαιστος.
" ~ ~ χορείαμνος.	" ~ ~ αντίσπαστος.

Τοῦ δὲ γένους τούτου, τοῦ κατ' ἐπικράτειαν τοῦ δακτύλου καὶ δακτυλικοῦ λεγομένου, οἱ εὐχρηστοτεροὶ ρυθμοὶ εἰσιν ὁ δάκτυλος, ὁ ἀνάπαιστος καὶ ὁ χορείαμνος.

3. Διπλασίον δὲ ὄντος τοῦ μεταξὺ ἄρσεως καὶ θέσεως λόγου, ὥς 1: 2, ἢ 2: 4, ὁ ρυθμὸς λέγεται γένους διπλασίου, οἷον οἱ ἐξῆς:

Κατιόντες ρυθμοί.	Ἀνιόντες ρυθμοί.
~~~~ τρίβραχυς ἀπὸ ἄρσεως.	~~~~ τρίβραχυς ἀπὸ θέσεως.
~ ~ τροχαῖος.	~ ~ ἱαμβος.
" ~ ~ ιωνικός ἀπὸ μείζονος.	" ~ ~ ιωνικός ἀπ' ἐλάσσονος.

Τοῦ δὲ γένους τούτου, τοῦ κατ' ἐπικράτειαν τοῦ ἱαμβου καὶ ἱαμβικοῦ λεγομένου, οἱ μᾶλλον ἐν χρήσει ρυθμοὶ εἰσιν ὁ ἱαμβος, ὁ ιωνικός ἀπὸ μείζονος καὶ ὁ ἀπ' ἐλάσσονος.

Πρὸς δὲ τούτοις ἔστι καὶ ἄλλο τρίτον γένος ρυθμοῦ τὸ ἡμιόλιον λεγόμενον, οὗ ὁ λόγος ἄρσεως πρὸς θέσιν ἔχει ὥς 1 ½: 1, ἢ 3: 2, κατὰ τὸ ἐξῆς διάγραμμα:

Κατιόντες ῥυθμοί.	Ἀνιόντες ῥυθμοί.
— — κρητικός	— — κρητικός
— — ἀπὸ μείζονος.	— — ἀπ' ἐλάσσονος.
— — βακχεῖος.	— — παλιμδάκχειος

Τὸ δὲ γένος τοῦτο καλεῖται καὶ παιωνικόν, ἔπει-
δὴ οἱ παιῶνες ἀνήκουσιν εἰς αὐτὸ, ἅτε ἐκ διαλύ-
σεως κρητικῶν καὶ βακχείων προκύψαντες.

Τὸ δὲ τέταρτον γένος ἐστὶ τὸ καλούμενον ἐπί-
τритον, οὗ ἡ ἄρσις πρὸς τὴν θέσιν ἀναλογεῖ ὡς 1
3: 1, ἢ 4: 3, ἀλλὰ τὸ γένος τοῦτο παρὰ τοῖς φιλο-
λόγοις εἰσέτι ἀμφισδητίσιμον λογίζεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Περὶ ῥυθμικοῦ ἁρμοῦ, ῥυθμικῆς σειραῖς,
εἰρμοῦ, στίχου καὶ μέτρου.

§. 7.

1. Ἐκ συνεχοῦς συνάψεως ἄρσεως τε καὶ θέ-
σεως γίνεταί ὁ ῥυθμικὸς ἁρμός, ὃν ὁ Ἑρμαν-
νος πρῶτος ἐκάλεσεν ordo rhythmicus, π. χ.

— — — — —

— — — — —

Ὁ ῥυθμικὸς ἁρμός πρέπει μὲν νὰ ᾖ αὐτοτελές
τι, ἥγουν νὰ ἔχῃ ἀρχὴν καὶ τέλος· ἀλλὰ δὲν εἶνε
3,

τὸ τέλος ὀρισμένον εἴτε διὰ τελείας λέξεως, εἴτε διὰ χασμωδίας, ἢ δι' ἄλλου τοιούτου τινός· ὅθεν δυνατὸν καὶ ἕκαστος πῦς νὰ ἀποτελῇ νέον ἁρμόν. Ὁ μὲν ἐλάχιστος ἁρμός ἐξ ἑνὸς ποδός, ὁ δὲ μέγιστος ἐκ ποδῶν ἐξ σύγκειται.

2. Ἡ μὲν ὁμοιοειδῶν ῥυθμῶν σύναψις ὀνομάζεται ῥυθμικὸς ἁρμός ἀπλοῦς, ἢ δὲ ἑτεροειδῶν, σύνθετος, π. χ.

$\begin{array}{ccccccc} \text{—} & \cup & - & \cup & - & \cup & - \\ \text{—} & \cup & - & \cup & - & \cup & - \end{array}$

§ 8.

Σύναψις ῥυθμικῶν ποδῶν εἰς ἓνα ἢ πλείοτέρους ἁρμούς ἀλλήληνθότες καὶ ἀπὸ παντὸς ἄλλῃ κεχωρισμένους, λέγεται στίχος, ὅπερ κυρίως σημαίνει σειρὰν γεγραμμένην, ἥς τὸ τέλος δηλοῦται διὰ μακροτέρας ἢ βραχυτέρας παύλης φωνῆς διὰ ταῦτα εἰσχωρεῖ ἐν τέλει στίχου χασμωδία, βραχεῖα ἀντὶ μακροῦς καὶ ἀντιβρόχως (ὄρα § 10, καὶ 11). καὶ, ἐπειδὴ ὁ στίχος ὑφείλει νὰ παρέχῃ ἐν καθ' αὐτὸ σύνολον, περατοῦται εἰς τελείαν λέξιν.

Σημ. Μόνον παρὰ λυρικοῖς εὐρίσκομεν ἐν τέλει στίχου διακοπὴν λέξεως, οἷον ἐν συσθήμασιν ὁμοιοειδῶν ῥυθμῶν (ὄρα §. 23)· παρὰ δὲ ἐπικοῖς καὶ δραματουργοῖς, ἂν εὕρεθῇ που, γίνεται τοῦτο παρὰ κανόνα πρὸς ἰδιαίτερον τινα σκοπόν.

2. Οἱ ἄριστοι τῶν ποιητῶν σπανίως που τελευτῶσι στίχον εἰς λέξιν μὴ οὔσαν αὐτοσήμενον,

ἤγουν εἰς τοιαύτην, ἣτις κατὰ γραμματικὸν λόγον
ὀφείλει στενωὺς νὰ συνάπτηται τῇ τοῦ ἐπομένου
στίχου λέξει, οἷον μετ' ἄρθρου, προθέσεως, συνδέ-
σμου, ἐπιφωνήματος· πρὸς δὲ, καὶ ἡ ἐκθλιψις ἐν
τέλει στίχου, καὶ πᾶν ὅ,τι στενωὺς συνάπτη τοὺς
στίχους μετ' ἀλλήλων δὲν ἔχει καλῶς.

§ 9.

Ἐπειδὴ πᾶς στίχος, ὥς καὶ πᾶς ἀρμός, σύγ-
κεται ἐξ ὁμοιοειδῶν ἢ ἀνομοιοειδῶν ῥυθμῶν, ἐφηρ-
μοσμένων ἐπὶ βραχειῶν τε καὶ μακρῶν συλλαβῶν,
ἀνάγκη νὰ γνωρίζωμεν πῶς αὐταὶ συνιστῶσι πό-
δας, οἷον ὅποιον ἔχει μέτρον ἕκαστος τῶν ῥυθμῶν.

2. Δὲν ἀρκεῖ νὰ γνωρίζωμεν μόνον ὅπερ ἔχει
μέτρον τὸ σύνολον ἀρμοῦ τινος ἢ στίχου, ἀλλὰ
πρέπει καὶ τὴν τούτων διαίρεσιν εἰς τὰ ἐξ ὧν συνί-
στανται μέρη, τὰ καὶ μέτρα λεγόμενα, νὰ διακρί-
νωμεν· διότι κατὰ ταῦτα μετρεῖται ὁ στίχος, ἢ ὁ
ἀρμός. Λοιπὸν τὸ μὲν βραχυτάτου μέτρον σύγκει-
ται ἐξ ἑνὸς μόνου ποδός· ὅθεν ἔχομεν Μονοποδίαν,
Διποδίαν, Τριποδίαν, Πενταποδίαν, Ἑξαποδίαν,
κατὰ τοὺς πόδας (= τὰ μέτρα) ἐξ ὧν ἕκαστος τῶν
ἀρμῶν σύγκεται, π. χ. ἐπὶ τῶν ἐξῆς ἰαμβικῶν
ἀρμῶν·

παιστος μετροῦνται ποτὲ μὲν κατὰ μονοποδίαν, ποτὲ δὲ κατὰ διποδίαν ὅθεν, φέρ' εἰπεῖν, τετράπους τροχαϊκὸς ἄρμος μετρούμενος κατὰ μονοποδίαν παρέχει τροχαϊκὴν τετραποδίαν, κατὰ δὲ συζυγίαν, δόμετρον· σημειωτέον ὅμως ὅτι δὲν εἶνε ἀδιάφορον ὁποτέρως ἂν τις μετρήσῃ τῆς ἀπαγγελίας δηλώσεως τὴν διαφοράν, εἶον·

$\begin{array}{cccccccc} \text{'} & \cup & - & \cup & - & \cup & - & \cup \\ \text{'} & \cup & - & \cup & | & \text{'} & \cup & - & \cup \end{array}$

Ἐν δὲ τοῖς δακτυλικοῖς ῥυθμοῖς ἕκαστος ποῦς πάντοτε ἔν ἀπαρτίζει μέτρον· διότι δὲν διαφέρει ὁποτέρως ἂν ἐκκληφῶσιν, εἴτε κατὰ μονοποδίαν, εἴτε κατὰ διποδίαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Περὶ τοῦ ἀλόγου χρόνου καὶ τῆς
ἀδιαφόρου συλλαβῆς.

§ 10.

Τὸ μέτρον καθ' ὃ πάντα τὰ μέρη τοῦ ῥυθμοῦ μετροῦνται εἶνε ἢ μονάς (§. 5)· πάντες δὲ οἱ κατ' αὐτὴν μετρούμενοι ῥυθμοὶ καλοῦνται παρὰ τοῖς ἀρ-

χαίροις ὁ ἡτοί· ἀλλὰ συμβαίνει ἐν τῷ ῥυθμῷ καὶ
 χρόνος τις ἄλογος προσπαρουσόμενος, ὅχι ὡς μὴ
 ἔχων λόγον μέτρου, ἀλλ' ὡς μὴ δυνάμενος νὰ με-
 τρηθῇ κατὰ τὴν μονάδα ἐκείνην· ἐπειδὴ εἶνε χρό-
 νος τοῦ μὲν βραχείως μερίζων, τοῦ δὲ μακροῦ ἐλάτ-
 των, ἡγουν λογιζόμενου τοῦ ἐλαχίστου ῥητοῦ χρόνου
 $= 1$, τοῦ δὲ μακροῦ $= 2$, ὁ ἄλογος (οὗ τὸ διάγραμμα
 ἔχει οὕτω \cap) λογίζεται $= 1\frac{1}{2}$. καὶ εἶνε πρὸς
 τὴν μετρικὴν, ὅτι πρὸς τὴν προσωδίαν ἡ ἀδίαφο-
 ρος λεγομένη συλλαβὴ διαφέρειουσιν ὅμως ἀλλήλων,
 διότι ἐκεῖνος μὲν παρίσταται πάντοτε διὰ μακροῦς,
 αὕτη δὲ διὰ συλλαβῆς, ἥτις ποτὲ μὲν ὡς μακρὰ,
 ποτὲ δὲ ὡς βραχεῖα λαμβάνεται.

§ 11.

Ἐντισι τῶν ῥυθμῶν, παραδεκτῆς οὕσης μακροῦς
 ἀντὶ τῆς ἐν θέσει βραχείας, προκύπτει ὁ ἄλογος
 ἐκεῖνος χρόνος, περὶ οὗ σημειωτέον τοὺς ἐξῆς κα-
 νόνας.

α. Ὁ ἄλογος συλλαβὴ ἐνδέχεται νὰ λάβῃ χώ-
 ραν ἐν τέλει ἐκάστου τροχαϊκοῦ, καὶ ἐν ἀρχῇ ἐκά-
 στου ἰαμβικοῦ ἁρμοῦ, οἷον·

$\begin{array}{ccccccc} \text{—} & \cup & \text{—} & \cup & \text{—} & \cup & \text{—} \\ \cap & \text{—} & \cup & \text{—} & \cup & \text{—} & \cup \end{array}$

αἴτιον δὲ τοῦ μὲν εἶνε ὅτι τὸ τέλος ἐκάστου ἁρ-
 μοῦ πρέπει νὰ παρέχῃ παῦλάν τινα, ἥτις ἐν ταῖς

κατιούσι τῶν ῥυθμῶν διὰ τῆς βραχείας δὲν καθίσταται ἀρκούντως ἐπαισθητὴ· τοῦ δὲ, ὅτι ἡ ἀρχὴ τινος ἀρμοῦ γίνεται μᾶλλον ἐπαισθητὴ, τονίζομένου τοῦ πρώτου ποδὸς δυνατώτερον.

β'. Διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους δυνατὸν νὰ εἰσχωρῇ ἡ ἄλογος ἐν τοῖς κατὰ διποδίαν μετρομένοις τροχαϊκοῖς καὶ ἱαμβικοῖς ἀρμοῖς, οἷον κατὰ τὸ τέλος ἐκάστης τροχαϊκῆς, καὶ τὴν ἀρχὴν ἐκάστης ἱαμβικῆς διποδίας, π. χ.

$\begin{array}{ccccccc} \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} \\ \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} & \text{—} \end{array}$

Ἐντεῦθεν ἄρα ὁ κανὼν οὗτος· ἐν μὲν τοῖς τροχαϊκοῖς ἀρμοῖς τοῖς κατὰ διποδίαν βαίνουσιν εἰσχωρεῖ ἡ ἄλογος (= ἀδιάφορος) ἐπὶ τὰς ἀρτίους θέσεις, ἤγουν ἐπὶ τοῦ δευτέρου, τετάρτου καὶ ἕκτου ποδός· ἐν δὲ τοῖς κατὰ διποδίαν ἱαμβικοῖς εἰσχωρεῖ ἐπὶ τὰς περιττὰς θέσεις, ἤγουν ἐπὶ τοῦ πρώτου, τρίτου, πέμπτου καὶ ἑβδόμου ποδός.

Παρὰ δὲ τοῖς πρὸ Αὐγούστου δραματουργοῖς Ῥωμαίων, οἷον Πλαυτίῳ, Τερεντίῳ καὶ ἄλλοις δὲν ἀρμόζει ὁ προειρημένος κανὼν· διότι οὗτοι μὲν εἰσήγαγον εἰς ἱαμβικοὺς καὶ τροχαϊκοὺς ἀρμούς, τοὺς τε κατὰ πόδα καὶ τοὺς κατὰ διποδίαν βαίνοντας, τὴν ἄλογον (τὴν ἀδιάφορον) ἐπὶ παντὸς ποδός· μετρικῆς σαφηνείας χάριν συνείθιζον τὴν τελευταίαν μόνον

Βραχεῖαν τοῦ στίχου, μεθ' ἣν ἔπεται ἄρσις, ἵνα μὴ μεταλλάσσιν εἰς τὴν ἄλογον μακράν, π. χ'

— — — — —

— — — — —

γ'. Πρὸς δέ, καὶ ἡ ἐν τέλει ἐκάστου ἁρμοῦ μονοσύλλαβος θέσις δύναται ἵνα γένη ἄλογος, ἐπειδὴ ἐνταῦθ' αἰεὶ συμβαίνει παῦλά τις, π. χ'

— — — — —

δ'. Τέλος, ὡς ἡ ἐν ἀρχῇ ἐκάστου ἱαμδικοῦ ἁρμοῦ θέσις, οὕτω καὶ ἡ μονοσύλλαβος ἱαμδικὴ ἀνάκρσις εἶνε πολλάκις, δι' ἣν εἴπομεν αἰτίαν, ἄλογος· π. χ'

— — — — —

Σημ. Ἡ δευτέρα βραχεῖα τοῦ δακτύλου (—) δὲν ἐνδέχεται κατὰ κανόνα ἵνα γένη ἄλογος, ὥς οὐδ' ἡ πρώτη τοῦ ἀναπαίστου (—), διότι ἡ ἄλογος ἐνταῦθα μακρὰ πρὸς τὴν παρακειμένην βραχεῖαν, λαμβάνουσα τάξιν ἄρσεως, ἄλλοιό τὸν ῥυθμόν· καὶ ὁμῶς τινὲς τῶν ποιητῶν ἐν τέλει στίχου δακτυλικοῦ εἰσήγαγον τὴν ἄλογον καταχρηστικῶς.

§ 12.

Ἡ ἄλογος συλλαβὴ δὲν ἀπαντᾷται μόνον ἐπὶ τῆς ἐν θέσει βραχείας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἐν ἄρσει μακράς, οἷον ἐν δακτύλοις καὶ ἀναπαίσει, τοὺς καὶ διὰ τοῦτ' ἀλόγους καλουμένους. Οἱ δὲ τοιοῦτοι ἄλογοι δακτυλοί τε καὶ ἀναπαίστοι ἐντεῦθεν διακρίνονται τῶν ῥητῶν, ὅτι ἀπαιτοῦσιν ὀλιγώτερον τῇ φω-

τῇ νὰ διαμένωμεν ἐπὶ τῆς ἄρσεως, σπεύδοντες εἰς
πὰς βραχείας· καὶ οὕτως ὁ δάκτυλος καὶ ἀνάπαι-
στος, γενόμενος ἐλαφρότερος, λαμβάνει ὁμοίαν που
τοῖς τροχαίοις καὶ ἰάμβοις ἀγωγὴν, καὶ ὅχι πολὺ
διαφέρουσιν. Διὰ ταῦτ' ἄρα οἱ μὲν ἄλογοι δάκτυ-
λοι φιλοῦσι νὰ συνάπτωνται μετὰ τροχαίων, καὶ
τότε ἀνομάζονται Λογαοιδικοὶ δάκτυλοι·
ὡς καὶ οἱ ἄλογοι ἀνάπαιστοι (= κυκλικοὶ), μετὰ
ἰάμβων, Λογαοιδικοὶ ἀνάπαιστοι, π. χ·

' — — — — —
 — — ' — — — — —
 ' — — — — — — —
 — — ' — — — — — — —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Περὶ ἀγωγῆς, λύσεως τῶν μακρῶν, συναι-
ρέσεως τῶν βραχειῶν.

§ 13.

Ἄγωγη ἢ ἐν τῇ μουσικῇ, ὡς καὶ ἐν τῇ μετρι-
κῇ, λέγεται ἡ διάρκεια τῶν τὸν ῥυθμὸν ἀποτελούν-
των χρονικῶν μορίων, σωζομένου τοῦ λόγου ὃν ἐκά-

στοτε ἡ ἀρσὶς πρὸς τὴν ἑξῆς ἐχρεῖ. Ἵποκείσθω τα-
χυτέρα, ἀγωγῆς πρὸς αὐτὸς ὁ στίχος,

αὐτὸς ἔπειτα πέδον δὲ κυλινδρετο λάας ἀναιδῆς
βραδυτέρας δὲ αὐτὸς.

Ἐξ οὗ δὴ τὰ πρῶτα διαστήτην ἐρίσαντε.

Τὸ αὐτὸ λοιπὸν μέτρον ποτὲ μὲν ταχύτεραν παρ-
εχρεῖ τὴν ἐκφώνησιν, ποτὲ δὲ βραδυτέραν, κατὰ τὸ
πάθος καὶ τὴν ἔννοιαν τοῦ στίχου προσαρμόζουσιν.
Καθίσταται δὲ ἡ ἀγωγὴ βραδυτέρα καὶ ἐμμετρετέρα
διὰ τῆς συναίρεσως δύο βραχειῶν εἰς μίαν μακράν·
διὰ δὲ τῆς λύσεως τῶν μακρῶν εἰς δύο βραχείας
ταχύτερα καὶ κυφωτέρα. Σημειωτέον ὅτι οἱ τρο-
χαϊκοὶ καὶ ἰαμβικοὶ ῥυθμοὶ, ἤγουν οἱ τοῦ γένους δι-
πλασιῦ, παρέχουσι φύσει τὴν ἀπαγγελίαν ταχυ-
τέραν ἢ οἱ δάκτυλοι καὶ οἱ ἀνάπαιστοι, ἤγουν οἱ τοῦ
γένους ἴσου ῥυθμοί· ἔτι δὲ, ὅτι οἱ κατὰ μονοποδίαν
βαίνοντες γίνονται σπενδικώτεροι τῶν κατὰ διπο-
δίαν.

§ 14.

Δὲν πρέπει ὁμως νὰ νομίσωμεν, ἐπειδὴ δύο βρα-
χεῖαι εἶνε ἴσαι μιᾷ μακρᾷ καὶ τἀνάπαλιν, ὅτι ἡ
συναίρεσις ἢ ἡ λύσις συγχωρεῖται πανταχοῦ καὶ
ὥς ἔτυχεν· διότι ἡ μὲν συναίρεσις δύο βραχειῶν εἰς
μίαν μακράν συγχωρεῖται μόνον ὅταν διὰ ταύτην
δὲν ἀλλοιωτῶνται οἱ ἐπικρατῶν ῥυθμοί· ὅθεν συγχωρεῖ-

ται π. χ. — ἀντὶ — ἢ — ἀντὶ — ἔτι δὲ, —
 ἀντὶ — ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τοῦ ἀλόγου δακτύλου
 καὶ ἀνασπασίτου σπανιότατα συμβαίνει τῶν δύο
 βραχειῶν συναίρεσις, ἅτε δυναμένη τούτων τῶν
 ῥυθμῶν νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν οἰκεῖον χαρακτῆρα, τὴν
 ἐλαφρότητα καὶ ταχύτητα. Παντάπασιν ἄρ' ἀσυγ-
 χώρητος εἶνε τοιαύτη τις συναίρεσις, — εἰς
 — ἢ — εἰς — ἢ — εἰς —

§ 15.

1. Πᾶσα δὲ δίχρονος ῥητὴ μακρὰ δέχεται τὴν
 εἰς δύο βραχείας λύσιν, πλὴν τῆς ἀλόγου μακροῦς
 ἐχούσης διάρκειαν χρονικὴν (§ 10,) ἵσιν $1 \frac{1}{2}$ τῆς
 βραχείας.

Ἀπ' ἐναντίας δὲ οἱ ἀρχαιότεροι τῶν Ῥωμαίων
 δραματοποιοί, οἱ πρὸ Αὐγούστου, μάλιστα ὁ Πλαύ-
 τιος καὶ ὁ Τερέντιος δὲν συμφωνοῦσι πρὸς τε τοὺς
 ἄλλους καὶ μάλιστα τοὺς Ἑλλήνων ποιητάς, πα-
 ραδεχόμενοι ἐπὶ τροχαϊκῶν καὶ ἰαμβικῶν ᾠδῶν
 (ἐπιθι § 11, β') κατὰ πάντα πόδα, τὴν ἄλογον συλ-
 λαδὴν, καὶ τὴν ταύτης λύσιν παρὰ τὸν προειρημέ-
 νον κανόνα. Οἱ Ἕλληνες ὅμως δὲν ἔλαβον πώποτε
 τὴν τοιαύτην ἄδειαν τῆς λύσεως, εἰμὴ μόνον ἐπὶ
 τῆς μονοσυλλάβου ἀνακρούσεως, ἥτις κατὰ τὸν
 § 11, δ'. εἶνε πολλάκις ἄλογος (—).

2. Ἐπὶ δὲ δακτύλου ὁ κανὼν δὲν ἐπιτρέπει τῇ τῆς μακρᾶς διάλυσιν· ἐξαιροῦνται ὁμως τὰ κύρια ὀνόματα, ὅσα δὲν ἐνδέχεται ἄλλως νὰ εἰσαχθῶσιν ἐν τῷ στίχῳ· οἱ λυρικοὶ ὁμως ἔχουσι σπανίως που δάκτυλον λελυμένον (—)· ὁ δὲ τοῦ δακτύλου εἰς ἀνάπαιστον μετασχηματισμὸς (—) εἶνε παντάπασιν ἀσυγχώρητος, διότι οὕτω προφανῶς ἀλλοιοῦται ἡ τοῦ δακτύλου φύσις. Τὰνάπαλιν ὁμως οἱ τραγικοὶ παρεδέχοντο πολλάκις ἀντὶ τοῦ ῥητοῦ ἀναπαίστου τὸ δακτυλικὸν σχῆμα (—)· οἱ δὲ κομικοὶ σπανίως που καὶ τὸν προκείμενον (—).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ καταλήξεως.

§ 16.

1. Ἡ τοῦ ῥυθμικοῦ ἁρμοῦ κατάληξις πρέπει νὰ δηλωταί πως, εἴτε κατὰ τὸ τέλος αὐτοῦ καταβιβάζομένης τῆς φωνῆς καὶ πάλιν ὑψουμένης ἐπὶ τοῦ πρώτου ποδὸς τοῦ ἐπομένου ἁρμοῦ, εἴτε διακοπτομέ-

της ἐπ' ὀλίγον ἐπαισθητότερον ὁμῶς γίνεται τὸ τέ-
λος, ὅταν ἀποσιωπήσῃ ἐνὸς ἢ πλείονων χρόνων
παρέχωμεν παῦλάν τινα, (κενὸν χρόνον κατὰ τοὺς
μουσικᾶς (1)) , ἥτις δῆλον ὅτι ὀφείλει νὰ ἔχῃ καὶ
ἐνταῦθα, ὡς ἐν τῇ μουσικῇ, διάρκειαν τοσαύτην,
ὅσῃν ἔχουσιν ἀληθῶς οἱ ἀποσιωπηθέντες χρόνοι·
διὰ ταῦτ' ἄρα γίνονται ἀτελεῖς ἁρμονίαι, ῥυθμοὶ κα-
ταλήκτικοι λεγόμενοι, π. χ.

— — — — — τετραποδία τροχαϊκὴ καταληκτική.
— — — — — δίμετρος τροχαϊκὸς καταληκτικός.

Οἱ δὲ τέλει τῶν ἁρμονῶν κατ' ἀντιδιαστολὴν
ὀνομάζονται ῥυθμοὶ ἀκατάληκτοι, π. χ.

— — — — — τετραποδία τροχαϊκὴ ἀκατάληκτος.
— — — — — δίμετροι τροχαϊκοὶ ἀκατάληκτοι.

2. Ὅθεν πάντες οἱ ἐν τέλει ἐλλειπῇ ἔχοντες πῶ-
δα ῥυθμοὶ, ἤγουν οἱ καταληκτικοί, χρησιμεύουσιν
εἰς δῆλωσιν τῆς ἁρμοῦ τινος καταλήξεως, ἥτοι
τῆς ἀποθέσεως. Τῆς ἐν ἄρσει μακρᾶς ἀποτε-
λούσης καθόλου εἰπεῖν ἐθραιοτέραν τῆς ἐν θέσει βρα-
χείας κατάληξιν, διότι ἐπ' ἐκείνης φυσικᾶ πρέπει
νὰ ἐνδιατρίψωμεν τῇ φωνῇ περισσότερον, ἀπαντῶ-
μεν τὴν κατάληξιν μᾶλλον ἐν τοῖς κατιούσι τῷ

(1) Κενὸς μὲν οὖν χρόνος ἄνευ φθόγγου πρὸς ἀναπλή-
ρωσιν τοῦ ῥυθμοῦ. Ἀριστ. Κυντιλ. 1, 40.

ῥυθμῶν ἢ ἐν τοῖς ἀνιούσιν, ὅσον τοῖς τροχαίοις, δακτύλοις, χοριάμβοις καὶ ἰωνικοῖς ἀπὸ μείζονος μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς ἰάμβοις, ἀναπαίστοις καὶ ἰωνικοῖς ἀπ' ἐλάσσονος.

3. Κατὰ δὲ τὴν ἐνὸς ἢ δύο χρόνων ἀποσιώπησιν γίνεται ποτὲ μὲν μικροτέρα ῥυθμοῦ παῦσις, λ. εἴ μ μ α καλεσμένη (1), ποτὲ δὲ μείζων, π ρ ό θ ε σ ι ς· ἤγουν κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐλλειπουσῶν ποδῶν τινος συλλαβῶν ἔχομεν ῥυθμοὺς καταληκτικούς· εἰς συλλαβὴν, εἰς δισύλλαβον· καὶ ἐπὶ τετρασυνλλάβων ποδῶν εἰς τρισύλλαβον. Ὅθεν δισύλλαβοι μὲν πόδες, ὅσον τροχαῖοι, γίνονται καταληκτικοὶ μόνον εἰς συλλαβὴν, δάκτυλοι δὲ εἰς συλλαβὴν καὶ δισύλλαβον· εἰς δὲ τοὺς χοριάμβους συμβαίνει, εἰ καὶ σπανίως, κατάληξις μόνον εἰς δισύλλαβον (— — — — —), διότι εἰς τρισύλλαβον δὲν παρέχει ὁρμωδίαν κατάρθωσιν· καὶ οἱ ἰωνικοὶ ἀπὸ μείζονος γίνονται καταληκτικοὶ μόνον εἰς δισύλλαβον

' — — — — —

4. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἀνιόντες τῶν ῥυθμῶν παρέχουσιν ἐνίοτε κατάληξιν, μάλιστα οἱ ἀνάπαιστοι εὐρίσκονται συχνὰ καταληκτικοὶ εἰς συλλαβὴν, π. χ.

(1) Λεῖμμα δὲ ἐν ῥυθμῷ χρόνος κενὸς ἐλάχιστος· πρόθεσις δὲ, χρόνος κενὸς μακρὸς, ἐλαχίστου διπλασίων. Ἀριστ. Κυντ. I. 40.

ρως χροῖνας πλεονάζοντας· ἀλλ' ἡ τοιοῦτων στίχων
 παραδοχὴ προῆλθεν ἐξ ἀπάτης τινός· διότι ἐξέλαβον
 τοὺς κατιόντας ῥυθμοὺς, ὧν προηγεῖται ἀνάκρουσις,
 ἀντὶ ἀνιόντων οὕτω προκύπτει βέβαια μία συλ-
 λαδὴ ἐν τέλει πλεονάζουσα, ὡς π.χ. ἐν τοῖς τρο-
 χαϊκοῖς διμέτροις ἀκαταλήκτοις μετ' ἀνακρέσεως,

— ' — — — — ' — — — —

2. Ὡσαύτως ἀπατηθέντες ἐκ τῆς ὑπερκαταλή-
 κτων εἶχων παραδοχῆς, ἐξέλαβον ὡς ὁμοιοτρόπως
 συντεθειμένους ἄρμούς τινας διαφέροντας, οὕτω π.
 χ. τὸν μονόμετρον τροχαϊκὸν μετὰ ἐπομένης τριπο-
 δίας τροχαϊκῆς καταληκτικῆς (— ' — — — ' — — — —)
 ὡνόμασαν δίμετρον τροχαϊκὸν ὑπερκατάληκτον,
 διότι τὸν ἐνόμιζον συντεθειμένον οὕτω πως,
 — ' — — — | — ' — — — | — '.

Σημ. Οἱ Ῥωμαῖοι, μάλιστα ὁ Οὐίργιλιος, παρέχουσιν ἐ-
 νίοτε στίχους τῷ ὄντι πλεονάζοντας κατὰ μίαν συλλαβὴν,
 λεγομένους ὑπερκαταλήκτους (versus hypercatalecti, ἢ
 hypermetri). ἀλλ' ὅμως, ἐπεὶ οἱ τοιοῦτοι λήγουσι πάν-
 τοτ' εἰς φωνήεν ἢ εἰς m, καὶ ὁ ἐπόμενος στίχος ἄρχεται ἀπὸ
 φωνήεντος, δυνατόν ἢ περιττεύουσα συλλαβὴ νὰ ἐκθλιβῇ
 καὶ οὕτω νὰ φανῇ ὁ στίχος ἄρτιος· π.χ. ὁ ἐν τοῖς Γεωργι-
 κοῖς Οὐίργ. I, 295.

Aut dulcis musti Vulcano décoquit humorem
 et foliis, κ.τ.λ.

Οἱ δὲ τοιοῦτοι τῶν στίχων, εἰσχωρούσης ἐκθλίψεως ἢ ἄλ-
 λου τινὸς συνάπτοντος στενώτατα τὸ τέλος τοῦ ἡγουμένου

μετὰ τῆς τοῦ ἐπομένου ἀρχῆς, δὲν περατοῦνται καλῶς, ἐπειδὴ ὁ στίχος ὀφείλει νὰ ᾔηγε καθ' ἑαυτὸν σύνολόν τι τέλειον.

§ 18.

Τέλος παρεδέχθησαν ὡσαύτως σφαλερῶς οἱ γραμματικοὶ καὶ εἴχες τινὰς βραχυκαταλήκτους, ἐν οἷς ἐφαίνετο ὅτι ἔλειπεν εἷς ὅλος ποῦς διότι ἐθεώρουν π. χ. τὸν ῥυθμὸν τὸν δε' — — — — ὡσὰν διμετρὸν τροχαϊκὸν βραχυκατάληκτον, νομίζοντες ὅτι τροχαῖοι, ἱάμβοι καὶ ἀνὰπαισοὶ κατὰ διποδίαν μόνον μετροῦνται· ἀλλ' ὁ ἄρμος οὗτος δὲν εἶνε εἰμὴ τροχαϊκὴ τριποδία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Περὶ τομῆς καὶ διαιρέσεως.

§ 19.

Ἐὰν ἐν τοῖς εἴχοις ἐτηρεῖτο συμφωνία τῶν λεξικῶν ποδῶν πρὸς τοὺς μετρικοὺς πόδας, ἐκάστη τῶν λέξεων ἔπρεπε νὰ τελευτᾷ, ὅπου καὶ ὁ μετρικὸς ποῦς, ἀλλ' οὕτως οἱ ἄρμοι ἤθελον κεῖσθαι ἄνευ συνδέσμου ῥυθμικῆς ἀκολουθίας, οἷον ἐν τούτῳ τῷ δακτυλικῷ στίχῳ,

Οἴσετε, Μοῦσαι, ἡμῖν ὕμνων ἀγλαὰ δῶρα
3.

καὶ ἐν ἐκείνῳ τοῦ Ἐννίου,

Sparsis hastis campus longis splendet et horret.

τὸ μὲν μέτρον τηρεῖται, ὁ ῥυθμὸς ὅμως θραύεται καὶ χαλαρεῖται· ἀλλὰ μὴ συμπιπτόντων τῶν λεξικῶν πρὸς τοὺς μετρικοὺς πόδας τηρεῖται ῥυθμικὴ συνέχεια, π. χ. τοῦ Μ ἤνιν ἐκφωνήσαντος σπεύδει φυσικὰ καὶ συμπαρεξορμᾶται εἰς τὴν δευτέραν βραχεῖαν ἢ φωνήν, καὶ οὕτω καθεξῆς μέχρι τέλους τοῦ στίχου.

Ἡ δὲ τοιαύτη ἀσυμφωνία, ἣτις φιλοτεχνεῖται διὰ συνάψεως ῥυθμικῶν ποδῶν μὴ ληγόντων συνάμα τοῖς λεξικοῖς, ἀλλ' ἐντὸς τούτων, τρόπον τινὰ, συνυφαινομένων λέγεται τομὴ· ἡ δὲ συμφωνία, καθ' ἣν δηλαδὴ ὁ ῥυθμικὸς ποὺς λήγει ὅπου ἡ λέξις, καλεῖται διαίρεσις.

§ 20.

1. Τρισύλλαβοι πόδες, οἷον δάκτυλος, ἐπιδέχονται διττὴν τομὴν, διότι ἡ λέξις δυνατὸν νὰ λήγῃ εἴτε μετὰ τὴν ἐν ᾧσει μακρὰν (— | ~), εἴτε μετὰ τὴν πρώτην ἐν ᾧσει βραχεῖαν (~ | ~)· ἡ μὲν λέγεται παρὰ τοῖς νεωτέροις ἀρρηκὴ τομὴ, ἡ δὲ θηλυκὴ, ἥγουν τομὴ κατὰ τροχαῖον.

2. Ἐφ' ἐκάστου λεξικοῦ ποδὸς δὲν ἀπαιτεῖται τομὴ, οὔτε μεθ' ἑκάστον διαίρεσις, οἷον συμβαίνει ἐν τοῖς μνημονευθεῖσιν ἀνωτέρω στίχοις· ἀλλ' ὅμως

ἐν τισιν εἶδεσι στίχων ἀπαιτοῦνται τομαὶ τε καὶ
 διαιρέσεις πρὸς διάκρισιν τῶν τοῦ στίχου ἀρμῶν· καὶ
 αὗται μὲν ὀνομαζονται κύριαι τομαὶ καὶ κύ-
 ριαι διαιρέσεις (περὶ ὧν γίνεται λόγος ἰδῶς
 ἐφ' ἑνὸς ἐκάστου τῶν στίχων εἶδους ἐν τῷ οἰκείῳ
 τόπῳ)· αἱ δὲ λοιπαὶ, παδικαί.

Σημ. Πλανῶνται μὲν οἱ νομίζοντες ὅτι, ὅπου συμπίπτει
 κυρία τομὴ ἢ κυρία διαίρεσις, ἐνταῦθ' εἶνε καὶ παῦσις· διό-
 τι ἢ μὲν παύσις λογίζεται ἐπὶ τοῦ ῥυθμοῦ, σιωπῇ συλλαμ-
 βανομένη, ὡς συστατικὸν τούτου μέρος· ἢ δὲ τομὴ γίνεται
 μάλιστ' ἐπαισθητὴ δι' ἀνυψώσεως τῆς φωνῆς (διὸ καὶ ἢ ἐπὶ
 τῆς τομῆς συμπίπτουσα βραχεῖα συλλαβὴ ὡς μακρὰ προ-
 φέρεται), ἐπειδὴ ἐνταῦθ' ἄρχεται τρόπον τινὰ νέος ἀρμός,
 ἐπὶ δὲ τῆς διαιρέσεως πρέπει νὰ καταβιβάζωμεν τὴν φω-
 νὴν καὶ μόνον μετ' αὐτὴν νὰ τὴν ἀνυψώσωμεν· διότι ἐπὶ τῆς
 διαιρέσεως γίνεται λήξις ἀρμοῦ, οὗ τὸ τέλος ἔστι τῆς ἀρχῆς
 ἀσθενέστερον ἐκφωνεῖται· ἐν ἐνὶ λόγῳ, ὃ τῆς τομῆς σκοπὸς
 διαφέρει τοῦ τῆς διαιρέσεως, ἐπειδὴ ἢ μὲν παρέχει τὴν τῶν
 μετρικῶν ποδῶν σύνδεσιν, ἢ δὲ διαιρεῖ τὸν στίχον καὶ ἀ-
 παιτεῖ φωνῆς ἄνεσιν πρὸς ἐντονωτέραν ἔπειτα προφοράν.

§ 21.

1. Λοιπὸν πρὸς εὐρυθμίαν ἀνάγκη ἐπιτηδεύειν καὶ
 φιλοτέχνου χρήσεως τομῶν καὶ διαιρέσεων· εἰς
 στενὴν μὲν ῥυθμῶν ἔνωσιν εἶνε ἢ τομῶν χρήσις τὰ
 μάλιστ' ἀναγκαῖα· ἢ δὲ τῆς διαιρέσεως, ὅσάκις δὲν
 εἶνε χρεῖα ἐνώσεως, οἷον ἐπὶ τῶν ἀκαταλήκτων
 τροχαϊκῶν τετραμέτρων συνήθως εἰσχωρεῖ παρὰ
 τοῖς δραματουργοῖς τῶν λατίνων διαίρεσις μετὰ
 τὴν δευτέραν διποδίαν, οἷον

ἄλλως δὲ τὰ τοιαῦτα μεγάλα ποιήματα κατὰ
τῷσι μονότονα καὶ τέλος ὀχληρὰ.

ΚΑΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Περὶ τῶν τῆς μετρικῆς συνθέσεως εἰδῶν.

§ 22.

1. Ἰδόντες (§ 7 καὶ 8) πῶς ἐκ τῆς ἀδιακόπτης συν-
νάψεως τῆς ἄρσεως καὶ θέσεως γεννᾶται ὁ ῥυθμι-
κὸς ἄρμὸς καὶ ἐντεῦθεν ἀπαρτίζεται στίχος,
μέλλομεν ἤδη νὰ ἐρευνήσωμεν πῶς συνέθετον οἱ
ἀρχαῖοι τὰ διάφορα στιχῆς ποιήματα.

Ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις τῶν χρόνων ἐποίουν διὰ
μονίμου ἐπαναλήψεως ὁμοιοειδῶν στίχων· ἡ δὲ
τοιαύτη σύνθεσις ὠνομάσθη κατὰ σίχον· οὕτως
γίνονται τὰ διηγηματικὰ ποιήματα (ἔπος διδα-
κτικόν), τὰ διαλογικὰ τῶν δραμάτων μέγρη, πρὸς
δὲ καὶ τινὰ λυρικὰ ποιημάτια χαρρακτῆρος ἐλαφρο-
τέρου.

2. Φιλοτεχνοῦνται δὲ αἱ κατὰ στίχον συν-
θέσεις μετὰ πολλῆς τῆς ποικιλίας, οἷον διὰ τε συν-

ναυξέσεως τῶν βραχειῶν καὶ τῆς τῶν μακροῶν
λύσεως, καὶ διὰ τοιῶν καὶ διαλύσεων καὶ ἄλλων
τοιούτων τὴν μουσικίαν τῆς κατὰ στίχον συνθέ-
σεως ἀνααιρύντων.

§ 23.

Μετὰ δὲ ταῦτα ἤρξαντο νὰ συνδοιάζωσι εἴχους
διαφόρων εἰδῶν, καὶ ἐν πρώτοις δύο· ὅθεν ἡ κ α τ α
δί σ τ ι χ ο ν σύνθεσις, ἔνθα μεθ' ἐνὸς μείζονος στί-
χου, ὅστις π ρ ο φ ὀ δ ὲ καλεῖται, ἐτάσσετο μικρό-
τερός τις, ἡ ἐ π ω ρ ὀ δ ὲ, ἥ καὶ ἀντιρρόφος· τὴν δὲ
τοιούτην δύο στίχων ἔνωσιν ἀπαρτιζόντων ἐν σύνο-
λον, ὀνομάσαντες δί σ ι χ ο ν, μετεχειρίζοντο πρὸς
ἐκφρασιν λυρικῶν συναισθημάτων, οἷον χαρᾶς,
πένθος, μίσους κ.τ.λ· ὅθεν τὰ δίστιχα φέρουσιν
ἄλλοτε μὲν χαρακτῆρα θρήνου, ἐλεγείου, ἄλλοτε
δὲ ἀστείότητος καὶ ἄλλοτε σατυρισμοῦ.

§ 24.

Τέλος δὲ οἱ ἀρχαῖοι λυρικοὶ διὰ τῆς πολλῶν ἀρ-
μῶν συνάψεως εἰς ἐν ὄλον, οὗ τὸ τέλος, ἡ κ α τ α -
κ λ εῖ ς, δηλοῦται δι' ἐκτενεστέρου ἢ βραχυτέρου τι-
νὸς στίχου, ἐσχημάτιζον τὰ λεγόμενα Σ υ σ τ ῆ -
μ α τ α, ὧν τὸ εἶδος διττόν.

1. Συστήματα ἐξ ὁ μ οῖ ω ν, ἤγουν εἴχοι τινὲς
ὁμοιοειδεῖς τρεῖς, τέσσαρες, πέντε ἢ καὶ πλείονες
τὸν ἀριθμὸν συνημμένοι, ἔχοντες κατόπιν ἄλλον

ἐρμαιοειδῇ μὲν, ἀλλὰ διὰ παραλλαγῆς τινος, εἶον
 συνητομῆς ἢ καταλήξεως, ἢ καὶ μόνον παρεκτά-
 σεως, δηλοῦντα τὸ τέλος· ἐν δὲ τοῖς τοιοῦτοις συνη-
 μασιν οἱ ῥυθμοὶ συνέχονται τόσων πενῶς, ὥστε δὲν
 ἀπαιτεῖται νὰ τελευτᾷ πάντοτε ὁ εἶχος εἰς τελείαν
 λέξιν· οὔτ' εἰσχωρεῖ ἡ ἀδιάφορος συλλαβή, οὔτε
 χασμωδία (§ 8), ἀλλὰ μόνον ὁ τελικὸς στίχος,
 μεθ' ὃν συμβαίνει παῦσις, δηλῶν ὅτι πρέπει νὰ
 λήγῃ εἰς τελείαν λέξιν. Ἡ δὲ τοιαύτη σύνθεσις ἐ-
 γίνετο καὶ ἐλευθερώτερόν πως ἐνίοτε, τοῦ τελικοῦ
 στίχου τιθεμένου κατὰ τὸ μέσον, καὶ οὕτω τοῦ
 συνόλου χωριζομένου εἰς πολλὰ ῥυθμικὰ τμήματα
 ἀορίστου μήκους ἄνευ ἀντιστροφῆς· ὅπερ ἐλέγετο
 σύστημα κατὰ περιορισμοὺς ἀνίσους.

Διὰ δὲ τοιούτων συστημάτων ἐξέφραζον οἱ ἀρ-
 χαῖοι ἐμβριθέστερα λυρικά συναισθήματα παντοῖα,
 παραλαμβάνοντες κατ' ἐκλογὴν τὸ ἐκάστοτε προ-
 σῆκον εἶδος στίχου. Ἀλλὰ πρὸς ἔμφασιν ἄκρως
 διεγηγερμένου τινὸς συναισθήματος καὶ ποικίλως
 πως διατεθειμένου μετεχειρίζοντο

2. Συστήματα ἐξ ἀνομοίων, ἡγούν κα-
 θ' ἃ οἱ μᾶλλον διαφέροντες εἶχοι, οἱ ἐκάστοτε πρὸς
 τὸν ῥυθμὸν τῶν συναισθημάτων ἀναλογοῦντες συ-
 νευοῦνται εἰς ἐκτενέστερον ῥυθμικὸν ὅλον. Οἱ ἀρχαῖοι

ταῖα συναισθημοῦσι τοιαῦτ' ἐξ ἀνομοίων συστήματα·

δ) Συστήματα κατὰ σχέσιν, ἥγουν τοιαῦτα, αἵτινα μετὰ ῥητόν τινα στίχων ἀριθμὸν (συνήθως τριῶν ἢ ἐπτά), λήγουσι δι' ἐνὸς τελικοῦ στίχου· τὸ δὲ τοιοῦτον ῥυθμικὸν ὅλον ἐκάλουν στροφήν.

Ἐξέφραζε δὲ τὰ συναισθηματά του ὁ ποιητὴς εἴτε διὰ μιᾶς μόνης στροφῆς, εἴτε δι' ἐπαναλήψεως τοῦ αὐτοῦ μετρικοῦ σχήματος τῆς στροφῆς, ὅθεν τὰ μονοστροφικὰ παρήχθησαν συστήματα, εἴτε ἀντιπαράτασσαν δύο στροφὰς ἰσομέτρου σχήματος — στροφὴν καὶ ἀντιστροφὴν οἷον $A - A$. $A - A$. — παρενεῖρε δὲ τρίτην τινὰ μετρικῶς ἐκείνων διαφέρουσαν, ἣτις ἐν τέλει μὲν οὔσα λέγεται ἢ ἐπ' ω δ ό ς, προηγούμενη δὲ ὡς εἰσαγωγή, π ρ ο ω δ ό ς, ἐν μέσῳ δὲ, μ ε σ ω δ ό ς· οἷον A, A, B ἢ B, A, A ἢ A, B, A . Ἐπὶ δὲ τῶν τοιούτων συστημάτων τῶν ἐπωδικῶν καλουμένων οἱ Ἕλληνες ἐπέδειξαν τὸ ἄκρον αὐτὸν τῆς ῥυθμικῆς καὶ μουσικῆς τέχνης.

ε) Ἀπολελυμένα, τοῦτέστι συστήματα συνεθειμένα ἐκ στίχων τὰ μάλιστα ἑτεροειδῶν, ἀνερρητῶν τινων διαιρέσεων, οἷον τὰ διθυραμβικά· ἀλλ' ὅμως καὶ ἐν τέτοις ὑποφαίνονται μικρά τινα πρὸς ἀλλήλα συμφωνοῦντα μέρη.

γ') Μετρικὰ ἄτακτα, διαφέρουσι τῶν προσηγουμένων κατὰ τὴν πλειοτέραν ἔτι φαινομένην αὐθαίρετον παραλλαγὴν τῆς συνθέσεως, διότι οὐδ' ἐλαχίστων μερῶν συμφωνία δηλοῦται.

Τὰ τε ἄτακτα καὶ τὰ ἀπολελυμένα παρέσχον ἑλευθέραν τὴν τῆς αὐθαιρεσίας εἴσοδον, τῆς ἐπὶ τέλους διαφθειράσης τὴν μετρικὴν τέχνην διὰ τῶν ἁσματοκάμπτων ἐκείνων ποιητῶν, οὓς σκώπτων δὲν παύει ὁ Ἀριστοφάνης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΡΥΘΜΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΕΠΙ ΣΤΙΧΟΥΡΓΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

Τροχαϊκοὶ ῥυθμοί.

§ 25.

Ὁ μὲν τροχαῖος (—) σύγκειται ἐκ τριῶν σημείων (— — —), ἔστι δὲ τοῦ γένους διπλασίου τῶν ῥυθμῶν, διότι ἡ ἄρσις ἔχει πρὸς τὴν θέσιν ὡς 2: 1· αἱ μὲν δύο προηγούμεναι βραχεῖαι, ὧν ἡ πρώτη δέχεται τὴν κρούσιν, ἀποτελοῦσι τὴν ἄρσιν, ἡ δὲ τρίτη, τὴν θέσιν. Ἀσχομένως δὲ ὁ πῶς οὗτος ἐξ ἄρσεως πέφυκε τῶν κατιόντων ῥυθμῶν, καὶ ἐντεῦθεν ἔχει δύναμιν ὀλιγωτέραν τοῦ ἐκ θέσεως ἀναβαίνοντος εἰς ἄρσιν ἰσοχρόνου ἰάμβου (— —). Ἐν γένει μὲν ἡ τῆς ἀρσεως πρὸς τὴν θέσιν ἀνισότης ἀποτελεῖ εὐκινήσιαν, ἀλλ' ὅμως ὁ τοῦ τροχαίου χαρακτήρ, διὰ τῶν διαφορῶν αὐτῆς παραδέχεται μετασχηματισμῶν, γίνεται ποτὲ μὲν μαῖλλον, ποτὲ δὲ ἥττον ἐλαφρὸς, δηλαδή κατὰ τὴν τῆς ἀρσεως παράστασιν εἰς μακράν, ἢ εἰς δύο βραχείας.

2. Βαίνονται δὲ οἱ τροχαῖοι (βλέπε § 9. 4.) κατὰ
 μονοποδίαν, ἢ κατὰ διποδίαν· ὅθεν ἐκά-
 στου μὲν ποδὸς, ὡς ἐν μέτρον λογιζομένου, γίνον-
 ται τροχαῖκαὶ διποδίαι, τριποδίαι, τετραποδίαι,
 πενταποδίαι καὶ ἑξαπαδίαι· ἀνὰ δύο δὲ πόδας συλ-
 λαμβανομένων ὡς ἐν μέτρον, γίνονται τὰ μονό-
 μετρα, δίμετρα, τρίμετρα, τετράμετρα καὶ πεν-
 τάμετρα, ὡς δῆλον ἐν τοῖς ἐξῆς.

3. Οἱ δὲ τροχαῖκοι ἄρμοι γίνονται ἀκατάληκτοι,
 ἢ καταληκτικοὶ εἰς συλλαβήν. Οἱ μὲν καταλη-
 κτικοὶ μᾶλλον εἰσιν ἐν χρήσει τῶν ἀκαταλήκτων,
 διότι καθόλου μὲν διὰ τῆς καταλήξεως, ἢ διὰ μα-
 κρᾶς συλλαβῆς (τῆς ἀδιαφόρου), ἀπατελεῖται τᾶσις
 τις, τὸ τέλος μηνύουσα τοῦ στίχου.

4. Ἐν ταῖς τροχαῖκαῖς συνθέσεσι, καθόλου εἰ-
 πεῖν, ἀντιφερομένων τῶν λεξικῶν ποδῶν πρὸς τοὺς
 μετρικοὺς, συμβαίνουσι τομαίτινες μετα-
 βληταὶ, πλὴν μόνον ἐν τοῖς τετραμέτροις εἰ-
 σχωρεῖ πλειστάκις ἐν μέσῳ τοῦ στίχου κυρία
 τις τομή, ἣν καὶ διαίρεσιν καλοῦσιν.

5. Ἡ χασμωδία σπανίως εἰσχωρεῖ ἐν τοῖς
 τροχαῖκοῖς ῥυθμοῖς, ἀλλὰ μόνον παρὰ λυρικοῖς ἀ-
 παντᾶται ἐπ' ἄρσεως, οἷον ἐν τούτῳ τῷ τροχαῖκῷ
 τρίμετρῳ Πινδάρου ('Ολυμπ. γ'. 30)

ἀντιθεῖς· Ὁρθωσία ἔγραψεν ἱεράν.

A. Κατὰ πόδα βαινοόμενοι τροχαϊκοὶ ἄρμοι-

§ 26.

1. Οἱ κατὰ μονοποδίαν μετρούμενοι τροχαϊκοὶ ἄρμοι συνδιάζονται τὸ πολὺ μετὰ καὶ ἄλλων ῥυθμῶν, ἀλλὰ καὶ αὐτὸνπαρκοὶ παρέρχονται ἐν λυρικοῖς ποιήμασι δὲν φαίνονται ὅμως χρηστοὶ πρὸς κατὰ στίχον συνθέσεις.

2. Ἡ μὲν μακρὰ ἐκάστου ποδὸς δέχεται τὴν διάλυσιν εἰς δύο βραχείας, ἡ δὲ ἀδιάφορος συλλαβὴ ἐν ἁρμοῦ τέλει μόνον εἰσχωρεῖ (ᾄρα § 11).

3. Ἐπὶ μὲν τῶν κατὰ μονοποδίαν βαινομένων τροχαϊκῶν ῥυθμῶν, προστίθεται πολλάκις ἀνάκρουσίς τις, αἶον — ᾤ —, σπανιώτερον δὲ ἐπὶ τῶν κατὰ διποδίαν. Τοιοῦτοι δὲ μετ' ἀνακρούσεως τροχαϊκοὶ ἄρμοι, φαινόμενοι ὥσάν ἱαμβικά, δὲν διακρίνονται ἀλλήλων εἰμὴ διὰ τελειοτέρας αἰσθήσεως.

§ 27.

— —

1. Ἡ τροχαϊκὴ μονοποδία καθ' ἑαυτήν ἐστὶν ἀνίκανος εἰς στίχου σχηματισμὸν, καθὰ καὶ πᾶς ἄλλος μεμονωμένος ποῦς, ἀλλ' ἀπαντᾶται ὡς εἰσαγωγή πρὸς ἕτερον ῥυθμὸν ὑπὸ τῆνομα βᾶσις (1), ἧς σημεῖόν ἐστὶ τόδε Χ· (—)

(1) Βάσις, ἀρχὴν ᾄσματος ἀποτελεῖ τοῦ τεχνικοῦ ῥυθ-

2. Τῶν Ἑλλήνων αἱ παιηταὶ, μάλιστα δὲ οἱ ὄρσασ-
 ρατουργοὶ καὶ οἱ Αἰολέων λυρικοὶ, μετεχειρίσθη-
 σαν μετὰ πολλῆς τῆς ἀδείας τὴν βάσιν, ἐπειδὴ
 ἀντὶ τροχαίου παρέλαβον τὸν τρίβραχυν ($\overset{x}{-}$), ἢ
 τὸν σπονδεῖον ($\overset{x}{-}$), ἢ τὸν ἀνάπαιστον ($\overset{x}{-}$), ἢ
 τὸν δάκτυλον ($\overset{x}{-}$), καὶ ἐπὶ στροφικῶν συνθέσεων
 ἀντιτάσσουσι πολλάκις ἐπὶ στροφῆς καὶ ἀντιστρο-
 φῆς ὡς βάσιν τοὺς διαφόρους τούτους πόδας.

3. Παρὰ δὲ τοῖς τῶν Ῥωμαίων λυρικοῖς ἀπαν-
 τῶμεν ὡς βάσιν κατὰ κανόνα τὸν τροχαῖον, ἀλ-
 λὰ καὶ τὸν σπονδεῖον πολλάκις· ὁ Κάτουλλος πα-
 ραδέχεται καὶ τὸν Ἰαμβον, Cat. III, 14 καὶ 15 ἐν
 τοῖς στίχοις τοῖς ὀνομαζομένοις ἐν δ ε κ α σ υ λ λ ᾱ-
 β ο ι ς, οἶον·

$\overset{x}{-} \quad - \quad - \quad - \quad - \quad - \quad - \quad - \quad -$

Tua nunc opera meae puellæ
 Flendo turgiduli rubent ocelli.

Ἐνταῦθα δῆλον ὅτι ἀντὶ τροχαίου ἅπαξ μὲν ἐτέθη
 ὁ Ἰαμβος (tuā), ἔπειτα δὲ ὁ σπονδεῖος (flendo)

4. Ἡ βάσις ἀναδιπλασιάζεται ἐνίοτε, ἀλλὰ
 τότε ὁ δεύτερος τροχαῖος δὲν ἐπιδέχεται τόσους ὡς

μοῦ, ἢ συζυγίας σύναψιν ἀνομοίων ποδῶν· χρησιμεύει δὲ
 ὡσὰν ἡ κατάληξις πρὸς εὐκόλυνσιν τῆς τοῦ ῥυθμοῦ πορείας.

ἡ πρώτη μετασχηματισμός· βλέπε Πινδ. Νεμεί-
Δ', 70·

— — — — —

αὐτὶς Εὐρώπην ποτὶ χέρσον ἔντεα ναός.

5. Βάσις καὶ ἀνάκρουσις ἔχουσι τοῦτο κοινόν· ὅτι παρέπεται πάντα ἄρσις, ἡγούσιν ἀμφοτέραι μόνον πρὸ κατιόντων ῥυθμῶν τίθενται, οἷον πρὸ τροχαίων, δακτυλικῶν, χορδιαμδικῶν καὶ ἄλλων τοιούτων.

Σημ. 1. Ἡ βάσις ἐπὶ τροχαϊκῶν ῥυθμῶν ἐστὶ φύσει μὲν σπανία, ὅμως ἀπαντᾷται πρὸ ἁρμῶν, εἴτε κατὰ διποδίαν, εἴτε κατὰ μονοποδίαν βαينوμένων, π. χ. Πινδ. Πυθ. Α', 3.

— — — — —

Πείθονται δ' αἰδοὶ σάμασιν.

Σημ. 2. Προηγείται δ' ἔσθ' ὅτε τῆς τε ἀπλῆς καὶ τῆς διπλῆς βάσεως ἢ ἀνάκρουσις. Παρὰ μὲν λυρικοῖς τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ διπλῆς βάσεως εἰσάγεται ὄχι σπανίως ἀντὶ τοῦ πρώτου τροχαίου, ἱαμβος, οἷον — — — — — π. χ. παρὰ Πινδάρῳ Πυθ. Ε', 66.

— — — — —

Ἐν Ἄργεϊ τε καὶ ζαθίῳ Πύλῳ.

6. Ἐνδέχεται γὰρ περατοῖ στίχον ἢ ἁρμόν εἰς μόνος τροχαῖος ἄνευ συνεχείας πρὸς τὸν προηγούμενον ῥυθμόν· ὁ δὲ τοιοῦτος τροχαῖος ὠνομάσθη ἔκθεσις· βλέπε Αἰσχύλ. Εὐμ. 322.

— — — — —

Νύξ ἀλαοῖσι καὶ δεδορκόσιν ποινάν.

Ἡ δὲ τροχαϊκὴ διποδία σπανίως ἀποτελοῦσα τυγχάνει στίχον· ἀλλ' ἀπαντᾷται συχνάκις ἀκατάληκτος, ὡς κατακλείς ἐν τέλει συστημάτων, οἷα τὰ ἐν τραγωδίαις καὶ μάλιστα ἐν κωμωδίαις (βλέπε τὰ ἐν τῷ μετρικῷ ἀναγνωσματογράφῳ συήματα ἐξ ὁμοίων). Συνήθως δὲ ἐν χρήσει ἡ διποδία πρὸς εἰσαγωγὴν (βλέπε § 27), ἢ καὶ πρὸς λογαριδικὸν ἄρμου τέλος, ὡς π. χ. ἐν τούτῳ τῆς Σαπφοῦς,

— — — — —

Ποικιλόθρον' ἀθάνατ' Ἀφροδίτη

ἢ τούτῳ τῷ σαπφικῷ Ὀρατίου, ᾠδ. 1, 23.

Integer vitæ, scelerisque purus.

1. Ἡ δὲ τροχαϊκὴ τριποδία ἀκατάληκτος ἀπαρτίζει εὐχρηστον εἶδος στίχου καλουμένου ἰθυφάλλικοῦ, ὃν σφαλερῶς οἱ γραμματικοὶ ἐξέλαβον ὡς δίμετρον βραχυκατάληκτον (βλέπε § 18). Ἐνταῦθα μὲν ἡ τῆς μακροῦς διάλυσις συμβαίνει πολλάκις, μάλιστα κατὰ τὸν πρῶτον καὶ τὸν μέσον πόδα, σπανιώτερον δὲ κατὰ τὸν τελευταῖον· ἔχει

ὅτε πρὸ αὐτῆς ποτὲ μὲν ἀνάκρουσιν, ποτὲ δὲ βᾶσιν,
ἔστι δ' ὅτε καὶ ἀμφότερα, ἢ ἰαμβικὴν διποδίαν.

2. Ὁ ἰθυφαλλικός δὲν εἶνε συνῆθως κατὰ στί-
χον χρηστὸς, ἀλλὰ μόνον συζευχθεὶς ἐτέροις ῥυθ-
μοῖς ἐν ἀρχῇ ἢ ἐν τέλει βλέπε Κατούλλου II, 1.

× — — — — — — — — — —

Passer, deliciæ meæ puellæ

Φαίνεται δ' ἐνίοτε ὡς αὐθύπαρκτος στίχος, οἷον
παρὰ Σοφ. Οἶδ. τυρ. 472. κῆρες ἀναπλάκῃτοι τι-
νὲς δὲ τῶν ποιητῶν παρῆλθον αὐτὸν καὶ εἰς δύστι-
χον σύνθεσιν.

3. τυγχάνει δὲ ἡ τριποδία μετὰ καταλήξεως
χρησιμεύουσα πολλάκις παρὰ λυρικοῖς καὶ ἐν
χοροῖς δραμάτων ὡς κατακλείς ἐν τέλει ῥυθμῶν
τινων, οἷον παρ' Εὐριπ. Ἡλεκτ. 86.

— — — — — — — — — —

Καλλίνικον ᾠδὴν ἐμῷ χορῷ.

4. Εἰς μορφήν δὲ δύο ἰθυφαλλικῶν ἐν ἐνὶ στίχῳ
συνημμένων, ὧν ὁ πρῶτος ἔχει πολλάκις τὴν ἀνά-
κρουσιν, ἐμφανίζεται τὸ κύριον σχῆμα τῆ λεγομένης
versus saturnius,

— — — — — — — — — —

εἶνε δὲ τοῦτο τὸ γνήσιον ἀρχαῖον ἰταλικὸν μέτρον,
καθ' ὃ τὰ παλαιάτατα Ῥωμαίων ποιήματα σενε-
γράφησαν, οἵκετι κανονισμένης οὔσης τῆς τῶν

συλλαβῶν ποσότητος, ἐν ᾧ ὡς ἐπικρατοῦσα τῆς στιχουργίας ἀρχὴ ἦτον ὁ τόνος. Ὁ Ἑννιος ὁμῶς (κατὰ τὰ 240 π. χρ.) ἐπροσπάθει νὰ τὸν ἐξοστρακίσῃ, εἰσάγων τὸ ἡρῶον μέτρον· οὕτω λοιπὸν ἤρχισαν οἱ Ῥωμαῖοι νὰ παραλαμβάνωσι τοὺς τεχνικούς τῶν Ἑλλήνων ῥυθμούς, καὶ κατὰ τούτους καὶ τὴν προσοδίαν τῆς λατινίδας νὰ κανονίζωσιν.

Ὁ δὲ στίχος οὗτος ἐπιδέχεται πλείστην ποικιλίαν, εἰσχωρούσης πανταχοῦ τῆς ἀδιαφόρου ἀντὶ τῆς βραχείας, καὶ διαλυομένης τῆς τε ῥητῆς καὶ ἀλόγου μακράς· οὕτω λοιπὸν ἐχρησίμευεν κατὰ στίχον· ὡς παράδειγμα δὲ προκείσθω τὸ τροχαιοειδὲς τὸ Ναιβίου ἐπιτύμβιον τόδε·

mortalis immortalis flet si foret fas,
fletent divæ Camoenæ Naevium poetam.

§ 30.

— — — — —
— — — — —

Ἡ δὲ τροχαϊκὴ τετραποδία ἀκατάληκτος μὲν σπανίως φαίνεται. Ὅρα Πινδάρου Ὀλυμ. α, 7. ὅπου παρέχεται μόνον ὡς εἰς ἕτερον ῥυθμὸν εἰσαγωγή·

Μήδ' Ὀλυμπίας ἀγῶνα — φέρτερον αὐδάσομεν

καταληκτικὴ δὲ, εἴτε μόνη, εἴτε συνημμένη
7.

μετὰ καὶ ἄλλων ῥυθμῶν, συχνάκις ἐστὶν ἐν χρήσει
παρὰ λυρικοῖς καὶ τραγικοῖς· ἐπιθι Πινδ. Ὀλυμ.
ἀγ 5.

μηκέθ' ἄλλου σκόπει.

καὶ ἐν Αἰσχ. Ἀγαμέμ. στιχ. 1017.

Μῆσιν ὤλεσεν νόσον.

§ 31.

— — — — —
— — — — —

Ἡ δὲ τροχαϊκὴ πενταποδία, ἥς ἡ χορη-
σις ἀμφισθεῖται εἰσέτι, φαίνεται ὁμῶς ἐν Αἰ-
σχύλου Ἀγαμέμνονι στιχ. 240 ἀκατάληκτος,
προηγούμενων ἐτέρων ῥυθμῶν, οἷον

— — — — —

Ἐβαλλ' ἕκαστον θυτήρων ἀπ' ὀμματος βέλει φιλοϊκτφ.

§ 32.

— — — — —
— — — — —

Ἡ δὲ τροχαϊκὴ ἑξαποδία τὰ μάλιστα
σπανίως ἀπαντᾷται, π. χ. Πινδ. Ὀλυμ. ἀγ 6,
ὅπου ἐν ἀσυχῇ ἐτέρου ῥυθμοῦ φέρεται,

— — — — — | — — — — —

ἄλλο θαλπνότερον ἐν ἡμέρᾳ φαεινὸν — ἄστρον ἐρήμας
δι' αἰθέρος.

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἐνταῦθα δὲν ἔχομεν λόγον, ἵνα, μετρούσαντες τὴν σειρὰν κατὰ διποδίαν, διαμερίσωμεν αὐτὴν εἰς τρεῖς ἄρμους.

Β. Κατὰ διποδίαν μετρούμενοι τροχαϊκοὶ ἄρμοι.

§ 33.

Οἱ δὲ κατὰ διποδίαν βαίνοντες τροχαϊκοὶ ἄρμοι εἰσιν οἰκειότεροι τῶν κατὰ μονοποδίαν εἰς ἐπανάληψιν κατὰ στίχον, ἐπεὶ δὲ ἐπιδέχονται πλείονους μετασχηματισμούς.

2 Ἡ μὲν ἀδιὰφορος εἰσχωρεῖ παρὰ ποιηταῖς Ἑλλήνων ἐν τέλει μόνον διποδίας, ἡγουν κατὰ τὰς ἀρτίους χώρας· παρὰ δὲ τοῖς πρὸ Αὐγούστου Ῥωμαίων δραματούργοις εἰσχωρεῖ καὶ ἐν ἄλλαις χώραις ἐλευθέρως. Πρῶτον ἐπὶ Αὐγούστου καὶ οἱ Ῥωμαῖοι ἡρχισαν νὰ μιμῶνται καὶ κατὰ τοῦτο τοὺς Ἕλληνας.

3. Ἡ δὲ διάλυσις τῆς μακρᾶς συνήθως μόνον ἐπὶ τοῦ πρώτου ποδὸς τῆς διποδίας συμβαίνει. Κατὰ τοῦτο οἱ Ἰαμβογράφοι (Ἀρχίλοχος καὶ οἱ λοιποὶ) καὶ οἱ ἀρχαιότεροι τῶν τραγικῶν εἰσιν ἀκριβέστατοι· ἀλλ' οἱ νεώτεροι τραγικοὶ καὶ κω-

μικαὶ (αἱ μετὰ τὴν 89 Ὀλυμπιάδα), ὧν πρῶτος ἔ-
Εὐριπίδης, ἐλευθεριάζοντες διαλύουσι καὶ τοῦ δευτέ-
ρου παρὸς τὴν μακράν, αἶον Ἀριστοφ. Ἰππ. 284-
Εὐριπ. Ὀρέσ. στιχ. 726.

ἀποθανεῖσθον, αὐτίκα μάλα.

Μενέλεως κάκιστος εἰς ἐμὲ καὶ κασιγνήτην ἐμήν.

Εὐρίσκονται που καὶ παρ' Ἑλλησι στίχοι, ὧν ἡ
μακρὰ ἐκάστου κατὰ διποδίαν τροχαίου ἐστὶ δια-
λελυμένη εἰς δύο βραχείας, ὡς π. χ. ἐν τούτῳ τῷ
Εὐριπίδου διμέτρῳ (Ἰφ. ἐν Αὐλ. στιχ. 198).

φόνος ἐπὶ φόνῳ, ἄχεά τ' ἄχесιν.

Οἱ πρὸς Αὐγούστου Ῥωμαίων δραματουργοὶ (Πλαῦ-
τος, Τερέντιος καὶ ἄλλοι) διέλυον καὶ αὐτὴν τὴν ἀ-
διάφορον εἰς δύο βραχείας.

§ 34.

— — —

Τὸ μεσονύκτιον τροχαῖκόν ἢ διπο-
δία, ὡς ἐρέθη ἀνωτέρω (§ 28) σπανίως εὐρίσκε-
ται μεμονωμένον· ἀλλὰ χρησιμεύει συνήθως εἴτε
ὡς στοιχεῖον ἐκτενεστέρου στίχου, εἴτε ὡς κατα-
κλείς τροχαϊκοῦ συστήματος.

— — — — —
— — — — —

1. Τὸ δὲ δίμετρον τροχαϊκὸν ἐστὶν ἐν
χρήσει ἀκατάληκτον καὶ καταληκτικόν. Ἀμφό-
τερα δὲ πολλάκις ἐν τῇ λυρικῇ ποιήσει, ποτὲ μὲν
ὡς στοιχεῖον ἐκτενεστέρου στίχου, ποτὲ δὲ ὡς κα-
τακλείς συστήματος (στροφῆς), οἷον παρὰ Πινδ.
Ὀλυμπ. Η', 7, 14. ἐν τέλει στροφῆς

Τῶν δὲ μόχθων ἀμπνοάν.
Σὺν θεοῖς εὐπραγίας.

2. Τὸ δὲ καταληκτικὸν δίμετρον,
ἐπομένῃς ἱαμβικοῦ τριμέτρου καταληκτικοῦ, καὶ
κατὰ εἶχον εὐρίσκεται παρ' Ὀρατίου οἷον, ᾠδ. II,
εἶχ. 18.

Non ebur, neque aureum
Mea renidet in domo lacunar:
Non trabes Hymettiae
Premunt columnas ultima recisas
Africa: neque Attali
Ignotus heres regiam occupavi

3. Τὸ δὲ ἀκατάληκτον δίμετρον ἐ-
χρησίμευεν καὶ κατὰ στίχον εἰς ἀσμάτια καὶ εἰς
τροχαϊκὰ συστήματα, ὧν οἱ εἶχοι τόσον εἰσὶ πρὸς
ἀλλήλους συνημμένοι, ὥστε σπανίως ἐν τέλει αὐ-
τῶν εἰσχωρεῖ ἡ ἀδιάφορος, ἢ χασμωδία· συμβαίνει

ὅε καὶ διακοπὴν λέξεως, ὅλον παρ Ἀριστοφ. ἐν Εὐ-
γήγῃ, στίχ. 393—344.

Καὶ βοᾶτε καὶ γελάτῃ· ἤ-
δη γὰρ ἔξεσται τόθ' ὑμῖν
ἐς πανηγύρεις θεωρεῖν,
ἐστιᾶσθαι, κοτταβίζειν,
συβαρίζειν.

§ 36.

— — — — —
— — — — —
— — — — —

1. Τὸ δὲ τρίμετρον τροχαϊκὸν ἀ-
παντᾶται ὅτε μὲν ἀκατάληκτον, ὅτε δὲ καταλη-
κτικόν, παρὰ τε τοῖς Ἑλλήνων λυρικοῖς καὶ ἐν τοῖς
λυρικοῖς τῶν δραμάτων χωρίοις μεμονωμένον, ἢ
καὶ μετ' ἑτέρων ῥυθμῶν συνημμένον, ὥς π.χ. παρὰ
Σοφ. Οἰδ. ἐπὶ Κολ. 1081. 1092.

εἴθ' ἀελλαία ταχύρῥωστος πελειάς.
καὶ κασιγνήταν πυκνοστίκτων ὀπαδόν.

καὶ παρὰ Πινδ. Ὀλ. ε', στιχ. 7

κεῖνος ἀνὴρ, ἐπικύρσαις ἀφθόνων ἀστῶν ἐν ἱμερταῖς αἰοδαῖς.
μάλιστα δὲ ἀκαταλήκτως σχηματίζει τὸ τέλος
ἐκτενεστέρου τινὸς ῥυθμικοῦ συνόλου, ὅλον Πινδ.
Ὀλυμ. Γ', 5.

Δωρίφ φωνὰν ἐναρμόξαι πεδίλῳ

2. Προκειμένης ἐνίοτε ἀνακρούσεως ἐπὶ τριμέ-
ρου ἀκατάληκτου, ἐξέλαβον αὐτὸ σφαλερῶς οἱ
γραμματικοὶ ὡς ἱαμβικὸν τρίμετρον ὑπερκατάλη-
κτον (βλέπε § 17) π. χ. παρὰ Πινδ. Νεμ. Θ', 5.

— — — — —

Πυθῶνος αἰπεινῶς ὁμοκλάρους ἐπόπταις.

Τὸ ἀκατάληκτον ἄρα τροχαϊκὸν τρίμετρον μετ' ἀ-
νακρούσεως δὲν διακρίνεται τοῦ ἱαμβικοῦ τριμέτρου.

3. Τὰ περὶ τῶν ἐν ταῖς τροχαϊκαῖς συνθέσεσι
τομῶν προειρημένα ἀνωτέρω (§ 25, 4) ἰσχύουσι
μάλιστα καὶ ἐπὶ τοῦ τροχαϊκοῦ τριμέτρου, ἐν ᾧ
ποδικὰς μόνον εὐρίσκομεν τομὰς, ὅσον (Πινδ. Ὀλ.
Γ', 10, καὶ 16)

Θεύμοροι — νίσσοντ' — ἐπ' ἀνθρώπους — αἰοιδαί.

Μνάμα τῶν — Ὀλυμπία — κάλλιστον ἄθλων.

4. Τέλος σημειωτέον, ὅτι ἐν τοῖς σωζομένοις
τῶν ἀρχαίων ποιήμασι δὲν εὐρίσκεται πώποτε τὸ
τροχαϊκὸν τρίμετρον ἐν χρήσει κατὰ στίχον

§ 37.

— — — — —

— — — — —

1. Τὸ δὲ τετράμετρον τροχαϊκὸν
ὑπαντᾶται ἐκατέρως, ἀκατάληκτον καὶ καταλη-
κτικόν, π. χ.

Κλύθι μεν, γέροντος εὐέθειρα χρυσόπεπλε κούρη.
Ἄλλ' ἐπεὶ δέος παλαιὸν σοὶ φρενῶν ἀνθίσταται.

Τὸ μὲν ἀκατάληκτον τετράμετρον (παρὰ Ῥωμαίοις versus octonarius κεκλήμενον) δὲν φαίνεται τόσον εὐχρηστον, ὅσον τὸ καταληκτικόν· διότι τῶν Ἑλλήνων οἱ δραματοῦργοι ἐν τοῖς σωζομένοις γε ποιήμασι δὲν τὸ μετεχειρίσθησαν, ἀλλ' οἱ λυρικοὶ εἰς ποιήματια, μονόδῳν τε καὶ κατὰ στίχον (ὅσα Ἀρχιλόχου ἀποσπάσματα)· μάλιστα δὲ οἱ Ῥωμαίων δραματοῦργοι Πλαῦτος, Τερέντιος καὶ ἄλλοι παρέλαδον τοῦτο κατὰ στίχον ἐν χωρίοις, ὅπου σφοδρά τις συγκίνησις καὶ πάθος δηλοῦται. Ἐχει δὲ ὁ στίχος οὗτος μετὰ τὴν δευτέραν διποδίαν διαίρεσιν, ἥτις ὅμως πολλάκις παραμελεῖται. Παρὰ δὲ Πλαύτῳ εἰσχωρεῖ κατὰ τὴν διαίρεσιν καὶ χασμωδία, δι' ἧς γίνεται ὁ ἀσυνάρτητος λεγόμενος στίχος.

3. Εὐρίσκομεν δὲ, μόνον ὅταν τοῦτο τὸ τετράμετρον δὲν χρησιμεύῃ κατὰ στίχον, οἷον παρὰ τοῖς Ἑλλήνων λυρικοῖς, μετὰ τὴν τῆς τρίτης διποδίας ἄρσιν, καὶ τομὴν ἀντικαθιστῶσαν τὴν διαίρεσιν (βλέπε Πινδ. Ἰσθμ. Γ', 37).

δαίμονων βουλαῖς ὁ κινητὴρ—δὲ γὰρ Ὀρχηστὸν οἰκέων.

Ὅμως καὶ αὕτη τομὴ δὲν τηρεῖται μονίμως, ἀλλὰ πολλάκις ὑπὸ τῶν λυρικῶν παραμελεῖται.

τότε λοιπὸν ἔξαρκούσιν ἐν γένει αἱ φιλοτέχνως ἐνοῦσαι ποδικαὶ τομαί· π. χ. Πινδ. Ἴσθμ. Γ', 25·

Τοὶ μὲν ὦν Θήβαισι τιμάντες ἀρχᾶθεν λέγονται.

τέλος παρατηρητέον, ὅτι τὸ ἀκατάληκτον τετράμετρον ὑπάγεται καθόλου εἰς τοὺς αὐτοὺς κανόνας καὶ παρέχει τὰς αὐτὰς ἀδείας ὥς καὶ τὸ καταληκτικόν, περὶ οὗ λέγομεν ἀκριβέστερον τὰ ἑξῆς.

4. Τὸ δὲ τετράμετρον καταληκτικὸν (ὑπὸ Ῥωμαίων versus septenarius ἢ quadratus προσαγορευόμενον) χρησιμεύει μονάδην τε καὶ κατὰ στίχον παρὰ λυρικοῖς καὶ δραματουργοῖς. Διακρίνουσι δὲ οἱ μετρικοὶ τρία εἶδη τετραμέτρου, τὸ λυρικόν, τὸ τραγικόν καὶ τὸ κωμικόν.

5. Οἱ μὲν Ἕλληνες ἐπὶ τῆς τούτου τοῦ στίχου χρήσεως, καὶ μάλιστα οἱ ἰαμβογράφοι, εἰσὶν ἀκριβέστεροι τῶν Ῥωμαίων· ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι παρεχόμενοι τὴν εἰς δύο βραχείας λύσιν τῆς μακροῦς ἐκάστης πρώτης διποδίας. Σημειωτέον ὅμως ὅτι καὶ παρὰ τοῖς ἐλευθεριάζουσιν τῶν Ἑλλήνων ποιηταῖς, οἷον Εὐριπίδῃ, Ἀριστοφάνει καὶ ἄλλοις, τότε μόνον ἀπαντᾶται διαλελυμένη εἰς δύο βραχείας ἡ τοῦ τελευταίου ποδὸς ἄρσις, ὅτε ὁ προηγούμενος ποῦς ἐστὶ τροχαῖος, π. χ. Εὐρ. Φοιν. 609,

Ἀνόσιος πέφυκας· ἀλλ' οὐ πατρίδος, ὥς σὺν, πολέμιος.

Ἐπὶ δὲ τῆς διαλύσεως τοῦ δευτέρου τῆς διποδίας εὐρίσκουμεν ὅτι ἄλλοι ἄλλως ἔχουσι τῶν ποιητῶν (βλέπε ἀνωτέρω § 33.3.).

Σημ. Τὴν μὲν ἄλογον μακρὰν εἰσήγαγον οἱ Ἕλληνες (βλ. ἀνωτέρω) μόνον ἐπὶ τέλους ἐκάστης διποδίας· ἀλλ' ἐν τοῖς τετραμέτροις, ἂν πολυσύλλαβός τις λέξις λήξῃ κατὰ τὴν τρίτην διποδίαν, συνήθως λήγει εἰς βραχείαν· πλὴν κένταυθα ὁ Εὐριπίδης καὶ οἱ κωμικοὶ δὲν φαίνονται ἐπιμελεῖς ἐπιθι Εὐρ. Ἑλ. 1644. Ἀριστοφ. Ν. 577.

Οἵπερ ἡ δίκη κελεύει μ'· ἀλλ' ἀφίσασθ' ἐκποδῶν·
Πλείστα γὰρ Θεῶν ἀπάντων ὠφελοῦσαις τὴν πόλιν.

6. Ἐπὶ δὲ τοῦ πρώτου ποδὸς τῆς διποδίας παρεῖλαδον ἀπροσδοκῆτως οἱ τραγικοὶ καὶ οἱ κωμικοὶ δάκτυλον ἀντὶ τροχαίου· ἀλλ' ἡ ἄδεια αὕτη, ὡς φαίνεται, ἐσυγχωρεῖτο μόνον ἐπὶ κυρίοις ὀνόμασι, τοῖς μὴ ὑπεύκουσιν εἰς τὴν ἀνάγκην τοῦ μέτρου, οἷον Εὐρ. Ὀρεσ. σιχ. 1535.

Σύγγονόν τ' ἐμὴν Πυλάδην τὸν τάδε ξυνδρῶντά μοι.

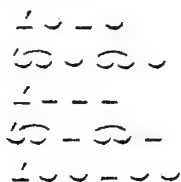
Σημ. Πολλάκις ὁμοῦς ὁ δάκτυλος οὗτος δὲν εἶνε καθαρὰ τοιοῦτος, οἷον ὅταν συμπέσῃ τὸ σχεδὸν ἄφωνον ι φωνήεντος ἐπομένου· διὸτι παρέχεται τότε ὁ ποὺς τῷ ὄντι ὡς δυσύλλαβος (τροχαϊκός), π. χ. τῷ Δ ι ο ν ὕ σ φ κτλ. Ὅθεν τοιούτος τις φαινόμενος δάκτυλος ἐνδέχεται νὰ εἰσχωρήσῃ ἐν ἄλλαις τε λέξεσι καὶ ἐν ἄλλοις τοῦ τετραμέτρου χωρίοις· οἷον ἐν Ἀριστοφ. Θεσμοφ. 706·

Δεινὰ δὲ ὅθ' ὅτι γ' ἔχει μου ἑξαπάσας τὸ παιδίον.

ἐνταῦθ' ἀνάγεται καὶ ὁ παρ' Ἀθηναίῳ, σελ. 374. Ε' στίχος Ἐπιχίρμου, ἐν ᾧ δις λαμβάνει χώραν ἡ συνίησις·

Τοῖς Ἐλευσινίοις φυλάσσαν δαιμονίως ἀπάλεσα.

7. Τῶν δὲ Ῥωμαίων οἱ πρὸς Ἀγούστου δράμα-
τουργοὶ (Τερρέντιος, Πλαῦτος καὶ λοιποὶ) παρεδέ-
χοντο πρῶτον μὲν ἐν παντὶ περὶ τὴν ἄλογον, δεύ-
τερον δὲ, οὐ μόνον τὴν ἐκάστης ἄρσεως διάλυσιν,
ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκάστου ἀλόγου χρόνου εἰς δύο βρα-
χείας· ἄρα δυνατόν ἢ παρ' αὐτοῖς τροχαϊκὴ διποδία
νὰ σχηματισθῇ κατὰ τὰς ἐξῆς μορφάς·

Πλὴν ἀλλὰ καὶ αὗται αἱ μορφαὶ προσεπιδέχον-
ται πλείονα ποικιλίαν, τῶν ποιητῶν παραλαβόν-
των ταύτας τὰς ἀδείας, ποτὲ μὲν ἐπὶ τοῦ πρώτου,
ποτὲ δὲ ἐπὶ τοῦ δευτέρου ποδός· ὁ τελευταῖος ὁμῶς
τροχαῖος τηρεῖται πάντοτε καθαρός.

Σημ. Ὁ προκελευσματικὸς (— — —) δὲν φαίνεται που-
θενὰ παραδεκτός, διότι ἀναιρεῖται συνήθως, εἴτε διὰ συνιζή-
σεως, εἴτε διὰ συναλοιφῆς ἢ συναίρεσεως.

8. Ἐπὶ τῆς κατὰ εἶχον χρήσεως εἰσχωρεῖ συνή-
θως μετὰ τὴν δευτέραν διποδίαν διαίρεσις, κα-
θὼς καὶ ἐν τῷ ἀκαταλήκτῳ τετραμέτρῳ· ταύτην
οἱ μὲν ἱαμβογράφοι τηροῦσιν ἀκριβῶς, ἀλλὰ καὶ οἱ

Ἑλλήνων τραγικοῖ, πλὴν τῶν κωμικῶν, πολλάκις
παραινεῖσάντων αὐτήν. Ἐκ δὲ τῶν Ῥωμαίων δ
Πλαῦτος παρημέλησε τὴν διαίρεσιν, καὶ, ὅπερ τυ-
χὸν φυλάσσει αὐτήν, παραδέχεται τὴν χασμωδίαν
Ἐπιθ. Πλαυτ. mil. glor. II, 2, 38. Amphitr. V, 1, 42.

Domi habet animum falsiloquum, falsificum, falsijarium.
manibus puris, capite operto. — ibi continuo contonat.

Σημ. 1. Οἱ τραγικοὶ τῶν Ἑλλήνων δὲν ἐτήρησαν ἐνίστε
τὴν διαίρεσιν, ἀλλὰ μόνον τυχούσης προσώπου ἀλλαγῆς ἐν-
τός τοῦ αὐτοῦ στίχου π. χ. Σοφ. Φιλ. 1402.

N. εἰ δοκεῖ, στείχωμεν. Φ. ᾧ γενναῖον εἰρηκῶς ἔπος.

Σημ. 2. Ὁ Πλαῦτος παραδέχεται ἐν γένει τὴν χασμωδίαν
οὐ μόνον ἐν μέσῳ στίχου, ἀλλ' ἐνίστε καὶ μετὰ τὴν πρώτην
καὶ τρίτην διποδίαν π. χ. Πλαυτ. Asin. 11, 2, i, 26, Poen.
III, 1, 35.

Edepol hominem —infelicem, —qui patronam com-
primit.
quidquid est pauxillulum illuc:—nostrum id omne — in-
tus est.

9. Πρὸς μὲν τὴν διαίρεσιν ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ
λυρικοῦ καταληκτικοῦ τετραμέτρου, ὅ,τι εἴπομεν
ἂνωτέρῳ περὶ τοῦ ἀκαταλήκτου.

10. Τέλος δὲ παρατηρητέον, ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι
δραματοῦργοι συνεμίγνυνον ἐχὼ σπανίως τὸ ἀκατά-
ληκτον τετράμετρον μετὰ τοῦ καταληκτικοῦ καὶ
ἀντιστρόφως· καὶ, ὅτι προέταττον ἐνίστε ἢ ὑπέτατ-
τον, ὅπερ συνεχέστερον, μικρόν τινα στίχον τρο-

χαϊκὸν ἢ ἰαμδικὸν ὃν clausula (κατακλείδα) ὠνόμαζον· αὕτη δὲ συνήθως ἦτον ἰαμδικὴ μὲν (βλέπε παρακατιῶν § 43 καὶ 49) τοῦ προηγουμένου στίχου ἐν ἄρσει τελευτῶντος, ἦγον καταληκτικοῦ ὄντος (ἔπιθι ἐν τῷ ἀναγνῶσ. Τερεντ. Andr. I, 5, 11)· τροχαϊκὴ δὲ, τελευτῶντος ἐν θέσει, ἦγον ἀκαταλήκτου ὄντος. Ἀλλ' ὅταν ἡ κατακλείς αὕτη κατὰρχηται, τότε τὸ αὐτῆς μέτρον ἐστὶν ἐλευθερώτερον καὶ τοῦ κατόπιν ἐπομένου ἀνεξάρτητον· ἄλλως δὲ κατὰ τὴν ἔννοιαν συνέχεται ἢ κατακλείς οἰκειότατα τῷ ἐπομένῳ μᾶλλον ἢ τῷ προηγουμένῳ, χρησιμεύουσα ἰδίως εἰς πλείονα ἔμφασιν λέξεων τινῶν ἢ ἀποφάνσεως.

11. Πλὴν τοῦ συνήθους καταληκτικοῦ καὶ ἀ-
καταλήκτου τετραμέτρου προσυπάρχει καὶ τὸ λε-
γόμενον Ἰππωνάκτειον, ἢ χωλοῖα μῦσι-
κόν, οἷον

— — — — —

Καὶ κυνῶν αὐτῇ τόθ' ὄρη καὶ λαγῶν κάλωπῆκων.

Δῆλον ὅτι ἐστὶ τετράμετρον καταληκτικόν, οὐ
ἢ θέσις λείπει, ὅχι ἐν τῷ τελευταίῳ, ἀλλ' ἐν τῷ
πρώτῳ ποδὶ τῆς τετάρτης διποδίας, ὥστε ἀμφότε-
ραι αἱ τελευταῖαι μακραὶ συμπέπτουσιν ἀμέσως·
δυνάμεθα ὁμῶς ν' ἀναπληρώσωμεν τῇ σιωπῇ τὸν
κενὸν χρόνον, ὅπερ παρέχει βραδύτητα τινα, κεν-

τεύθεν καμικὸν χαρακτήρα. Ἦτον οὖν το μέτρον
ταῦτα κατὰ στίχον ἐν χρήσει σατυρικῶν ποιημά-
των, ἔχον τὰς αὐτὰς ἀδείας, ὥς οἱ Ἕλληνες καὶ
ἐπὶ τοῦ συνήθους τροχαϊκοῦ τετραμέτρου ἔλαμβανον· ἢ οὐδὲ τελευταία διποδία (— —) ἢ ἐνταῦθ' ἰδιά-
ζουσα, μένει πάντοτε ἀμετάδλητος, οὐδὲ συγχωρεῖ-
ται ἵνα ᾗ τρίδραχμος ὁ τελευταῖος ποῦς. (*Επιθι ἀ-
ναγνώστ. μετρ. τὰ Ἀναλίου ἀποσπάσματα).

12. Τέλος ῥητέον ὅτι τινὲς παραδέχονται καὶ τετράμετρον τροχαϊκὸν βραχυκατάληκτον· ἀλλ' ἀληθῶς δὲν εἶνε πλὴν εἰ δίμετρον τροχαϊκόν, ἐπομένως ἰθυφαλλικόν, οἷον

100 - 100 - 100 - 100 - 100

Οὐδ' Ἀμειψίαν ὁρᾶτε πτωχὸν ὄντ' ἐφ' ἡμῖν

§ 33.

Τὸ δὲ πεντάμετρον τροχαϊκὸν, τὸ ὑπὸ
τῶν γραμματικῶν ὑπέρμετρον λεγόμενον, ἀ-
παντᾷται παρὰ λυρικοῖς ἐνίοτε μόνον καταληκτι-
κόν· βλέπε ἐν τῷ μετρ. Ἀναγνωστ. τὰ Καλλιμά-
χ· ἀποσπάσματα, ἔτι δὲ Πινδ. Νέμ. Η', 16. 51.

Σὺν θεῷ γάρ τοι φυτευθεὶς ὄλβος ἀνθρώποισι παρμονώ-
 τερος.
 ἔη πάλαι καὶ πρὶν γενέσθαι τὰν Ἀδράζου τὰν τε Καδμείων
 ἔριν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Περὶ ἱαμβικοῦ ῥυθμοῦ.

§ 39.

1. Ὁ ἱαμβος (—'), ὡς καὶ ὁ τροχαῖος, ἐστὶ γένους διπλασίου τῶν ῥυθμῶν (§ 6. 3), συγκείμενος ἐκ τριῶν χρόνων, ὧν ὁ πρῶτος κεῖται ἐν θέσει, οἱ δ' ἄλλοι δύο ἐν ᾄρσει (—') ἔχει δὲ λόγον ὡς 1: 2· ἔστιν ἄρα ἐκ τῶν ἀνιόντων ῥυθμῶν, καὶ διὰ τοῦτο δυνάμεως μείζονος τοῦ ἰσοχρόνου τροχαίου· αὐτόδηλον δέ, ὅτι ἡ μὲν ἀνισότης τῆς ᾄρσεως πρὸς τὴν θέσιν παρέχει εὐκίνησίαν, τὸ δὲ ἐκάστοτ' ἀναβατικὸν τοῦ ῥυθμοῦ πλείονα τοῦ τροχαίου ζωηρότητα. Ὑπόκειται ὅμως ὁ ἱαμβος εἰς ἀλλοιοώσεις τινὰς, δι' ὧν ὁ οἰκείος αὐτοῦ χαρακτήρ μεταβάλλεται ἐπὶ τὸ βαρύτερον ἢ τὸ ἐλαφρότερον, οἷον, ἐὰν, ἀντὶ τῆς ἐν θέσει βραχείας, τεθῇ ἐπὶ πλείστον (κατὰ τὸν § 11) ἢ ἄλογος μακρὰ, σχηματιζομένου σπονδαίου, γίνεται βαρύτερος· ἐλαφρότερος δὲ καὶ ἔτι μᾶλλον ζωηρὸς, διαλυθείσης τῆς ἐν ᾄρσει μακροῦς εἰς δύο βραχείας. Διὰ τὰς τοιαύτας δὲ ἐναλλαγὰς καθίσταται τὸ λεκτικώτερον τῶν ῥυθμῶν, μάλιστα οἰκεῖον πρὸς τὸ διαλογικὸν τῶν δραμάτων.

2. Οἱ ἱαμβοὶ βαίνονται (κατὰ τὸν § 9. 4.) κα-

τὰ μονοποδίαν ἢ διποδίαν· καὶ ἐκείνως μὲν ἑκα-
στος παῖς παιεῖ ἐν μέτρῳ, ἐξ οὗ γίνονται ἰαμβι-
καὶ μονοποδίαι, διποδίαι, τριποδίαι, τετραποδίαι,
πενταποδίαι καὶ ἑξαποδίαι, ὅτως δὲ, ἐκ δύο ποδῶν,
ἡγούσας διποδίας (= συζυγίας), γίνονται ἰαμβι-
καὶ μονόμετρα, δίμετρα, τρίμετρα καὶ τετράμετρα.

3. Οἱ ἰαμβοὶ, ὡς καὶ καθόλου οἱ ἀνιόντες τῶν
ῥυθμῶν, σπανιώτερον τῶν τροχαίων ἀπαντῶνται
καταληκτικοί, καὶ δὲν δύνανται νὰ ᾔνε καταλη-
κτικοὶ εἰμὴ εἰς συλλαβὴν.

4. Ἐπὶ ἰαμβικῶν συνθέσεων διαφωνοῦσι κατὰ
τὰς τομὰς καὶ τὰς διαιρέσεις οἱ ποιητικοὶ πρὸς
ταὺς λεξικοὺς πόδας· ἐντεῦθεν ἄρα προκύπτουσι πο-
τὲ μὲν ποδικαί, ποτὲ δὲ κύριαι τομαί· ἐν δὲ τοῖς
ἐκτενεστέροις ἰαμβικοῖς στίχοις, οἷον ἐν τῷ τριμέ-
τρῳ καὶ τετραμέτρῳ, εἰσχωροῦσι καὶ διαιρέσεις.

A. Κατὰ πόδα βαινόμενοι ἰαμβικοὶ ἄρμοι.

§ 40.

1. Οἱ κατὰ πόδα μετρούμενοι ἰαμβικοὶ ἄρμοι
εἰσχωροῦσιν ἐν λυρικοῖς ποιήμασιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ
μετὰ καὶ ἄλλων ῥυθμῶν συνημμένοι, καί που καὶ
ὡς αὐθύπαρκτοι στίχοι· ἀλλὰ δὲν φαίνονται ἐν
χρῆσει εἰς συνθέσεις κατὰ στίχον.

2. Ἡ ἀδιάρθρωτος εἰσχωρεῖ μονον ἐν ἀσχηῖ
 ἁρμοῦ, ἥ δὲ μακρὰ ἐν παντὶ ποδὶ, ἐξαιρουμένου
 τοῦ τελευταίου, ἐνδέχεται νὰ διαλυθῇ εἰς δύο βρα-
 χείας, καὶ οὕτως ἀντὶ ἱάμβου νὰ προκύψῃ τρίβρα-
 χυς (— —). Ὅθεν ὁ πρῶτος ποῦς ἁρμοῦ κατὰ πόδα
 μετρουμένου δυνατὸν νὰ ἔχῃ τοὺς ἑξῆς σχηματι-
 σμοὺς,

— —
 — —
 — —
 — —

§ 41.

— —

Ἡ μὲν ἱαμβικὴ μονοποδία καθ' αὐτὴν δὲν ἀπαρ-
 τίξει στίχον, ἀλλὰ διαφόρως μετρουμένη προτάσ-
 σεται ἄλλων μόνον ῥυθμῶν ὡς βάσις ἀντὶ τῆς τρι-
 χαϊκῆς μονοποδίας (ἔπιθι § 24. 3.)

§ 42.

— — — —
 — — — —

Ἡ δὲ ἱαμβικὴ διποδία κατὰ τὰς δια-
 φόρους αὐτῆς ἀλλοιώσεις σπανίως μὲν ἀκαταλή-
 κτως εὐρίσκεται ὡς αὐθυπόστατος στίχος, ἀλλὰ

τάσσεται πρὸ ἄλλων ῥυθμῶν πολλάκις ὡς εἰσ-
 γωγή, ἢ σχηματίζει τὸ λογαοιδικὸν τέλος στίχου
 τινός, ἢ χρησιμεύει ὡς κατακλείς ἐν τέλει συστη-
 μάτων ἱαμβικῶν, οἷα τὰ παρὰ δραματουργοῖς, μά-
 λιστα δὲ παρὰ κωμικοῖς (ὁ Ἀριστοφάνης παρέχει
 πολλὰ παραδείγματα· ἔπιθι ἐν τῷ μετρικῷ ἀνα-
 γνωσματοζῶν τὰ ἐνταῦθα ἀναφερόμενα συστή-
 ματα ἐξ ὁμοίων).

Ἡ δὲ καταληκτικὴ διποδία χρησι-
 μεύει μόνον ὡς κατακλείς στίχων ἀναπαίστων
 λογαοιδικῶν (ὄρα κατωτέρω), καὶ που καὶ προ-
 τασσομένη ἄλλων ῥυθμῶν ὡς εἰσγωγή, ὅτε παρέ-
 χεται ὡς τροχαϊκὴ βᾶσις μετ' ἀνακρούσεως (ἔπιθι
 § 27. § 2).

§ 43.

— — — — —
 — — — — —

Ἡ δὲ ἱαμβικὴ τριποδία ἀκαταλήκτως
 χρησιμεύει καθ' ἑαυτὴν ἐν τῇ λυρικῇ ποιήσει, π. χ.
 Σοφ. Ἠλέκτ. 479.

Ἦπεστί μοι θράσος.

ἀλλὰ καὶ ὡς κατακλείς (ὄρα § 37. 10) μετὰ κα-
 ταληκτικὸν τροχαϊκὸν τετράμετρον, π. χ. Ἀριστοφ.
 Σφήκ. 370.

Ταῦτα μὲν πρὸς ἀνδρός ἔστ' ἄνοντος ἐς σωτηρίαν.
ἄλλ' ἔπαγε τὴν γνάθον.

Τέλος δὲ ἀπαντᾷται ἡ τριποδία καταληκτικὴ
καὶ ἀκατάληκτος, ὡς κατακλείς στίχων ἀναπαι-
στικῶν λογαριδικῶν.

§ 44.

— — — — —
— — — — —

Ἡ δὲ ἰαμβικὴ τετραποδία παρίσταται
ἀκατάληκτος καὶ καταληκτικῶς μετὰ καὶ ἄλ-
λων ῥυθμῶν συνημμένη, ἀλλὰ καὶ ὡς στίχος αὐθύ-
παρκτος παρὰ λυρικοῖς καὶ δραματουργοῖς· π. χ.
Αἴσ. Ἀγαμ. 120. Σοφ. Αἴ. 376.

βλαβέντα λοισθίων δρόμων.
ἐρεμνὸν αἶμ' ἔδενσα.

§ 45.

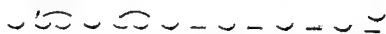
— — — — —
— — — — —

Ἡ δὲ ἰαμβικὴ πενταποδία σπανίως πε-
τυγχάνει χρήσιμος· ὡς παράδειγμα τῆς ἀκατα-
λήκτου ἔστω τῷ παρ' Ἀθηναίῳ (ΙΔ'. σελ. 617. C.)
ἀπόσπασμα Πρατίνου, τῆς δὲ καταληκτικῆς τὸ Σο-
φοκλέους ἐν Φιλοκτ. 1095.

Ὁ δ' αὐλὸς ὕστερον χαρμενέτω.
Σύ τοι, σύ τοι κατηξίωσας.

Ἡ δὲ ἰαμβικὴ ἔξαποδία τόσοῦν ὁμοιάζει
 πρὸς τὸ τρίμετρον, ὥστε πολυάκις δάτερον
 ρον δὲν διακρίνεται· ἀπαντᾷται δὲ σπανιώτατα· π.
 χ. Πινδ. Ὀλ. α, 8, 19, 38, 48, ἔνθα φαίνεται κατ'
 ἐπανάληψιν ὑπὸ τὸ ἐξῆς σχῆμα·

Ὅθεν ὁ πολύφατος ὕμνος ἀμφιβάλλεται.
 νόον ὑπὸ γλυκυτάταις ἔθηκε φροντίσιν.
 ἐπὶτ' ἐκάλεσε πατὴρ τὸν εὐνομώτατον.
 ὕδατος ὅτι τε πυρὶ ζέουσιν ἀμφ' ἀκμάν.

B. Κατὰ διποδίαν βαινόμενοι ἰαμβικοὶ ἄρμοι.

1. Οἱ κατὰ διποδίαν μὲν βαινόμενοι
 ἰαμβικοὶ ἄρμοι εἰσιν οἰκειότεροι τῶν κατὰ
 μονοποδίαν εἰς ἐπανάληψιν κατὰ στίχον, ὅτε ἐπι-
 δεκτοὶ πλειοτέρας παραλλαγῆς.

2. Ἡ ἀδιάφορος ἀπαντᾷται παρὰ μὲν Ἑλ-
 λησι μόνον ἐν ἀρχῇ ἐκάστης διποδίας, ἥγουν κατὰ
 τὰς περιττὰς χώρας· παρὰ δὲ τῆς πρὸς Αὐγούστου
 δραματουργοῖς Ῥωμαίων Πλαύτῳ, Τερεντίῳ) καὶ

Φαίδῳ τῷ μυθογράφῳ φαίνεται παραδεκτὴ καὶ εἰς ἑτέρας χώρας· ἀλλ' ἐπὶ Αὐγούστου καὶ παρὰ Ῥωμαίοις ἐπεκράτησεν ἡ ἑλληνικὴ περὶ τῆς ἀδίας· Φόρου συνήθεια.

3. Ἡ δὲ τῇ μακρῇ διάλυσις εἰς δύο βραχείας, ἡγουν ὁ τρίβραχυς ἀντὶ τοῦ ἰάμβου, εἰσχωρεῖ, πλὴν τῶ τελευταίῳ ποδός, πανταχῶ. Ἀλλ' οἱ ἰαμβογράφοι (οἶον Ἀρχίλοχος καὶ ἄλλοι) καὶ οἱ τῶν Ἑλλήνων ἀρχαιότεροι τραγικοὶ (οἶον Αἰσχύλος, Σοφοκλῆς καὶ ἄλλοι) ἐποίησαν χρῆσιν ταύτης τῆς ἀδείας πεφεισμένως· οἱ δὲ νεώτεροι τραγικοὶ (οἱ μετὰ τὴν 86 Ὀλ.) καὶ κωμικοὶ (οἶον Ἀριστοφάνης) πολὺ συχνότερα, διότι ἔχουσι πού καὶ στίχους, ὧν πᾶσα μακρὰ φαίνεται διαλελυμένη· οἶον, Εὐρ. Ὀρεστ. 992·

ἐγένετο τέρας ὁλοὸν ὁλοόν.

Τούτους δὲ ἐμιμήθησαν ἐκ τῶν Ῥωμαίων οἱ ἀρχαιότεροι δραματοποιοὶ (Πλαῦτος, Τερέντιος καὶ ἄλλοι, καὶ Φαίδῳς ὁ μυθογράφος, οἵτινες καὶ αὐτὴν τὴν ἀδιάφορον διέλυσαν ἐνίοτε· ἀλλ' ὁ Ὀράτιος καὶ ὁ Κατύλλος, μιμούμενοι τοὺς Ἕλληνας ἰαμβογράφους, σπανίως εἰσάγουσι τρίβραχυν ἀντὶ ἰαμβῶ. Ἐτι δὲ, ἐπειδὴ ἡ πρώτη βραχεῖα ἐπὶ τὰς περὶ τὰς χώρας δέχεται τὴν ἄλογον ἀδιάφορον, ὡς ἐρρέθη, καὶ ἐπειδὴ ἡ ἄρσις ἐνδέχεται νὰ διαλυθῇ

εἰς δύο βραχεΐας, ἀπαντᾷται ἄρ' ἐνίοτε καὶ ὁ δάκτυλος (- ' -) ἀντὶ τοῦ ἰάμβου, σπανίως μὲν παρὰ τοῖς ἀρχαιοτέροις τῶν Ἑλλήνων ἰαμβογράφοις καὶ τραγικοῖς, συχνότερον δὲ παρὰ τοῖς νεωτέροις τραγικοῖς καὶ κωμικοῖς καὶ παρὰ τοῖς προεφημένοις Ῥωμαίων ποιηταῖς.

§ 48.

- ' - -
- ' -

Τὸ μονόμετρον ἰαμβικόν, ἤγουν ἡ διποδία, ὡς ἐν § 42 ἐβρέθη, ἀκατάληκτον μὲν σπανίως αὐθυπόστατον στίχον ἀπαρτίζει, ἀλλὰ χρησιμεύει συνήθως ὡς στοιχεῖον ἑκτενεστέρου τινὸς στίχου, ἢ ὡς κατακλείς ἰαμβικῶν συστημάτων.

§ 49.

- ' - - - ' - -
- ' - - - ' -

1. Τὸ δίμετρον ἰαμβικόν ἀκατάληκτον μὲν εἰσάγεται συχνὰ παρὰ λυρικοῖς καὶ δραματοργοῖς ὡς στοιχεῖον ἑκτενεστέρων στίχων, ἀλλὰ καὶ αὐθυπόστατον, π. χ. Σοφ. Οἶδ. Τ. 1336.

ἦν ταῦθ' ὅπως καὶ σὺ φής.

Ἐνίοτε δὲ κεῖται μόνον ὡς κατακλείς μετὰ προη-

γούμενον τροχαϊκὸν ἢ ἰαμβικὸν τετράμετρον, οἶον,
'Αριστ. Σφηκ. 1266. Τερέντ. Andr. III, 3, 5.

Πολλάκις δὴ ὅδε ἑμαυτῷ δεξιὸς πεφυκέναι,

Καὶ σκαλὸς οὐδ' ἐπώποτε.

ausculta: paucis et quid te ego velim et quod tu quaeris
scies.

ausculto, loquere, quid velis.

2. Τὸ ἀκατάληκτον δίμετρον ἐστὶ
χρήσιμον παρὰ τοῖς Ἑλλήνων ἰαμβογράφοις, καὶ
παρ' Ὀρατίῳ κατὰ δίστιχον ὡς ἐπαρδὸς, προηγουμέ-
νου ἡρωϊκοῦ ἑξαμέτρου (metrum Pythiambicum pri-
mum) π. χ. Ὀρατ. epod. XIV. XV.

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis

oblivionem sensibus,

Pocula Lethaeos ut si ducentia somnos

Arente fauce traxerim,

Candide Maecenas, occidis saepe rogando.

etc. etc.

προσέτι δὲ ὁ Ὀράτιος, μιμούμενος τὸν Ἀρχίλοχον
ἐποίησε χρῆσιν τούτου τοῦ διμέτρου καὶ κατὰ στί-
χον ὡς ἐπαρδὸν, ἡγουμένου ἰαμβικοῦ τριμέτρου, οἶον
εἰς τὰς δέκα πρώτας ἐπαρδὰς αὐτοῦ π. χ. epod. II.

Beatus ille, qui procul negotiis,

ut prisca gens mortalium,

Paterna rura bobus exercet suis,

Solutus omni foenore.

3. Τὸ ἀκατάληκτον δίμετρον φαίνεται ἐν χρήσει καὶ κατὰ στίχον εἰς ᾄσματα, καθὼς καὶ εἰς ἱαμδικὰ συστήματα, ἐν οἷς ἔχουσιν οἱ στίχοι τόσῃν πρὸς ἀλλήλους συναφῇν (ἐπιθι § 24), ὥστ' ἐν τέλει αὐτῶν δὲν παραδέχονται οὔτε τὴν ἀδιάφορον, οὔτε χασμωδίαν καὶ εἰσχωρεῖ λέξεως διακοπή, οἷον παρ' Agam. τοῦ Σενέκα, III, 2.

Justánt sorores squálidæ
Sanguinea jactant vérbera,
fert laéna se mustás faces
etc. etc.

4. Τὸ δὲ καταληκτικὸν δίμετρον παραλαμβάνεται πολλάκις ὡς τελικὸς στίχος συστήματος, ἢ ὡς στοιχεῖον ἐκτενεστέρων στίχων παρ' Ἑλλῆσι δὲ συχνή ἐστίν ἡ χρῆσις αὐτοῦ κατὰ στίχον εἰς τὰ Ἀνακρεόντεια μάλιστα ᾄσματα, οἷον Ἀνακρ. ᾄσμ. Γ'. ἐκ τοῦ Mehlhorn, κατὰ τὴν τοῦ Richter διάταξιν, ᾄσμ. Α'.)

Τὸν ἄργυρον τορεύσας
Ἦφαιστέ μοι ποίησον,
Πανοπλίαν μὲν οὐχί,
Ποτήριον δὲ κοῦλον,
Ὅσον δύνῃ βάθυνον.

ἐνίοτε δὲ κεῖται καὶ ὡς κατακλείς, ἡγουμένων ἐκτενεστέρων ἱαμδικῶν καὶ τροχαϊκῶν στίχων, π. χ. Terent. Hecyr. V, 1, 5.

aut ne quid faciam plus, quod post me minus (*) fecisse
sátius sit,
aggrédia. Bacchis salve.

§ 50.

· — ' — — — ' — — — ' — —
— ' — — — ' — — — ' — —

1. Τὸ δὲ τρίμετρον ἰαμβικόν ἐστιν
μάλιστα εὐχρηστον παρὰ λυρικοῖς, δραματούργοις
καὶ ἰαμβογράφοις καταληκτικῶς καὶ ἀκαταλή-
κτως (Senarius καλούμενον παρὰ Ῥωμαίοις)· ἀλλὰ
τῶν ποιητῶν ἄλλοι ἄλλως μεταχειρισθέντων τὸ
μέτρον τοῦτο, νομίζομεν ὅτι καλῶς ἔχει ἢ εἰς τρία
κύρια εἶδη διάκρισις αὐτοῦ, οἷον, τὸ τρίμετρον τῶν
ἰαμβογράφων, τὸ τῶν λυρικῶν, καὶ τὸ
τῶν δραματούργων, ὅπερ διαφέρει πάλιν
κατὰ τὸ εἶδος τῶν δραμάτων (τραγωδία, κωμωδία,
σατυρικὸν δράμα), ὅθεν εἰκότως διακρίνονται πέντε
τρίμετρων εἶδη τὰ ἑξῆς.

α') τὸ τρίμετρον τῶν ἰαμβογράφων.

β') τὸ τῶν λυρικῶν.

γ') τὸ τῶν τραγωδῶν.

δ') τὸ τῶν κωμικῶν.

ε') τὸ τῶν σατυρικῶν δραμάτων.

(*) Περὶ δὲ τῆς βραχύνσεως ταύτης τῆς θέσει μακρῆς ἔ-
πιθε § 54 τὴν σημείωσιν.

Ἐκ τούτων τὸ μὲν λυρικὸν τρίμετρον καταληκ-
τικὸν καὶ ἀκατάληκτον ἀπαντᾷται μονάδην κα-
θ' ἑαυτὸ, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ εἶδη μόνον κατα-
ληκτικὸν κατὰ στίχον· τὸ δὲ τῶν ἰαμβο-
γράφων καὶ κατὰ δίστιχον.

2. Τὰ διάφορα ταῦτ' ἤδη τοῦ τριμέτρου, πλὴν
τοῦ λυρικοῦ, ἔχουσι μίαν κυρίαν τομὴν μετὰ τὴν
δῆσιν τοῦ τρίτου, ἢ τοῦ τετάρτου ποδός,

— — — — — | — — — — —
— — — — — | — — — — —

Ἡ μὲν πρώτη ἀποτέμνουσα πεντάκις ἡμισυ μέ-
ρη λέγεται τομὴ πενθημιμερής· ἡ δὲ ἐπτά-
κις ἡμισυ, ἐφθημιμερής. Ἀμφότεραι λοιπὸν
διαιροῦσι τὸν στίχον εἰς δύο ῥυθμικοὺς ἄρμους· καὶ
ὅτε μὲν ἐκείνης τῆς κυρίας τομῆς, ὅτε δὲ ταύτης
εἰσχωρούσης, πρὸς δὲ, καὶ ποδικῆς τομῆς συμβαι-
νούσης ἄλλοτ' ἄλλης, γίνεται τὸ μέτρον τοῦτο καὶ
κατὰ στίχον ἐν χρήσει διὰ τῶν τοιούτων ἐναλλα-
γῶν ποικιλλόμενον καὶ ἀποφεῦγον τὸν κόρον τῆς μο-
νοτονίας· ἐπικρατεστέρα δὲ ἐστὶν ὡς φαίνεται παρὰ
ποιηταῖς ἡ πενθημιμερὲς τομὴ· ἔπιθι Σοφ. Οἶδ.
Τ. 1—3.

ὦ τέκνα Κάδμου, — τοῦ πάλαι νέα τροφή,
τίνας ποθ' ἔδρας — τάσδε μοι θοάζετε,
ἰκτηρίοις κλάδοισιν — ἐξεστεμμένοι;

Σημειωτέον δὲ, ὅτι ἡ τοῦ τρίτου ποδὸς τομὴ συμ-
βαίνει ἐπὶ βραχείας ἢ μακρᾶς συλλαβῆς ἀδιαφό-
ρως· ἡ δὲ τοῦ τετάρτου ποδὸς, πάντοτε ἐπὶ βρα-
χείας· δὲν ἀναιροῦσι δὲ τὴν τομὴν οὐτ' ἀποστροφῇ
τις οὔτε θλίψις· π. χ. Αἰσχ. Ἰκέτ. 193. Ennii Me-
dea· Plaut. mil. I, 1, 4

Ξένους ἀμείβεσθ', — ὡς ἐπήλυδας πρέπει.

Medea, animo œgra — amore saevo saucia
praestringat oculorum — aciem in acie — hostibus.

Τῶν δὲ ποδικῶν τομῶν μάλιστα ἡ ἐπὶ τοῦ πρώ-
του ποδὸς χρησιμεύει πολλάκις εἰς μείζονα περι-
φάνειαν μονοσυλλάβου τινὸς λέξεως, οἷον Σοφ. Οἶδ.
T. 1040.

Οὐκ' — ἀλλὰ ποιμὴν — ἄλλος ἐκδίδωσι μοι.

3. Ἐπὶ τῶν ἰαμβικῶν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν τροχαϊ-
κῶν ῥυθμῶν, αἱ τομαὶ κατὰ κανόνα παρέχουσιν ἐν-
γένει μὲν διαφωνίαν μεταξὺ ῥυθμικῶν καὶ λεξικῶν
ποδῶν, ἀλλ' ὅμως εὐρίσκονται σπανίως καὶ καὶ
τρίμετροι ἔχοντες, ἀντὶ τῶν τομῶν, κυρίας τινὰς
διαίρεσεις, οἷον μετὰ τὸν δεύτερον καὶ μετὰ τὸν
τέταρτον πόδα τοῦ στίχου, ὅστις οὕτω διαμερίζεται
εἰς τρεῖς ῥυθμικοὺς ὁμοῦς, π. χ. Σοφ. Ἀντ. 745.
Οἶδ. T. 598.

Οὐ γὰρ σέβεις, — τιμάς γε τὰς — θεῶν πατῶν.
τὸ γὰρ τυχεῖν — αὐτοῖς ἅπαντ' — ἐνταῦθ' ἐνι.

Οἱ κωμικοὶ μάλιστα πρὸς ἔμφασίν τινα παρέχουσιν ἐνίοτε καθ' ἑκάστην διποδίαν διαίρεσεις, π. χ. Ἀριστοφ. Νεφ. 686.

Φιλόξενος, — Μελησίαν, — Ἀμυνίαν.

Ὅθεν ὁρῶν ὅτι τοιαῦται τινὲς διαίρεσεις δὲν εἰσχωροῦσιν ἀπλῶς κατὰ τὸ δοκοῦν, ἐπειδὴ χαλαροῦσι πολὺ τὴν συνέχειαν τοῦ ῥυθμοῦ. Διαφυγόντες ὁμῶς στίχοι τοιοῦτοι πλημμελεῖς τὴν προσοχὴν τῶν ἀρίστων ποιητῶν ἀπαντῶνται, οἷον Αἰσχ. Ἀγαμ. 1261. Ἰκετ. 152.

Ἡ κάρτ' ἄρ' ἂν — παρεσκόπεις — χρησμῶν ἐμῶν.

Καὶ τᾶλλα που — μ' ἐπεικάσαι — δίκαιον ἦν.

Σημ. Ἐντεῦθεν ὁ κανὼν τῶν νεωτέρων μετρικῶν, ὅτι ὁ τρίτος καὶ τέταρτος ποὺς δὲν πρέπει ποτὲ νὰ συνίσταται ἐξ ἀνδρὸς ποδός.

4. Πρὸς δὲ τὴν κυρίαν τομὴν ἐνίῳτ' εἰσχωρεῖ, μετὰ τὸν πρῶτον πόδα, κυρία τις διαίρεσις ἐπὶ δι-συνλλάθου λέξεως θεομένης ἐμφάσεώς τινος· π. χ. Ἀντιγ. 162. 223.

ἄνδρες, — τὰ μὲν δὴ — πόλεος ἀσφαλῶς θεοί.

ἄναξ, — ἐρῶ μὲν — οὐχ ὅπως τάχους ὑπο.

ἀλλ' ἀπαντᾶται τυχὸν ἢ τοιαύτη διαίρεσις καὶ ἐπὶ λέξεως οὐδόλως παρεχούσης ἔμφασίν τινα.

5. Προσέτι δὲ εὐρίσκομεν σπανίως που τὴν δι-

αἵρεσιν μετὰ τὸν τρίτον πόδα, διχοτομοῦσαν
τὸν στίχον εἰς δύο ἴσα μέρη, π. χ. Αἰσχ. Ἑπτὰ
1054. Σοφ. Ἡλέκτ. 1036. Εὐρ. Ἑκάβ. 387.

ἀλλ' ὃν πόλις στυγεῖ, — σὺ τιμήσεις τάφῳ
ἀτιμίας μὲν οὐ, — προμηθείας δέ σου.
κεντεῖτε, μὴ φείδεσθ'· — ἐγὼ ἄτεκον Πάριν.

Εὐρίσκομεν δὲ εἰς τοὺς τοιοῦτους στίχους καὶ ἄλ-
λας προσέτι τομὰς καὶ διαιρέσεις διαμεριζούσας
τὸ τρίμετρον εἰς ἁρμούς, ὧν ἡ ἀνάγνωσις ἀπαιτεῖ
τὴν κατὰ διποδίαν μέτρησιν ἐπαισθητῶς.

6. Τέλος, ὁ Ἀριστοφάνης ἐτόλμησε διὰ τῆς
διαιρέσεως νὰ χωρίσῃ, προτιθέμενος κωμικόν τινα
σκοπὸν, οὐ μόνον πολλοὺς καθ' ἑξῆς πόδας, ἀλλὰ
καὶ πάντας· οἶον, Σφήκ. 979.

Κατάβα, κατάβα, κατάβα, κατάβα, καταβήσομαι
ἐνταῦθα παρεδέχθη ὁ ποιητὴς ἀντὶ τῶν ἱάμβων,
ἀναπαίστους (ἐπιθι παρακατιῶν § 54. 4.

1. Τὸ τῶν ἱαμβογράφων τρίμετρον.

§ 51.

1. Ἀπαντᾷται τὸ τρίμετρον πρῶτον καὶ μάλιστα
παρὰ ταῖς τῶν Ἑλλήνων ἱαμβογραφοῖς, οἶον
παρ' Ἀρχιλόχῳ (π. χ. 688.) κατὰ σίχον

κατὰ δίστιχον ἐν χρήσει παρὰ τούτοις
ὁ στίχος οὗτος φαίνεται ἀπλούστατος, ἔχων ὡς
τὸ πολὺ καθαροὺς τοὺς ἰάμβους· ὅθεν εἰς τὰς περιτ-
τας χώρας δὲν εἰσχωρεῖ ὁ σπονδεῖας τόσον συχνὰ,
καθὼς παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις τῶν ποιητῶν,
μάλιστα τοῖς τραγικοῖς· π. χ. ἐν τοῖς ἐξῆς Ἀρχι-
λόχου

ἐμεῦ δ' ἐκεῖνος οὐ καταπροῖξεται.

ἀμισθὶ γάρ σε πάμπαν οὐ διάξομαι.

2. Τὸ τριβραχυ ἀντὶ τοῦ ἰάμβου σπανίως
φαίνεται· ὅρα Ἀρχιλόχου ἀποσπᾶσμ. 21, 3. (καὶ
τὴν ἑκδ. τῆ Schneidewin delectus poetarum iambicorum
κτλ. σελ. 178.

θεῶν ἔργα, μεγάλης δ' οὐκ ἐρέω τυραννίδος.

3. Καὶ ὁ δάκτυλος εὐρίσκεται ἐνίοτ' ἤδη
παρ' Ἀρχιλόχῳ κατὰ τὸν πρῶτον πόδα τοῦ στίχου,
ὅπου ἀντὶ τῆς τοῦ ἰάμβου βραχείας τίθεται ἡ ἀδιά-
φορος, ἣ δὲ μακρὰ λύεται εἰς δύο βραχείας· ἐπιθι
Ἀρχιλ. ἀποσπᾶσ. 17, 2. (ἐκδ. Schneidewin).

οὐδ' ἐρατός, οἷος ἀμφὶ Σίριος ῥοάς.

4. Τὸν ἀνάπαιστον δὲν εἰσῆγαγον που-
θενά, ἀλλ' ὅπου τυχὸν φαίνεται, εἰσχωρεῖ συνίξη-
σις ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, π. χ. Ἀρχιλ. ἀποσπ. 77.

ἐρέω τιν' ὕμιν αἶνον, ὦ Κηρυκίδη.

5. Ὁ Ὀράτιος καὶ ὁ Κατύλλος ἀπαρτίζουσι τοὺς ἱαμβικοὺς αὐτῶν τριμέτρους ἀκριβῶς, μιμούμενοι τοὺς Ἑλλήνων ἱαμβογράφους (ἔπιθι § 41. 3.)

2. Τὸ τῶν λυρικῶν τρίμετρον.

§ 52.

1. Τὸ ἱαμβικὸν τρίμετρον καταληκτικὸν καὶ ἀκατάληκτόν ἐστι παρὰ τοῖς Ἑλλήνων Λυρικοῖς εἰς ἐκτενέστερα ἐπωδικὰ ἄσματα (καὶ ἐν τοῖς χοροῖς τῶν δραμάτων) καθ' ἑαυτὸ χρήσιμον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν τοῖς τοιούτοις ἄσμασι δὲν ἀρμόζει ἡ συνεχῆς κατὰ στίχον σύνθεσις, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἱαμβικὸν τρίμετρον σπανίως ἀπαντᾷται, καί, ὅπου ἂν εὔρεθῇ, ποτὲ μὲν ἐλαφρότερον, ποτὲ δὲ βαρύτερον κατεσκευασμένον φαίνεται, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐν διαλύσει, ἄλλοτε δὲ ἄνευ διαλύσεως π. χ. Πινδ. Νεμ. Ε', 4. Εὐρ. Ἑλ. 1117. 1118.

Δάμπωνος υἱὸς Πυθέας εὐρυσθενής.

ὃς ἔμολεν ἔμολε πεδία βαρβάρῳ πλάτῃ.

ὃς ἔδραμε ῥόθια μέλεα Πριαμίδαις ἄγων.

2. Τὸν Ἀνάπαιστον οἱ λυρικοὶ δὲν εἰσήγαγον ποτέ· ὅπου δὲ φανῇ, δῆλον ὅτι ἄλλως πως μετρητέος ὁ στίχος.

3. Τὸ τῶν τραγικῶν τρίμετρον.

§ 53.

1. Οἱ τραγικοὶ τῶν Ἑλλήνων μετεχειρίσθησαν τὸ τρίμετρον ἐν τοῖς διαλόγοις κατὰ στίχον πρὸς περισσοτέραν δὲ ἐμβρίθειαν παρέλαβον κατὰ τὰς περιττὰς χώρας ἀντὶ ἰάμβου σπονδεῖον, καὶ τοῦτο συχνότερα τῶν ἱαμβογράφων καὶ λυρικῶν π. χ. Σοφ. Οἰδ. Τ. 14. καὶ ἐξῆς.

ἀλλ', ὦ κρατύνων Οἰδῖπους χώρας ἐμῆς,
Ὅρᾳς μὲν ἡμᾶς ἡλίκοι προσήμεθα
βωμοῖσι τοῖς σοῖς· οἱ μὲν, οὐδέπω μακρὰν
πτέσθαι σθένοντες· κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Κατὰ μὲν τὴν πέμπτην χώραν τοῦ τριμέτρου σημειωτέον, ὅτι ἀποφεύγῃσι τὸν ἀντὶ τῷ ἰάμβου σπονδεῖον, ὁσάκις ἐνταῦθ' εἰσχωρεῖ μετὰ τὴν δέσιν τομὴ διότι διὰ τῆς τομῆς ἤδη ἢ ἐν δέσει βραχεῖα προεξέχει ἀρκούντως ἐγένετο δὲ πλεον τοῦ δέοντος βαρεῖα ἢ τοῦ στίχου λῆξις, ἐὰν ἀντὶ τῆς βραχείας ἐτίθετο πρὸ τῆς τομῆς ἔτι μακρὰ συλλαβή. Ὅθεν ὁ πέμπτος ποῦς τότε μόνον δέχεται κατὰ κανόνα σπονδεῖον, ὅτ' ἐνταῦθα δὲν συμπίσῃ τομὴ ἢ καὶ συμσεσούσης, ὅμως ἢ ἔννοια ἀπαιτεῖ ἐμβριθέστερόν τινα ρυθμόν π. χ. Εὐρ. Ἰων. 1.

Ἄτλας ὁ χαλκίοισι γάτοισι—οὐρανόν,

Σημ. Τούτου δὲ τοῦ κανόνος ἀπαντῶνται πολλάκις κατὰ τὸ φαινόμενον ἐξαιρέσεις, αἵτινες ἀκριβέστερον θεωρούμεναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπικυροῦσιν αὐτόν.

1. Ἐνταῦθ' ἀνήκουσι πρῶτον αἱ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ ἄρσις τοῦ σπονδαίου ἐν τῇ πέμπτῃ χώρᾳ πίπτει ἐπὶ λέξεως γραμματικῶς συνεχόμενης μετὰ τῆς ἡγουμένης, οἷον, γὰρ, μὲν, δέ, ἂν, ἦ, ἐπὶ ἐγκλιτικῆς· διότι, τῶν τοιούτων λέξεων πρὸς τὴν ἡγουμένην στενῶς συναπτομένων, μετριάζεται πῶς τὸ ἐμβριθὲς τῆς πρὸ αὐτῶν τομῆς, ὥσταν νὰ μὴν ὑπῆρχε· (ἔπιθ. Αἰσχ. Προμ. 107. Σοφ. Ἡλέκ. 413. Εὐριπ. Ἑλ. 479).

οἶόν τέ μοι τάσδ' ἐστί· Θνητοῖς — γὰρ γέρα.

εἴ μοι λέγοις τῇν ὄψιν, εἵπομ' — ἂν τότε.

πῶς φῆς; τίς εἶπας μῦθον; αὐθὶς — μοι φράσον.

2. Ἐτι δὲ ὁ σπονδαῖος δὲν ἐπιβαρύνει πολὺν, εἰσχωρούσης τῆς τομῆς κατὰ τὸν πέμπτον πόδα μετὰ λέξιν ἀπεστροφημένην, οἷον Σοφ. Αἴ. 1101.

ἔξεστ' ἀνάσσειν, ὦν δδ' ἡγείτ' — οἴκοθεν.

3. Ἄν ὅμως τύχη νὰ σχηματίσῃ τὴν ἀρχὴν τοῦ πέμπτου ποδὸς αἱ λήγουσαι τῶν λέξεων οὐδ' ἐς, οὐδ' ἐν, τότε κατὰ κανόνα προηγείται τομὴ ἐφθημιμερῆς ὡς κυρία, διότι οὕτως ἡ ἀμέσως παρακολουθοῦσα ἐνταῦθα τομὴ ἐπὶ τοῦ πέμπτου ποδὸς ἀποβάλλει πᾶσαν δύναμιν, διακοπτομένου τοῦ στίχου εἰς ἐλαχίστους καὶ δυσαναλόγους ἁρμούς, οἷον

υ' υ' υ' — υ' υ' υ' | — υ' | υ' υ' —

ἐπιθι Σοφ. Οἰδ. Κ. 1022. Εὐριπ. Ἀλκ. 682.

εἰ δ' ἐγκρατεῖς φεύγουσιν, — οὐδὲν — δεῖ πονεῖν.

ἦν δὲ ἐγγυς ἔλθῃ θάνατος, — οὐδεὶς — βούλεται

4. Ὅταν δὲ ἡ λήγουσα τοῦ ἡ μ ι ν ἢ τοῦ υ μ ι ν σχηματίξῃ μετὰ τοῦ ἐπομένου φωνήεντος τὴν ἀρχὴν τῆς τρίτης δι-

ποδίας, τότε φαίνεται μὲν ὅτι εἰσχωρεῖ σπονδεῖος, ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω· εἰσὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πρέπει νὰ τονισθῶσιν αὐταὶ αἱ ἀντωνυμίαι ἐπὶ τῆς παρρηγοῦσης, οὕτως, ἡμιν, καὶ ὑμιν π. χ. Σοφ. Οἰδ. Κ. 25. Ἡλέκ. 1328.

Πᾶς γάρ τις ἤδδα τοῦτο γ' ἦμιν — ἐμπόρων.

Ἡ τοῦς ἐνεστὶν οὔτις ὅμιν — ἐγγενής;

5. Ἀπροσδοκῆτως ὅμως ἀπαντῶμεν παραδείγματα τινά, ὅπου ὁ σπονδεῖος ἀπαρτίζεται δυνάμει τοῦ διπλοῦ ψ, οἷον Εὐρ. Ἀνδρομ. 346.

Φεύγει τὸ ταύτης σῶφρον, ἀλλὰ ψεύσεται.

Ἀλλὰ σημειωτέον, ὅτι δὲν εὐρίσκομεν τὸν προειρημένον κανόνα περὶ τοῦ κατὰ τὸν πέμπτον πόδα σπονδαίου τηρούμενον πάντοτ' ἀκριβῶς, ἐπεὶ δὲ ἔξαρτᾶται ἐκ τῆς συναισθήσεως τοῦ ποιητοῦ, οὐχὶ δὲ ἐκ τῆς φύσεως τοῦ ῥυθμοῦ· ὅθεν πολλάκις παραβαίνεται, μάλιστα ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων μὴ ὑπαγομένων εἰς τὴν αὐστηρὰν ἀνάγκην τοῦ μέτρου· π. χ. Αἰσχ. Πέρσ. 321.

νομῶν, ὁ τ' ἐσθλὸς Ἀριόμαρδος — Σάρδεσιν.

2. Πολλάκις ὅμως χάριν μείζονος εὐκινησίας ἀρμοζύσεως πρὸς τὴν προκειμένην ἔννοιαν ὁ στίχος ἀπαρτίζεται μόνον ἐξ ἰάμβων, ἐνίοτε δὲ καὶ τριδραχέων, ἀπαντωμένων, ὡς προελέχθη, παρὰ τοῖς νεωτέροις τραγικοῖς (μετὰ τὴν 89 Ὀλυμπ.) συχνότερον ἀλλ' ὅμως τότε μόνον εἰσχωρεῖ κατὰ τὸν πέμπτον πόδα ὁ τρίδραχς, ὅταν προσηγῇται τοῦ βραχέος φωνήεντος ι ἢ ε· διότι οὕτω γίνεται ἡ ἐκφώνησις ὑγροτέρα καὶ ἀμφοτέραι αἱ συλλαβαὶ

(ια = ια, τερα = τρα) ὥσάν μίᾱ φαίνονται π. χ.
Αἰσχ. Πέρ. 501. Εὐμεν. 580.

στρατὸς, περὰ κρυσταλλοπήγα διὰ πόρον.
τοιαῦτα μὲν τὰδ' ἐστὶν ἀμφότερα μένειν.

3. Ὁ δ' ἀκτυλος, ὅστις εἰσαγόμενος ἐνταῦθα
λαμβάνει ἰαμβικὸν τοῖσμον (-'—), εἰσχωρεῖ πα-
ρὰ τοῖς Ἑλλήνων τραγικοῖς κατὰ τὸν πρῶτον καὶ
τρίτον πόδα μόνον, οὐδέποτε εἰς τὸν πέμπτον π. χ.
Σοφ. Αἰ. 846 — Αἰσχ. Ἰκετ. 987. Εὐρ. Ὀρέστ.
2. 25.

ἦλιν, πατρώαν τὴν ἑμὴν ὅταν χθόνα.
καὶ μήτ' ἀέλπτως δορικανεῖ μόρφ θανάων.
οὐδὲ πάθος οὐδὲ συμφορὰ θεήλατος.
ἦ πόσιν ἀπείρω περιβαλοῦσ' ὑφάσματι.

4. Τὸν ἀνάπαιστον δὲ εἰσάγουσιν οἱ ἀρχαῖοι-
τεροι τῶν τραγικῶν μόνον κατὰ τὸν πρῶτον πόδα
τοῦ εἴχου, κατὰ δὲ τοὺς λοιπὸς, πλὴν τοῦ τελευταίου,
ἀπαντᾷται ἐνίοτε ἐπὶ κυρίοις ὀνόμασι μόνον· ἀλλὰ
καὶ κατὰ τὸν πρῶτον πόδα μετὰ τινος περιορισμοῦ
εἰσχωρεῖ, δηλαδὴ ὁ ἀνάπαιστος πρέπει νὰ περατω-
ται ἐπὶ μιᾷ λέξεως μὴ ἐχούσης ῥηματικὴν αὐξη-
σιν, π. χ. Αἰσχ. Περσ. 89.

ποταμῶν τε πηγαὶ ποντίων τε κυμάτων.

Ἐν δὲ τῇ νεωτέρᾳ τραγωδίᾳ σύγκειται ὁ ἀ-

νάπαισος καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐνίοτε λέξεων, ἡ μέρους
μιας ποτυπυλῆς, καὶ ἀπὸ λέξεως ἐχούσης ῥημα-
τικὴν αὔξησιν, π. χ. Εὐρ. Ἡρακλ. μαιν. 458.
Ὅρεστ. 21. 1329.

ἔτεκον μὲν ὑμᾶς, πολεμίοις δ' ἐθρεψάμην.
ἐπίσημον εἰς Ἑλληνας, Ἀγαμέμνων ἄναξ.
περὶ τοῦ γὰρ ἄλλου μᾶλλον ἂν φθέγγαιτό τις·

ἄλλοτε δὲ φαίνεται μόνον ὡς ὁ ἀνάπαιστος, διότι
συνιζήσεως εἰσχωρεύσεως ἀναιρεῖται, π. χ. Σοφ.
Οἶδ. K. 1361·

τάδ' ὥσπερ ἂν ζῶ σοῦ φονέως μεμνημένος.

δ. Ὁ Ῥωμαῖος Σενέκας ἐντείνει τὸ τρίμετρον
κατὰ τοὺς ἀσχαιοτέρους Ἑλλήνων τραγικούς· πλὴν
φιλεῖ τὰ μάλιστα νὰ εἰσάγῃ τὸν ἀνάπαιστον κατὰ
τὴν πρώτην καὶ πέμπτην χώραν.

4. Τὸ τῶν κωμικῶν τρίμετρον.

§ 54.

1. Τέλος, τὸ τρίμετρον ἐνχορήσει τοῦ διαλογικοῦ
τῆς Ἑλληνικῆς κωμωδίας δεικνύεται ποικιλίμορ-
φον, καὶ μάλιστα πάντων ἐλευθεριάζον.

2. Ὁ σπονδεῖος εἰσάγεται εἰς πάσας τὰς
περιττὰς χώρας, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πέμπτον πόδα,
εἰσχωρέσης τομῆς (ἐπιθι § 53)· π. χ. Ἀριστοφ.
Ἀχαρ. 1.

ὅσα δὴ δέδωγμαί τὴν ἑμαυτοῦ καρδίαν.

3. Τὸ τρίξοα χυ συχνότατα ἀπαντᾷται καὶ εἰς αὐτὸν τὸν πέμπτον πόδα ἀπεριορίσως.

4. Ὁ δ' ἄκτυλος ἀπαντᾷται, ὥς ὁ σπον-
δεῖος, εἰς πάσας τὰς ἀνίσους χώρας, ὅρα ἐν ἀρχῇ
ἐκάστης διποδίας, καὶ ὁ ἀνάπαιστος εὐρίσκεται,
ἐξαιρεμένον τοῦ τελευταίου ποδός, ἐν πάσαις ταῖς χώ-
ραις τοῦ σίχου, σπανίως ὅμως ἐν τῷ πέμπτῳ ποδί.
ἀπαντῶνται δὲ σίχοι, οἷος ὁ ἐξῆς τοῦ Ἀριστοφάνους.

κατάβα, κατάβα, κατάβα, κατάβα, καταβήσομαι.

ἀλλ' οἱ τοιοῦτοι στίχοι παρέχουσιν ἐπίτηδες κωμικόν τι.

5. Ὁ προκελευσματικὸς (~ ~ ~) ἀπαντᾷται ἐν ἀρχῇ ἐνίοτε τῆς πρώτης διποδίας ἀντὶ τοῦ ἰάμευ π. γ. Ἀριστοφ. Θεσμ. 285.

τὸ πόπανον, ὅπως λαβοῦσα θύσω ταῖν θεαῖν.

ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς χώραις φαίνεται μὲν ἐνίοτε, ἀλλ' ἀναιρεῖται προφερόμενος κατὰ συνίξῃσιν ἢ ἄλλως πως, εἰδεμένη ὁ στίχος εἶναι διεφθαρμένος.

6. Τοῦ τετάρτου ποδὸς ἀναπαίστου
 ὄντος, εἰσχωρεῖ μετὰ τὴν πρώτην βραχεῖαν αὐτοῦ
 πᾶσις τομή, ὥς τὸ πολὺ ποδική·

二ノノ一ノノ | ノ一ノノノ一

Οὕτως αἴρεται ἡ πρώτη βραχεῖα τοῦ ἀναπαί-
στου λίαν δυνατά· ὅθεν ἀπλῶς μὲν δὲν δικαιολογεῖ-
ται αὕτη ἡ τομὴ, φαίνεται ὁμως ὅτι ἐγείνεν ἐπί-
τηδες πρὸς κωμικόν τι ἀποτέλεσμα· παρατηρητέον
ὁμως, ὅτι ἡ ἐντεῦθεν προερχομένη ἀρρυθμία μετριά-
ζεται πως, συνήθως προηγουμένης λέξεως μονοσυλ-
λάβου (π. γ. ἄρθε), ἡ ἀπεσπομένης, συναπτομέ-
νης πρὸς τὴν ἀκόλουθον, ἡ πενθημιμεροῦς τομῆς, ἡ
εἰσχωρούσης ἀλλαγῆς προσώπου π. γ. Ἀριστ. ἐκ-
κλ. 104· Νεφ. 70· Βατρ. 658. Σφηκ. 1369·

Νυνὶ δ' ὅρας, πρῶττοι τὰ — μέγιστ', ἐν τῇ πόλει.
ὥσπερ Μεγακλῆς, ξυστίδ' — ἔχων· ἐγὼ δ' ἔφην.
τί τὸ πρᾶγμα τουτί; δεῦρο — πάλιν βαδιστέον.
τῶν συμποτῶν κλέψαντα; Φ. ποίαν αὐλητρίδα·

7. Τῶν Ῥωμαίων οἱ πρὸ Αὐγούστου δραματο-
ποιοὶ (οἷον Πλαῦτος, Τερέντιος καὶ λοιποὶ), ὡς καὶ
ὁ μυθοποιὸς Φαῖδρος, ἐνέτεινον τοὺς τριμέτρους κα-
θόλου μὲν κατὰ τοὺς κωμικοὺς τῶν Ἑλλήνων, τοῦ-
τέστι τόσον ἐλεύθερα, ὡς καὶ τὸν τροχαῖον (ὄρα ἀ-
νωτερ. § 37. 6)· ἐπειδὴ παρεδέχοντο εἰς ἕκαστον
πάντα τὴν αὐτὴν ἐλευθερίαν, ἣν οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς
περιτταῖς χώραις μόνον, ἐξαιρεμένους τοῦ ἔκ τῆς πα-
δός· ἐν δὲ τῷ πέμπτῳ ποδὶ ἔχουσι μάλιστα τὸν
ἱαμεῖον καθαρὸν, ἢ τὸν σπονδεῖον, σπανιώτερον δὲ τὸν
τρίδραχυν ἢ τὸν δάκτυλον. Ὁ προκελευσματικὸς δὲ
ἀπαντᾷται παρ' αὐτοῖς συχνότερα ἢ παρὰ τοῖς τῶν

Ἑλλήνων κωμικοῖς. Καὶ δὲν ἦσαν πάντοτ' ἐπιμε-
λεῖς ἐν τῇ χρήσει τῶν τομῶν, ὅπου παραχωροῦσι
πολλάκις τὴν χασμωδίαν, ἣν ὁ Πλαῦτος καὶ ἐν
ἄλλαις εἰσάγει χώραις, οἷον ὅπου στίξεις, ἐπιφώνη-
μα, ἀλλαγὴ προσώπου, κύριον ὄνομα.

Σημ. Ὡς πρὸς τὴν τῶν συλλαβῶν ποσότητα, οἱ ἀρχαιότε-
ροι τῶν Ῥωμαίων δραματουργοὶ παρεδέχθησαν ἀδείας, αἵ-
τινες δὲν ἀπαντῶνται βέβαια παρ' οὐδενὶ τῶν ἔπειτα Ῥω-
μαίων παρεδέχθησαν δὲ ἐνίοτε καὶ τὰς θέσει μακρὰς ὡς βρα-
χείας, καὶ τὰς φύσει μακρὰς, ἐπομένης βραχείας, ὡς βρα-
χείας π. χ. Τερεντ. Andr. II, 6, 8. Eunuch. III, 1, 40.
Plaut. Mil. glor. 11, 1, 53.

Propter hospitai hujusce consuetudinem.

Dolet dictum imprudenti ádulescenti et libero.

Dedi mércatori, qui ad illum déferit.

5. Σατυρικὸν Τρίμετρον.

§ 55.

Τοῦτο τὸ ἐν χρήσει σατυρικοῦ δράματος τρίμε-
τρον μεσεύει τοῦ τραγικοῦ καὶ κωμικοῦ τριμέτρου
καθόλου μὲν ἀπαρτίζεται ἐλαφρῶς· ὅθεν συχνότε-
ρον ἢ παρὰ τραγικοῖς ἀπαντᾶται ὁ τρίβραχυς·
εἰσάγεται δὲ καὶ ὁ ἀνάπαιστος, καὶ εἰς τὸν
δεύτερον ἐνίοτε πόδα, ὅπου ἀδιάφορόν ἐστι ἂν ἀπὸ
μιας ἢ πλειοτέρων σύγκειται λέξεων. Παραδείγ-
ματα δὲ τοῦ τοιοῦτου τριμέτρου χορηγεῖ ὁ Κύ-
κλωψ Εὐριπίδου (ἔπιθι ἀναγνωσ. μετρικόν).

— — — — —

Τὸ χωλιαμδικὸν τρεῖς μετρον, τὸ καὶ Ἰππωνάκτιον καλούμενον, διακρίνεται τῶν προηγουμένων εἰδῶν τοῦ ἱαμδικοῦ τριμέτρου ἐντεῦθεν, ὅτι κατὰ τὸν ἕκτον πόδα ἀντὶ ἱάμβου ἔχει τροχαῖον· ὅθεν παρέχει φορτικὴν τινα κίνησιν ὁ σίχρος οὗτος, ὃν ἐξαιρέτως ὡς τὸ τροχαῖκὸν τετραμετρον (ἄρα ἀνωτέρω § 37. 11) μετεχειρίσθησαν οἱ ἀρχαιότεροι Ἕλληνες ἱαμβογράφοι (Ἰππώναξ, Βαδρίας) κατὰ στίχον εἰς σατυρικά τινα ποιήματα· ἀλλὰ καὶ τῶν Ἑλλήνων τινὲς κωμικοὶ (οἷον ὁ Εὐπόλις)· ὡσαύτως δὲ οἱ Ῥωμαῖοι, μάλιστα ὁ Κατύλλος καὶ ὁ Μαρτιάλος εἰς ποιήματα κατὰ σίχον· π. χ. Catull. VIII.

Miser Catulle, Désinas inéptire,
Et quod vides perisse perditum ducas.
Fulsère quondam candidi tibi soles,
Cum ventitabas quo puella ducebat
Amata nobis quâritum amabitur nulla.

2. Τὸ δὲ μέτρον τούτου τοῦ στίχου δὲν παραδέχεται πολλὰς διαλύσεις· μάλιστα δὲ ἡ τελευταία διποδία ἐστὶ καθαρὰ πάντοτε, διότι ἄλλως ἀντρέπετο ὅπερ ὀφείλει νὰ ἔχῃ φορτικὸν ἤθος· κατὰ δὲ τὸν πέμπτον πόδα δὲν εἶνε παραδεκτὸς ὁ σπονδεῖος, ἅτε βαρύνων τὸν στίχον.

3. Ἰσχύει δὲ καὶ ἐνταῦθα ὅ,τι προείπομεν (§ 49.

2) καθόλου περὶ τῆς τοῦ τριμέτρου τομῆς· διότι καὶ ὁ χαλῖαμβος ἔχει συνήθως τὴν πενθημιμερῆ καὶ ἐφθήμερῃ τομῇ.

§ 57.

— — — — —
— — — — —

1. Τὸ δὲ τετράμετρον ἰαμβικόν ἐστιν ἐν χρήσει ποτὲ μὲν ἀκαταλήκτως, ποτὲ δὲ καταληκτικῶς· π' γ.

δέξαι με κωμάζοντα, δέξαι, λίσσομαι σε, λίσσομαι.
εἴ μοι γένοιτο παρθένος καλὴ τε καὶ τέρενα.

2. Τὸ μὲν ἀκατάληκτον τετράμετρον ἰαμβικόν (versus octonarius καλούμενον παρὰ Ῥωμαίοις) εὐρίσκεται ἐν τῇ λυρικῇ τῶν Ἑλλήνων μονάδῃ, ἐν δὲ τοῖς δράμασι τῶν Ῥωμαίων κατὰ στίχον. Διακρίνεται δὲ τὸ λυρικὸν τετράμετρον τοῦ τῶν δραματοποιῶν ἐντεῦθεν μόνον, ὅτι ἐκεῖνο μὲν δὲν ἔχει, ὥς πάντες οἱ λυρικοὶ στίχοι, μονίμους τομὰς καὶ διαιρέσεις, τοῦτο δὲ ἔχει συνήθως ἐν τέλει τῆς δευτέρας διπαδίας μίαν κυρίαν διαίρεσιν, ἣ μετὰ τὴν τρίτην τῆ πέμπτης ποδός, μίαν κυρίαν τομῇ (μάλιστα παρὰ Τερεντίου). ὅταν ἄρα τὸ τετράμετρον διχοτομῇται διὰ τῆς δια-

ρέσεως, ὁ τέταρτος ποῦς ἔστιν ἱαμβος (σπανίως σπονδεῖος), διότι τότε ἐκλαμβάνεται ὡσὰν ὁ τελευταῖος τοῦ στίχου· ὅθεν οὐδὲ οἱ Ῥωμαίων ποιηταὶ δὲν μετέβαλον τοῦτον τὸν ἱαμβον τόσον εὐκόλως, ὡς πάντας τοὺς λοιποὺς πόδας. Σημειωτέον δὲ, ὅτι οἱ δραμάτων ποιηταὶ τῶν Ῥωμαίων παρεχώρουν καὶ ἐπὶ τοῦ ἀκαταλήκτου τετραμέτρου τὰς αὐτὰς ἀδείας, ὥς καὶ ἐπὶ τοῦ ἱαμβικοῦ τριμέτρου (senarius)· ὅθεν ὁ σπονδεῖος καὶ οἱ τρισύλλαβοι πόδες ἐνδέχεται νὰ εἰσχωρήσωσιν εἰς ἐκάστην χώραν τοῦ στίχου, πλὴν τοῦ τελευταίου ποδός· π. χ. Plaut. Poem. IV, 1. 3. Bacch. IV, 9·

Is me autem porro vérberat,—incursát pugnīs cálcebus.
O Troja, o patria, o Pergamum—o Priame periísti senex.

Τέλος, ῥητέον, ὅτι μετὰ τοὺς ἀκαταλήκτους ἱαμβικοὺς τετραμέτρους ἔπονται ἐνίοτε μικρότεροι στίχοι ὡς κατακλείς (ἐπιθι ἀνωτέρω § 37. 10. § 49. 1.), τὸ πλεῖστον ἱαμβικοὶ δίμετροι, ποτὲ μὲν καταληκτικοὶ, ποτὲ δὲ ἀκατάληκτοι.

3. Τὸ δὲ καταληκτικὸν τετράμετρον ἱαμβικὸν (Septenarius ἢ quadratus παρὰ Ῥωμαίοις) μετεχειρίσθησαν, ὡς φαίνεται, οἱ λυρικοὶ τῶν Ἑλλήνων σπανίως μονάδην, ἀλλὰ τούτων καὶ οἱ τῶν Ῥωμαίων κωμικοὶ, συχνὰ κατὰ στίχον. Οἱ Ἕλληνες ὁμῶς ἐδέχοντο τὸν τρίβραχυν παντα-

χθ, ἑξαιρεμένε τῷ ἐβδόμῳ ποδῷ· τὸν δὲ σπονδεῖον
καὶ δάκτυλον μόνον ἐν ταῖς περιτταῖς χώραις,
πλὴν τῆς ἐν ἀρχῇ τῆς τετάρτης διποδίας (ἦγεν τοῦ
ἐβδόμου ποδῷ), ὅπου χάριν μετρικῆς σαφηνείας ἢ
βραχεΐα θέσις δὲν ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀλόγου
μακροῦς. Καὶ ὁ ἀνὰ παιστὸς ἀπαντᾷται πολ-
λάκις κατὰ τὸν τέταρτον καὶ ἑβδομον πόδα, ἀλ-
λ' ἐν κυρίοις ὀνόμασιν ὥστοπολύ, ὡς Ἀριστοφ.
Βατρ. 912. Θεσμῶφ. 547·

Ἀχιλλέα τιν' ἢ Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐχὶ δεικνύει.
ἐγένετο Μελανίππας ποιῶν, Φαίδρας τε Πηνελόπην τε.

Συνήθως μὲν οὗτος ὁ στίχος δεικνύει μετὰ τὴν
δευτέραν διποδίαν κυρίαν τινὰ τομήν, ἣτις ἐνίοτε
καὶ παραμελεῖται· τινὲς δὲ τῶν ποιητῶν παρεΐ-
χον διαιρέσεις καὶ μετὰ πᾶσαν διποδίαν, ὡς ἐξά-
γεται ἐξ ἐνὸς ἀποσπάσματος παρ' Ἀθηναίου, ΙΔ,
629, οὗ τὸ διάγραμμα ἔχει οὕτως·

— ' ~ ~ | — ' ~ ~ | — ' ~ ~ | ~ ' ~
ποῦ μοι τὰ ἴα; ποῦ μοι τὰ ῥόδα; ποῦ μοι τὰ καλὰ σέλινα;

4. Καὶ τῶν Ῥωμαίων οἱ κωμικοὶ παρεδέχθη-
σαν ἐν μέσῳ μίαν κυρίαν διαίρεσιν· ὁ δὲ Πλαῦ-
τος (καί ποῦ καὶ ὁ Τερέντιος) κ' ἐνταῦθα παρέχει,
κατὰ τὴν συνήθειαν αὐτοῦ (ἐπιθι § 37. 8. σημεί-
ωσιν) τὴν τε χασμωδίαν καὶ τὴν ἀδιάφορον· ὁ δὲ
σπονδεῖος, ὁ τρίβραχυς, ὁ δάκτυλος καὶ ὁ ἀνά-

παιστος εἰς ἐκάστην τοῦ στίχου χώραν ἀπαντῶνται, πλὴν κατὰ τὸν τέταρτον καὶ πέμπτου πόδα σπανιώτερον· ὁ δὲ προκελευσματικὸς πάντων σπανιώτατα· διότι κατὰ κανόνα ἀναγινώσκεται ἐν συνιζήσει ἢ συναιρέσει, ἢ συναλοιφῇ τρισυλλάβως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

ΔΑΚΤΥΛΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ.

Α'. Ῥητοὶ δάκτυλοι.

§ 58.

Ο δάκτυλος πέφυκε τοῦ γένους ἴσου τῶν ῥυθμῶν (§ 6), ἅτε ἐνέχων ἄρσιν δίχρονον, καὶ θέσιν ὡς σαύτως (— —) (*). Ἡ μὲν λύσις τῆς ἄρσεως εἰς δύο βραχείας σπανίως πε καὶ σχεδὸν ἐν κυρίῳις

(*) Ἐκλήθη δὲ οὕτως ὁ δάκτυλος, ὡς φαίνεται, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν τῆς χειρὸς δακτύλων· ἀπὸ γὰρ μείζονος ἀρμογῆς ἐπὶ τὰς δύο ἐλάττους προΐεσιν.

τισὶν ὀνόμασι μόνον ἀπαντᾶται. Ἡ δὲ συναιρέ-
σις τῶν δύο βραχειῶν εἰς μίαν μακρὰν ἐν τῇ ἐπι-
κῇ, συχνότατα, ἐν δὲ τῇ δραματικῇ, ἐνίοτε, ἐν
δὲ τῇ λυρικῇ Πινδάρῳ, οὐδόλως σχεδόν.

Σημ. Οἱ δάκτυλοι προσλαμβάνουσιν ἐσθ' ὅτε καὶ ἱαμβι-
κὴν ἀνάκρουσιν, ἣτις πολλάκις ἄλογος οὕσα παρομοιάζει
τῷ ἀναπαίστῳ.

2. Το μὴ δὲ δυνατόν νὰ συμβαίῃ κατὰ πᾶ-
σαν ἄρσιν, ἢ λεγομένη ἀρσενική, μετὰ δὲ πᾶ-
σαν πρώτην ἐν δέσει βραχεῖαν, ἢ θήλειαν (ἔπιθι
§ 20. 1.) ἢ καὶ κατὰ τροχαῖον λεγομένην, περὶ ὧν
ἐν τοῖς ἐξῆς ἀκριδέστερον ῥηθήσεται.

3. Οἱ δάκτυλοι (κατὰ §. 16. 2.) γίνονται κα-
τάληκτικοὶ εἰς συλλαβὴν ἢ εἰς δισύλλαβον. Ἀκα-
τάληκτοι δὲ δάκτυλοι, ἐπειδὴ δὲν παρέρχουσιν ἰκα-
νὴν ἀπόθεσιν, ἐκτὸς συστημάτων, σπανίως που εἰ-
σὶν ἐν χρήσει.

§ 59.

— ~ ~

Ὁ μονόμετρος καθ' ἑαυτὸν, ὡς καὶ πᾶς
ἄλλος μόνος ποῦς, δὲν δύναται νὰ ἀπαρτίσῃ
στίχον.

§ 60.

— — — — —

— — — — —

1. Ὁ δὲ δίμετρος ἀκατάληκτος ἐν συστήμασι μόνον, προτασσομένων ἄλλων ἀρμῶν, ἐστὶ χρήσιμος, ἀλλαχοῦ δὲ οὐ.

2. Ὁ δὲ δίμετρος καταληκτικὸς εἰς δισύλλαβον καλεῖται ἀδώνειος. Φέρεται δὲ συνήθως μετὰ ἄλλους τινὰς στίχους ὡς ἀκροτελεύτιος ῥυθμός. Ἀπαντᾷται δὲ καὶ κατὰ στίχον (ὄρα ἀναγνωσματο. μετρικῶ), καὶ που καὶ προηγουμένης ἀνακρούσεως, ὅσον Σοφ. Οἰδ. T. 896.

— — — — —

τί δαί με χορεύειν

ὁ ἀδώνειος οὗτος εὐρίσκεται καὶ διπλοῦς, ἔχων ἐν τῇ τελευταίᾳ ἑκατέρου θέσει τὴν ἀδιάφορον

— — — — —

ἐν πολυμνήτῳ Διὸς ἄλσει.

τοιοῦτοι δὲ ἀπλοῖ ἀδώνειοι διὰ τῆς ἀδιαφόρου συλλαβῆς προσεγγίζοντες τῷ τετραμέτρῳ καταληκτικῶ εἰς δισύλλαβον, διαφεύγουσι τὴν διάκρισιν ἡμῶν.

§ 61.

' ~ ~ ~ ~ ~
 ' ~ ~ ~ ~ ~
 ' ~ ~ ~ ~ ~

1. Ὁ δὲ τρίμετρος ἀκατάληκτος μὲν οὐδόλως ἐστὶν ἐν χρήσει, ἀλλὰ καταληκτικὸς εἰς συλλαβὴν ἢ εἰς δισύλλαβον, ἔχων ὥστοπολὺ τὴν ἀπόθεσιν μακράν. Σπονδαίους δὲ ἀντὶ δακτύλων μόνον παρὰ τραγικοῖς εὐρίσκομεν σπανίως.

2. Ὁ τρίμετρος καταλ. εἰς δισύλλαβον ἐντείνεται δις καὶ τρίς ἐνίοτε κατ' ἐπανάληψιν, ἔχων ἐκάστοτε ἐν τέλει τὴν ἀδιάφορον, π. χ.

' ~ ~ ~ ~ ~ | ' ~ ~ ~ ~ ~ | ' ~ ~ ~ ~ ~

ἄρπας, ἐνεικέ τε χρυσέω παρθένον ἀγροτέραν δίφρῳ, τόθι
 νιν πολυμήλου.

Πωδ. Πύθ. Θ'. ἐπωδ. στιχ. 6.

Ὁ μὲν διπλοῦς τρίμετρος καταλ. εἰς δισύλλαβον, ὑπὸ τῶν γραμματικῶν ἑξάμετρος κατ' ἐν ὁπλίον καλούμενος, ἔχει πολλάκις μορφὴν ἑξαμέτρου ἡρωϊκοῦ (ὄρα κατωτέρω)

' ~ ~ ~ ~ ~ | ' ~ ~ ~ ~ ~

διακρίνεται ὁ ὅμως τούτου, ἔχων κατὰ κανόνα, ὅπου εἰσχωρεῖ ἡ ἀδιάφορος, τὸν σπονδαῖον, καὶ οὐδεμίαν ὠρισμένην τομήν.

3. Ἔτι δὲ ὁ τρίμετρος καταλ. εἰς δισύλλαβον μετὰ τοῦ εἰς σύλλαβῃν συντεθείς παράγει τὸ χοιρίλιον λεγόμενον μέτρον·

— — — — — | — — — — —

ἦν χρόνος, ᾧ βασιλεὺς ἦν Χοιρίλος ἐν Σατύροις.

Τὸ μέτρον δὲ τοῦτο, ἔχον μετὰ τὸν τρίτον πόδα διαιρέσιν, ἀπαντᾷται καὶ κατὰ στίχον.

4. Τέλος, ὁ τρίμετρος καταλ. εἰς συλλαβὴν διπλασιαζόμενος ἀπαρτίζει τὸ ἐλεγείον πεντάμετρον καλούμενον, οἷον·

— — — — — — — — — — —

Τὸ δ' ὄνομα πεντάμετρον ἐντεῦθεν προκύπτει, ὅτι τὸν ἐν μέσῳ ἡμισυ πόδα καὶ τὸν ἐν τέλει σφαλερῶς ἐλογίζοντο ὥσαν ἀποτελοῦντας ὁμοῦ ἓνα ὅλον πόδα. Ὁ δὲ στίχος οὗτος φέρεται πάντοτε κατόπιν ἡρωικοῦ ἑξαμέτρου (ὅρα κατωτέρω) σὺν ᾧ ἀπαρτίζει δίστιχον. Δὲν ἀπαντᾷται δὲ πώποτε ἐν χρήσει κατὰ στίχον.

Σημ. Ὁ φευρέτης τοῦ ἐλεγείου πενταμέτρου λέγεται ὁ Καλλίνος (680 π. Χ.) ἐν τούτῳ δὲ τῷ μέτρῳ ὁ Τυρταῖος (680 — 650 π. Χ.) τὰ ἀρεῖα ἐποίησεν ᾄσματα, ὧν λείψανα ἔτι καὶ νῦν σώζονται. Μετὰ δὲ ταῦτα διέμεινε κατὰ δίστιχον τοῦτο τὸ μέτρον ὑπὸ τὸ ὄνομα ἐλεγείον δίστιχον ἐν χρήσει ἐλεγείον, ἐπιγραμμάτων, πρὸς ἑκφρασιν διαφόρων συναισθημάτων χαρᾶς, λύπης καὶ ἄλλων τινῶν.

5. Ὁ δάκτυλος δὲν μεταλλάσσεται πώποτε εἰς σπονδεῖον κατὰ τὸ δεύτερον ἡμισυ τοῦ στίχου· ἀλλ' ἀμφότεροι οἱ δάκτυλοι τῆς πρώτης ἡμισείας ἐνδέχεται νὰ μεταβληθῶσιν εἰς σπονδεῖον.

Ζῆν ἐκ τῶν ὀλίγων μὴδὲν ἔχοντα κακόν·
δειλῶν ἀνθρώπων ῥήμασι πειθόμενος.

Κάλλιστον λέγεται, τοῦ πρώτου ἡμίσεως ἐνέχοντος σπονδεῖον καὶ δάκτυλον, μάλιστα δὲ σπονδεῖον ὄντος τοῦ δευτέρου ποδὸς, οἷον·

Ἰππόλυτον δ' ἀγνὴ πέφνε σαοφροσύνη.

6. Μετὰ τὸν πρῶτον τρίμετρον καταληκτικὸν, ἤγουν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πενταμέτρου συμβαίνει διαίρεσις· ὃ δὲ κανὼν οὗτος ἀθετεῖται σπανιώτατα, οἷον ἐπὶ κυρίου ὀνόματος ἢ συνθέτου τινὸς λέξεως, π. χ. ἐν τοῖς Καλλιμάχου ἀποσπάσμι.

Ἰερὰ νῦν δὲ Διοσκουρίδεω γεγεή.

ἐκθλίψεως συμπεσούσης ἐπὶ τῆς διαιρέσεως ὁ κανὼν δὲν ἀναιρεῖται, π. χ.

Τὸν τριπάνουργον Ἐρωτ' ἔπλασεν ἐν καρδίᾳ.

Σημ. Ἐπὶ τῆς διαιρέσεως συμπιπτούσης καὶ τομῆς δῆλον ἐνταῦθα ὅτι γίνεται ἀνάπαυλα κατὰ δύο χρόνους δακτύλου. Ἐτι δὲ τελευτῶντος ἐπὶ τῆς διαιρέσεως παντὸς ῥυθμικοῦ ἁρμοῦ (δρα § 20 Σημ.) ἐνταῦθα ἄρα δὲν ὑφ'οὔται ἡ φωνή, ἀλλὰ συγκαταπαύει.

7. Βραχεῖα συλλαβὴ ἢ χασμωδία ἐπὶ τῆς διαιρέσεως ἀπαντᾷται σπανιώτατα.

Ὁ τρίμετρος καταλ. εἰς συλλαβὴν φιλῆϊ μακράν τὴν ἐν τέλει συλλαβὴν ὅθεν καὶ ἡ ἐν τέλει τοῦ πενταμέτρου ἀπόθεσις γίνεται διὰ μακροῦ φωνήεντος, ἢ συμφώνου τινός·

Κλυθι, καὶ ἀφευδεῖ νεῦσον ὑποσχεσίη.
φροντίδες ἀνθρώποις οὐ βίος ἀλλὰ πόνος.

σπάνιον γὰ εὐρεθῇ βραχὺ φωνῆεν ἐν τέλει τοῦ στίχου·

Ἐκ Σικελοῦ πελάγους σῶσεν ὄχημα τόδε.

8. Στίχοι ἔχοντες ἐν τέλει τοῦ δευτέρου ἢ τοῦ τετάρτου παθὸς διαίρεσιν, ἥγουν ἐν οἷς μονοσυλλάβω λέξει καταλήγει τὸ ἑκάτερον ἡμισυ μέρος, εἰσὶ σπανιώτατοι καὶ ψεκτοί· διότι οὕτω πρὸ τῆς μονοσυλλάβου λέξεως γίνεται ῥυθμικὴ τις τμησις, ἥ τις ἐξεῖλκει μόνον μετὰ ταύτην γὰ εἰσχωρῇ Θεογ.
456 καὶ ἐκ τῶν ἐπιγραμμ.

οὕτως, ὥσπερ νῦν, οὐδενὸς ἄξιος εἶ.
Ἰονίου ποτὶ γᾶν ναυστολέων Πέλοπος.

Ἄλλ' εἰσιν ἥττον ψεκτοί, πρὸ τῆς μονοσυλλάβου λέξεως καὶ ἑτέρας τοιαύτης προκειμένης, ἢ ἐκθλίψεως εἰσχωρούσης, π. χ.

τὸν μάντιν, καὶ πῶς πλεύσεται ἀσφαλῶς.
δειλαίη τοῦτ' ἐν παντὶ κακῷ ἔτυμον.

Ἐν τέλει δὲ τοῦ τετραμέτρου προκρίνονται μάλιστα αἱ δισύλλαδοι λέξεις· διότι οὕτως ἐπὶ τοῦ προτελευταίου ποδὸς γίνεται τομὴ δήλεια, οἰκειότερα πρὸς τὸν κατιόντα ῥυθμὸν ἀρμοῦ δακτυλικῶ· ἡ δὲ διὰ τρισυλλάδου λέξεως κατάληξις παρέχουσα ἀρρενικὴν ἐν τέλει τοῦ στίχου τομὴν, καὶ οὕτω διαμερίζουσα τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ στίχου εἰς δύο ἐλαχίστους ῥυθμικοὺς ἀρμούς, ἐστὶ τραχυτέρα πῶς, οἶον·

Ζεῦ, διὰ χαλκείων χρυσὸς ἔδος θαλάμων.

Ἀλλ' ὁμαλύνεται πῶς ἡ τραχύτης αὐτῇ, πρὸ τῆς τρισυλλάδου καταλήξεως ἡγουμένης μονοσυλλάδου λέξεως, οἶον·

Τοῖσδε γάρ ἐστι φύλαξ ἔμπεδος ἡ πενίη.

Καὶ τὰς τετρασυλλάδους καὶ πεντασυλλάδους ἐν τέλει τοῦ στίχου δὲν ἀσπάζονται, πλὴν ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων κατ' ἀνάγκην μέτρων·

Ζητοῦσαι ψυχὴν εὖρον Ἀριστοφάνους.

9. Τέλος παρατηρητέον τὴν ιδιότητα τῶν Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων τοῦ νὰ τελευτῶσι πολλάκις τὰ δύο ἡμίστιχα λέξεσι πρὸς ἀλλήλας συνεχομέναις, οἶον

ἔπλεκε' ἀείζωον Πιερίδων στέφανον,
 πυργώσας στιβαρῇ πρώτος ἐν εὐεπίῃ.
 Ἴσον Ὀμηρεΐαις ἀνέοις χάρισιν

Qui toties socios, toties exterruit hostes.
 Creditur annosum pertimuisse senem.
 Quas Hector sensurus erat, poscente magistro,
 Verberibus jussas præbuit ille manus.

Μάλιστα κομψὸν νομίζεται νὰ χωρίζωνται διά τι-
 νος λέξεως δύο ἐπίθετα, ἡ ἐν κατὰ τὸ πρῶτον ἡμι-
 συτοῦ στίχου, καὶ τὸ ἕτερον κατὰ τὸ ἕτερον, ἐπι-
 φερομένων τῶν οὐσιαστικῶν καὶ τοῦ ἀνήκοντος
 ῥήματος, ἐν τῷ δευτέρῳ μέρει τοῦ στίχου. Tibull.
 I, 9. 10.

Sera tamen tacitis poena venit pedibus.

§ 62.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Ὁ δὲ τετραμέτρος καταληκτικός τε καὶ
 ἀκατάληκτος ἐν συστήμασι μόνον ἀπαντᾷται με-
 τὰ καὶ ἄλλων στίχων συνημμένος.

§ 63.

' — — — — —
 ' — — — — —
 ' — — — — —

Ὁ δὲ πεντάμετρος ὡσαύτως ἐν συστή-
μασι μόνον ἀπαντᾷται ὥστοπολὺ καταληκτικὸς
εἰς δισύλλαβον, σπανίως δέ που εἰς συλλαβήν, οἷον
Αἶας 224. 248

Τῶν μεγάλων Δαναῶν ὑπο κληζομένων
 ἢ Δοὸν εἰρεσίας ζυγὸν ἐζόμενον.

εἰς δισύλλαβον δέ, οἷον Ἀριστοφ. Νεφ. 285·

ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγεῖται.

§ 64.

' — — — — —
 ' — — — — —
 ' — — — — —

Ὁ ἐξάμετρος ἀκατάληκτος καὶ ὁ εἰς συλλαβήν
ἢ εἰς δισύλλαβον καταληκτικὸς παρέχεται χρησί-
μος ἐν χορικοῖς ᾄσμασι μετὰ καὶ ἄλλων στίχων
συνημμένους· καὶ ἐπειδὴ σπανίως δέχεται τὸν σπον-
δεῖον καὶ δὲν ἐνέχει οὐδεμίαν ῥητὴν τομήν, ἐπονο-
μάζεται λυρικός πρὸς διαστολήν τοῦ τῶν ἐπι-
κῶν ἐξαμέτρου.

2. Τὸ δὲ ἑξάμετρον καταληκτικὸν εἰς δισύλλαδον τὸ κατὰ στίχον ἐν χρήσει τῶν ἐποποιῶν ἐστὶ τὸ ἀρχαιότατον ἅμα καὶ κάλλιστον τῶν στίχων. Λέγεται, ὅτι Φημονόη, ἡ πρώτη Δελφῶν ἱέρεια, ἢ κατ' ἄλλους, μία θυγάτηρ Ἀπόλλωνος, ἐπενόησε τοῦτον τὸν στίχον· ἄλλος δὲ πάλιν μῦθος ἀποδίδει τὴν ἐφεύρεσιν εἰς τὴν θεὰν Θέμιδα πρὶν ἔτι τῆς τοῦ ἐν Δελφοῖς προφητείας Ἀπόλλωνος. Ἐντεῦθεν ἐξάγομεν τοσοῦτον, ὅτι ὁ ἑξάμετρος καταληκ. εἰς δισύλλαδον ἦν ἀνέκαθεν ἐν χρήσει ἱερῶν, οἷον χρησμῶν κ. τ. ἀπαντῶμεν δὲ αὐτὸν πρῶτον ἐν τοῖς ἔπεσιν Ὀμήρου, καὶ ἐπονομάζεται στίχος ἡρωϊκὸς ἢ ἡρωϊκός.

Σημ. Τοῦ ἡρωϊκοῦ μέτρου εἰσὶν ὀνομασίαι πέντε· Δακτυλικόν, ἀπὸ τοῦ ποδὸς τοῦ ἀρμόζοντος αὐτῷ Ἡρώον, ἀπὸ τοῦ τὰς πράξεις τῶν Ἡρώων τούτῳ γεγράφθαι τῷ μέτρῳ· Πυθικόν, ἀπὸ τοῦ τὸν Πύθιον τούτῳ κεχρησθαι τῷ μέτρῳ· Ἐπικός, ὡς ὁ κατ' ἐξοχὴν λόγος, τὸ κατ' ἐξοχὴν εὐήγημα· Ἑξάμετρον, ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ποδῶν.

Τὸ μέτρον δὲ τοῦτο καθίσταται μάλιστα οἰκεῖον πρὸς τὴν κατὰ στίχον σύνθεσιν, διὰ τὴν μεγάλην ποικιλίαν τε καὶ ἐναλλαγὴν τὴν παρεχομένην πρῶτον μὲν ἐκ τῆς συναιρέσεως τῶν δύο βραχειῶν εἰς μίαν μακράν, ἥγουσιν τῆς μεταλλαγῆς τοῦ δακτύλου εἰς σπονδαῖον, δεῦτερον δὲ, ἐκ τῆς εἰσχωρούσης τμητῶν καὶ διαιρέσεων, διαμεριζουσῶν τὸν ἑξάμε-

τρον, ποτὲ μὲν εἰς μείζονας, ποτὲ δὲ εἰς μικροτέρους
 ῥυθμικοὺς ἁρμούς· διότι, ὡς ἤδη γνωστὸν ἐκ τοῦ §
 19. Σημ. ἄσχεται πάντοτε πρὸ πάσης κυρίας τα-
 μῆς, καὶ κυρίας διαιρέσεως νέας τις ἁρμός.

α'. Μεταλλαγή τοῦ δακτύλου εἰς σπονδεῖον.

(' — — — — —)

3. Ὁ χαρακτήρ τοῦ ἡρώου ἐστὶ μὲν μεγαλο-
 πρεπής, ἀλλ' ἐμδριθέστερος ἔτι γίγνεται διὰ τῆς
 τῶν δακτύλων εἰς σπονδεῖους ἀνταλλαγῆς.

4. Ὅθεν οἱ μὲν σ π ο ν δ εῖ οἱ καθιστῶσι τὴν
 πορείαν τοῦ στίχου βαρυτέραν, οἱ δὲ δάκτυλοι ῥα-
 δίαν τε καὶ ἐλαφροτέραν· οἶον Ἰλ. I, 3. Ὀδ. I, 1.

πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἀϊδι προΐαφεν.

ἄνδρα μοι ἔννεπε, Μοῦσα, πολύτροπον, ὃς μάλα πολλά.

Ὁ πέμπτος παῦς συνήθως ἐστὶ δάκτυλος πρὸς
 ἔμφασιν τοῦ κυρίου ῥυθμοῦ, τοῦ καθαροῦ δακτύ-
 λου· ἀλλ' ἐνίοτε κ' ἐνταῦθ' εἰσχωρεῖ ὁ σπονδεῖος,
 καὶ τότε ὁ στίχος λέγεται σ π ο ν δ εῖ α κ ὅς ἢ
 σ π ο ν δ εῖ α ζ ω ν, καὶ παρέχει βαρεῖαν τὴν διε-
 ξαγωγὴν· ὁῦλον δὲ, ὅτι ἡ ἐμδριθία προσεπαυ-
 ξάνει, ὅταν ἐκτὸς τοῦ κατὰ τὸν πέμπτον πόδα
 σπονδείου, καὶ ἄλλοι πλείότεροι προηγούμενοι συμ-

πέσωσι, καὶ μάλιστα, ὅταν ὁ στίχος ἐστὶν ὁλο-
σπόνδειος, ὡς Ὁμ. Ἰλ. Ψ. 221.

ψυχὴν κικλήσκον Πατροκλῆος δειλοῖο.

ἐνθ' ὁ πόθος τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τὸ βαθὺ ἐπὶ Πα-
τρόκλου πένθος δηλοῦται.

5. Τὰνάπαλιν δὲ οἱ δάκτυλοι μόνον ἐμφαίνουσι
ταχεῖαν καὶ σκειτῶσάν πως κίνησιν, ὡς Ὁδ. Λ.
597. Οὐίργιλ. 8, 596.

αὐτὶς ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδῆς.

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum.

Σημ. 1. Δι' ἐπιτηδεΐας μεταλλαγῆς δακτύλων εἰς σπον-
δείους, καὶ μάλιστα διὰ τῆς τῶν ὀνομάτων ἐκλογῆς, καὶ τῆς
τῶν στοιχείων τῶν μιμητικῶν ἤχων τινῶν τῇ ἐκάστοτε ὑπο-
κειμένη ἐννοίᾳ οἰκείων, τραχύνεται ἢ λεαίνεται ὁ στίχος,
καὶ παρέχει σχήματα, χρώματα, ἥθη καὶ πάθη γραφικώτα-
τα. Ταῦτα πάντα στοχαζόμενος ὁ δαιμόνιος Ὅμηρος ὑπο-
βάλλει εἰς τε τὴν ὄψιν καὶ τὴν ἀκοήν, π. χ. τὴν ὑπὸ βιαίων
ἀνέμων διάσχισιν τῶν ἰστίων, Ὁδ. Ι. 71.

Ἰστία δέ σφιν

Τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἴς ἀνέμοιο.

Καὶ ἐπὶ τοῦ τυφλουμένου Κύκλωπος, τό τε τῆς ἀλγηδόνης
μέγεθος καὶ τὴν διὰ τῶν χειρῶν βραδεῖαν ἔρευναν τῆς τοῦ
σπηλαίου θύρας.

Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ᾠδύνων ᾠδύνῃσι,
χερσὶ ψυλαφῶν.

Μυρία ἐξὶν εὐρεῖν παρ' αὐτῷ τοιαῦτα, χρόνου μῆκος, ἢ σώ-

μάτος μέγεθος, ἢ πάθους ὑπερβολὴν, ἢ στάσεως ἡρεμίαν, ἢ τῶν παραπλησίων τι δηλοῦντα· καὶ ἄλλα τούτοις ἐναντίως εἰργασμένα εἰς βραχύτητα, καὶ τάχος· ὅρα Διον. Ἀλικαρ. περὶ συνθέσεως.

Σημ. 2. Ἐν τοῖς ἐξαμέτροις δὲν ἀπαντῶμεν ἐνίοτε μακρὰν ἐν ἄρσει ἢ δύο βραχείας ἐν θέσει.

α. Οἱ Ἑλλήνων καὶ Ῥωμαίων ποιηταὶ, μάλιστα ὁ Ὁμηρος, εἰσάγουσιν ἐσθ' ὅτε ἐν μέσῳ τοῦ σίχου, ὅπου ἀρμός τις τελευτᾷ πρὸ τομῆς τινος ἢ μετὰ διαιρέσεως, τ ρ ο - χ α ῖ ο ν, ἀντὶ σ π ο ν δ ε ῖ ο υ, τοῦτέστι τὴν ἀδιάφορον, οἶον Ὁμ. Ὀδ. Κ, 493, Ἴλ. Ο, 554. Ennius in annal. 1.

μάντις ἀλαοῦ, τοῦ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσιν.

ἐντρέπεται φίλον ἦτορ, ἀ ν ε ψ ι ο ῦ κταμένοιο.

omnis cura viris, uter e s s e t endoperator.

β. Ἐνίοτε δὲ παρ' Ὁμήρῳ φαίνεται ἐν ἀρχῇ στίχου καὶ ὁ ἴαμβος ἀντὶ τοῦ σ π ο ν δ ε ῖ ο υ, ἄλλοτε δὲ ἐν τέλει στίχου φαίνεται ὁ πυρρίχιος, καὶ πον καὶ ὁ ἴαμβος, μονοσυλλαβὸν τῆς τελευταίας λέξεως οὔσης· Ἴλ. Ψ, 2. Μ, 208. Α, 644.

Ἐπειδὴ νῆάς τε καὶ Ἑλλήσποντον ἴκοντο

Τρῶες δ' ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἶολον ὄφιν

Πάτροκλος δὲ θύρησιν ἐφίστατο ἰσόθεος φύς.

Σημειωτέον δὲ ὅτι κατὰ τὸ φαινόμενον παρέχεται μόνον ὁ τε ἴαμβος καὶ ὁ πυρρίχιος, διότι παρ' Ὁμήρῳ πᾶσα βραχεία ἐνδέχεται νὰ ληφθῇ ὡς μακρὰ διὰ τὴν κρούσιν, καὶ μάλιστα τῆς τομῆς ἕνεκα σφοδρότερον ἐκφωνεῖται· π. χ. ἡ πρώτη συλλαβὴ τῶν λέξεων ἀ κ ά μ α τ ο ς, ἀ θ ά ν α - τ ο ς, ἀ ν έ φ ε λ ο ς, καὶ ἄλλαι πον, οἶον Ἴλ. Α, 19.

ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εἰ δ' οἴκαδ' ἰκέσθαι.

Κατὰ δὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Ὁμήρου καὶ ἄλλοι ποιηταὶ (οἱ δραματικοὶ ὅμως καὶ λυρικοὶ πάνυ σπανίως) παρέχου-

σιν ἐν τοῖς ἑξαμέτροις, ὡς καὶ καθόλου ἐν τοῖς δακτυλικοῖς
 ῥυθμοῖς, ἐνίοτε τὴν διὰ τῆς ἄρσεως ἐπέκτασιν· οἱ δὲ Ῥω-
 μαίων ποιηταὶ σπανιώτερον τῶν Ἑλλήνων παρέλαβον τὴν
 ἐν ἄρσει βραχεῖαν ὡς μακράν· ὅρα Οὐῖργ. Αἰν. V, 521, IV,
 64. Ἐκλογ. X, 69.

ostentans artemque pater arcumque sonantem.
 Pectoribus inhians spirantia consulit exta.
 Omnia vicit Amor et nos cedamus Amori.

γ. Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Ὅμηρος ἐπεκτείνει συχνάκις (οἱ δὲ
 τῶν Ἑλλήνων τραγικοὶ σπανίως) τὸ κείμενον φωνήεν πρὸ
 τῶν ὑγρῶν λ, μ, ν, ρ, ἐπειδὴ ταῦτα προφερόμενα διπλασιά-
 ζονται εὐκόλως, καὶ οὕτω παρέχουσι τρόπον τινὰ θέσει
 μακράν συλλαβὴν.

δ. Προσέτι δὲ βραχεῖα τις συλλαβὴ τελευτῶσα εἰς ἀ-
 πλοῦν σύμφωνον, γίνεται παρ' Ὀμήρῳ πολλάκις θέσει μα-
 κρὰ διὰ τὸ ἐπόμενον δίγαμμα. Αἱ δὲ λέξεις, πρὸ ὧν νομίζου-
 σι μάλιστα ὅτι ἔκειτο τὸ δίγαμμα, εἰσὶν αἱ ἐξῆς· οὐ, οἶ, ἔ-
 ἔως, ἐή, ἐόν· ὄς, ἦ, ὄν· ἄναξ, ἔννυμι, εἶδος, ἔργον, ἔπος, εἰ-
 πείν, ἰδεῖν, οἶνος, καὶ αἱ ἐκ τούτων παραγόμεναι.

ε. Ὡς βραχὺ τι κατ' ἄρσιν φωνήεν δύναται νὰ ἔκτανθῃ,
 οὕτω καὶ μακρόν τι κατὰ θέσιν φωνήεν συνήθως παρ' Ὀμή-
 ρῳ βραχύνεται, ἐπομένου ἐτέρου τινὸς φωνήεντος· π. χ.
 Ὅδ. I, 32· 111, 45·

ὦ πόποι, οἷον δὴ νυν θεοὺς βροτοὶ αἰτιώωνται.

αὐτὰρ ἐπὴν σπείσης τε καὶ εὐξέαι, ἧ θέμις ἐστίν.

Αὕτη δὲ ἡ τῶν μακρῶν φωνηέντων συστολὴ ἀπαντᾷται, κα-
 τὰ τὸ Ὅμηρου παράδειγμα, καὶ παρ' ἄλλοις Ἑλλησιν ἐν
 ἑξαμέτροις. Οἱ Ῥωμαῖοι ὁμῶς μετεχειρίσθησαν τὴν τοιαύ-
 την ἄδειαν λίαν φειδωλῶς· οἷον Οὐῖργ. Αἰν. III, 211·

Insulae Ionio in magno, quae dira Celaeno.

Σημ. 3. Ἐνίοτε ὁ ἑξάμετρος ἔχει καὶ ἄλλας τινὰς κατὰ

τὸ φαινόμενον παρατυπίας, ὅλον τὸν ἀνάπαιστον ἢ τὸν
προκελευσματικόν· ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ τῇ περιπτώσει,
εἰσχωρούσης συνιζήσεως, ὁ μὲν ἀνάπαιστος ἀναγινώσκε-
ται ὡς σπονδαῖος, ὁ δὲ προκελευσματικὸς, ὡς δάκτυλος, ὅρα
Ὅμ. ²Οδ. I. 283. Σ. 247. Φ. 178. ²Ιλ. Ψ. 195. Οὐῖργ.
I, 482.

Νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων.

Πλέονές κεν μνηστῆρες ἐν ὑμετέροισι δόμοισιν.

¹ Ἐκ δὲ στέατος ἔνεικε μέγαν τροχὸν ἔνδον ἐόντος.

Βορέη καὶ Ζεφύρῳ, καὶ ὑπέσχετο ἱερὰ καλά.

Fluviorum rex Eridanus, camposque per omnes.

Β.΄ Τομαὶ καὶ διαιρέσεις.

6. Το μαὶ (ἄρρενικαὶ καὶ θήλειαι) ἐνδέχεται
νὰ συμῶσι καὶ μετὰ πάντα πόδα τοῦ ἑξαμέτρου
κατὰ τὰς διαιρέσεις (ὄρα § 19), ἥγουν ἔξ ἄρρενι-
καὶ καὶ πέντε θήλειαι, ἀλλ' οὐχὶ πᾶσαι ἐν ἐνὶ καὶ
τῷ αὐτῷ στίχῳ· ὡσαύτως δὲ καὶ διαιρέσεις
πέντε, ὡς ἐν τῷδε τῷ διαγράμματι δῆλον·

τομ. ἀρ. 1 2 3 4 5 6
 τομ. θ. 1 2 3 4 5
 Διαιρ. 1 2 3 4 5

Παρατηρητέον δέ, ὅτι ἕκαστος στίχος πρέπει νὰ ἔχῃ μίαν μόνον κυρίαν τομήν, ἢ ἀρρενικὴν κατὰ τὸν τρίτον πόδα (=τομήν πενθημιμερεῖ), ἢ ἀντὶ ταύτης, ἐν τῷ αὐτῷ ποδί, τομήν θήλειαν

(=τομήν κατὰ τρίτον τροχαῖον), ἡ ἀρρενικὴν κατὰ τὸν τέταρτον πόδα (=τομήν ἐφθημιμερῇ).

7. Ἡ μαῖλλον δὲ συνήθης τῶν τομῶν καὶ ἡ ἐμβριθεσττέρα ἐστὶν ἡ πενθημιμερὴς κατὰ τὸν τρίτον πόδα, οἷον Ὅδ. Δ, 235. Οὐῖργ. Αἶν I. 1.

τὴν δ' ἀπαμειβόμενος — προσέφη ξανθὸς Μενέλαος.
arma virumque cano — Trojae qui primus ab oris,

8. Ἦττον δὲ ἐμβριθὴς ἐστὶν ἡ κατὰ τρίτον τροχαῖον τομή, οὔσα παρὰ μὲν τοῖς Ἑλλησι συχνότερον ἢ παρὰ Ῥωμαίοις ἐν χρήσει, ἀντὶ τῆς πενθημιμεροῦς· ὅρα Ὅδ. Α. 598. Οὐῖργ. Ἑκκλογ. II. 6.

αὐτὶς· ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδής.
O crudelis Alexi, — nihil mea carmina curas.

Σημ. Καθόλου μὲν ἡ ἐπαισθητὴ κυρία τομή, ἡ κατὰ τὸν τρίτον πόδα, ἀρρενικὴ ἢ θήλεια, σχεδὸν πάντοτε ἀπαντᾷται· π. χ. ἐν τοῖς 611 στίχοις τῆς Α Ἰλιάδος δὲν εὐρίσκομεν εἰμὴ ἑπτὰ ἐξαιρέσεις.

Ὁ ἐκ Πανοπόλεως Νῶννος, κατὰ τὸ 480—500 μ. Χ. ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐκπαιδευθεὶς, ἐποίησεν ἑκτενὲς ποίημα ἐν Μ' ἢ βιβλίοις, τὸ ἐπιγραφόμενον Δ ο ν σ ι α κ ά, ὅπου εἰσάγει νέαν τινὰ ἐπικὴν διάλεκτον, ἀναμίξας ἀρχαῖα νεωτέροις, ὁμηρικὴν ἀλεξανδρινὴν διαλέκτω. Οὗτος λοιπὸν πλὴν πολλῶν καὶ ἄλλων γλωσσικῶν καὶ μετρικῶν ιδιωμάτων, ἔχει ἀντὶ τῆς ἀρρενικῆς πενθημιμεροῦς τομῆς, σχεδὸν πάντοτε τὴν κατὰ τρίτον τροχαῖον. Καθὼς δὲ πρότερον ἐλάμβανον τὸν Ὅμηρον ἐπικῆς συνθέσεως παράδειγμα, ἤρξαντο τότε σχεδὸν πάντες οἱ μεταγενέστεροι νὰ μιμῶνται τὸν Νῶννον, μάλιστα κατὰ τὴν τακτικὴν χρῆσιν τῆς κατὰ τρίτον τροχαῖον τομῆς· ἐντεῦθεν, μάλιστα δὲ μὴ ἀνταλλασσομένου

τοῦ δακτύλου συχνὰ εἰς σπονδεῖον, ὁ ἑξάμετρος ἔλαβε χα-
ρακτῆρα ἐλαφρότερον καὶ μαλθακόν.

9. Τῆς ἐφθημιμεροῦς κατὰ τὸν τέταρτον πόδα
τομῆς καὶ ἑτέρα προηγεῖται πολλάκις ἀρρενικῇ,
τομῇ τριθημιμερῆς, καὶ οὕτως ὁ στίχος διαμερί-
ζεται εἰς τρεῖς ῥυθμικοὺς ἀρμούς· ὅπερ νομίζεται
ὡς ἑξαίρετον φιλοτέχνημα· ὅρα Ὅμ. Β, 1, 12.
Ὅδιδ. μεταμ. XI.

Ἀτρείδης·—ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς—ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν.
quippe sonant—clamori viri—stridore rudentes.

10. Ἐπὶ ταύτας τὰς κυρίας τομὰς συχνὰ
συμπίπτει καὶ διάστιξις· ἐνταῦθα δὲ μάλιστα εἰς-
χωρεῖ χασμωδία, ἣν ἐπιτρέπουσι καὶ ἐκεῖνοι τῶν
ποιητῶν, οἵτινες ἄλλως τὴν ἀποφεύγουσιν· ὅρα
Ὅμ. Ὅδ. Α, 112. Οὐῖργ. ἐκλ. III, 63.

Νίζον καὶ προτίθεντο,—ιδὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
munera sunt lauri—et suave rubens hyacinthus.

Σημ. Ὅταν πολλαὶ τῶν προειρημένων τομῶν ἐν τῷ
αὐτῷ στίχῳ τυχὸν συμπέσωσι, τίς θεωρητέα ὡς κυ-
ρία τομή, ἣ τὸν στίχον εἰς ῥυθμικοὺς ἀρμούς διαιροῦ-
σα; Κατὰ κανόνα μὲν κυρία τομή ἐστὶν ἐκείνη, κα-
θ' ἣν τυγχάνει ἡ διάστιξις, ἥ, ὅταν ἡ κατὰ τρίτον τρο-
χαῖον τομή εἰσχωρῇ συνάμα μετὰ τῆς ἀρρενικῆς τοῦ τρίτου
ἢ τετάρτου ποδὸς (τῆς πενθημιμεροῦς ἢ ἐφθημιμε-
ροῦς), τότε ἡ ἑτέρα τῶν δύο τελευταίων. Ὅμως ἐν πολλαῖς
ἄλλαις περιστάσεσιν ἀφίνομεν τὴν περὶ τούτου διάκρισιν
εἰς τὴν τῆς ῥυθμικῆς συναίθησιν. Ἡ δὲ τριθημιμερῆς

καθ' ἑαυτήν, ἄνευ τῆς ἐφθμιμεροῦς ἢ οἰασδῆποτ' ἄλλης κυρίας τομῆς, οὐδεπώποτε παρὰ τοῖς δοκίμοις, φαίνεται ὡς κυρία τομή.

11. Πρὸς ταῖς εἰρημέναις κυρίαις τομαῖς ἐνδέχεται ὃ ἀπαντήσωμεν καὶ πολλὰς ποδικὰς, ἀλλ' αὗται εἰσι τυχαῖαί πως, ἄνευ ῥυθμικῆς τινος σημασίας· ὅθεν ποτὲ μὲν ὑπάρχουσι, ποτὲ δὲ ἐλλείπουσιν, ἄλλοτε δὲ συμβαίνουσιν εἰς τοῦτον, ἄλλοτε εἰς ἄλλον πόδα. Ἐνδέχεται δ' ὅμως ἡ κατὰ πόδας ἀρρενικὴ τομὴ ἐκ προθέσεως καὶ εἰς τὸν ὕστατον πόδα να ὑπάρχῃ, ἀλλὰ μόνον πρὸς μονοσυλλάβον τινα λέξιν, ἣν κατ' ἐξοχὴν θέλει ὁ ἀναδείξῃ ὁ ποιητής· π. χ. Ὀδ. E, 294. Ὀράτ. de art. poet. 139·

Τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἔστι, φιλεῖ δὲ ἐμῆτιέτα Ζεὺς,
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον, ὁρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus.

Ἄλλως δέ, μὴ ὑπάρχοντος ἰδιαιτέρου τινὸς λόγου, ἀποφεύγουσιν ἐπιμελῶς ταύτην τὴν κατὰ τὸν τελευταῖον πόδα ἀρρενικὴν τομὴν· διότι τοιαύτη τις δυνατὴ ἐπὶ τέλους ἀρμοῦ δακτυλικοῦ ἀντιβαίνει πρὸς τὸν ῥυθμὸν (ᾧρα § 61. 8)· ἀλλ' ἐλαττοῦται πως τοῦτο τὸ πλημμυλές, προηγουμένης καὶ ἐτέρας μονοσυλλάβου λέξεως, ἢ εἰσχωρούσης ἐκθλίψεως, π. χ. Ἰλ. A, 394·

οἷον ἐγὼ νοέω, ἡμὲν πάλαι, ἡδ' ἔτι καὶ νῦν.

Καθόλου δὲ φιλεῖ μάλιστα νὰ τελευτᾷ τὸ ἡρῶον λέξεσι δισυλλάβοις, τρισυλλάβοις, ἢ τετρασυλλάβοις· πλὴν τῶν Ῥωμαίων ἀποστρεφόμενων τὰς τετρασυλλάβους λέξεις, εἰμὴ ἐπὶ κυρίων ὀνομάτων καὶ λέξεων παραγομένων ἐκ τῆς ἑλληνικῆς.

Ἀποφεύγουσι δὲ ἐν γένει καὶ τὴν ἀρρενικὴν τομὴν ἐπὶ τοῦ πέμπτου ποδός, δι' ἣν ἤδη προείπομεν αἰτίαν· οἱ λογάδες τῶν ποιητῶν σπανίως παραδέχονται καὶ τὴν κατὰ τροχαῖον τομὴν ἐπὶ τοῦ τετάρτου ποδός· ἀλλ' οἱ Ῥωμαῖοι (ιδίως ὁ Ὀδιδιος) καὶ κατὰ τοῦτο φαίνονται ἀμελεῖς· ὅρ. Ὀδ. μετ. XIV, 230. καὶ Ὀμ. Ἰλ. X, 394.

Esse ratos aurum, demisse—ligamina ventis.

Πηλεὺς θῆν μοι ἔπειτα γυναῖκα—γαμέσsetαι αὐτός.

12. Οὐδὲ πρέπει αἱ τομαὶ τοῦ αὐτοῦ στίχου παραπολὺ ὁμοειδεῖς νὰ εἰσχωρῶσιν, οἷον Lucret. II, 77.

augescunt aliae gentes, aliae minuuntur.

Ἐπὶ δὲ χείρων γίνεται ὁ στίχος ἔχων πέντε ἢ ἑξ ἀρρενικὰς τομάς, ἢ πέντε κατὰ τροχαῖον

13. Αἱ διαίρεσεις ὥσοπολὺ παραλείπονται, ἐπικρατουσῶν τῶν τομῶν· στίχος δὲ ἄνευ οὐδεμιᾶς τομῆς, ἀλλὰ μετὰ διαιρέσεως μόνον ἐστὶ πάντως πλημμελῆς, διότι ἔτω δῆλον ὅτι προκύπτει πολ-

καὶ ῥυθμικοὶ ἄρμοι παρεμποδίζοντες τὴν ἐνότητα
καὶ τὸν τῆς ἀκολουθίας εἰσὸν τοῦ στίχου· ἀλλὰ
παρέβησαν ἐνίοτε τοῦτον τὸν κανόνα ἐξεπήγηδες.

14. Ἀλλ' εἰσὶ τινες τῶν διαιρέσεων, ὡς ἐνίοτε
πάντες οἱ ποιηταὶ διετήρησαν, καὶ λογίζονται ὡς
κύριαι διαιρέσεις, οἷον

α) Ἡ διαίρεσις μετὰ τὸν τρίτον
πόδα, δι' ἣν ὁ στίχος εἰς τρεῖς ἴσους ἄρμους δια-
μερίζεται, δὲν ἀπαντᾷται πολλάκις· καὶ ἐγένετο
ψεκτὸς ὁ στίχος, ἂν δὲν παρηκολούθη μία πο-
δικὴ τομὴ πενθημιμερῆς ἢ ἐφθημιμερῆς, οἷον Ἰλ.
Α, 53 Οὐῖργ. Γεωρ. Ι, 35.

Ἐννήμαρ μὲν ἀνὰ—στρατὸν—ᾤχετο κῆλα θεοῖο.

montibus audiri—fragor:—aut resonantia longe.

β) Ἡ δὲ μετὰ τὸν τέταρτον πόδα
διαίρεσις (τετραποδία βουκολικὴ) ἐστὶ
μὲν εὐχρηστος, ἀλλὰ ἐπειδὴ παρέχει μαλακό-
τητά τινα, ἁρμόζει μάλιστα εἰς τὴν ἐλεγείαν (Σι-
μωνίδου), καὶ τὴν βουκολικὴν ποίησιν (Θεοκρί-
του)· ἀπαντᾷται ἔσθ' ὅτε καὶ παρὰ τοῖς ἐποποιοῖς·
τῆς δὲ βουκολικῆς ταύτης διαιρέσεως, ἡγεῖται
πάντοτε τις τῶν προειρημένων κυρίων τομῶν, ἢ
διαίρεσις τις μετὰ τὸν δεύτερον πόδα, ὅθεν ὁ στίχος

διαίρεται εἰς τρεῖς ἴσους ῥυθμικοὺς ἄξμους, π. χ.
'Ομ. 'Οδ. Α, 1, Οὔργ. Γεωργ. Ι, 356.

"Ανδρα μοι ἔννεπε, — Μοῦσα πολύτροπον, — ὃς μάλα πολλὰ
Continuo ventis — surgentibus — ant freta ponti.

Εἰσχωρεῖ πε κατὰ τὴν τοιαύτην διαίρεσιν καὶ
ἡ χασμωδία, καὶ σπανιώτατα ἡ βραχεΐα, π. χ.
'Ομ. 'Οδ. Ι, 60, 'Ιλ. Μ, 36.

'Εντρέπεται φίλον — ἦτορ, 'Ολύμπιε! οὐ νυ τ' 'Οδυσεύς.
Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργῶ — βλοσυρῶπις — ἐστεφάνωτο.

Σημ. Μετὰ τὸν πέμπτον πόδα μάλιστα παρὰ Ῥωμαίοις
εὐρίσκομεν, ὅχι σπανίως, διαίρεσιν ἔξιν ὅμως ἀσήμαντος καὶ
ποδικῇ μόνον ἐπειδὴ ὁ τελευταῖος ποὺς δὲν λογίζεται ὡς
νέος ἄρμος· ὅθεν καὶ κατὰ ταύτην τὴν διαίρεσιν πᾶσα δυ-
κατὴ διάστιξις ἀποφευκτέα.

Β. "Αλογοὶ ἢ λογαοιδικοὶ δάκτυλοι.

§ 65.

Οἱ ἄλογοὶ δάκτυλοι, οἱ καὶ λογαοιδικοὶ
ἐπικαλέμενοι, ὡς ἐκ δακτύλου καὶ τροχαίης συγκε-
μένε τῷ μέτρῳ αἰοιδικοὶ μὲν λέγονται διὰ τὸν δά-
κτυλον, ἐπειδὴ ᾠδικώτερος· λογικοὶ δὲ διὰ τὸν τρο-
χαῖον, πεζώτερον ὄντα. Διακρίνονται λοιπὸν τῶν
ῥητῶν οἱ ἄλογοι, διότι ἐνούμενοι τοῖς τροχαίοις λαμ-
βάνουσί πως τὸν τούτων χαρακτῆρα καὶ γίνονται

ἐνκινητότεροι ἐντεῦθεν δὲ σπανιώτατα δέχονται τὴν
 συναίρεσιν τῶν δύο βραχειῶν· ἡ δὲ διάλυσις τῆς
 μακρᾶς, ἣτις ἐπὶ μὲν ῥητοῦ δακτύλου συμβαίνει
 σπανίως (ἐπιθι § 58. 1), ἐπὶ τῶν λογαοιδικῶν ἐστι
 παντάπασιν ἄτοπος· διότι ἡ ἐνταῦθα μακρὰ ἔχει
 διάρκειαν $1\frac{1}{2}$ χρόνου (ἐπιθι § 10). Οἱ λογαοιδικοὶ
 βαίνονται κατὰ πόδα, καὶ ἡ μακρὰ τῶν τούτοις
 συνημμένων τροχαίων ἐνδέχεται νὰ διαλυθῇ, ἀλ-
 λ' ἡ ἀδιάφορος μόνον ἐπὶ τέλῳ εἰσχωρεῖ (§ 11). Οἱ
 δὲ τοιοῦτοι τῶν δακτύλων σύγκεινται τοῖς τρο-
 χαίοις διαφόρως πως· διότι ἡ τροχαϊκὴ ἐξαγωγή
 (καταληκτικὴ ἢ ἀκατάληκτος) εἶνε ἄλλοτε ἄλ-
 λη τὸ μῆκος, οἷον ποτὲ μὲν συνέχεται ἐνὶ δακτύ-
 λῳ, ποτὲ δὲ δύο, ποτὲ δὲ τρισὶ, ποτὲ δὲ τέσσαρσιν·
 ἀλλὰ σημειωτέον, ὅτι ἡ οὕτω συγκειμένη ῥυθμικὴ
 σειρὰ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη κατὰ πόδα μετρουμένη,
 δὲν ἐνέχει πώποτε πλεόν τῶν ἑξ ποδῶν.

Τέλος ῥητέον, ὅτι πρὸ πασῶν τῶν λογαοιδικῶν
 σειρῶν δυνατὸν νὰ πρόκειται ἡ ἀνάκρουσις, ἢ, ὅπερ
 συχνότερον, ἡ βάσις (κατὰ τὰ ἐν § 27 σχήματα).
 κατὰ τὴν τελευταίαν ὁμῶς περιστάσιν ὁ στίχος
 ἐνέχει ὥστοπολὺ ἓνα μόνον δάκτυλον.

— — — — —
— — — — —

Δάκτυλος ἀπλοῦς συνημμένος μεθ' ἀπλοῦ τρο-
χαίου ἀκαταλήκτου ἢ καταληκτικοῦ πολλάκις
ἀπαντᾶται. Ἄνευ μὲν βάσεως ὁ πρῶτος δὲν δια-
κρίνεται τοῦ Ἀδωνίου (ἐπιθ. § 50. 2), ὁ δ' ἄλλος
τοῦ Χοριάμβου. Ἐὰν ὁμως προταχθῇ τοῦ Ἀδωνίου
ἡ ἀπλῆ βᾶσις, προκύπτει ὁ λεγόμενος Φερε-
κράτειος στίχος.

— — — — —

ἔλδαι φίλον ἦτορ

non abscondis amorem.

Ὁ δὲ Φερεκράτειος οὗτος χρησιμεύει μόνον ἐν συνη-
μασιν, ἦτοι καθ' ἑαυτὸν ὡς αὐθυπόστατος στίχος,
μάλιστα ἐπὶ κατακλειῖδος, ἢ συνημμένος μετὰ
καὶ ἄλλων ῥυθμῶν.

§ 67.

— — — — —
— — — — —

1. Δάκτυλος δὲ συνημμένος μετὰ μιᾶς διποδίας
τροχαϊκῆς (ἀκαταλ. ἢ καταλ.) ὡσαύτως ἐν χρε-
σει πολλάκις, ποτὲ μὲν ἄνευ βάσεως, κατὰ τὸ

ἀνωτέρω διάγραμμα, ποτὲ δὲ μετὰ ἀπλῆς βά-
σεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ διπλῆς ἐνίστε·

Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ ἀκαταλήκτως

Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ καταληκτικῶς

Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ ἀκαταλήκτως.

Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ καταληκτικῶς

ἐνδέχεται δὲ πρότε τῆς ἀπλῆς καὶ τῆς διπλῆς βά-
σεως νὰ προσηγῇται καὶ ἡ ἀνάκρουσις (ἐπιθι § 27.
σημ.)

2. Ὁ δὲ λογαριδικὸς αὐτοῦ ῥυθμὸς ὦν ἀκατά-
ληκτος καὶ ἔχων πρὸ αὐτοῦ τὴν ἀπλὴν βάσιν, κα-
λεῖται μέτρον Ἰππωνάκτειον ἢ καὶ Σαπ-
φικὸν ἐννεασύλλαβον· π. χ. Αἰσχ. Χοηφ.
811·

Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ

ὄμμασι δνοφερὰς καλύπτρας·

προηγουμένης δὲ τῆς τροχαϊκῆς διποδίας καλεῖται
ἐξαιρέτως στίχος Σαπφικὸς ἐνδεκασύλλαβος.

Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ Ɀ

3. Ὁ δὲ λογαριδικὸς, συγκαίμενος ἐξ ἐνὸς δα-
κτύλου καὶ μιᾶς ἐπομένης καταληκτικῆς διπο-
δίας, προηγουμένης ἀπλῆς βάσεως, καλεῖται σί-
χος Γλυκώνειος ὡς τοῦ Γλύκωνος εὐρόντος
αὐτόν.

Σ Ξ Λ Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ

Κατὰ τοῦτο τὸ ἀπλοῦν διάγραμμα φαίνεται πολ-
λάκις παρὰ λυρικοῖς Ἑλλήνων ἐν χρήσει καθ' ἑαυ-
τὸν, καὶ ἐπανειλημμένος ἐν συστήμασιν, ὧν τὸ
τέλος παρέχεται κατὰ κανόνα δι' ἐνὸς Φερεκρα-
τείου (ἔπιθ. § 66.) Κατὰ μίμησιν δὲ τῶν Ἑλλή-
νων μετεχειρίσθη τὸν στίχον καὶ ὁ Κατύλλος ἐπα-
νειλημμένον (Carm. XXXIV. τρίς, Carm. LXI,
τετράκις) ἐν σχήματι στροφῆς, τελευτώσης ἐκά-
στοτε διὰ Φερεκρατείου π. χ.

Collis o Heliconii
Cultor, Uraniae genus,
Qui rapis teneram ad virum
Virginem, o Hymenaeae Hymen,
O Hymen Hymenaeae.

Ὁ Γλυκῶνείος πανταχοῦ παρ' Ὀρατίῳ ἔχει συ-
νήθως τὸν σπονδεῖον ὡς βάσιν ἐν δὲ Κατύλλῳ, τὸν
τροχαῖον, ἐνίοτε δὲ τὸν ἱαμβον (ἔπιθι § 27. 3.).

4. Προσέτι δὲ ἐκ τῆ ἀπλῆ λογαοιδικοῦ δακτύλου
μετὰ καταληκτικῆς τροχαϊκῆς διποδίας, προτασ-
σομένης ἐντελοῦς τροχαϊκῆς διποδίας σὺν ἀνακρού-
σει, προκύπτει ὁ Ἀλκαϊκὸς ἐν δεκάσύλ-
λατος στίχος, ὅστις ἐστὶν ὁ ἐπισημότετος τῆς
Αλκαίου στροφῆς, π. χ.

Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ Ξ

οὐ χρὴ κακοῖσιν θυμὸν ἐπιτρέπειν,

5. Τέλος δέ, ἤνωσαν τὸν Γλυκῶνειον τῷ Φερε-
κρατείῳ εἰς ἓνα στίχον, πάντοτ' εἰσχωρούσης με-
ταξὺ διαιρέσεως· ἐπὶ τέλους δὲ τοῦ πρώτου μέρους
δέχονται τινες τῶν ποιητῶν καὶ τὴν ἀδιάφορον καὶ
χασμωδίαν· ὁ δὲ οὕτω συντεθεὶς στίχος λέγεται
Πριάπειος, ὃν ἄλλοι τε καὶ ὁ Κατύλλος μετε-
χειρίσθη εἰς ποιημάτων τινα· π. χ.

X U I C C - C - X U I C C - C

O colonia, quae cupis—ponte ludere magno
Ex salire paratum habes,—sed vereris inepta
Crura ponticuli assulis—stantis in redivivis,
Ne supinus eat cavaque—in palude recumbat.

§ 68.

١٠٠٠

1. Προσέτι δὲ ἐπίσημός ἐστιν ὁ ἄλογος δάκτυλος, ἐπομένης τροχαϊκῆς τριποδίας, ὁ ἔχων ὡς εἰσαγωγὴν βάσιν τινά· ἐπωνομάζεται δὲ ὁ οὕτω συγκείμενος στίχος Φαλαίκειος ἐν δεκασύλλῳ. Ὁ Μαρτιάλος, Αὐσόνιος καὶ ἄλλοι μετεχειρίσθησαν τοῦτο τὸ μέτρον κατὰ στίχον εἰς ποιημάτων καὶ παιητικὰ παίγνια· π. χ. ὁ Κατύλλος (Carm. III) ἐπὶ στρουθίου τινὸς θανόντος

五二〇

Lugete, o Veneres Cupidinesque,
Et quantum est hominum venustiorum.

2. Ὡς βάσιν οἱ Ῥωμαῖοι προκρίνουσιν ἐν γένει τὸν σπονδεῖον· μόνος ὁ Κατύλλος παρεδέχθη ἔν τε τῷ Φαλαικείῳ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις μέτροις (ὄρα § 67. 3) κατὰ τὸ Ἑλλήνων παράδειγμα καὶ τὸν τροχαῖον, ἐνίοτε δὲ καὶ τὸν Ἰαμβον (§ 27. 3). Ἄπαξ δὲ ἔχει πού καὶ τὸν τρίβραχυν, οἷον Carm. LV, 10.

Camerium mihi, pessimae puellae.

Ἄλλως δὲ ἐν τούτῳ τῷ ἐκ στίχων 22 συγκείμενῳ ποιημάτιον ὁρῶμεν τόσας μετρικὰς ἀνωμαλίας, ὥστε δὲν χρησιμεύει εἰς παράδειγμα Φαλαικείου· πρὸς τοῖς ἄλλοις εἰσήγαγε πάνυ ἀτόπως τὸν σπονδεῖον πολλάκις ἀντὶ τοῦ ἀλόγου δακτύλου· π. χ. στιχ. 1. 3.

Oramus, si forte non molestus est.
Te campo quaesivimus minore.

3. Ὁ Φαλαίκειος στίχος οὐδεμίαν ἔχει ὠρισμένην τομὴν, ἀλλὰ ὁ οἰκειώτερος τόπος τομῆς ἐστὶ μετὰ τὴν μακρὰν τοῦ δακτύλου, ἢ μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ ἐπομένου τροχαίου· π. χ. Cat. Carm. III.

Lugete o—Veneres Cupidinesque,
et quantum est—hominum venustiorum.
passer mortuus est—meae puellae,
quem plus illa coulis—suis amabat.

— — — — —

Ἐκ τῶν λογασιδικῶν δακτυλικῶν στίχων ἐστὶν
 ἔτι καὶ ὁ συγκείμενος ἐκ δύο δακτύλων καὶ τροχαϊ-
 κῆς συζυγίας, ὁ λεγόμενος Ἀλκαϊκὸς δεκα-
 σύλλαβος (ὄρα κατωτέρω), ὅστις χρησιμεύει
 ὡς κατακλείς Ἀλκαϊκῆς στροφῆς π. χ.

Καὶ τίς ἐπ' ἑσχατιαῖσιν οἰκεῖς.
 virginibns puerisque canto.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΑΝΑΠΑΙΣΤΙΚΟΙ ΡΥΘΜΟΙ.

Α'. Ῥητοὶ ἀνάπαιστοι.

§ 70.

1. Ὁ ἀναπαιστικὸς ῥυθμὸς (— — —) ἐστὶ
 τὸ ἀνάπαλιν τοῦ δακτυλικοῦ, καθότι προτίθενται

αἱ δύο βραχέαι ἐν δέσει, ἐπομένῃς τῆς μακρᾶς ἐν ᾄρσει· οὕτω λοιπὸν ἀναδατικὸς γενόμενος ὁ ῥυθμὸς παρέχεται τοῦ ἰσοχρόνου δακτύλου, καὶ τοὶ ἀμφοτέρωι πρὸς τὸ αὐτὸ ῥυθμοῦ γένος ἀνήκοντες, ζωηρότερος (ὄρα § 6. 2.).

2. Οἱ μὲν Λυρικοὶ τήροῦσιν ὥστοπολὺ καθαροὺς τοὺς ἀναπαίστους, τοῦτέστι κατὰ τὸ ἀρχαῖον μετρικὸν αὐτῶν σχῆμα (— — —), ἀποφεύγοντες τὴν συναίρεσιν τῶν δύο βραχείων εἰς μίαν μακράν. Ἐντεῦθεν προκύπτει συμμετρία τις, οἷα τῶν ἐμβατηρίων τε καὶ τῶν πολεμικῶν ἀσμάτων. Οἱ δὲ Τραγικοὶ συναίρουσι συχνότατα τὰς δύο βραχείας (— —) καὶ λύουσι τὴν ἐν ᾄρσει μακράν εἰς δύο βραχείας (— —). Ἐντεῦθεν ὁ ἀνάπαιστος λαμβάνει μὲν σχῆμα δακτύλου, ῥυθμὸν δὲ πάντῃ τοῦ δακτύλου διάφορον (— —). οἱ δὲ Κωμικοὶ, πρὸς ταύτας τὰς τῶν τραγικῶν ἀδείας, μετεχειρίσθησαν ἔτι, εἰ καὶ σπανίως, τὸν προκελευσματορικὸν (— — —) ἀντὶ τοῦ ἀναπαίστου· οἷον Ἀριστ., Νεφ. 916.

διὰ σὲ δὲ φοιτᾶν.

3. Ἐπειδὴ αἱ τοῦ ἀναπαίστου τομαὶ δὲν ἐνδέχεται νὰ γένωσιν εἰμὴ μόνον διήλειαι, καὶ οὕτω παρέχουσιν ἀσήμενον καὶ ἀμβλεῖαν τὴν ἐντὶ

πασιν, φιλοῦσιν ἄρα οἱ ἀναπαιστικοὶ ῥυθμοὶ τὰς
διαίρεσεις εἰσχωροῦσιν ὅμως καὶ αἱ τομαί,
ὅποταν αἱ δύο ἐν δέσει βραχεῖαι συναρῶνται εἰς
μίαν μακράν, π. χ.

- | ' - | ' - | ' - | ' -

4. Οἱ ἀνάπαιστοι γίνονται καταληκτικοὶ μόνον
εἰς συλλαβήν, ἐπεὶδὴ δύο ἐν τέλει βραχεῖαι δὲν
παρέχουσι πρέπουσαν ἀπόθεσιν, ὅσον ἡ μία μόνη,
ἥτις ἐν τέλει οὔσα δυνατὸν καὶ νὰ ανταλλαγῇ εἰς
μακράν, ὅπερ ἐπὶ δύο βραχειῶν γενόμενον (~ ~)
ἡλλοίου τὸν ῥυθμόν.

5. Παρατηρητέον, ὅτι τῶν Ἑλλήνων οἷ τε λυρι-
κοὶ καὶ οἱ δραματουργοί, κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν
ἐποποιῶν (ὄρα § 64), ἐξέράχονον πολλάκις ἐπὶ τοῦ
ἀναπαιστου καὶ τοῦ ἀντ' αὐτοῦ δακτύλου τὰς φύ-
σει μακρὰς συλλαβάς, ἐπομένου φωνήεντος, π. χ.
'Αριστ. Πλουτ. 518, Αἰσχыл. Περσ. 39. 60. 542.

Ἐθελήσει χρυσίου ὄντος.

Καὶ ἐλειοβάται ναῶν ἐρέται.

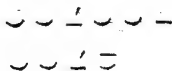
Οἷχεται ἀνδρῶν.

Ποθέουσα ἰδεῖν ἀρτιζυγίαν.

6. Μετροῦνται δὲ οἱ ἀνάπαιστοι ἥτοι κατὰ πόδα,
ἢ κατὰ διποδίαν ὅθεν ἀναπαιστική μ ο ν ο π ο δ ί α,
δ ι π ο δ ί α, τ ρ ι π ο δ ί α, τ ε τ ρ α π ο δ ί α, καὶ οὔ-

τως ἐξῆς, καὶ μονόμετροι, δίμετροι, τρίμετροι καὶ τετράμετροι. Οἱ μὲν κατὰ πόδα βαίνοντες ἀπαντῶνται ὥστοι πολὺ μετὰ καὶ ἄλλων ῥυθμῶν συνημμένοι, σπανίως δὲ αὐθυπό-
 ται· ἀλλὰ πολλάκις δὲν διακρίνονται τῶν κατὰ
 διποδίων· μάλιστα ἐπειδὴ ὁ μετρικὸς μέσος χρόνος
 (= ἡ ἀδιάφορος), ὅστις συνήθως ἐστὶ τὸ διακριτικὸν
 ἄλλων ῥυθμῶν τεκμήριον, δὲν εἰσχωρεῖ· ὅθεν αἱ
 ἀναπαιστικαὶ τριποδία καὶ ἑξαποδία ὁμοιάζου-
 σι πρὸς τοὺς διμέτρους καὶ τριμέτρους, πλὴν ὅτι
 ἐν ἐκείνοις δὲν συνεθίζεται ἡ τοῦ ἀναπαίστου εἰς
 σπονδεῖον ἀνταλλαγή· ἀλλὰ πρὸς ἡμᾶς μόνον ὁ
 μονόμετρος, ὁ δίμετρος καὶ ὁ τετράμετρος εἰσιν
 οὐσιώδη.

§ 11.

Ὁ μὲν μονόμετρος ἀναπαιστικὸς ἀ-
 παντᾶται ἑξαιρέτως ἐν συστήμασι μεμιγμένος
 ὡς βάσις μεταξὺ ἀναπαιστικῶν διμέτρων, ἢ καὶ
 μεταξὺ ἄλλων στίχων π. χ. Πινδ. Ὀλυμ. ιά.
 19. 40.

Ἀχιλεὶ Πάτροκλος

ἀποθέσθ' ἄπορον.

1. Ὁ δὲ δίμετρος εὐρίσκεται μάλιστα ἐν χρήσει τραγικῶν καὶ κωμικῶν ἐν συστήμασιν ἐξ ὁμοίων, ὅπου τὰ καθ' ἕκαστα ῥυθμικὰ μέλη τελευτῶσιν εἰς ἀναπαισικὸν μονόμετρον. (βάσιν ἀναπαιστικὴν) ἢ, ὅπερ συχνότερον, εἰς καταληκτικὸν δίμετρον (παροιμιακόν): ἐνταῦθα μὲν, ὡς ἐν τοῖς ἐξ ὁμοίων στίχων συστήμασιν, σπανία ἐστὶν ἡ ἀδιάφορος συλλαβὴ ἐν τέλει τῶν στίχων, εἰμὴ ἐπ' ἀλλαγῆς προσώπων ἢ ἐπιφωνήματος ἢ παρακελεύσματος, ἢ ἐπὶ τέλους ἐκτενεστέρου τινὸς ῥυθμικοῦ τμήματος· εἰ καὶ οἱ στίχοι τοιούτων συστημάτων (ὄρα § 24) συνέχονται στενῶς, ὅμως σπανιώτατα εὐρίσκονται ἐν αὐταῖς στίχοι τετρημένοι, ὅν Ἀριστ. Σφηκ. 752·

ἢ ὁ κήρυξ φησὶ, τίς ἀψήφιστος ; ἀνιστάσθω.

2. Προσέτι σημειωτέον ἐνταῦθα, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀκαταλήκτου καὶ τοῦ καταληκτικοῦ ὡσαύτως ἀνταλλάσσονται πανταχοῦ αἱ ἐν θέσει βραχεῖαι εἰς μακράν, ἥγουν ὁ σπονδεῖος εἰσχωρεῖ ἀντὶ ἀναπαίστου· εὐρίσκονται μάλιστα στίχοι ἐκ μόνου σπον-

δείων συγκείμενοι, τῆς ἐννοίας ἀπαιτούσης βαρὺν
 ρυθμόν· π. χ. Αἶσχ. Προμηθ. 1076·

μη δὴτ', αὐταὶ δ' ἡμᾶς αὐτὰς
 εἰδυῖαι γὰρ κουκ' ἐξαίφνης.

ἀλλ' ὅμως ὁ καταληκτικὸς δίμετρος σπανίως ἐπὶ
 τοῦ τρίτου ποδὸς δέχεται τὸν σπουδαῖον.

3. Ἐτι δέ, ἐπὶ τοῦ ἀκαταλήκτου διμέ-
 τρου συγχωρεῖται πάντοτε ὁ δάκτυλος ἀντὶ τοῦ
 σπουδαίου· μάλιστα εὐρίσκομεν εἰχους ἀναπαιστι-
 κοὺς ἐκ δακτύλων μόνον συγκειμένους· π. χ. Αἶσχ.
 Ἀγαμ. 1553. Εὐριπ. Ἰππολ. 1361·

κάππεσε, κάτθανε, καὶ καταθάψομεν·
 πρόσφορα μ' αἴρετε σύντονα ἔλκετε
 τὸν κακοδαίμονα καὶ κατάρατον.

Ἀλλὰ προηγουμένου δακτύλου, δὲν ἐπιτρέπεται
 νὰ ἐπακολουθῇ ἀνάπαιστος, ἐπειδὴ διὰ τὴν ἀμφο-
 τέρων συνάντησιν, ἐπισωρευομένων πολλῶν βρα-
 χειῶν, ἀφανίζεται ὁ τοῦ ἀναπαίστου ἐμβατήριος
 χαρακτήρ· ἀλλ' ὅμως ἐξαίρεσιν τούτου τοῦ κανόνος
 εὐρίσκομεν ἐνίοτε παρὰ κωμικοῖς· οἷον Ἀριστοφ.
 Εἰρ. 169·

Καὶ μύρον ἐπιχεῖς; ὥς ἦν τι πεσών.

Ἐὰν δὲ ἐν τέλει τῆς πρώτης διποδίας συμπέσῃ δά-
 κτυλος, ὅπερ σπανιον, τότε καὶ οἱ τραγικαὶ, ἔνεκα

τῆς ἐνταῦθα διαιρέσεως, παρσισάγωνσιν ἐλευθέρως
τὸν ἀνάπαιστον ὡς πρῶτον πόδα τῆς δευτέρας δι-
ποδίας π. χ. Εὐρ. Ἠλεκτρ. 1319.

Θάρσει, Παλλάδος—ὅσταν ἦξεις.

Ἐπὶ δὲ τοῦ καταληκτικοῦ διμέτρου,
τοῦ λεγομένου παροϊμιακοῦ, ὁ δάκτυλος ἐνίο-
τ' ἀπαντᾷται κατὰ τὸν πρῶτον πόδα μόνον, οὐδέ-
ποτε δὲ κατὰ τὸν δεύτερον καὶ τρίτον π. χ. Αἰσχ.
Χρησφ. 379.

Παῖσι δὲ μᾶλλον γεγένηται.

4. Ἐπειὴ ἐκ τῆς ἀνταλλαγῆς τοῦ ἀναπαίστου
εἰς προκελευσματικὸν (ὅρα § 70. 2) ὡσαύτως ἀπο-
ἐάλλει ὁ ἀναπαιστικὸς ῥυθμὸς τὸν οἰκεῖον αὐτοῦ
χαρακτῆρα, δὲν ἀπαντᾷται οὗτος εἰμῇ που παρὰ
κωμικοῖς, ἐξαιρέτως κατὰ τὴν πρώτην χώραν τοῦ
στίχου, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ π. χ. Ἀριστοφ. Ὀρ-
νίθ. 328.

προδεδομέθ' ἀνόσιά τ'
ἐπάθομεν· ὃς γὰρ φίλος ἦν, ὁμότροφά θ'
ἡμῖν ἐνέμετο πεδία παρ' ἡμῖν
παρέβη μὲν θρασυὺς ἀρχαίους,
παρέβη δ' ὄρκους ὀρνίθων.

5. Μετὰ τὸν δεύτερον πόδα τοῦ ἀκαταλλήκτου
διμέτρου (ὁ παροϊμιακὸς δὲν ἔχει μόνιμον διαίρεσιν),

εἰσχωρεῖ κατὰ κανόνα κυρία τις διαίρεσις· οἷον
Σοφ. Αἱ. 134·

Τελαμώνιε παῖ, — τῆς ἀμφιρύτου
Σαλαμῖνος ἔχων — βάθρον ἀγχιάλου.

Πρὸς δὲ τῇ διαίρεσει ταύτῃ τυγχάνομεν ὅχι σπα-
νίως καὶ ἑτέρας ποδικάς, ὥστ' ἐνίοτε πάντες εἰσὶν
οἱ πόδες κέχωρισμένοι, οἷον Σοφ. Αἱ. 141·

ὥς καὶ — τῆς νῦν — φθιμένης — νυκτὸς
μεγάλοι — δόρυβοι — κατέχουσ' — ἡμᾶς·

6. Ἀλλ' ἡ ἐν μέσῳ τοῦ στίχου διαίρεσις ἐνίοτε
δὲν τηρεῖται, μάλιστα παρὰ κωμικοῖς, διότι ἀντὶ
ταύτης καὶ τομαὶ μάλιστα, μετὰ τὴν πρώτην
βραχεῖαν τοῦ τρίτου ποδὸς, εἰσχωροῦσιν. Ἐντεῦθεν
δὲ οἱ στίχοι γίνονται τόσον ἐλαφροί, ὥστε προ-
σεγγίζουσι πρὸς τοὺς ἀλόγους· π. χ. Αἰσχ. Ἀ-
γαμ. 12. Σοφ. Αἱ. 146· Ἀριστοφ. Ὀρν. 523·

Πτερύγων ἐρετμοῖσιν — ἐρεσσομένη.
ἥπερ δορίληπτος — ἔτ' ἦν λοιπή.
νῦν δ' ἀνδράποδ', — ἡλιθίους, Μανᾶς.

7. Καὶ οἱ Ῥωμαίων δραματοποιοί, οἷον ὁ Πλαῦ-
τος καὶ ὁ Σενέκας μετεχειρίσθησαν ἐν συστήμασι,
κατὰ μίμησιν τῶν Ἑλλήνων, ἀναπαιστικαὺς διμέ-
τρους, παραδεχόμενοι πάσας τὰς ἀδεΐας, αἷς καὶ
τῶν Ἑλλήνων οἱ κωμικοί.

1. Ὁ δὲ ἀναπαιστικὸς τετραμέτρος παρ' Ἑλλήσιν ἀπαντᾷται μόνον καταληκτικός, καὶ ἐν χρήσει μάλιστα τῶν Σπαρτιατῶν εἰς ἐμβατήρια καὶ ᾄσματα πολεμιστήρια· ὅθεν καὶ εἰς λακωνικὸς προσαγορεύεται· ἔχει δὲ κατὰ τὸν ἑβδομον πόδα πάντοτε σπονδεῖον· οἶον

ἄγει', ὦ Σπάρτας ἔνοπλοι κοῦροι, ποτὶ τὰν Ἀρεος κίνασιν.

Ἐτι δὲ μετεχειρίσθησαν αὐτὸν καὶ οἱ κωμικοί, μάλιστα δ' Ἀριστοφάνης, διὸ καὶ Ἀριστοφάνειος προσεκλήθη. Διακρίνεται δὲ τοῦ Λακωνικοῦ τετραμέτρου ἐντεῦθεν μόνον, ὅτι κατὰ τὸν ἑβδομον πόδα δέχεται τὸν ἀνάπαιστον· ἀλλ' ἐνίοτε καὶ αὐτοὶ οἱ κωμικοὶ παρέλαβον τὸν Λακωνικὸν στίχον.

2. Περὶ δὲ τοῦ μέτρου παρατηρητέον, ὅτι, κατὰ τὴν ἤδη εἰρημένην διάκρισιν τοῦ Λακωνικοῦ πρὸς τὸν Ἀριστοφάνειον στίχον, ὁ ἀνάπαιστος ἐνδέχεται πανταχοῦ νὰ μεταβληθῇ εἰς σπονδεῖον· ὁ δὲ δάκτυλος εἰσχωρεῖ, ἐξαιρουμένου τοῦ ἑβδόμου ποδός, εἰς πᾶσαν χώραν τοῦ στίχου, πλὴν πάνυ σπανίως κατὰ τὸν τέταρτον πόδα· διότι οὗτος ὁ ρυθμὸς δὲν

ἀρμόζει ἔνεκα τῆς ἐπομένης διαιρέσεως· π. χ. Ἀριστοφ. Νεφ. 326·

ὥς οὐ καθορῶ — παρὰ τὴν εἴσοδον — ἤδη νυνὶ μόλις οὕτως.

Τέλος, καθὼς ὁ δίμετρος (§ 71. 3.), οὕτω καὶ ὁ τετράμετρος λογίζεται πλημμυελής, ὅταν μετὰ δάκτυλον ἔπεται ἀνάπαιστος· εἰ καὶ παρ' Ἀριστοφάνει δὲν λείπουσι τοιαῦτα παραδείγματα, ὑποδηλοῦντα ὅμως ἐκάστοτε τὸν ἰδιαίτερον λόγον τῆς τοιαύτης παραβάσεως· μόνον δὲ κατὰ τὸν τέταρτον πόδα συγχωρεῖται ὁ δάκτυλος μετὰ ἐπομένου ἀναπαιστου, διότι διαιρέσεως εἰσχωρούσης ἐνταῦθα, συμβαίνει μεταξὺ παῦσίδας· π. χ. Ἀριστοφ. Σφη. 397·

Αὐτὸν δῆσας· ὦ μιαιώτατε, — τί ποιεῖς; οὐ μὴ καταβήσει;

Ἐννοοῦμεν ἄρα διὰ τί παρ' Ἀριστοφάνει οὐδέποτε δάκτυλος προηγεῖται τοῦ ἐβδόμου ποδός, ἀλλὰ πάντες ἀνάπαιστος.

Ὁ δὲ πρὸ κελευσματικὸς ἐν τῷ τετραμέτρῳ ἐστὶ σπανικότατος, μᾶλλον δὲ ἄχρηστος.

3. Μετὰ τὸν τέταρτον πόδα κατὰ κανόνα εἰσχωρεῖ κυρία τις διαίρεσις, προηγηθείσης συνήθως καὶ μιᾶς ποδικῆς διαιρέσεως μετὰ τὸν δεύτερον πόδα· οἷον Ἀριστοφ. Ἰπκ. 507. καὶ ἐξῆς·

εἰ μέν τις ἀνὴρ—τῶν ἀρχαίων—κωμωδοδιδάσκαλος ἡμᾶς
ἠνάγκαζεν—λέγοντας ἔπη—πρὸς τὸ θέατρον παραβῆναι,
οὐκ ἂν φαύλως—ἔτυχεν τούτου—νῦν δ' ἄξιός ἐσθ' ὁ ποιητής.

ἀλλ' εἰσίπου καὶ στίχοι ἐν οἷς εἴτ' ἐκ προθέσεως
εἴτ' ἐξ ἀμελείας ἢ διαίρεσις αὕτη δὲν τηρεῖται·
ἀλλὰ τότε αὐτ' αὐτῆς εἰσχωρεῖ κατὰ κανόνα τομῇ
μετὰ τὴν πρώτην βραχεῖαν τοῦ πέμπτου ποδός·
οἶον Ἀριστ. Ὀργ. 600·

τῶν ἀργυρίων οὗτοι γὰρ ἴσασιν—λέγουσι δέ τοι τάδε πάντες.

4. Ἐκ τῶν Ῥωμαίων ποιητῶν ὁ Πλαῦτος παρε-
δέχθη ἐν τῷ κατὰ ληκτικῷ τετραμέτρῳ πρὸς
τὸν προκελευσματικὸν καὶ πάσας τὰς ἄλλας ἐν-
δεχομένας ἀδείας· ἀπαντᾷται παρ' αὐτῷ καὶ ὁ τε-
τράμετρος ἀκατάληκτος· ἐνίοτε δὲ ἀμ-
φότερα τὰ εἶδη συνέμιξεν ἀπαράλλακτα καθὼς
τοὺς τροχαϊκοὺς τετραμέτρους (ἐπιθ. § 36. 10.)·

B. Ἄλογοι ἀνάπαιστοι ἢ λογαοιδικοί.

§ 74.

Οἱ ἄλογοι, ἥτοι λογαοιδικοὶ ἀνάπαιστοι
διακρίνονται (ὥς καὶ οἱ δάκτυλοι κατὰ § 64) ἐκ
τῶν ῥητῶν διὰ τὴν μείζονα εὐκίνησιν τὴν ἐκ τῆς
παραδοχῆς τῶν ἰάμβων παρεχομένην. Ὁ δ' ἐκ τῆς
ἐνώσεως ταύτης γενόμενος λογαοιδικὸς εἰρμὸς δὲν

ἔχει ποτὲ πλεόν τῶν ἑξ ποδῶν· ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐν ταιούτῳ τινὶ εἰρμῶ συμπααραλαμβανομένων ἐκάστοτε ἀναπαίστων καὶ ἰάμβων, καὶ ἡ τούτων πρὸς ἀλλήλας σχέσις, ἔχῃσι λόγον οἷον καὶ οἱ τῶν λογαοιδικῶν δακτύλων εἰρμοὶ (ἐπιθ. § 64). Εἰσι δὲ οἱ λογαοιδικοὶ ἀνάπαιστοι καθόλου μὲν σπανίως ἐν χρήσει, καὶ μόνον ἐπὶ ἐκτενεστέρων ἐπωδικῶν ἀσμάτων τῆς τε λυρικῆς καὶ δραματουργίας τῶν Ἑλλήνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Χοριαμβικοὶ ῥυθμοί.

§ 75.

1. Ὁ Χοριαμβικός (— — —) ἐστὶ τοῦ γένους ἴσου τῶν ῥυθμῶν, ἑξέχρονος· οἱ μὲν τρεῖς πρῶτοι χρόνοι κεῖνται ἐν ἄρσει, οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς, ἐν θέσει (— — | — —), κατὰ λόγον τοῦ 3: 3. Ἔστι δὲ ὁ ῥυθμὸς οὗτος βίαιος, ὥς δῆλον ἤδη ἐξ αὐτοῦ τοῦ ὀνό-

αυτος χοριάμδος, ἤγουν ῥυθμὸς συγκείμενος ἐκ
 χορείου (- τραχίου) καὶ ῥάμδου ἤγουν δύο ἀντιθέ-
 των ποδῶν. τοῦ μὲν ἀνιόντος, τοῦ δὲ κατιόντος.
 Ἀλλ' ἡ σύγκρουσις τῶν δύο ἐν μέσῳ βραχειῶν με-
 τριάζει πως τὸ τραχὺ τοῦτου τοῦ ῥυθμοῦ, ἐκφωνου-
 μένου ὡσὰν δακτύλου καὶ τῶ ὄντι πολλάκις οἱ
 χοριάμδοι λεγόμενοι εἰσι καταληκτικοὶ δάκτυλοι
 (δίμετροι), ἐν αἷς παυστέον κατὰ δύο χρόνους, πε-
 ραυμένον τοῦ στίχου διὰ τελείας λέξεως· κατὰ
 κανόνα δὲ εἰσχωρεῖ ἡ διαίρεσις, καὶ μὴ εἰσχωρού-
 σης, ὁ ῥυθμὸς φαίνεται πραγματικῶς ὅτι ἐστὶ χο-
 ριαμδικός.

2. Οἱ χοριαμδικοὶ βαίνονται κατὰ πόδα, μά-
 λιστα συνθέτου ὄντος τοῦ ῥυθμοῦ (§ 4).

3. Εἰσὶ δὲ συνήθως ἀκατάληκτοι, σπανίως ἀ-
 παντῶνται καὶ καταληκτικοὶ εἰς δισύλλαβον (ἐπι-
 θι § 15. 3.). π. χ.

— — — — —
 — — — — —

4. Συντίθεται δὲ οὐ μόνον καθαρός, ἤγουν ἐκ
 χοριάμδων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐπίμικτος λαμβάνων
 ἐπὶ τέλους λογασιδικὴν ἀπόθεσιν· π. χ.

ἰ ὠ ὠ ὠ — ὠ
 ἰ ὠ ὠ ὠ — ὠ —
 ἰ ὠ ὠ — ὠ — ὠ
 ἰ ὠ ὠ — ὠ — ὠ —
 ἰ ὠ ὠ — ἰ ὠ ὠ — ὠ —
 ἰ ὠ ὠ — ἰ ὠ ὠ — ὠ — ὠ

καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

5. Ἐτι δὲ, οἷ τε καταληκτικοὶ καὶ οἱ ἀκατάληκτοι, καὶ αὐτοὶ οἱ λογαοιδικοὶ χορίαμβοι ἔχουσι πολλάκις ἀπλὴν βάσιν, ἐνίοτε δὲ καὶ διπλὴν ὡς εἰσαγωγὴν, καὶ οὕτω γίνονται, π. χ. οἱ ἑξῆς χοριαμβικοὶ στίχοι.

x — ἰ ὠ ὠ —
 x — ἰ ὠ ὠ — ὠ
 x — ἰ ὠ ὠ — ὠ —
 x — ἰ ὠ ὠ — ἰ ὠ ὠ —
 x — ἰ ὠ ὠ — ἰ ὠ ὠ — ὠ —
 x — x — ἰ ὠ ὠ — ἰ ὠ ὠ — ὠ — ὠ

ἐπὶ δὲ τῆς βάσεως ἰσχύουσιν καὶ ἐνταῦθ' ὅτι εἰπομεν § 27. 3. καὶ 67. 3· διότι ἐκ τῶν Ῥωμαίων ποιητῶν ὁ Ὀράτιος μάλιστα παρέλαβε τὸν σπονδεῖον ὡς βάσιν.

Σημ. Ἐν τῇ λυρικῇ ποιήσει, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς χοριοκοῖς τῶν Ἑλλήνων ποιητῶν, ἀπαντῶνται οἱ χορίαμβοι

συχνά, ὅπου, πλὴν τῶν ἄλλων ἀδειῶν, ἀνταλλάσσεται ἐνέσ-
τε ὁ χορίαμβος εἰς ἱαμβικὴν διποδίαν.

§ 76.

— — — —

1. Ὁ μὲν μονόμετρος χορίαμβικός
ἀπαντᾷται παρὰ λυρικοῖς συνημμένος μετὰ καὶ
ἄλλων ῥυθμῶν ὅσον Πινδ. Ὀλ. 2.

Κίονας, ὡς ὅτε θητὸν μέγαρον.

ἀλλὰ καὶ ἐν μικροῖς λυρικοῖς ποιήμασι μετὰ ἑλα-
χίστης λογαοδικῆς καταλήξεως, ὥστε δὲν δια-
κρίνεται τοῦ Ἀδωνείου (ἔπιθι § 60. 2.) ὅσον Πινδ.
Πυθ. I, ἐκφρ. στιχ. 2.

— — — —

Ἄρεος ὄπλοις

2. Πολλάκις δὲ οὗτος ὁ μετ' ἐλαχίστης λογαοι-
δικῆς ἀποθέσεως χορίαμβος ἔχει προσέτι καὶ μίαν
βάσιν, ὥστε ἐξομοιοῦται πρὸς τὸν Φερεκράτειον
ὅσον Πινδ. Πυθ. στιχ. 1.

x — — — —

Ὀλβία Λακεδαίμων.

3. Ὅταν ἐπὶ τοῦ μετὰ βάσεως μονομέτρου προσ-
κελλᾷται ἱαμβος, ὡς λογαοδικὴ κατάληξις, τότε

προκύπτει ὁ μόνον ἐν τῇ ὑψηλοτέρᾳ Λυρικῇ χρη-
σιμος χορίαμβος γλυκύνειος λεγόμε-
νος, ὅστις διακρίνεται τοῦ δακτυλικοῦ (ἔπιθι § 67.
3.) ἄλλως τε καὶ ἐντεῦθεν, ὅτι ἡ τοῦ τελευταίου
ἰάμβου θέσις πολλάκις ἀδιάφορος, οἷον

Ξ — — — — —

ἢ πόσιν τὸν Ἑρεχθιδᾶν.
τὰς ἠλεκτροφαεῖς αὐγὰς.

§ 77.

— — — — —

1. Ὁ δὲ δίμετρος χορίαμβος ἀπαντᾷται
κατὰ στίχον, ἐν λυρικοῖς ποιήμασιν, ἐνίοτε δὲ καὶ
κατὰ δίστιχον, καὶ ὡς συστατικὸν μέρος στρο-
φῶν κατὰ πάσας τὰς περιπτώσεις ταύτας προσ-
λαμβάνει τὴν σπονδειακὴν βάσιν ὡς εἰσαγωγὴν,
καὶ ἓνα ἰάμβον ὡς λογαοδικὴν κατάληξιν. Ὁ δὲ
δίμετρος οὗτος εὐρίσκεται παρ' Ὀρατίου πολλάκις
(*Asclepiadeum primum* ἢ *Minus*)· ὅρα *Carm. 1. III. 30.*
IV. 8.

Ξ — — — — —

Maecenas atavis—edite regibus,
O et praesidium et dulce decus meum.

2. Παρατηρητέον δέ, ὅτι ἐν μέσῳ τούτου τοῦ

Ἀσκληπιαδείου στίχου, ἤγουν μεταξὺ τῶν δύο χορηγμάτων, τηρεῖ, μάλιστα ὁ Ὀρφέας, τὴν διαίρεσιν·

Perrupit acheronta—Herculeus labor.

3. Ὁ δὲ καταληκτ. διμετ. σπανίως ποὺ ἀπαντᾷται, οἶον Πινδ. ε'. ἐπωδ. 6·

ἀλλὰ παλαιά, γάρ.

§ 78.

— — — — —

1. Ὁ δὲ τρίμετρος χορηγικός ἐστὶν ἐν χρήσει πολλάκις παρὰ λυρικοῖς καὶ δραματούργοις, οἶον Αἰσχ. Ἰκετ. 59·

εἰ δὲ κυρεῖται πέλας οἰωνοπόλων.

Καὶ μετὰ βάσεως σπονδειακῆς, οἶον Σοφ. Ἀντιγ. 950·

Καὶ Ζηνὸς ταμιεύσκε γονὰς χρυσορύτους

ἔτι δὲ καὶ μετ' ἐνὸς ἰάμβου ὡς λογασιδικῆς τέλει τῆς Σοφ. Φίλοκτ. στιχ. 175·

— — — — —

Χρέας ἰσταμένῳ· πῶς ποτε πῶς δύσμορος ἀντέχει·

Ὁ Ὀράτιος μετεχειρίσθη τοῦτο τὸ μέτρον πολλάκις κατὰ στίχον (Carm, I, II. 18. IV, 10.) μετὰ βάσεως σπονδειακῆς ὡς εἰσαγωγῆς καὶ ἓνα ἱαμδον εἰς λογααιδικὴν ἐξαγωγὴν (Asclepiadeum majus)

— — — — —

Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem
Circa mite solum Tiburis et moenia Catili.
Siccis omnia nam dura Deus proposuit: neque
Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

2. Εὐρίσκομεν μεταξὺ ἐκάστου χοριάμδου διαίρεσιν, τηρουμένην ἀκριβῶς παρ' Ὀρατίω, οὐχὶ δὲ καὶ παρὰ Κατύλλω.

3. Τὸ δῖμετρόν ἐστιν ἐν χρήσει παρ' Ὀρατίω εἰς συνθέσεις κατὰ δίστιχον, μετὰ προηγουμένης ὡς βάσεως τροχαϊκῆς διποδίας (ἧς τὸ τέλος ἔχει πάντοτε τὴν ἀδιάφορον) καὶ ἐπομένης ἱαμδικῆς διποδίας καταλ. ὡς λογααιδικοῦ τέλους (Supphicum majus, ἢ Ἀλκαϊκὸν πέντεκαιδεκασύλλαδον).

— — — — —

Sæpe trans finem jeculo nobilis expedito.
Cultus in cædem et Lycias proriperet catervas.

Οὗτος ὁ στίχος ἔχει πάντοτε μετὰ τὴν πρώτην ἄρσιν τοῦ χοριάμδου τομὴν καὶ μετὰ τὴν δευτέραν ἄρσιν διαίρεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

ΠΕΡΙ ΙΩΝΙΚΩΝ ΡΥΘΜΩΝ.

Α'. Ἰωνικοὶ ἀπ' ἐλάσσονος.

§ 79.

1. Ὁ Ἰωνικὸς ἀπ' ἐλάσσονός ἐστιν ἐξάχρονος, ὧν οἱ μὲν δύο πρῶτοι ἐν θέσει, οἱ δ' ἄλλοι δύο ἐν ᾄρσει κεῖνται (— — ' —'). ἔστιν ἄρα τοῦ διπλασίου γένους τῶν ρυθμῶν (§. 6.), ἀναλογούσης τῆς θέσεως πρὸς τὴν ᾄρσιν ὡς 2: 4 (θέσ. 2· — — | ᾄρσ. 4· — — —). Ἡ συναίρεσις τῶν δύο βραχειῶν καὶ ἡ τῶν μακρῶν διάλυσις συμβαίνει πάνυ σπανίως.

2. Ὁ δὲ χαρακτὴρ τούτου τοῦ ρυθμοῦ ἐμπαθὴς καὶ ἐκφορὸς ὧν, ἐχρησίμευε κατ' ἐξοχὴν εἰς βακχικὰ καὶ ἐρωτικὰ ᾄσματα καὶ εἰς θρηνηδίας.

3. Μετροῦνται δὲ οἱ Ἰωνικοὶ ἀπ' ἐλάσσονος μόνον κατὰ πόδας, εἰ καὶ κατὰ κανόνα ἀνὰ δύο συνέχονται. Συντίθενται δὲ κατὰ διαφόρους μετασχηματισμοὺς, ποτὲ μὲν καθαροί, ποτὲ δὲ ἐπίμικτοι ἤγουν μεταβάλλονται εἰς τροχαϊκὴν διπο-

διὰ ν· ὅθεν οἱ τοιοῦτοι Ἰωνικοὶ καλοῦνται πολυσχηματίστοι, οἷον·

— — — — —

ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτω, τριῶν ἄρσεων συναντωμένων, προκύπτει μεγάλη ἀρρυθμία, καὶ τρίτον εἰσῆλθεν εἶδος Ἰωνικοῦ ἀπ' ἐλάσσονος, ὅπου καὶ ἡ δευτέρα τοῦ πρώτου ποδὸς εἰς Βραχεΐαν μεταβάλλεται, οἷον

— — — — —

Τὴν δὲ τοιαύτην μεταλλαγὴν ὀνομάζουσιν ἀνακλασιν τοῦ ῥυθμοῦ· ἐντεῦθεν καὶ τὸ ὄνομα Ἰωνικοὶ στίχοι ἀνακλώμενοι· τρία λοιπὸν εἶδη Ἰωνικῶν ἀπ' ἐλάσσονος γίνονται τὰ ἑξῆς·

α'.) καθαροὶ — — — — —

β'.) πολυσχηματίστοι — — — — —

γ'.) ἀνακλώμενοι — — — — —

4. Εἰσὶ δὲ οἱ ἀπ' ἐλάσσονος Ἰωνικοὶ τὸ πλεῖστον ἀκατάληκτοι, καί ποῦ καὶ καταληκτικοὶ εἰς τρισύλλαβον, οἷον·

— — — — —

Φιλεῖ δὲ οὗτος ὁ ῥυθμός, μετὰ τὴν δευτέραν ἐν ἄρσει μακράν, τὴν διαίρεσιν.

— — — — —

Ὁ μὲν δίμετρος ἀκατάληκτος φαίνεται συχνὰ παρ' Ἑλλήσι· καλεῖται δὲ στίχος ἀνακρεόντειος, διότι μάλιστα ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς ᾠσμασιν Ἀνακρέοντος ἦν χρήσιμος συνήθως κατὰ τὸ ἀνακλώμενον σχῆμα, ὅπερ ἀνταλλάσσει εἰς τὸ καθαρόν· ἐνίοτε δὲ ἔχει ἀνάκρουσιν (— —), ἢ μονοσύλλαβον (—)· ὅθεν ὁ ἀνακλώμενος δίμετρος λαμβάνει μορφὴν τοιαύτην·

— — — — —

Ἐντεῦθεν ἴσως ἀνεπτύχθη τὸ ἕτερον ἀνακρεοντείων στίχων εἶδος, ὅπερ ἐγνωρίσαμεν ἀνωτέρω (§ 49. 4.) ὡς ἰαμβικὸν δίμετρον καταληκτικόν·

— — — — —

Θέλω λέγειν Ἀτρείδας.

Σημειωτέον δέ, ὅτι εὐρίσκονται ᾠσματα, ἐν οἷς ἀπαντῶνται πάντα ταῦτα τὰ διάφορα ἀνακρεοντείων στίχων εἶδη ὡς ἀντιστοιχοῦντα πρὸς ἀλλήλα καὶ ἴσης ρυθμικῆς ἀξίας· ὅρα Ἀνακρ. ὠδ. μὲ στίχ. 10 (ἐκδοσιν Mehlhorn).

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Στέψον με, καὶ λυρίζων
 Παρὰ σοῖς, Διόνυσε, σηκοῖς,
 Μετὰ κούρης βαθυκόλπου,
 Ῥοδίνοισι στεφανίσκοις,
 Πεπυκασμένος, χορεύσω.

Τέλος, μετεχειρίσθησαν τὸν δίμετρον ὃ τε Ἄνα-
 κρέων καὶ ἄλλοι, ποτὲ μὲν κατὰ στίχον, ποτὲ δὲ
 ἐν συστήμασιν.

§ 81.

— — — — —
 — — — — —

1. Ὁ δὲ τετράμετρος καθαρὸς ἀκα-
 ταλήκτως ἀπαντᾷται ὡς μέρος συστήματος, οἷον
 Αἰσχ. Ἀγαμ. 745, 758.

Παρακλίνουσ' ἐπέκραναν δὲ γάμον πικρὰς τελευτάς.
 Δίχα δ' ἄλλων μονόφρων εἰμὶ, τὸ γὰρ δυσσεβὲς ἔργον.

Ἐν δὲ μιᾷ τῶν ᾠδῶν Ὀρατίου (ὄρα ᾠδ. Γ'. 12)
 ἀπαντᾷται οὗτος, ὅπου μεθ' ἑκάστον δίστιχον ἔπε-
 ται ἐν δίμετρον ὡς κατακλείς, π. χ.

Miserarum est, neque amorī dare ludum, neque dulcē
Mala vino lavere, aut exanimari metuentes.

Patruae verbera linguae.

2. Ὁ δὲ καταληκτικὸς τετράμετρος
ὁ καὶ Γαλλιαμβικὸς καλούμενος (*)
ἦτο μᾶλλον ἐν χρήσει τῶν Ἑλλήνων ἢ τῶν Ῥω-
μαίων· καὶ ποτὲ μὲν καθαρὸς, ποτὲ δὲ πολυσχη-
ματίστος. Σώζεται κατὰ στίχον παρὰ Κατύλλου
Carm. LXIII, ἀλλὰ μετὰ πολλῆς ἀδείας· καθότι
οὐ μόνον ἀντήλλαξε τοὺς καθαροὺς Ἴωνικοὺς εἰς
ἀνακλωμένους καὶ πολυσχηματίστους, ἀλλὰ καὶ
τὰς δύο βραχείας τοῦ πρώτου καὶ τρίτου ποδὸς συ-
νεῖλεν εἰς μακράν, καὶ ἐκ τῶν δύο μακρῶν τοῦ
Ἴωνικοῦ λύει τὴν πρώτην εἰς δύο βραχείας, κατὰ
τὸ ἐξῆς διάγραμμα·

— — — — —
— — — — —
— — — — —

Μετὰ δὲ τὸν δεύτερον Ἴωνικὸν πόδα πάντοτ' εἰς-

(*) Ὀνομάζεται Γαλλιαμβικὸς καὶ μητρωακός· καὶ Γαλ-
λιαμβικὸς μὲν, διότι οἱ τῆς Κυβέλης ἱερεῖς Γάλλοι λεγό-
μενοι τῷ τοιοῦτῳ μέτρῳ ὕμνον τὴν τῶν θεῶν μητέρα καὶ
ἐντεῦθεν μητρωακός.

χωρεῖ διαίρεσις, καὶ πρὸ αὐτῆς, ἐπὶ τέλους τοῦ πρώ-
του ἡμιστιχίου, μακρὰ συλλαβή· π. χ. Κατύλλου
LXIII.

Super alta vectus Attis—celeri rate maria.

Phrygium ut nemus citato—cupide pede tetigit.

Adiitque opaca silvis—redimita loca deae,

Stimulatus il furenti—rabie, vagus animis,

Devolvit ile acuto—sibi pondere silicis.

Ἰωνικοὶ ἀπὸ μείζονος.

§ 82.

1. Καὶ ὁ Ἰωνικὸς ἀπὸ μείζονος (— — —) ἐστὶν
ἑξάχρονος. Ὁ δὲ λόγος τῆς τούτων τῶν χρόνων
σχέσεως ἔχει ὡς 4: 2 (ἄρσις 4 — — — | θέσεις
2 — —). ἀντικαθίσταται δὲ πολλάκις διὰ τῆς τρο-
χαϊκῆς διποδίας, ὅπερ συμβαίνει καὶ ἐν τῷ ἀπ' ἑ-
λάσσονος Ἰωνικῷ, μάλιστα ἐν τέλει στίχου κατὰ
τὸ πολυσχημάτιστον διάγραμμα· δὲν ἐπιδέχεται
δὲ εἰμὴ μίαν κατάληξιν εἰς δισύλλαβον.

2. Οἱ ἀπὸ μείζονος Ἰωνικοὶ εἰσι σπάνιοι· ὁ δὲ ρυθ-
μὸς ἔχει φορτικὴν τινα κίνησιν· διὸ καὶ δὲν ἀπαν-
τᾶται εἰς τὴν ὑψηλὴν λυρικήν, ἀλλὰ ἐξαιρέτως
εἰς σκωπτικὰ ποιήματα καὶ ἀναιδῆ ᾄσματα.

Σημ. Παρ' Ἠφαιστίωνι ἀναφέρονται παραδείγματα τῆς
διποδίας καταλ.

Τίς τὴν ὑδρίην ὑμῶν
ἐψόφισ' ; ἐγὼ πίνων

Ὁ Σωτάδης (ἀκμάσας κατὰ τοὺς χρόνους Πτο-
λεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου) μετεχειρίσθη τοῦτο τὸ
μέτρον, μάλιστα δὲ τὸ τετράμετρον καταληκτι-
κὸν εἰς δισύλλαβον, π. χ.

Ἄν χρυσοφορῆς, τοῦτο τύχης ἔστιν ἔπαρμα.

Ὅθεν καλεῖται ὁ στίχος Σωτάδειος. Ὁ Πλαύτιος
καὶ ὁ Μαρτίαλος ἐποίησε χρῆσιν τούτου τοῦ μέ-
τρου μετὰ πολλὰς ἀδείας· πλὴν ὁ τελευταῖος ποῦς
ἐτηρήθη πάντοτε καθαρός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Κατὰ δίστιχον σύνθεσις.

§ 83.

Ἡ κατὰ δίστιχον σύνθεσις συνίσταται εἰς τὴν
σύναψιν δύο στίχων, τοῦ μὲν ἐκτενεστέρου, τοῦ δὲ
βραχυτέρου ὅλον τι ρυθμικὸν συναπαρτιζόντων. Συ-

ἡθως δὲ ὡς κύριος στίχος ὁ ἑκτενέστερος προηγείται (προωδός), σπανίως δὲ περὶ καὶ ἔπεται (ἐπωδός). Ἀπαντᾷται δὲ ἐν χρήσει μάλιστα παρὰ τοῖς γνωμικοῖς, ἐλεγειογράφοις, σατυρικοῖς καὶ ἐπιγραμματῶν ποιηταῖς. Μετεχειρίσθησαν δὲ τὸ δίστιχον καθόλου εἰπεῖν πρὸς σύνθεσιν τῶν κατωτέρων τῆς λυρικῆς εἰδῶν, οὐχὶ δὲ πρὸς τὴν τῆς ὑψηλῆς λυρικῆς, οἷα τῶν Δωρέων.

2. Ὡς ὑπόδειγμα τῆς κατὰ στίχον συνθέσεως παρακείσθω μάλιστα τὸ ἐλεγεῖον δίστιχον (= Ἡρωελεγεῖον), περὶ οὗ πρὸς τοῖς ἄνω εἰρημένοις (§ 61), λέγομεν τοῦτο μόνον, ὅτι τὸ δίστιχον πρέπει νὰ περαινῇται ἐνέχον μίαν τινὰ ἀπόφασιν· ἀλλὰ ἀπαντῶνται οὐχὶ σπανίως δύο ἢ καὶ πλείοτερα δίστιχα συναπαρτίζοντα περίοδον τινὰ πολλαχῶς διαμεμελισμένην, μάλιστα ὁ Ὀράτιος περαίνει ἐνίοτε τελείαν τινὰ ἀπόφασιν ἐν μέσῳ τοῦ στίχου καὶ ἐτέρας ἐκεῖθεν καταρξάμενος ἐξακολουθεῖ.

3. Τῶν δὲ εἰδῶν τῆς κατὰ δίστιχον συνθέσεως ποικίλων ὄντων, ὡς ἐξάγεται ἰδίως ἐκ τῶν σποράδην σωζομένων ἀποσπασμάτων τῆς ἀρχαίας ποιήσεως, ἀρκοῦμεθα τανῦν ἐνεγκόντες μόνον τοὺς διαφοροὺς τοῦ Ὀρατίου κατὰ στίχον συνδυασμούς.

— — — — —
— — — — —

Μέτρον Ἰππωνάκτειον.

Ὁ Ὀράτιος συνῆψεν ἅπαξ τροχαϊκὸν δίμετρον καταληκτικὸν κατὰ δίστιχον (ὡδ. 11, 18) ἔχον πάντοτε τομὴν κατὰ τὸν τρίτον πόδα (πενθήμερη). Ὁ δὲ τροχαῖος καὶ ὁ ἱάμβος διὰ τὴν σπανίαν τῆς ἀδιαφόρου χρῆσιν ἐστὶν ἐλαφρότερα κατεσκευασμένος κατὰ τὸ παράδειγμα τῶν Ἑλλήνων ἱαμβογράφων μάλιστα τοῦ Ἀρχιλόχου (ὄρα § 47, 3. 51.), ὃν ὡς ὑπογραμμὸν εἶχεν ἐπὶ τῇ κατὰ δίστιχον αὐτοῦ συνθέσει. Ἐντεῦθεν καὶ αἱ διαλύσεις παρ' αὐτῷ γίνονται σπανίως, π. χ.

Non ebur, neque aureum

Mea renidet in domo lacunar:

Non trabes Hymettiae

Premunt columnas ultima recisas

Africa; neque Attali

Ignotus heres regiam occupavi.

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

— — — — —

— — — — —

Ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος.

Ὁ μὲν κύριος στίχος τούτου τοῦ διστίχου ἐστὶν ἰαμβικὸς τρίμετρος ἀκατάληκτος (παρὰ Λατίνοις (Jambicum Senarium quaternarium), ὁ δὲ ἐπωδὸς ἰαμβικὸς δίμετρος ἀκατάληκτος. Ὁ μὲν ἔχει τὰς συνήθεις τομὰς (ἔπιθι § 50. 2.), ὁ δὲ οὐδεμίαν ῥητὴν τομὴν. Ὁ Ἀρχίλοχος πολλὰ τῶν ποιημάτων αὐτοῦ ἔγραψε κατὰ τοῦτο τὸ μέτρον, οὗ ὑπόδειγμα προκείσθω τὸ ἐξῆς ἀπόσπασμα (κατὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Schneidevin, delect. poet. iamb. ἀριθ. 73).

ὦ Ζεῦ, πάτερ Ζεῦ, σὸν μὲν οὐρανοῦ κράτος,
σὺ δ' ἔργ' ἐπ' ἀνθρώπων ὄργῃς
λεωργὰ καὶ θεμιστά, σοὶ δὲ θερίων
ὑβρις τε καὶ δίκη μέλει.

Ὁ Ὀδυσσεύς δὲ παρέλαβε τὸ τοιοῦτον δίστιχον εἰς τὰς δέκα πρώτας ἐπωδὰς αὐτοῦ π. χ. Epod. II:

Beatus ille, qui procul negotiis,
Ut prisca gens mortalium,
Paterna rura bobus exercet suis,
Solutus omni fœnore:
Neque excitatur classico miles truci,

Neque horret iratum mare ;
Forumque vitat, et superba civium
Potentiorum limina

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

§ 86.

— — — — —
— — — — —

Ἀρχιλόχειον πρῶτον.

Εὐρίσκομεν προσέτι ἄπαξ παρ' Ὀρατίω (Carm.
IV. 7.) κατὰ δίστιχον συναφὴν δακτυλικοῦ ἑξα-
μέτρου καταληκτικοῦ εἰς δισύλλαβον, ὡς κυρίου
στίχου, μετὰ δακτυλικοῦ τριμέτρου καταληκτικοῦ
εἰς συλλαβὴν ὡς ἐπαδοῦ, ἄνευ ἀνταλλαγῆς τοῦ δα-
κτύλου εἰς σπονδεῖον π. χ.

Diffugere nives; redeunt jam graminia campis
arboribus comae:

Mutat terra vices; et decrescentia ripas

Flumina praetereunt:

Gratia cum Nymphis, geminisque sororibus audet

Ducere nuda choros

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

— — — — —
— — — — —

Ἀρχιλόχειον δεύτερον.

Ὁ κύριος στίχος ἐστὶν πάλιν ἐν τούτῳ τῷ δι-
στίχῳ ὁ δακτυλικὸς ἑξάμετρος καταληκτικὸς εἰς
δισύλλαβον, ἀλλ' ὁ ἑπωδὸς σύγκειται ἐκ διμέτρου
ιαμβικοῦ ἀκαταλήκτου καὶ τριμέτρου δακτυλικοῦ
καταληκτικοῦ εἰς σύλλαβήν. Ὁ Ὀράτιος μετεχει-
ρίσθη τοῦτο τὸ μέτρον εἰς τὴν ἑπωδὸν XIII.

Horrida tempestas Caelum contraxit; et imbres,
Nivesque deducunt Jovem: nunc mare, nunc silvae
Threicio Aquilone sonant. Rapiamus amici
Occasionem de die: dumque virent genua,
Et decet, obducta solvatur fronte senectus.
Tu vina Torquato move consule pressa mea.

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Σημ. Οὗτος ὁ ἑπωδὸς φαίνεται στίχος ἀσυνάρτη-
τος· διότι τὸ ιαμβικὸν δίμετρον κεῖται τόσον χαλαρῶς
πρὸς τὸ ἐπόμενον δακτυλικὸν τρίμετρον, ὥστε μεταξὺ χω-
ρεῖ διαίρεσις.

$\begin{array}{ccccccc} \cup & \cup & \cup & - & \cup & \cup & \cup & - & \cup & \cup & \cup & \cup \\ \cup & \cup & \cup & - & \cup & \cup & \cup & \cup & | & \cup & \cup & \cup & - & \cup & \cup & \cup & \cup \end{array}$

Ἀρχιλόχειον τρίτον.

Ἔτι δὲ κατὰ τὸ προκείμενον διάγραμμα εὐρίσκομεν, ἡγουμένου ἰαμβικοῦ τριμέτρου, κατόπιν δακτυλικὸν τρίμετρον καταληκτικὸν εἰς συλλαβὴν μετὰ ἰαμβικοῦ διμέτρου ἀκαταλήκτου ἀσυναρτήτως συνημμένα. Ἐν δὲ τοιούτῳ διστίχῳ ἐνέτεινε· ὁ Ὀράτιος τὴν Ἐπωδὴν XI.

Pecti, nihil me, sicut antea, iuvat

Scribere versiculos, amore percusum gravi.

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

Ἐν δὲ μέσῳ τοῦ ἐπωδαῦ δὲν συγχωρεῖται χασμωδία, οὐδὲ βραχεῖα ἀντὶ μακροῦς.

$\begin{array}{ccccccc} \cup & \cup & - & \cup & - & \cup & - & \cup & \cup & | & \cup & \cup & - & \cup \\ \cup & \cup & \cup & - & \cup & | & \cup & \cup & \cup & - & \cup \end{array}$

Ἀρχιλόχειον τέταρτον.

Ἐνταῦθα ὁ μὲν κύριος στίχος σύγκειται ἐκ τετραμέτρου δακτυλικοῦ σὺν ἐνὶ ἰθυφαλλικῷ, ἥ δὲ ἐπωδὸς ἐκ μονομέτρου τροχαϊκοῦ μετ' ἀνακρούσεως,

ἔπομένον ἰθυφαλλικοῦ. Σημειωτέον δὲ, ὅτι τὸ τε-
τράμετρον δακτυλικὸν ἔχει πάντοτε μετὰ τὴν
ἄρσιν τοῦ τρίτου ποδὸς μίαν τομὴν (τομὴν πενθυ-
μιμερῇ) καὶ ὅτι ἐκ τούτου καὶ τοῦ τροχαϊκοῦ
μονομέτρου τῇ διαιρέσει χωρίζεται τὸ ἰθυφαλλικόν·
ἔτι δὲ, ὅτι ὁ τέταρτος ποῦς τῆς δακτυλικῆς σειρᾶς
δὲν δέχεται τὸν σπονδεῖον, ἀλλ' ὁ τρίτος πολλάκις.
Κατὰ τοιοῦτον δὲ μέτρον ἐνέτεινεν ὁ Ὀράτιος
Carm. 1, 4.

Solvitur acris hiemis grata veris et Favoni ;
Srahuntque siccas machinae carinas:
Ac neque iam stabulis gaudet pecus, aut arator igni;
Nec prata canis albicant pruinis

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

§ 90.

— — — — —
— — — — —

Πυθιαμβικὸν πρῶτον.

Ἔτι δὲ ὁ Ὀράτιος πρὸς δακτυλικὸν ἑξάμετρον
καταληκτικὸν εἰς δισύλλαβον ἐπιφέρει δίμετρον
ιαμβικὸν ἀκατάληκτον ὡς ἐπαρδόν, οἷον ἐν Epod
XIV, XV. π.χ.

Mollis inertia cur tantam diffuderit imis
Oblivionem sensibus,

Pocula Lethaeos ut si ducentia somnos
 Arente fauce traxerim,
 Candite Maecenas, occidis saepe rogando.
 Deus, Deus nam me vetat
 Inceptos, alim promissum carmen, iambos
 ad umbilicum adducere.

§ 91.

— — — — —
 — — — — —

Πυθιαμβικὸν δεύτερον.

Ἔτι δὲ ἀπαντᾶται παρ' Ὀρατίου (Epod. XVI)
 καὶ ὁ τρίμετρος ἰαμβικὸς ἀκατάληκτος, ἡγουμένου
 δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου π. χ.

Altera iam teritur bellis civilibus aetas,
 Suis et ipsa Roma viribus ruit.
 Quam neque finitimi valuerunt perdere Marsi,
 Minacis aut Etrusea Porsenae manus,
 Aemula nec virtus Capuae, nec Spartacus acer,
 Novisque rebus infidelis Allobrox.

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

§ 92.

' — — — — —
 ' — — — — —

Ἀλκμάνειον (Alcmanium).

Ἐν τισὶ τῶν ποιημάτων Ὀρατίου (Carm. I, 7. 28. Epod. XII.) παρέλαβε τὸ κατὰ τοῦτο τὸ διάγραμμα μέτρον, ὃ περ ἦν τῆς αἰολικῆς ποιήσεως ἐν χρήσει Ἀλκμᾶνος· σύγκειται δὲ τὸ δίστιχον ἐξ ἐνὸς συνήθους δακτυλικοῦ ἑξαμέτρου, ἐπιφερομένου ὡς ἐπωδοῦ τετραμέτρου δακτυλικοῦ καταληκτικοῦ εἰς δισύλλαβον, ἐν ᾧ ἐπὶ τοῦ τρίτου ποδὸς δὲν φαίνεται εἰμῇ ἅπαξ παρ' Ὀρατίῳ (Carm. I, 28, 2.) ὁ σπονδαῖος ἀντὶ τοῦ δακτύλου· τομὴν δὲ ῥητὴν τὸ τετράμετρον δὲν ἔχει π. χ. Carm. I, 7.

Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mitylenen,
 Aut Ephesum, bimarisve Corinthi
 Moenia, vel Baccho Thebas, vel Apolline Delphos
 Insignes, aut Thessala Tempe.
 Sunt; quibus unum opus est, intactae Palladis urbem
 Carmine perpetuo celebrare, et
 Undique decerptam fronti praeponere olivam.

κ. τ. λ. κ. τ. λ.

$\begin{array}{ccccccc} \times & \cup & \cup & \cup & \cup & \cup & \cup \end{array}$

$\begin{array}{ccccccc} \times & \cup & \cup & \cup & \cup & \cup & \cup \end{array}$

Ἀσκληπιάδειον δεύτερον.

(Asclepiadenum Secundum.)

Πελλάκις δὲ ἐν χορήσει Ὀρατίου καὶ τότε δί-
τιχον μέτρον, ὃ ὁ μὲν προωδὸς ἔχει ἓνα γλυκάνειον,
ὃ δὲ ἐπάμενος κύριος στίχος, ἓνα δίμετρον χοριαμ-
βικὸν μετὰ βάσεως καὶ λογαοιδικῆς ἀποθέσεως·
ἐν μέσῳ δὲ τοῦ δευτέρου στίχου εἰσχωρεῖ πάντοτε
διαίρεσις (ἔπιθι § 77. 2). Ὁ Ὀράτιος παρέλαβε τὸ
μέτρον τοῦτο ἐν τοῖς ἐξῆς ποιήμασι· Carm. I, 13,
6· I, 3· 19· 36· III, 9· 15· 19· 24· 25· 28· IV,
1· 3· πρὸς παράδειγμα κείσθω τὸ ἐξῆς (Carm.
IV, 3).

Quem tu, Melpomene, simul

Nascentem placido iumine videris;

Illum non labor Isthmiius

Clarabit pugilem, non equas impiger

Curru ducet achaico

Victorem; neque res bellica Deliis

Ornatum foliis ducem,

Quod regum tumidas contuderit minas,

Ostendet Capitolio.

— — — — —

— — — — — | — — — — —

Σαπφικὸν μεῖζον

(Sapphicum majus)

Τέλος δὲ φαίνεται παρ' Ὁρατίῳ ἅπαξ μόνον (Carm. 1, 8.) τοιαύτη τις διστίχου συναφή· ὁ μὲν προωδὸς σύγκειται ἐξ ἑνὸς δακτύλου λογαοιδικοῦ μετὰ διποδίας τροχαϊκῆς ἀκαταλήκτου. Ὁ δὲ ἐπόμενος κύριος στίχος, ἐξ ἑνὸς μονομέτρου τροχαϊκοῦ ἀκαταλήκτου, ἑνὸς χοριάμβου, καὶ ἑνὸς δακτύλου λογαοιδικοῦ μετὰ διμέτρου τροχαϊκοῦ ἀκαταλήκτου, ἢ ἐξ ἑνὸς μονομέτρου τροχαϊκοῦ ἀκαταλήκτου καὶ ἑνὸς διμέτρου χοριαμβικοῦ μετὰ λογαοιδικῆς ἀποθέσεως. Παρατηρητέον δὲ, ὅτι τὸ τροχαϊκὸν μονόμετρον ἐν ἀρχῇ τοῦ δευτέρου στίχου ἔχει ἐν τέλει μακρὰν αἰεὶ συλλαβήν. π. χ.

Lydia, dic, per omnes

Te Deos oro, Sybarin cur properes amando

Perdere? cur apricum

Oderit Campum, patiens pulveris, atque solis?

Cur neque militaris

Inter aequales equitet, Gallica nec lupatis

Temperet ora frenis?

κ. τ. λ.

Ἐν μὲν τῷ προωδῷ εὐρίσκομεν πάντοτε μετὰ τὸν δάκτυλον διαίρεσιν· ἐν δὲ τῷ κυρίῳ στίχῳ μετὰ τὴν πρώτην ἄρσιν τοῦ χοριάμβου, τομὴν, καὶ μετὰ τὴν δευτέραν ἄρσιν αὐτοῦ, διαίρεσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Στροφικαὶ συνθέσεις.

§ 95.

Στ ρ ο φ ἡ μὲν καλεῖται σύστασις ὠρισμένου ἀριθμοῦ εἰχων ὁμοιοειδῶν ἢ ἀνομοιοειδῶν εἰς ἀπαρτισμὸν ὅλων τινός, οὗ τὸ τέλος δηλεῖται διὰ μακρυτέρου ἢ βραχυτέρου στίχου (κατακλεῖδος), ἢ καὶ ἄλλως πως (ὄρα κατωτέρω). Ἡ δὲ τοιαύτη σύνθεσις εἴτε ἀποτελεῖ μίαν στροφὴν, εἴτε πλείονας κατ' ἐπανάληψιν ὅμως τοῦ αὐτοῦ μετρικοῦ διαγράμματος, λέγεται μ ο ν ο σ τ ρ ο φ ι κ ἡ (= μονόστροφικὰ ἄσματα· ὄρα § 24. 2). περὶ ἧς διαλαμβάνομεν ἐν τοῖς ἐξῆς ἀκριβέστερον.

Σημ. Τὰ περὶ ἐπωδικῶν συστημάτων (ὄρα § 24. 2.) ὅσον τὰ διθυραμβικὰ συστήματα (ἀπολελυμένα ἢ μετρικὰ ἄτακτα) παραλείπονται ἐντεῦθεν, ὡς ἀντικείμενα ἰδιαίτερας μελέτης τῶν ἤδη γεγυμνασμένων εἰς τὰ στοιχειώδη τῆς μετρικῆς.

2. Τῶν δὲ μονοστροφικῶν ᾠσμάτων ὑποδείγματα παρέχουσιν ἡμῖν οἱ Ἰώνων καὶ Αἰολέων ποιηταί, Ἀνακρέων, Σαπφώ, Ἀλκαῖος καὶ ἄλλοι· τῶν δὲ Ῥωμαίων, ὁ Κατύλλος καὶ ὁ Ὀράτιος· ἀλλὰ τὸ τέλειον τῆς στροφικῆς διαμορφώσεως παρίσταται ἐν τῇ Ἀλκαϊκῇ στροφῇ.

3. Ἐπειδὴ ἐκάστη στροφή πρέπει νὰ σχηματίζῃ ἁρμονικόν τι σύνολον, ἀνάγκη λοιπὸν οἱ ἐξ ὧν σύγκεται ῥυθμοὶ νὰ ἔχωσιν ὅμοιον ἢ συγγενῇ χαρακτῆρα. Διακρίνονται δὲ ἐκ τῶν ἐξ ὁμοίων συσημάτων αἱ στροφαὶ πολλάκις ἐντεῦθεν μόνον, ὅτι μετὰ ῥητόν τινα ἀριθμὸν στίχων παρίσταται ἡ κατακλείς, καί, ὅτι οἱ στίχοι δὲν συνέχονται τόσον στενῶς ὡς εἰς ἐκεῖνα τὰ συστήματα· διὸ συγχωρεῖται ἐν τέλει ἐκάστου στίχου ἡ χασμωδία καὶ ἡ ἀδιάφορος συλλαβή.

4. Τὸ τέλος δὲ στροφῆς τινος δηλοῦται πάντοτε διὰ ῥητῆς κατακλειδός, διαφερούσης πῶς τῶν προηγούμενων στίχων, ἀλλ' ἐστ' ὅτε καὶ διὰ τελείας στίξεως τεθειμένης συνήθως μετὰ ῥητόν ἀριθμὸν

μόν στίχων, οἷον π. χ. ἐν τῷ ἑξῆς Ἀνακρεοντεῖα
ᾠσματι Φερεκρατείου τὸ μέτρον

— — — — —

Αἱ Μοῦσαι τὸν Ἔρωτα
δήσασαι στεφάνοισι
Τῷ Κάλλει παρέδωκαν.

Καὶ νῦν ἡ Κυθέρεια
Ζητεῖ, λύτρα φέρουσα,
Λύσασθαι τὸν Ἔρωτα.

Κὰν λύσῃ δέ τις αὐτόν,
Οὐκ ἔξεισι, μενεῖ δέ.
Δουλεύειν δεδίδακται.

§ 96.

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Στροφὴ Σαπφική.

Κατὰ τὸ μέτρον ταύτης τῆς στροφῆς ἐμελῶδει
Σαπφῶν (περὶ τὰ 600 π. Χ.), παρὰ Ῥωμαίοις δὲ
ὁ Ὀράτιος καὶ ὁ Κατύλλος σύγκειται δὲ ἐκ τριῶν
ἑμοιοειδῶν στίχων, ἐπιφερομένου ὡς κατακλειδός
καὶ τετάρτου ἀνομοιοειδοῦς ἕκαστος δὲ τῶν τριῶν
προηγούμενων συνίσταται ἐκ δακτύλου λογαοιδι-
κοῦ μετὰ διπλοῦ τροχαίου ἀκαταλήκτου, προη-

τροχαικῆς διποδίας (ἢ μονομέτρου τροχ.
ἀκαταλ.) ὡς εἰσαγωγῆς (στίχος Σαπφικός)
(ὄρα § 67. 2.) ἢ δὲ κατακλείς συνίσταται ἐξ ἐνὸς
Ἀδωνίου (§ 59. 2) π. χ.

Ποικιλόθρον', ἀθάνατ' Ἀφρόδιτα,
παῖ Δίος, δολόπλοκε, λίσσομαί σε,
μή μ' ἄσαισι μηδ' ὀνίαισι δάμνα,
πότνια, θῦμον·
ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ', αἵποτα κατέρωτα
τὰς ἑμας αὔδως αἰοῖσα πῆλυς
ἔκλυες, πάτρος δὲ δόμον λίποισα
χρύσιον ἦλθες.

κ. τ. λ.

Integer vitae, scelerisque purus
Non eget Mauris iaculis, neque arcu,
Nec venenatis grevida sagittis,
Fusce, pharetra:
Sive per Syrtes iter aestuosas,
Sive Facturus per inhospitalem
Caucasum, vel quae loca fabulosus
Lambit Hydaspes.

2. Ἐν τέλει τῆς τροχαικῆς διποδίας, τῆς ἀπο-
τελούσης τὴν ἐκάστου τῶν τριῶν πρώτων στίχων
εἰσαγωγὴν, δυνατόν νὰ τεθῇ κατὰ κανόνα μακρὰ
ἢ βραχεῖα συλλαβή· ἀλλ' ὁ μὲν Κατύλλος ὥστο-
πολύ, ὁ δὲ Ὀράτιος πάντοτε δέχονται τὴν μακρὰν,
οἱ ἧς ὁ ῥυθμὸς ἐμβριθέστερος γίνεται.

3. Ὁ Σαπφικός στίχος φαίνεται παρ' Ἑλλησιν ὅτι ἦν ἄνευ ῥητῆς τινος διαιρέσεως ἢ τομῆς· ἀλλ' ὁ Ὅρατιος ἐμβριθέστερον ἐποίησε τὸ σαπφικὸν μέτρον διὰ τῆς μετὰ τὴν ἄρσιν τοῦ δακτύλου ἀρρενικῆς τομῆς· σπανίως δέ που ἀντὶ ταύτης ἔχει τὴν θήλειαν, οἷον Carm. I, 10·

Mercuri facunde—nepos Atlantis,
Qui feros cultus—hominum recentum
Voce formasti—catus, et decorae
More palaestra.

4. Ὡς πρὸς τὴν ῥυθμικὴν ἀλληλουχίαν θεωρούμενοι τῶν σαπφικῶν στροφῶν οἱ στίχοι φαίνονται πρὸς ἀλλήλους σχεδὸν κατὰ σύστημα συνημμένοι (§ 24. 1.)· ἐπειδὴ ἐν τέλει τῶν τριῶν προτέρων στίχων δὲν εἰσχωρεῖ χασμωδία, ἢ συγχωρεῖται ἢ ἐκθλιψις, καί που καὶ ἡ λέξεως διακοπή, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ στίχου, ὅστις συνάπτεται τῷ ἐπομένῳ στίχῳ, τῇ κατακλειδί.

Φαίνεται μοι κῆνος ἴσως θεοῖσιν
ἔμμεν ὦνῆρ, ὅστις ἐναντίος τοι
ἰσδάνει, καὶ πλασίον ἀδὺ φωνέ-
σας ὑπακούει

Καὶ γελαισας ἱμερόεν· τὸ μοι ἄμμαν
καρδίαν ἐν στάθεσιν ἐπτόασεν·
ὥς γὰρ εἶδω, βροχέως μὲ φωνᾶς
οὐδὲν ἔτ' ἔκει,

ἀλλὰ καμ μὲν γλῶσσα φέαγε, λεπτὸν δ'
αὔτικα χρωῶ πῦρ ὑποδεδρόμακεν,
ὀππάτεσι δ' οὐδὲν ὄρημ', ἐπιβρό-
μεισι δ' ἄκουαι.

Οὕτω παρ' Ὀρατίου Carm. 1, 2 19. 25, καὶ ἀλ-
λαχοῦ, οἶον·

Labitur ripa, Iove non probante, u-
xorius annis.

καὶ,

Thracio bacehante magis sub inter-
lunia vento.

Ἐν τέλει δὲ τῶν τριῶν προτέρων στίχων εὐρί-
σκομένπου καὶ λέξεις ὧν ἡ σημασία συνέχεται
στενὰ τῇ τοῦ ἐπομένου στίχου λέξει, οἶον προθέ-
σεις, σύνδεσμοι, ἄρθρα, ὅπερ δηλοῖ, καθὼς καὶ ἡ
χασμωδίας ἑλλειψις, τὴν ἀλληλεσχίαν τούτων τῶν
στίχων.

5. Ἀρμόδιος δὲ τὰ μάλιστα φαίνεται ὁ σαπ-
φικός στίχος εἰς ἑμφασιν πρᾶϋπαθῶν συναισθη-
μάτων. Ἐν τούτῳ δὲ τῷ μέτρῳ ἐποίησεν ὁ Ὀράτιος
τὰ ἐξῆς τῶν ποιημάτων, Carm II, 2· 4· 6· 8· 10·
16. Carm. III, 8· 11· 14· 18· 20· 22· 27. Carm. IV,
2· 6. Ὁ δὲ Κατύλλος, Carm. XI καὶ LI.

— — — — —
 — — — — —
 — — — — —
 — — — — —

Στροφή Ἀλκαϊκή.

1. Αὕτη δὲ ἡ τῶ ἀρχαίᾳ μελοποιοῦ τῆς Λέσβου ἐπώνυμος στροφή συλλαμβάνει τέσσαρας στίχους, ὧν ἑπάρχοι οἱ δύο πρότεροι ἐνδεκασύλλαβοι ἀλκαϊκοὶ λέγονται (ἔπιθι 67. 4), σύγκειται δὲ ἑκάτερος ἐνὶ δακτύλῳ μετὰ διπλοῦ τροχαίου καταληκτικοῦ (ἡγουν δακτύλῳ λογασιδικῷ), προηγερμένης ἐν εἴδει εἰσαγωγῆς μιᾶς τροχαϊκῆς διποδίας (μονομέτρ. τροχ. ἀκαταλ.) μετ' ἀνακρούσεως, ὁ δὲ τρίτος στίχος, ἐνὶ διμέτρῳ τροχαϊκῷ ἀκαταλήκτῳ μετ' ἀνακρούσεως· ὁ δὲ τέταρτος, δακτύλῳ λογασιδικῷ μετὰ διπλοῦ τροχαίου ἀκαταλήκτου οἶον Ἀλκ. ἀποσπασμ.

Οὐ χρὴ κακοῖσιν θυμὸν ἐπιτρέπειν·

Προκόψομέν γὰρ οὐδὲν ἀσάμενοι,

Ἄν βύκχι· φάρμακον δ' ἄριστον

Ὀῖνον ἐνεικαμένοις μεθύσθην.

Ὁ Ὀράτιος ἐποίησε πολλὰ κατὰ ταύτην τὴν στροφήν, οἶον Carm. III, 6·

Delicta maiorum immeritus lues,
Romane, donec Templā refeceris,
Aedesque labentes Deorum, et
Foeda nigro simulacra fumo.
Dīs te minorem quod geris, imperas:
Hinc omne principium, huc refer exitum.
Dī multa neglecti dederunt
Hesperiae mala luctuosae.

2. Συνήθως μὲν οἱ δύο πρότεροι στίχοι μετὰ
τὴν τροχαϊκὴν διποδίαν ἐνέχουσι τομήν·

Οὐ γὰρ κακοῖσιν θυμὸν ἐπιτρέπειν.
ἔπειτα μὲν ὁ Ζεὺς, ἐκ δ' ὀρανῶ μέγας.

3. Χωρίζονται ἀπ' ἀλλήλων ἐνίοτε οἱ δύο προη-
γούμενοι στίχοι διὰ τῆς ἀδιαφόρου συλλαβῆς ἢ
διὰ χασμωδίας. Ὁ δὲ τρίτος καὶ τέταρτος φαί-
νονται στενωτέρον πῶς συνημμένοι· ὅθεν δύναται
ἢ ἐν τέλει τοῦ τρίτου στίχου λέξις νὰ πάθῃ ἑκθλι-
ψιν, οἷον·

Αἰδώς κε σ' οὐ κατεῖχεν ὄππατ',
ἀλλ' ἔλεγεσ περὶ τῷ δικαίῳ·

4. Διὰ μὲν τῆς τοῦ ῥυθμοῦ ποικιλίας καὶ τῆς
πάντων τῶν μερῶν συμμετρίας ἢ ἀλκαϊκῇ στροφῇ
δεικνύει πολλὴν τελειότητα. Ὅθεν καθόλου εἰπεῖν
προσφυῆς ἐστὶν εἰς ἔμφασιν ἐμβριθῶν καὶ ὑψηλῶν
συναισθημάτων. Ὁ Ὀράτιος ἐποίησε κατὰ ταύτην
τὴν στροφὴν τὰ ἐξῆς· Carm. I. 9. 16. 17. 26. 27.

29· 31· 34· 35· 37. Carm. II, 1· 3· 5· 7· 9· 11·
 13· 14· 15· 17· 19· 20· Carm. III, 1· 2· 3· 4· 5·
 6· 17· 21· 23· 26· 29· Carm. IV, 4· 9· 14· 15·

§ 98.

$\underline{x} - \acute{\ } \cup \cup - | \acute{\ } \cup \cup - \cup \cup$
 $\underline{x} - \acute{\ } \cup \cup - | \acute{\ } \cup \cup - \cup \cup$
 $\underline{x} - \acute{\ } \cup \cup - | \acute{\ } \cup \cup - \cup \cup$
 $\underline{x} - \acute{\ } \cup \cup - \cup \cup$

ᾠδὴ Ἀσκληπιάδειον τρίτον.

(Asclepiadeum tertium).

Ἄλλοτε δὲ στροφικὸν μέτρον πολὺ ἐν χρήσει
 Ὅρατιον ἔστι τὸ καλούμενον asclepiadeum tertium,
 οὗ οἱ τρεῖς πρότεροι στίχοι σύγκεινται ἐκ διμέτρου
 χοριαμβικοῦ μετὰ βάσεως καὶ λογασιδικοῦ ἰαμ-
 βικοῦ τέλους (versus Asclepiadei primi), ἔχοντες ἐν
 μέσῳ πάντοτε τὴν διαίρεσιν (ἐπιθ. § 77.) ἢ δὲ κα-
 τακλείς σχηματίζεται ἐξ ἐνὸς γλυκωνείου π. χ.
 Carm. IV, 12.

Iam veris comites, quae mare temperant,

Impellunt animae lintea Thraciae :

Iam nec prata rigent, nec fluvii strepunt

Hiberna nive Turgidi.

Nidum ponit, Ityn flebiliter gemens,

Infelix avis et Cecrepiae domus

Aeternum opprobrium, quod male barbaras

Regum est ulta libidines.

Ὁ Ὀρέατιος ἐποίησεν ἐν τούτῳ τῷ μέτρῳ τῶν
ποιημάτων αὐτοῦ τὰ ἐξῆς· Carm. I, 6· 15· 24· 33·
Carm. II, 12. Carm. III, 10· 16. Carm. IV, 5· 12.

§ 99.

$\underline{x} - \text{'} \cup \cup - | \text{'} \cup \cup - \cup \simeq$
 $\underline{x} - \text{'} \cup \cup - | \text{'} \cup \cup - \cup \simeq$
 $\underline{x} - \text{'} \cup \cup - \cup$
 $\underline{x} - \text{'} \cup \cup - \cup \simeq$

Ἀσκληπιάδειον τέταρτον.

(Asclepiadeum quartum).

Ὁλίγον παραλλάσει τοῦ προηγουμένου μέτρου
τοῦτο τὸ λεγόμενον Metrum Asclepiadeum quartum.
διότι μόνον ὁ τρίτος στίχος ἐστὶ Φερεκράτειος, ἡ δὲ
βάσις ὡσαύτως σπονδιακή· Carm. III, 13·

O fons Bandusiae, splendidior vitro,

Dulci digne mero, non sine floribus

Cras donaberis hoedo.

Cui frons turgida cornibus

Primis, et venerem, et proelia destinat;

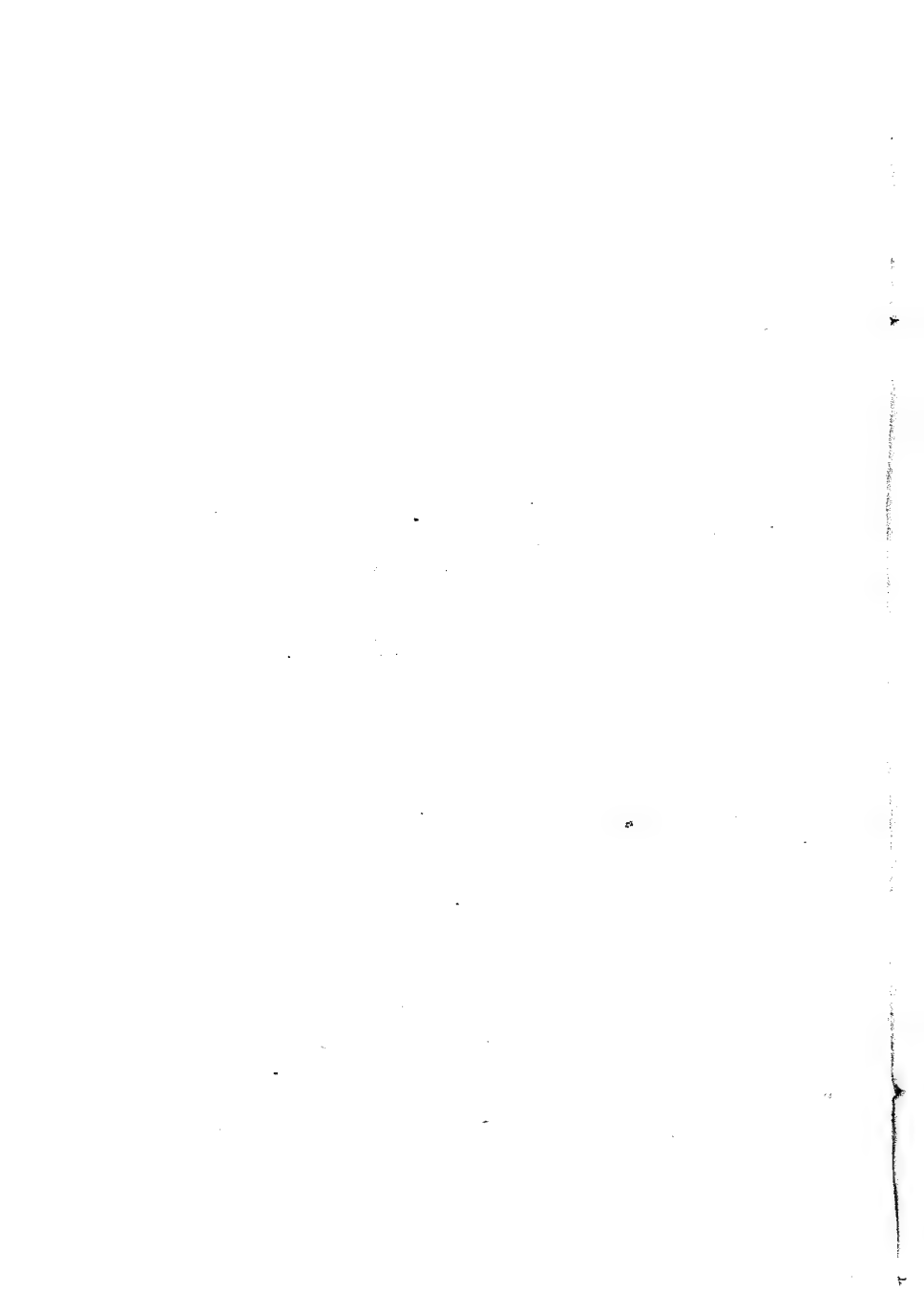
Frustra: nam gelidos inficiet tibi

Rubro sanguine rivos.

Lascivi suboles gregis.

Κατὰ δὲ ταύτην τὴν στροφὴν ἐποίησεν ὁ Ὀράτιος,
Carm. I, 5· 14· 21· 23. Carm. III, 7· 13. Carm. IV, 13.

ΜΕΤΡΙΚΟΝ
ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ.

I. ΚΑΤΑ ΣΤΙΧΟΝ ΣΥΝΘΕΣΙΣ.

ΤΡΟΧΑΙΚΟΙ ΠΤΟΜΟΙ.

Τετράμετροι Τροχαϊκοί.

(Ὅρα § 37.)

1) Ἀρχιλόχου ἀπόσπασμα.

Χρημάτων ἄελπτον οὐδέν ἐστιν οὐδ' ἀπόμοτον,
15 οὐδὲ θανμάσιον· ἐπειδὴ Ζεὺς πατὴρ Ὀλυμπίων
ἐκ μεσημβρίας ἔθηκε νύκτ' ἀποκρύψας φάος
Ἥλιου λάμποντος· ὑγρὸν δ' ἦλθ' ἐπ' ἀνθρώπους δέος.
ἐκ δὲ τοῦ κάπιστα πιστὰ κάπιέλπτα γίνεται
ἀνδράσιν· μηδεὶς ἔθ' ὑμῶν εἰσορῶν θανμαζέτω,
20 μηδ' ἴν' ἂν δελφίσι θῆρες ἀνταμείψωνται νομόν
ἐνάλιον καὶ σφιν θαλάσσης ἠχέεντα κύματα
φίλτερ' ἠπείρου γένηται, τοῖσι δ' ἡλύγιον ὄρος.

2) Ἐκ τῶν Περσῶν Αἰσχύλου.

(στιχ. 155—175.)

Χ ο ρ ό ς.

ὦ βαθυζώνων ἄνασσα Περσίδων ὑπερτάτῃ,
μήτερ ἢ Ξέρξου γεραιὰ, χαῖρε, Δαρείου γύναι,
22

Θεοῦ μὲν εὐνάτειρα Περσῶν, Θεοῦ δὲ καὶ μήτηρ ἔφυν·
εἴ τι μὴ δαίμων παλαιὸς νῦν μεθέστηκε στρατῶ.

Ἀ τ ο σ σ α.

- 5 ταῦτα δὴ λιποῦσ' ἰκάνω χρυσεοστόλμους δόμους,
καὶ τὸ Δαρείου τε κἀμὸν κοινὸν εὐνατήριον.
καὶ μὲ καρδίαν ἀμύσσει φροντίς· ἐς δ' ὑμᾶς ἐρῶ
μῦθον, οὐδαμῶς ἑμαυτῆς οὐσ' ἀδείμαντος, φίλοι,
μὴ μέγας πλοῦτος κονίσας οὐδας ἀντρέψῃ ποδὶ
10 ὄλβον, ὃν Δαρεῖος ἦρεν οὐκ ἄνευ θεῶν τινός.
ταῦτά μοι διπλῇ μέριμν' ἄφραστός ἐστιν ἐν φρεσὶ,
μήτε χρημάτων ἀνάνδρων πλῆθος ἐν τιμῇ σέβειν,
μήτ' ἀχρημάτοισι λάμπειν φῶς, ὅσον σθένος πάρα.
ἔξι γὰρ πλοῦτός γ' ἀμεμφής, ἀμφὶ δ' ὀφθαλμοῖς φόβος.
15 ὄμμα γὰρ δόμων νομίζω δεσπότου παρουσίαν.
πρὸς τὰδ' ὡς οὕτως ἐχόντων τῶνδε, σύμβουλοι λόγου
τοῦδέ μοι γένεσθε, Πέρσαι, γηραλέα πιστώματα.
πάντα γὰρ τὰ κέδν' ἐν ὑμῖν ἐστί μοι βουλευματα.

Χ ο ρ ό ς.

- εὐ τόδ' ἴσθι, γῆς ἄνασσα τῆςδε, μή σε δις φράσαι
20 μήτ' ἔπος μήτ' ἔργον ὧν ἂν δύναμις ἡγεῖσθαι θέλῃ.
εὐμενεῖς γὰρ ὄντας ἡμᾶς τῶνδε συμβούλους καλεῖς.

3) Ἐκ τῶν Περσῶν Αἰσχύλου.

(στίχ. 703—759)

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

Ἀλλ' ἐπεὶ δέος παλαιὸν σοὶ φρενῶν ἀνθίσταται,
τῶν ἐμῶν λέκτρων γεραῖα ξύννομ' εὐγενὲς γύναι,

κλαυμάτων λήξασα τῶνδε καὶ γῶν σαφές τί μοι
 25 λέξον. ἀνθρώπεια δ' ἂν τοι πῆματ' ἂν τύχοι βροτοῖς·
 πολλὰ μὲν γὰρ ἐκ θαλάσσης, πολλὰ δ' ἐκ χέρσου κακὰ
 γίγνεται θνητοῖς, ὁ μᾶσσων βίωτος ἦν ταβῇ πρόσω.

Ἄ τ ο σ σ α.

ὦ βροτῶν πάντων ὑπερσχὼν ὄλβον εὐτυχεῖ πότμῳ,
 ὥς ἕως ἔλευσσεσ ἀνὰς ἡλίου, ζηλωτὸς ὦν
 30 βίωτον εὐαίωνα Πέρσαις ὡς θεὸς διήγαγε·
 νῦν τέ σε ζηλῶ θανόντα, πρὶν κακῶν ἰδεῖν βάθος·
 πάντα γὰρ, Δαρεῖ, ἀκούσει μῦθον ἐν βραχεὶ λόγῳ.
 διαπεπόρθηται τὰ Περσῶν πράγμαθ' ὡς εἰπεῖν ἔπος.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

τίνι τρόπῳ; λοιμοῦ τις ἦλθε σκηπτὸς, ἢ στάσις πόλει;

Ἄ τ ο σ σ α.

οὐδαμῶς ἀλλ' ἀμφ' Ἀθῆναις πᾶς διέφθαρται στρατός.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

τίς δ' ἐμῶν ἐκέισε παίδων ἐστρατηλάτει, φράσον.

Ἄ τ ο σ σ α.

Θούριος Ξέρξης, κενώσας πᾶσαν ἡπείρου πλάκα.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

πεζὸς ἢ ναύτης δὲ πείραν τήνδ' ἐμώρανεν τάλας;

Ἄ τ ο σ σ α.

ὦ ἀμφοτέρα διπλοῦν μέτωπον ἦν δυοῖν στρατευμάτοι.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

πῶς δὲ καὶ στρατὸς τοσούδε πεζὸς ἤνυσεν περᾶν ;

Ἄ τ ο σ σ α.

μηχαναῖς ἔξευξεν Ἕλλης πορθμῶν, ὥστ' ἔχειν πόρον.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

καὶ τόδ' ἐξέπραξεν, ὥστε Βόσπορον κλῆσαι μέγαν ;

Ἄ τ ο σ σ α.

ὧδ' ἔχει, γνώμης δέ πού τις δαιμόνων ξυνήψατο.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

10 φεῦ μέγας τις ἦλθε δαίμων, ὥστε μὴ φρονεῖν καλῶς.

Ἄ τ ο σ σ α.

ὥς ἰδεῖν τέλος πάρεστιν οἶον ἤνυσεν κακόν.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

καὶ τί δὴ πράξασιν αὐτοῖς ὧδ' ἐπιστενάξετε ;

Ἄ τ ο σ σ α.

ναυτικὸς στρατὸς κακωθεὶς πεζὸν ὤλεσε στρατόν.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

ὧδε παμπήδην δὲ λαὸς πᾶς κατέφθαρται δορί ;

Ἄ τ ο σ σ α.

15 πρὸς τὰδ' ὥς Σούτων μὲν ἄστρ' ἅπαν κερανδρίαν στένει ;

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

ὦ πόποι κενῆς ἀρωγῆς κάπικουρίας στρατοῦ.

* Α τ ο σ σ α.

Βακτρίων δ' ἔρρει πανώλης δῆμος, οὐδέ τις γέρων.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

ὦ μέλεος, οἶαν ἄρ' ἦβην ξυμμάχων ἀπώλεσε.

* Α τ ο σ σ α.

μονάδα δὲ Ξέρξην ἔρημόν φασιν οὐ πολλῶν μέτα —

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

20 πῶς τε δὴ καὶ ποῖ τελευτᾶν; ἔστι τίς σωτηρία;

* Α τ ο σ σ α.

ἄσμενον μολεῖν γέφυραν ἐν δυοῖν ζευκτηρίαν.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

καὶ πρὸς ἡπειρον σεσῶσθαι τήνδε, τοῦτ' ἐτήτυμον;

* Α τ ο σ σ α.

ναί· λόγος κρατεῖ σαφηνῆς τοῦτο κοῦκ ἐνι στάσις.

Δ α ρ ε ῖ ο ς.

φεῦ, ταχεῖά γ' ἦλθε χρησμῶν πρᾶξις, ἐς δὲ παῖδ' ἐμὸν

Ζεὺς ἐπέσκηψεν τελευτὴν θρασφάτων· ἐγὼ δέ που

διὰ μακροῦ χρόνου τάδ' ἠὔχουν ἐκτελευτήσειν θεοῦς·

5 ἀλλ' ὅταν σπεύδῃ τις αὐτὸς, χῶ θεὸς ξυνάπτεται.

γῦν κακῶν ἔοικε πηγὴ πᾶσιν εὐρησθαι φίλοις.

- παῖς δ' ἔμὸς τάδ' οὐ κατειδὼς ἤνυσεν νέφθρα σείει,
 ὅστις Ἑλλήσποντον ἱρὸν δοῦλον ὥς δεσμώμασιν
 ἤλπισε σχήσειν ῥέοντα, Βόσπορον ῥόν θ' ἰοῦ.
 10 καὶ πόρον μετερρύθμιζε, καὶ πέδαις σφυρηλάτοις
 περιβαλὼν πολλὴν κέλευθον ἤνυσεν πολλῶ στρατῷ,
 θνητὸς ὢν θεῶν δὲ πάντων ᾤετ', οὐκ εὐβουλία,
 καὶ Ποσειδῶνος κρατήσῃν. πῶς τάδ' οὐ νόσος φρενῶν
 εἶχε παῖδ' ἐμόν; δέδοικα, μὴ πολὺς πλούτου πόρος
 15 οὐμὸς ἀνθρώποις γένηται τοῦ φθύσαντος ἀρπαγῇ.

* Α Τ Ο Σ Σ Α .

- ταῦτα τοῖς κακοῖς ὁμιλῶν ἀνδράσιν διδάσκεται
 Δούριος Ξέρξης· λέγουσι δ', ὡς σὺ μὲν μέγαν τέκνοιε
 πλούτον ἐκτήσω ξὺν αἰχμῇ, τὸν δ' ἀνανδρέας ὑπο
 ἔδδον αἰχμάζειν, πατρῶον δ' ὄλβον οὐδὲν αὐξάνειν.
 20 τοιάδ' ἐξ ἀνδρῶν ὀνειδὴ πολλὰ κίς κλύων κακῶν
 τήνδ' ἐβούλευσεν κέλευθον καὶ στρατεύμ' ἐφ' Ἑλλάδα.

4) Ἐκ τοῦ Οἰδίποδος ἐπὶ Κολωνῶ Σοφοκλέους.

(στίχ. 887—890.)

Θ Η Σ Ε Υ Ξ .

- Τίς ποθ' ἡ βοή; τί τοῦργον; ἐκ τίνος φόβου ποτὲ
 βουθυτοῦντά μ' ἀμφὶ βωμὸν ἔσχετ' ἐναλίφθ' ἰοῦ,
 τοῦδ' ἐπιστάτῃ Κολωνοῦ; λέξαθ', ὡς εἰδῶ τὸ πᾶν,
 25 οὐ χάριν δεῦρ' ἤξα θᾶσσον ἢ καθ' ἡδονὴν ποδὸς.

5) Ἐκ τοῦ Φιλοκτῆτου Σοφοκλέους.

(στίχ. 1402—1408.)

Νεοπτόλεμος. Φιλοκτῆτης.

N. Εἰ δοκεῖ, στείχωμεν. Φ. ὦ γενναῖον εἰρηκῶς ἔπος.

N. ἀντέρειδε νῦν βάσιν σὴν. Φ. εἰς ὅσον γ' ἐγὼ σθένω.

N. αἰτίαν δὲ πῶς Ἀχαιῶν φεύξομαι; Φ. μὴ φροντίσῃς.

N. τί γάρ, ἐὰν πορθῶσι χώραν τὴν ἐμήν; Φ. ἐγὼ παρῶν

30 N. τίνα προσωφέλῃσιν ἔρξεις; Φ. βέλεσι τοῖς Ἡρακλέους

N. Πῶς λέγεις; Φ. εἴρξω πελάζειν σῆς πάτρας. N. ἀλλ'

εἴ(σὺ) δρᾶς ταῦθ' ὥσπερ αὐδᾶς, σείχε προσκύσας χθόνα.

6) Ἐκ τῆς ἐν Αὐλίδι Ἰφιγενείας Εὐριπίδου.

(στίχ. 322—404.)

Μενέλαος. Ἀγαμέμνων.

ME. Τήνδ' ὀρᾶς δέλτον, κακίστων γραμμάτων ὑπηρέτιν;

AG. εἰσορῶ. καὶ πρῶτα ταύτην σῶν ἀπάλλαξον χερῶν.

ME. οὐ, πρὶν ἂν δείξω γε Δαναοῖς πᾶσι τὰγγεγραμμένα.

AG. ἦ γὰρ οἷσθ' ἂ μὴ σε καιρὸς εἰδέναι, σήμαντρ' ἀνείς;

ME. ὥστε σ' ἀλγυνά γ', ἀνοίξας ἂ σὺ κάκ' εἰργάσω
λάβρα.5 AG. ποῦ δὲ κἄλαβές νιν; ὦ θεοί, σῆς ἀγαισχύντου
φρενός.ME. προσδοκῶν σὴν παιδ' ἀπ' Ἀργους εἰ στράτευμ' ἀ-
φίξεται.

AG. τί δέ σε τὰμὰ δεῖ φυλάσσειν; οὐκ ἀγαισχύντου τόδε;

ΜΕ. ὅτι τὸ βούλεσθαι μ' ἐκνίζε· σὸς δὲ δοῦλος οὐκ ἔφυγ·

ΑΓ. οὐχὶ δεινά; τὸν ἐμὸν οἰκεῖν οἶκον οὐκ ἐάσομαι;

10 ΜΕ. πλάγρια γὰρ φρονεῖς· τὰ μὲν νῦν, τὰ δὲ πάλαι, τὰ
δ' αὐτίκα.

ΑΓ. ἐκκεκόμψευσται· πονηρὸν γλῶσσ' ἐπίφθονον σοφή.

ΜΕ. νοῦς δέ γ' οὐ βέβαιος ἄδικον κτήμα, κοῦ σαφέε
φίλοις.

βούλομαι δέ σ' ἐξελέγξαι, καὶ σὺ μήτ' ὀργῆς ὑπο
ἀποτρέπου τάληθές. οὐ τοι καταινώ λῖαν σ' ἐγών.

15 οἶσθ', ὅτ' ἐσπούδαζες ἄρχειν Δαναΐδαις πρὸς Ἴλιον,
τῷ δοκεῖν μὲν οὐχὶ χρήζων, τῷ δὲ βούλεσθαι, θέλων,
ὥς ταπεινὸς ἦς, ἀπάσης δεξιᾶς προσθυγγάνων,
καὶ θύρας ἔχων ἀκλείστους τῷ θέλοντι δημοτῶν,
καὶ διδοὺς πρόσρησιν ἐξῆς πᾶσι, κεῖ μή τις θέλοι,

20 τοῖς τρόποις ζητῶν πρίασθαι τὸ φιλότιμον ἐκ μέσου;
κατ' ἐπεὶ κατέσχευς ἀρχᾶς, μεταβαλὼν ἄλλους τρόπους,
τοῖς φίλοισιν οὐκ ἔτ' ἦσθα τοῖς πρὶν, ὥς πρόσθεν, φίλος,
δυσπρόσιτος, ἔσω τε κλειθρῶν σπάνιος; Ἄνδρα δ' οὐ
χρεῶν

τὸν ἀγαθὸν, πράσσοντα μεγάλα, τοὺς τρόπους μεθιστάναι,

25 ἀλλὰ καὶ βέβαιον εἶναι τότε μάλιστα τοῖς φίλοις,
ἥνικ' ὠφελεῖν μάλιστα δυνατὸς ἐστὶν εὐτυχῶν.
ταῦτα μὲν σε πρῶτ' ἐπήλθον, ἵνα σε πρῶθ' εὖρω κακόν.
ὥς δ' ἐς Αὔλιν ἦλθες αὐθις, χῶ πανελλήνων στρατὸς,
οὐδὲν ἦσθ', ἀλλ' ἐξεπλήσσου τῇ τύχῃ τῇ τῶν θεῶν,

30 οὐρίας πομπῆς σπανίζων. Δαναΐδαι δ' ἀφίεναι
ναῦς διηγγέλλον, μάτην δὲ μὴ πονεῖν ἐν Αὐλίδι.
ὥς δ' ἀνολβὸν εἶχες ὄμμα, σύγχυσίν τε, μὴ νεῶν
χιλίων ἄρχων, Πριάμου τε πεδῖον ἐμπλήσας δορὸς,
καμὰ παρεκάλεις, τί δράσω; τίνα δὲ πόρον εὖρω ποθέν;

35 ὥστε μὴ στερέντα σ' ἀρχᾶς, ἀπολέσαι καλὸν κλέος.

- κατ' ἐπεὶ Κάλχας ἐν ἱεροῖς εἶπε σὴν θῦσαι κόρην
 Ἀρτέμιδι, καὶ πλοῦν ἔσεσθαι Δαναΐδαις, ἡσθεὶς φρένας,
 ἄσμενος θύσειν ὑπέστης παῖδα· καὶ πέμπεις ἑκὼν
 (οὐ βίᾳ, μὴ τοῦτο λέξης) σὴ δύμαρτι, παῖδα σὴν
 40 δεῦρ' ἀποστέλλειν, Ἀχιλλεῖ πρόφασιν ὡς γαμουμένην.
 κατ' ὑποστρέψας, λέλησαι μεταβαλὼν ἄλλας γραφάς,
 ὡς φονεὺς οὐκέτι θυγατρὸς σῆς ἔσει μάλιστά γε.
 οὗτος αὐτὸς ἐστὶν αἰθὴρ, ὃς τὰδ' ἤκουσεν σέθεν.
 μυριοὶ δέ τοι πεπόνθασ' αὐτὸ πρὸς τὰ πράγματα,
 ἐκπονοῦσ' ἔχοντες· εἴτα δ' ἐξεχώρησαν κακῶς
 τὰ μὲν ὑπὸ γνώμας πολιτῶν ἀσυνέτου, τὰ δ' ἐνδίκως,
 ἀδύνατοι γεγῶτες αὐτοὶ διαφυλάξασθαι πόλιν.
 Ἑλλάδος μάλιστ' ἔγωγε τῆς ταλαιπώρου στένω,
 5 ἢ θάλουσα δρᾶν τι κεδνὸν βαρβάρους, τοὺς οὐδένας
 καταγελῶντας ἐξανήσει διὰ σέ, καὶ τὴν σὴν κόρην.
 μηδέν' ἂν χρέους ἕκατι προστάτην θείμην χθονὸς,
 μὴδ' ὄπλων ἄρχοντα. νοῦν χρὴ τὸν στρατηλάτην ἔχειν
 πόλεος. ὡς ἄρχων ἀνὴρ πᾶς, ξύνεσιν ἣν ἔχων τύχην.
 10 ΑΓ. Βούλομαι σ' εἰπεῖν κακῶς εὖ, βραχέα, μὴ λίαν ἄνω
 βλέφαρα πρὸς τάναιδες ἀγαγὼν, ἀλλὰ σωφρονεστέρως
 ὡς ἀδελφὸν ὄντ'. Ἀνὴρ γὰρ χρηστὸς αἰδεῖσθαι φίλει.
 εἰπέ μοι, τί δεινὰ φυσᾷς, αἱματηρὸν ὄμμ' ἔχων;
 τίς ἀδικεῖ σε; τοῦ κέχρησαι; λέκτρα χρής' ἐρᾶς λαβεῖν;
 15 οὐκ ἔχοιμ' ἂν σοι παρασχεῖν ὧν γὰρ ἐκτήσω, κακῶς
 ἦρχες. εἴτ' ἐγὼ δίκην δῶ σὼν κακῶν, ὃ μὴ σφαλεῖς;
 ἢ δάκνει σε τὸ φιλότιμον τοῦμόν; ἀλλ' ἐν ἀγκάλαις
 εὐπρεπῇ γυναῖκα χρήξεις, τὸ λελογισμένον παρεῖς,
 καὶ τὸ καλὸν, ἔχειν; πονηροῦ φωτὸς ἡδοναὶ κακάι.
 20 εἰ δ' ἐγὼ, γνοὺς πρόσθεν οὐκ εὖ, μετετέθην εὐβουλίᾳ,
 μαίνομαι; σὺ μᾶλλον, ὅστις ἀπολέσας κακὸν λέχος,
 ἀγαλαβεῖν θέλεις, θεοῦ σοι τὴν τύχην διδόντος εὖ.

- ὤμοσαν τὸν Τυνδάρειον ὄρκον οἱ κακόφρονες
 φίλόγαμοι μνηστῆρες· ἡ δέ γ' ἔλπις, οἶμαι μὲν, θεὸς
 25 κάξέπραξεν αὐτὸ μᾶλλον, ἣ σὺ, καὶ τὸ σὸν σθένος·
 οὗς λαβὼν στράτευέ γ', ὄρμα' μωρίαν δ' εἴσει φρενῶν.
 οὐ γὰρ ἀσύνετον τὸ θεῖον, ἀλλ' ἔχει συνίεναι
 τοὺς κακῶς παγέντας ὄρκους, καὶ κατηναγκασμένους.
 τὰμὰ δ' οὐκ ἀποκτενῶ γὰρ τέκνα. καὶ τὸ σὸν μὲν εὖ
 30 παρὰ δίκης ἔσται, κακίστης εὐνίδος τιμωρία·
 ἐμὲ δὲ συντήξουσι νύκτες, ἡμέραι τε δακρύοις,
 ὄνομα δρῶντα, κοῦ δίκαια, παιῖδας, οὗς ἐγεινάμην;
 ταυτά σοι βραχέα λέλεκται, καὶ σαφὴ, καὶ ῥάδια.
 εἰ δὲ μὴ βούλει φρονεῖν σὺ, τὰμ' ἐγὼ θήσω καλῶς.

7) Ἐκ τῶν Νεφελῶν Ἀριττοφάνους.

(στίχ. 575—626.)

Χ ο ρ ό ς.

- 35 Ὡ σοφώτατοι θεαταί, δεῦρο τὸν νοῦν πρόσχετε.
 Ἦδίκημένοι γὰρ ὑμῖν μεμφόμεσθ' ἐναντίον.
 πλείστα γὰρ θεῶν ἀπάντων ὠφελοῦσαις τὴν πόλιν,
 δαιμόνων ἡμῖν νόμοις οὐ δύετ' οὐδὲ σπένδετε,
 αἵτινες τηροῦμεν ὑμᾶς. Ἦν γὰρ ἢ τις ἔξοδος
 40 μηδενὶ ξὺν ἧψ, τότε ἢ βροντῶμεν ἢ ψακάζομεν.
 Εἴτα τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψην Παφλαγόνα
 ἠνίχ' ἤρεισθε στρατηγόν, τὰς ὀφρῦς ξυνήγομεν,
 κάποιούμεν δεινὰ βροντῇ δ' ἐρράγη δι' ἀστραπῆς·
 ἣ σελήνη δ' ἐξέλειπε τὰς ὁδοὺς· ὁ δ' ἥλιος
 5 τὴν θρυαλλίδ' εἰς ἑαυτὸν εὐθέως ξυγελεύσας

οὐ φανείν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσει Κλέων.
 Ἄλλ' ὅμως εἴλεσθε τοῦτον. Φασὶ γὰρ δυσβουλίαν
 τῇδε τῇ πόλει προσεῖναι ταῦτα μέντοι τοὺς θεοὺς,
 ἅττ' ἂν ὑμεῖς ἐξαμάρτητ', ἐπὶ τὸ βέλτιον τρέπειν.

10 Ὡς δὲ καὶ τοῦτο ξυνοίσει, ῥαδίως διδάξομεν.

Ἦν Κλέωνα τὸν λάρων δώρων ἐλόντες καὶ κλοπῆς,
 εἴτα φιμώσητε τούτου τῷ ξύλῳ τὸν αὐχένα,
 αὐθις ἐς τάρχαϊον ὑμῖν, εἴ τι κάξημάρτετε,
 ἐπὶ τὸ βέλτιον τὸ πρῶγμα τῇ πόλει συνοίσεται.

* * *

15 Ἠνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶσθαι παρεσκευάσμεθα,
 ἢ Σελήνη συντυχοῦς' ἡμῖν, ἀπέστειλε φράσαι,
 πρῶτα μὲν χαίρειν Ἀθηναίοισι, καὶ τοῖς ξυμῆχοις
 εἴτα θυμαίνειν ἔφασκε· δεινὰ γὰρ πεπονθέναι,
 ὠφελοῦς' ὑμᾶς ἅπαντας, οὐ λόγοις, ἀλλ' ἐμφανῶς.

20 Πρῶτα μὲν τοῦ μηνὸς εἰς δᾶδ' οὐκ ἔλαττον ἢ δραχμὴν,
 ὥστε καὶ λέγειν ἅπαντας, ἐξιώντας ἐσπέρας,
 μὴ πρίην, παῖ, δᾶδ', ἐπειδὴ φῶς Σεληναίας καλόν.
 Ἄλλα τ' εὐ δρᾶν φησὶν, ὑμᾶς δ' οὐκ ἄγειν τὰς ἡμέρας
 οὐδὲν ὀρθῶς, ἀλλ' ἄνω τε καὶ κάτω κυδοιδοπαῖν.

5 ὥστ' ἀπειλεῖν φησὶν αὐτῇ τοὺς θεοὺς ἐκάστοτε,
 ἡνίκ' ἂν ψευσθῶσι δαίπνου, κἀπίωσιν οἴκαδε
 τῆς ἑορτῆς μὴ τυχόντες κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν.
 Κᾶθ' ὅταν θύειν δέη, στρεβλοῦτε καὶ δικάζετε

πολλάκις δ' ἡμῶν ἀγόντων τῶν θεῶν ἀπαστίαν,
 30 ἡνίκ' ἂν πενθῶμεν ἢ τὸν Μέμνον' ἢ Σαρπηδόνα,
 σπένδεθ' ὑμεῖς, καὶ γελᾶτ'. ἀνθ' ὧν λαχὼν Ἵπέρβολος
 τῆτες ἱερομνημονεῖν, κᾶπειθ' ὑφ' ἡμῶν τῶν θεῶν
 τὸν στέφανον ἀφηρέθη· μᾶλλον γὰρ οὕτως εἴσεται
 κατὰ σελήνην ὥς ἄγειν χρὴ τοῦ βίου τὰς ἡμέρας.

8) Ἐκ τοῦ Τριγούμου Πλάττου.

Πρᾶξις Β'. Σκηνή Β'.

(στίχ. 24—114.)

LYSITELES. PHILTO.

35 LY. Semper ego usque ad hanc aetatem ad ineunte
adulescentia.

Tuis servivi imperiis servitutem et praeceptis, pater.

Pro ingenio ego me liberum esse ratus sum; pro
imperio tuo

Meum animum tibi servitutem servire, aequom
censui.

PH. Qui homo cum animo inde ab ineunte aetate
depugnat suo,

Utrum ita se esse mavelit, ut eum animus aequom
censeat,

An ita potius, ut parentes eum esse et cognati velint;

Si animus hominem pepulit, actum est: animo ser-
vit, non sibi;

Si ipse animum pepulit, dum vivit, victor victorum
cluet.

40 Tu si animum vicisti, potius quam animus te, est
quod gaudeas.

Nimio satius est, ut opust, te ita esse, quam ut a-
nimo lubet.

Qui animum vincunt, quam quos animus, semper
probiore cluent.

LY. Istaec ego mihi semper habui aetati tegumen-
tum meae,

- Ne penetrarem me usquam, ubi esset damni conciliabulum,
- 10 Ne noctu irem obambulatum, neu suum adimerem alteri.
Neu tibi aegritudinem, pater, parerem, parsi sedulo.
Sarta tecta tua praecepta usque habui mea modestia.
- PH. Quid exprobras? Bene quod fecisti, tibi fecisti,
non mihi.
- Mihi quidem aetas acta est ferme; tua istuc refert maxime.
- 15 Is probus est, quem poenitet, quam probus sit et frugi bonae;
Qui ipse sibi satis placet, nec probus est nec frugi bonae.
Benefacta benefactis aliis pertegito, ne perpluant.
Qui ipse se contemnit, in eo est indoles industriae.
- LY. Ob eam rem haec, pater, autumavi, quia res quaedam est, quam volo
- 20 Ego me abs te exorare. PH. Quid id est? Veniam dare iam gestio.
LY. Adulescenti huic genere summo, amico atque aequali meo,
Minus qui caute et cogitate suam rem tractavit, pater,
Bene volo ego illi facere, si tu non nevis. PH. Nempe de tuo?
- LY. De meo: nam quod tuum est, meum est: omne meum est autem tuum.
- 25 PH. Quid is? egetne? LY. Eget. PH. Habuitne rem?
LY. Habuit. PH. Qui eam perdidit?
Publicisne adfinis fuit, an maritumis negotiis?
Mercaturamne, an venales habuit, ubi rem perdidit?
LY. Nihil istorum. PH. Quid igitur? LY. Per comitatem edepol, pater;

Praeterea aliquantum animi causa in deliciis disperdidit.

PH. Edepol hominem praedicatum ferme familiariter,
Qui quidem nusquam per virtutem rem confregit, atque
eget!

Nil moror eum tibi esse amicum cum eiusmodi virtutibus.

LY. Quia sine omni malitia est, tolerare egestatem eius
volo.

PH. De mendico male meretur, qui ei dat, quod edat
aut bibat:

35 Nam et illuc, quod dat, perdit, et illi prodit vitam ad
miseriam.

Non eo hoc dico, quin, quae tus vis, ego velim et fa-
ciam lubens;

Sed ego hoc verbum quom illi quidam dico, praemon-
stro tibi,

Ut ita te aliorum miserescat, ne tui alios misereat.

LY. Deserere illum et deiuvare in rebus advorsis pudet.

40 PH. Pol pudere quam pigere praestat totidem litteris.

LX. Edepol (deum virtute dicam, pater, et maiorum et
tua)

Multa bona bene parta habemus: bene si amico feceris,

Ne pigeat fecisse; ut potius pudeat, si non feceris.

PH. De magnis divitiis si quid demas, plus fit, an minus?

5 LY. Minus, pater; sed civi immuni scis quid cantari
solet?

Quod habes, ne habeas, et illud quod nunc non habes,
habeas malum:

Quandoquidem nec tibi bene esse potes pati, neque alteri.

PH. Scio equidem istuc ita solere fieri; verum, gnate mi,
Is est immunis, quoj nihil est, qui munus fungatur suom.

10 LY. Deum virtute habemus, et qui nosmet utamur, pater,
Et aliis qui comitati simus benevolentibus.

PH. Non edepol tibi pernegare possum quidquam, quod
velis.

Quoius egestatem tolerare vis? Loquere audacter patri.

LY. Lesbónico huic adolescenti, Charmidai filio,

Qui illie habitat. PH. Qui comedit, quod fuit, quod non
fuit?

LY. Ne opprobra, pater: multa eveniunt homini, quae
volt, quae nevolt.

PH. Mentire edepol, gnate: atque id nunc facis haud
consuetudine.

Nam sapiens quidem pol ipse fingit fortunam sibi:

Eo ne (multa), quae nevolt, eveniunt, nisi fictor malus
siet.

20 Multa est opera opus ficturae, qui se fictorem probum
Vitae agundae esse expetit. LY. Sed hic admodum adu-
lescentulus.

PH. Non aetate, verum ingenio adipiscitur sapientia.

Sapienti aetas condimentum est; sapiens aetati cibust.—

Agedum, eloquere, quid dare illi nunc vis. LY. Nil quid-
quam, pater;

25 Tu modo ne me prohibeas accipere, si quid det mihi.

PH. An eo egestatem ei tolerabis, si quid ab illo acceperis?

LY. Eo, pater. PH. Pol ego istam volo me rationem
doceas. LY. Licet.

Scin' tu illunc, quo genere gnatus sit? PH. Scio, ap-
prime probo.

LY. Soror illi est adulta virgo grandis: eam cupio, pater,

30 Ducere uxorem. PH. Sine dote? LY. Sine dote. PH. U-
xoremne? LY. Ita;

Tua re salva. Hoc pacto ab illo inibis summam gratiam,
Neque commodius ullo pacto ei poteris auxiliarier.

PH. Egone indotatam te uxorem ut patiar? LY. Patiun-
dum est, pater;

Et eo pacto addideris nostrae lepidam famam familiae.
35 PH. Multa ego possum docta dicta, et quamvis facunde
loqui:

Historiam veterem atque antiquam haec mea senectus
sustinet;

Verum ego quando te et amicitiam et gratiam in no-
stram domum

Video adlicere, etsi advorsatus tibi sui, istac iudico:

Tibi permitto, posce, duce. LY. Di te servassint mihi!

Sed ad istam adde gratiam unum. PH. Quid id est au-
tem unum? LY. Eloquar,

Tute ad eum adeas, tu concilies, tute poscas. PH. Eccere!

LY. Nimio citius transiges: firmum omne erit, quod tu
egeris.

Gravius tuum erit unum verbum ad eam rem, quam cen-
tum mea.

PH. Ecce autem in benignitate hoc repperi negotium!—

5 Dabitur opera. LY. Lepidus vivis. Hae sunt aedes; hic
habet;

Lesbonico est nomen: age, rem cura. Ego te opperiar
domi.

Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν τοῦ Ἀνανίου.

(Τετράμ. τροχαῖκ. χωλιαμβικὸν ἢ ἱππωνάκειον

ἴδε § 38. 11.)

Ἐὰρ μὲν χρόμιος ἄριστος, ἀνθίας δὲ χειμῶνι·

τῶν καλῶν δ' ὄψων ἄριστον καρὶς ἐκ συκῆς φύλλον
 ἡδύ δ' ἐσθίειν χιμαίρης φθινοπορισμῷ κρείας·
 δέλφακος δ', ὅταν τραπέωσι καὶ πατέωσι, ἥδιστον,
 ἔσθειν.

30 καὶ κυνῶν αὕτη τόθ' ὄρη, καὶ λαγῶν κάλωπήκων.
 ὅτιος αὐτ', ὅταν θέρως τ' ἢ κηχέται βαβράζωσιν.
 εἴτα δ' ἐστὶν ἐκ θαλάσσης θύννος οὐ κακὸν βρωῶμα,
 ἀλλὰ πᾶσιν ἰχθυέουσιν ἐμπρεπὴς ἐν μυττωτῷ.
 βοῦς δὲ πιανθεὶς, δοκέω μὲν, καὶ μέτων νυκτῶν ἡδύς,
 35 χημέρης.

Πεντάμετροι Τροχαϊκοί.

(¹18ε § 38.)

10. Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν τοῦ Καλλιμάχου.

Ἐρχεται πολὺς μὲν Αἰγαῖον διατμήξας ἀπ' οἰνηρῆς Χίου
 ἀμφορεὺς, πολὺς δὲ Λεσβίης ἄωτον νέκταρ οἰγάνθης ἄγων.

ΙΑΜΒΙΚΟΙ ΠΥΘΜΟΙ.

Δίμετροι ἰαμβικοί.

(¹18ε § 49. 1.)

11. Ὡδαί τινες ἐκ τῶν εἰς τὸν Ἀνακρέοντα
 ἀποδιδομένων.

Ὡδ' ἢ Β'.

Εἰς γυναικάς.

Φύσις κέρατα ταύροις,

- ὄπλᾱς δ' ἔδωκεν ἵπποις,
 5 ποδωκλήν λαγωαῖς,
 λέουσι χάσμ' ὀδόντων,
 τοῖς ἰχθύσιν τὸ νηκτόν,
 τοῖς ὀρνέοις πέτασθαι,
 τοῖς ἀνδράσιν φρόνημα.
 10 γυναιξίν οὐκ ἔτ' εἶχεν.
 τί οὖν; δίδωσι κάλλος
 ἀντ' ἀσπίδων ἀπασῶν,
 ἀντ' ἐγχέων ἀπάντων.
 νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον
 15 καὶ πῦρ καλή τις οὔσα.

Ω' ὃ ἡ Θ'.

Εἰς περιστεράν.

- Ἐρασμὴ πέλεια,
 πόθεν, πόθεν πέτασσαι;
 πόθεν μύρων τοσοῦτων,
 ἐπ' ἡέρος θέουσα,
 20 πνέεις τε καὶ ψεκάξεις;
 τίς εἴ; τί σοι μέλει δέ;
 Ἀνακρέων μ' ἔπεμψε
 πρὸς παῖδα, πρὸς Βάθυλλον,
 τὸν ἄρτι τῶν ἀπάντων
 25 κρατοῦντα καὶ τύραννον.
 πέπρακέ μ' ἡ Κυθήρη,
 λαβοῦσα μικρὸν ὕμνον·
 ἐγὼ δ' Ἀνακρέοντι
 διακονῶ τοσαῦτα.
 καὶ νῦν οἷας ἐκείνου

- ἐπιστολάς κομίζω!
καὶ φησιν εὐθέως με
ἐλευθέρην ποιήσιν·
5 ἐγὼ δέ, κῆν ἀφῇ με,
δούλη μενῶ παρ' αὐτῷ.
τί γάρ με δεῖ πέτασθαι
ὄρη τε καὶ κατ' ἄγρους,
καὶ δένδρεσιν καθίζειν,
10 φαγοῦσαν ἄγριόν τι;
τὰ νῦν ἔδω μὲν ἄρτον,
ἀφαρπάσασα χειρῶν
Ἀνακρέοντος αὐτοῦ·
πιεῖν δ' ἐμοὶ δίδωσι
15 τὸν οἶνον, ὃν προπίνει.
πιούσα δ' ἂν χορεύω,
καὶ δεσπότην ἐμοῖσι
πτεροῖσι συγκαλύπτω·
κοιμωμένη δ' ἐπ' αὐτῷ
20 τῷ βαρβίτῳ καθεύδω.
ἔχεις ἅπαντ'· ἄπελθε.
λαλιστέραν μ' ἔθηκας,
ἄνθρωπε, καὶ κορώνης.

Ω' δ' ἢ ΙΑ'.

Εἰς αὐτόν.

- Λέγουσιν αἱ γυναῖκες·
25 Ἀνακρέων, γέρων εἴ·
λαβὼν ἔσοπτρον, ἄθρει
κόμας μὲν οὐκ ἔτ' οὔσας,
ψιλὸν δέ σευ μέτωπον.

ἐγὼ δὲ τὰς κόμας μέν,
 30 εἴτ' εἰσίν, εἴτ' ἀπῆλθον,
 οὐκ οἶδα· τοῦτο δ' οἶδα,
 ὥς τῷ γέροντι μᾶλλον
 πρέπει τὸ τερπνὰ παίζειν,
 ὅσῳ πέλας τὰ Μοίρης.

Ω' δ' ἢ ΙΖ'.

Εἰς ποτήριον ἀργυροῦν.

35 Τὸν ἄργυρον τορεύων
 Ἥφαιστέ μοι ποιήσον,
 πανοπλίαν μὲν οὐχί,
 (τί γὰρ μάχαισι κἄμοί;)
 ποτήριον δὲ κοῖλον,
 40 ὅσον δύνῃ, βαθύνας.
 ποιεῖ δέ μοι κατ' αὐτὸ
 μήτ' ἄστρα, μήθ' ἄμαξαν,
 μὴ στυγιὸν Ὠρίωνα,
 τί Πλειάδων μέλει μοι;
 5 τί δ' ἀστέρος Βωώτου;
 ποιήσον ἀμπέλους μοι,
 καὶ βότρυας κατ' αὐτῶν,
 καὶ Μαινάδας τρυγώσας·
 ποιεῖ δὲ ληνὸν οἶνου,
 10 καὶ χρυσοῦς πατοῦντας
 ὁμοῦ καλῶ Δυαίῳ
 Ἔρωτα καὶ Βάθυλλον.

Ω' δ' ἢ ΙΘ'.

Εἰς τὸ δεῖν πίνειν.

Ἢ γῇ μέλαινα πίνει,

πίνει δὲ δένδρε' αὐτήν
 15 πίνει θάλασσα δ' αὔρας,
 ὁ δ' ἥλιος θάλασσαν,
 τὸν δ' ἥλιον σελήνη.
 τί μοι μάχεσθ', ἐταῖροι,
 καὶ τῷ θέλοντι πίνειν;

Τρίμετροι ἰαμβικοί.

(δρα §§ 50—56.)

Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Σιμωνίδου.

- 20 ὦ παῖ, τέλος μὲν Ζεὺς ἔχει βαρύκυτος
 πάντων ὅσ' ἔστι, καὶ τίθησ' ὅπῃ θέλει.
 νοῦς δ' οὐκ ἔπ' ἀνθρώποισιν· ἄλλ' ἐφήμεροι
 αἰεὶ βροτοὶ δὴ ζῶμεν, οὐδὲν εἰδότες,
 ὅπως ἕκαστον ἐκτελευτήσει θεός.
- 20 ἑλπίς δὲ πάντας κάπιπειθείη τρέφει
 ἄπρηκτον ὀρμαίνοντας. οἱ μὲν ἡμέρην
 μένουσιν ἐλθεῖν, οἱ δ' ἐτέων περιτροπᾶς.
 νέωτα δ' οὐδεὶς ὅστις οὐ δοκεῖ βροτῶν
 πλούτῳ τε κάγαθοῖσιν ἵξασθαι φίλος·
- 30 φθάνει δὲ τὸν μὲν γήρας ἄζηλον λαβὼν,
 πρὶν τέρμ' ἵκηται· τοὺς δὲ δύστηνοι νόσοι
 φθείρουσι θνητῶν· τοὺς δ' Ἄρει δεδμημένους
 πέμπει μελαίνης Ἀΐδης ὑπὸ χθονός·
 οἱ δ' ἐν θαλάσῃ, λαίλαπι κλονούμενοι
- 35 καὶ κύμασιν πολλοῖσι πορφυρῆς ἁλὸς
 θνήσκουσιν, εὖτ' ἂν μὴ δυνήσωνται ζῶν·
 οἱ δ' ἀγχίνην ἤψαντο δυστίνῳ μόρῳ,
 καὶ τ' ἀγρετοὶ λείπουνσιν ἡλίου φάος.
 οὕτω κακῶν ἅπ' οὐδέν· ἀλλὰ μυρία

163 I. ΚΑΤΑ ΣΤΙΧΟΝ ΣΤΗΝΘΕΣΙΣ.

βροτοῖσι κῆρες, κἀνεπίφραστοι δῦαι
καὶ πῆματ' ἐστίν· εἰ δ' ἐμοὶ πιθοίατα,
οὐκ ἂν κακῶν ἐρῶμεν, οὐδ' ἐν ἄλγεσι
5 κακοῖς ἔχοντες θυμὸν αἰκίζοίμεθα.

13) Ἐκ τῶν ἐπωδῶν Ὀρατίου.

Ω' δ' ἡ ΙΖ'.

HORATIUS.

- Iam, iam efficaci do manus scientiae ;
Supplex et oro regna per Proserpinae,
Per et Dianae non movenda numina,
Per atque libros carminum valentium
10 Refixa Caelo devocare sidera,
Canidia, parce vocibus tandem sacris ;
Citumque retro solve, solve turbinem.
Movit nepotem Telephus Nereium,
In quem superbus ordinarat agmina
15 Mysorum ; et in quem tela acuta torserat.
Unxere matres Iliæ addictum feris
Alitibus, atque canibus homicidam Hectorem,
Postquam relictis moenibus rex procidit,
Heu ! pervicacis ad pedes Achillei.
20 Setosa duris exuere pellibus
Laboriosi remiges Ulysssei,
Volente Circa, membra : tunc mens, et sonus
Relapsus, atque notus in vultus honor.
Dedi satis, superque poenarum tibi,
25 Amata nautis multum, et institoribus.
Fugit iuventas, et verecundus color

- Reliquit ossa pelle amicta lurida;
Tuis capillus albus est odoribus.
Nullum ab labore me reclinat otium:
- 30 Urget diem nox, et dies noctem; neque est
Levare tenta spiritu praecordia.
Ergo negatum vincor ut credam miser,
Sabella pectus increpare carmina,
Caputque Marsa dissilire nenia.
- 35 Quid amplius vis? O mare! o terra! ardeo,
Quantum neque atro delibutus Hercules
Nessi cruore; nec Sicana servida
Furens in Aetna flamma. Tu, donec cinis
Iniuriosis aridus ventis ferar,
- 40 Calces venenis officina Colchicis.
Quae finis? aut quod me manet stipendium?
Effare: iussas cum fide poenas luam;
Paratus expiare, seu poposceris
Centum iuencos, siue mendaci lyra
- 5 Voles sonari: tu pudica, tu proba
Perambulabis astra sidus aureum.
Infamis Helenae Castor offensus vice,
Fraterque magni Castoris, victi prece,
Adempta vati reddidere lumina:
- 10 Et tu, potes nam, solve me dementia.
O nec paternis obsoleta sordibus;
Nec in sepulcris pauperum prudens anus
Novendiales dissipare pulveres!
Tibi hospitale pectus, et purae manus;
- 15 Tuusque venter partumeius; et tuo
Cruore rubros obstetrix pannos lavit,
Utrumque fortis exilis puerpera.

CANIDLE RESPONSIO.

- Quid obseratis auribus fundis preces ?
 Non saxa nudis surdiora navitis
 20 Neptunus alto tundit hibernus salo.
 Inultus ut tu riseris Cotytia
 Vulgata, sacrum liberi Cupidinis ?
 Et, Exquilini Pontifex venefici,
 Impune ut Urbem nomine impleris meo ?
 25 Quid proderit ditasse Pelignas anus,
 Velociusve miscuisse toxicum,
 Si tardiora fata te votis manent ?
 Ingrata misero vita ducenda est, in hoc,
 Novis ut usque suppetas laboribus.
 30 Optat quietem Pelopis infidus pater,
 Egens benignæ Tantalus semper dapis ;
 Optat Prometheus obligatus aliti ;
 Optat supremo collocare Sisyphus
 In monte saxum : sed vetant leges Iovis.
 35 Voles modo altis desilire turribus,
 Modo ense pectus Norico recludere,
 Frustraque vincla gutturi nectes tuo ;
 Fastidiosa tristis ægrimonia.
 Vectabor humeris tunc ego inimicis eques,
 40 Meaeque terra cedit insolentiae.
 An, quae movere cereas imagines,
 Ut ipse nosti curiosus, et polo
 Deripere lunam vocibus possim meis ;
 Possim crematos excitare mortuos,
 Desiderique temperare poculum ;
 Florem artis, in te nil agentis, exitum ?

14) Ω' δ' ἢ Δ'. Κατούλου.

- Phaselus ille, quem videtis, hospites,
 Ait fuisse navium celerrimus,
 5 Neque ullius natantis impetum trabis
 Nequisse praeterire, sive palmulis
 Opus foret volare sive linteo.
 Et hoc negat minacis Adriatici
 Negare litus insulasve Cycladas
 10 Rhodumque nobilem horridamque Thraciam
 Propontida trucemve Ponticum sinum,
 Ubi iste post phaselus antea fuit
 Comota silva: nam Cytorio in iugo
 Loquente saepe sibilum edidit coma.
 15 Amastri Pontica et Cytores buxifer,
 Tibi haec fuisse et esse cognitissima
 Ait phaselus: ultima ex origine
 Tuo stetisse dicit in cacumine,
 Tuo imbuisse palmulas in aequore,
 20 Et inde tot per impotentia freta
 Herum tulisse, laeva sive dextera
 Vocaret aura, sive utrunque Iuppiter
 Simul secundus incidisset in pedem;
 Neque ulla vota litoralibus diis
 25 Sibi esse facta, cum veniret a marei
 Novissime hunc ad usque limpidum lacum.
 Sed haec prius fuere: nunc recondita
 Senet quicquid seque dedicat tibi,
 Gemelle Castor et gemelle Castoris.
-

15) Ἐκ τοῦ Οἰδίποδος τυράννου Σοφοκλέους.

(στίχ. 1—150.)

Οἰδίπους.

- 30 ὦ τέκνα, Κάδμου τοῦ πάλαι νέα τροφή,
 τίνας πόθ' ἔδρας τάςδε μοι θοάζετε,
 ἰκτηρίοις κλάδοισιν ἔξεστεμμένοι;
 πόλις δ' ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει,
 ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων·
- 35 ἄγῳ δικαίων μὴ παρ' ἀγγέλων, τέκνα,
 ἄλλων ἀκούειν, αὐτὸς ὧδ' ἐλήλυθα,
 ὁ πᾶσι κλεινὸς Οἰδῖπους καλούμενος.
 ἀλλ', ὦ γεραιῆ, φράζ', ἐπεὶ πρέπων ἔφυς
 πρὸ τῶνδε φωνεῖν, τίνι τρόπῳ καθέστατε,
 δείσαντες, ἢ στέρξαντες; ὥς θέλοντος ἂν
 ἐμοῦ προσαρκεῖν πᾶν. δυσάλητος γὰρ ἂν
 εἶην, τοιάνδε μὴ οὐ κατοικτεῖρων ἔδραν.

Ἰερεὺς.

- 5 ἀλλ', ὦ κρατύνων Οἰδῖπους χώρας ἐμήs,
 ὄρῃς μὲν ἡμᾶς ἡλίκῳ προσήμεθα
 βωμοῖσι τοῖς σοῖς· οἱ μὲν, οὐδέπω μακρὰν
 πέτεσθαι σθένοντες· οἱ δὲ σὺν γήρῳ βαρεῖς,
 ἱερῆς, ἐγὼ μὲν Ζηνός· οἶδε τ' ἡθέων
- 10 λεκτοί· τὸ δ' ἄλλο φῦλον ἔξεστεμμένον
 ἀγοραῖσι θάκεῖ, πρὸς τε Παλλάδος διπλοῖς
 ναοῖς, ἐπ' Ἰσμηνοῦ τε μαντεία σποδῶ.
 πόλις γὰρ, ὥσπερ καὐτὸς εἰσορῇs, ἄγαν
 ἤδη σαλεύει, κἀνακουφίσαι κάρᾳ
- 15 βυθῶν ἔτ' οὐχ οἷα τὲ φοινίου σάλου,

- φθίνουσα μὲν κάλυξιν ἐγκάρποις χθονός,
 φθίνουσα δ' ἀγέλαις βουνόμοις, τόκοισί τε
 ἀγόνοις γυναικῶν· ἐν δ' ὁ πυρφόρος θεὸς
 σκήψας ἐλαύνει, λοιμὸς ἔχθιστος, πόλιν,
 20 ὑφ' οὗ κενοῦται δῶμα Καδμείων, μέλας δ'
 "Αἰδης στεναγμοῖς καὶ γόοις πλουτίζεται.
 θεοῖσι μὲν νυν οὐκ ἰσούμενόν σ' ἐγώ,
 οὐδ' οἶδε παῖδες, ἐξόμεσθ' ἐφέστιοι,
 ἀνδρῶν δὲ πρῶτον ἔν τε συμφοραῖς βίου
 25 κρίνοντες, ἐν τε δαιμόνων συναλλαγαῖς·
 ὅς γ' ἐξέλυσας, ἄστυ Καδμείον μολῶν,
 σκληρᾶς ἀοιδοῦ δασμὸν ὃν παρείχομεν,
 καὶ ταῦθ' ὑφ' ἡμῶν οὐδὲν ἐξειδὼς πλέον,
 οὐδ' ἐκδιδαχθεῖς· ἀλλὰ προσθήκη θεοῦ
 30 λέγει νομίζει θ' ἡμῖν ὀρθῶσαι βίον·
 νῦν τ', ὦ κράτιστον πᾶσιν Οἰδῖπου κᾶρα,
 ἱκετεύομέν σε πάντες οἶδε πρόστροποι,
 ἀλκὴν τιν' εὐρεῖν ἡμῖν, εἴτε τοῦ θεῶν
 φήμην ἀκούσας, εἴτ' ἀπ' ἀνδρὸς οἰσθά που·
 35 ὥς τοῖσιν ἐμπείροισι καὶ τὰς ξυμφορὰς
 ζώσας ὁρῶ μάλιστα τῶν βουλευμάτων.
 ἴθ', ὦ βροτῶν ἄριστ', ἀνόρθωσον πόλιν.
 ἴθ', εὐλαβήθηθ'· ὥς σὲ νῦν μὲν ἦδε γῆ
 σωτήρᾳ κληῖζει τῆς πάρος προθυμίας·
 40 ἀρχῆς δὲ τῆς σῆς μηδαμῶς μεμνώμεθα,
 στάντες τ' ἐς ὀρθὸν καὶ πεσόντες ὕστερον·
 ἀλλ' ἀσφαλείᾳ τήνδ' ἀνόρθωσον πόλιν.
 ὀρνιθὶ γὰρ καὶ τὴν τότε αἰσίφ' τύχην
 παρέσχες ἡμῖν, καὶ τανῦν ἴσος γενοῦ.
 ὥς, εἴπερ ἄρξεις τῇσδε γῆς, ὥσπερ κρατεῖς,
 ξὺν ἀνδράσιν κάλλιον ἢ κενῆς κρατεῖν.

ὥς οὐδέν ἐστιν οὔτε πύργος οὔτε ναῦς,
ἔρημος ἀνδρῶν μὴ ξυνοικούντων ἔσω.

Οἰδίπους.

- 5 ὦ παῖδες οἰκτροί, γνωτὰ κοῦκ ἀγνωτὰ μοι
προσῆλθεθ' ἱμείροντες. εὐ γὰρ οἶδ' ὅτι
νοσεῖτε πάντες, καὶ νοσοῦντες, ὥς ἐγὼ
οὐκ ἔστιν ὑμῶν ὅστις ἐξ Ἰσου νοσεῖ.
τὸ μὲν γὰρ ὑμῶν ἄλγος εἰς ἓν ἔρχεται
10 μόνον καθ' αὐτὸν, κοῦδέν' ἄλλον· ἡ δ' ἐμὴ
ψυχὴ πόλιν τε καὶ μέ καὶ σ' ὁμοῦ στένει.
ὥς τ' οὐχ ὕπνω γ' εὐδοντά μ' ἐξεγείρετε,
ἀλλ' ἵστε πολλὰ μὲν με δακρύσαντα δῆ,
πολλὰς δ' ὁδοὺς ἐλθόντα φροντίδος πλάνοις.
15 ἦν δ' εὐ σκοπῶν εὕρισκον ἴασιν μόνην,
ταύτην ἔπραξα. παῖδα γὰρ Μενοικέως
Κρέοντ' ἐμαντοῦ γαμβρὸν, ἐς τὰ Πυθικὰ
ἔπεμψα Φοίβου δώμαθ', ὥς πύθοιθ' ὅ τι
δρῶν ἢ τί φωνῶν τήνδε ῥυσαίμην πόλιν.
20 καὶ μ' ἡμάρ ἤδη ξυμμετρούμενον χρόνον
λυπεῖ, τί πράσσει. τοῦ γὰρ εἰκότος πέρα
ἄπεσι πλείω τοῦ καθήκοντος χρόνου.
ὅταν δ' ἱκηται, τηνικαῦτ' ἐγὼ κακὸς
μὴ δρῶν ἂν εἶην πάνθ' ὅσ' ἂν δηλοῖ θεός.

Ἰερεύς.

- 25 ἀλλ' εἰς καλὸν σύ τ' εἶπας, οἶδε τ' ἀρτίως
Κρέοντα προσστεύχοντα σημαίνουσί μοι.

Οἰδίπους.

ὦ ναξ' Ἀπολλων, εἰ γὰρ ἐν τύχῃ γέ το

σωτήρι βαίη, λαμπρὸς ὥσπερ ὄμματι.

Ἰ ε ρ ε υ ς.

ἀλλ' εἰκάσαι μὲν, ἡδύς. οὐ γὰρ ἂν κára
30 πολυστεφῆς ὧδ' εἶρπε παγκάρπου δάφνης.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

τάχ' εἰσόμεσθα ξύμμετροι γὰρ ὡς κλύειν.
ἄναξ, ἐμὸν κήδευμα, παῖ Μεινοικέως,
τίν' ἡμῖν ἤκεις τοῦ θεοῦ φήμην φέρων;

Κ ρ έ ω ν.

ἐσθλήν. λέγω γὰρ καὶ τὰ δύσφορ' εἰ τύχοι
35 κατ' ὀρθὸν ἐξελθόντα, πάντ' ἂν εὐτυχεῖν.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

ἔστιν δὲ ποῖον ταῦπος; οὔτε γὰρ θρασύς,
οὔτ' οὖν προδείσας εἰπὶ τῷ γε νῦν λόγῳ.

Κ ρ έ ω ν.

εἰ τῶνδε χρήξεις πλησιαζόντων κλύειν,
ἔτοιμος εἰπεῖν, εἴτε καὶ στείχειν ἔσω.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

ἐς πάντας αὔδα. τῶνδε γὰρ πλέον φέρω
τὸ πένθος, ἢ καὶ τῆς ἐμῆς ψυχῆς πέρι.

Κ ρ έ ω ν.

5 λέγοιμ' ἂν οἷ' ἤκουσα τοῦ θεοῦ πάρα.

ἄνωγεν ἡμᾶς Φοῖβος ἐμφανᾶς ἄναξ
μίασμα χώρας, ὡς τεθραμμένον χθονὶ.

ἐν τῇδ', ἐλαύνειν, μὴδ' ἀνήκεστον τρέφειν·

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

ποῖφ καθαρμῶ; τίς ὁ τρόπος τῆς ξυμφορᾶς;

Κ ρ έ ω ν.

10 ἀνδρηλατοῦντας, ἣ φόνφ φόνον πάλιν
λύοντας, ὡς τάδ' αἶμα χειμάζον πόλιν.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

ποίου γὰρ ἀνδρὸς τήνδε μηνύει τύχην;

Κ ρ έ ω ν.

ἦν ἡμῖν, ὦ ἄναξ, Δαΐος ποθ' ἡγεμῶν
γῆς τῆσδε, πρὶν σέ τήνδ' ἀπευθύνειν πόλιν.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

15 ἔξοιδ' ἀκούων· οὐ γὰρ εἰσεῖδόν γέ πω.

Κ ρ έ ω ν.

τούτου θανόντος νῦν ἐπιστέλλει σαφῶς
τοὺς αὐτοέντας χειρὶ τιμωρεῖν τινάς.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

οἱ δ' εἰσὶ ποῦ γῆς; ποῦ τόδ' εὔρεθήσεται
ἔχνος παλαιᾶς δυστέκμαρτον αἰτίας;

Κ ρ έ ω ν.

20 ἐν τῇδ' ἔφασκε ἡ. τὸ δὲ ζητούμενον
ἁλωτόν· ἐκφεύγει δὲ τὰ μελούμενον.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

πότ' ἐν οἴκοις, ἢ 'ν ἀγροῖς ὁ Λαῖος;
ἢ γῆς ἐπ' ἄλλης τῷδε συμπίπτει φόνω;

Κ ρ έ ω ν.

25 θεωρὸς, ὡς ἔφασκεν, ἐκδημῶν, πάλιν
πρὸς οἶκον οὐκ ἔθ' ἵκεθ', ὡς ἀπεστάλη.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

οὐδ' ἄγγελός τις, οὐδὲ συμπράκτωρ ὁδοῦ
κατεῖδ' ὅτου τις ἐκμαθὼν ἐχρήσατ' ἄν;

Κ ρ έ ω ν.

λῆσκουσι γάρ, πλὴν εἰς τις, ὅς φόβῳ φυγῶν,
ὧν εἶδε, πλὴν ἓν, οὐδὲν εἶχ' εἰδὼς φράσαι.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

τὸ ποῖον; ἐν γὰρ πόλλ' ἂν ἐξεύροι μαθεῖν,
ἀρχὴν βραχεῖαν εἰ λάβοιμεν ἐλπίδος.

Κ ρ έ ω ν.

ληστὰς ἔφασκε συντυχόντας οὐ μιᾷ
ῥώμῃ κτανεῖν νιν, ἀλλὰ σὺν πλήθει χερῶν.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

5 πῶς οὖν ὁ ληστής, εἴ τι μὴ ξὺν ἀργύρῳ
ἐπράσσει' ἐνθένδ', ἐς τόδ' ἂν τόλμης ἔβη;

Κ ρ έ ω ν.

δοκοῦντα ταῦτ' ἦν Λαίου δ' ὀλωλότος
οὐδείς ἄρωγός ἐν κακοῖς ἐγίγνετο.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

κακὸν δὲ ποῖον ἐμποδῶν, τυραννίδος
 10 οὕτω πεσοῦσης, εἶργε τοῦτ' ἐξειδέναι;

Κ ρ έ ω ν.

ἡ ποικιλοφῶς Σφίγξ τὸ πρὸς ποσὶ σκοπεῖν
 μεθέντας ἡμᾶς τάφανῃ προσήγετο.

Ο ἰ δ ἰ π ο υ ς.

ἀλλ' ἐξ ὑπαρχῆς αὐθις αὐτ' ἐγὼ φανῶ.
 ἐπαξίως γὰρ Φοῖβος, ἀξίως δὲ σύ,
 15 πρὸ τοῦ θανόντος τῇ δ' ἔθεσθ' ἐπιστροφῇ·
 ὥστ' ἐνδίκως ὄψεσθε καμὲ σύμμαχον,
 γῇ τῇδε τιμωροῦντα, τῷ θεῷ θ' ἅμα.
 ὑπὲρ γὰρ οὐχὶ τῶν ἀπωτέρω φίλων,
 ἀλλ' αὐτὸς αὐτοῦ τοῦτ' ἀποσκεδῶ μύσος.
 20 ὅστις γὰρ ἦν ἐκείνον ὁ κτανὼν, τάχ' ἂν
 καμ' ἂν τοιαύτῃ χειρὶ τιμωρεῖν θέλοι.
 κείνῳ προσαρκῶν οὖν, ἐμαντὸν ὠφελῶ.
 ἀλλ' ὡς τάχιστα, παῖδες, ὑμεῖς μὲν, βάθρων
 ἵστασθε τοὺς δ' ἄραντες ἱκτῆρας κλάδους·
 25 ἄλλος δὲ Κάδμου λαὸν ὧδ' ἀθροίζετω,
 ὥς πᾶν ἐμοῦ δράσοντος. ἡ γὰρ εὐτυχεῖς
 σὺν τῷ θεῷ φανούμεθ', ἡ πεπτωκότες.

Ι ε ρ ε ύ ς.

ὦ παῖδες, ἰστώμεσθα· τῶνδ' ἐγὰρ χάριν
 καὶ δεῦρ' ἐβημεν, ὧν ὁδ' ἐξαγγέλλεται.
 30 Φοῖβος δ' ὁ πέμψας τάσδε μαντείας ἄμα
 σωτὴρ θ' ἵκοιτο, καὶ νόσου πανστήριος.

16) Ἐκ τῆς Ἑκάβης Εὐριπίδου.

(στίχ. 1—58)

Πολυδάωρου εἶδωλον.

- Ἦκω, νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας
 λιπῶν, ἵν' Αἰδης χωρὶς ῥέκισται θεῶν,
 Πολύδαρος, Ἑκάβης παῖς γεγὼς τῆς Κισσέως,
 Πριάμου τε πατρός· ὃς μ', ἐπεὶ Φρυγῶν πόλιν
 κίνδυνος ἔσχε δορὶ πεσεῖν Ἑλληνικῶ,
 δέισας, ὑπεξέπεμψε Τρωϊκῆς χθονός
- 5 Πολυμήστορος πρὸς δῶμα, Θρηκίου ξένου,
 ὃς τὴν ἀρίστην Χερσονησίαν πλάκα
 σπείρει, φίλιππον λαὸν εὐθύνων δορί.
 πολὺν δὲ σὺν ἐμοὶ χρυσὸν ἐπέμπει λάθρα
 πατὴρ, ἵν', εἴ ποτ' Ἰλίου τείχη πέσοι,
- 10 τοῖς ζῶσιν εἴη παισὶ μὴ σπάνις βίου.
 νεώτατος δ' ἦν Πριαμιδῶν· ὃ καί με γῆς
 ὑπεξέπεμψεν· οὔτε γὰρ φέρειν ὄπλα,
 οὔτ' ἔγχος οἶός τ' ἦν νέφ βραχίονι.
 ἔως μὲν οὖν γῆς ὄρθ' ἔκειθ' ὀρίσματα,
- 15 πύργοι τ' ἄθραυστοι Τρωϊκῆς ἦσαν χθονός,
 Ἐκτωρ τ' ἀδελφὸς αὐμὸς ἠντύχει δορὶ,
 καλῶς παρ' ἀνδρὶ Θρηκί, πατρώῳ ξένῳ,
 τροφαῖσιν, ὥς τις πτόρθος, ἠϋδόμην τάλας.
 ἐπεὶ δὲ Τροία θ', Ἐκτορός τ' ἀπόλλυται
- 20 ψυχῇ, πατὴρ θ' ἐστία κατεσκάφη,
 αὐτὸς δὲ βωμῷ πρὸς θεοδμήτῳ πιτνεῖ,
 σφαγεῖς Ἀχιλλέως παιδὸς ἐκ μαιφόνου,
 κτείνει με χρυσοῦ, τὸν ταλαίπωρον, χάριν
 ξένος πατρός, καὶ κτανὼν ἐς οἶδμ' ἄλως

- 25 μεθ' ἧχ', ἴν' αὐτὸς χρυσὸν ἐν δόμοις ἔχη.
 κείμει δ' ἐπ' ἀκταῖς, ἄλλοτ' ἐν πόντου σάλω,
 πολλοῖς διαύλοις κυμάτων φορούμενος,
 ἄκλαυστος, ἄταφος· νῦν δ' ὑπὲρ μητρὸς φίλης
 Ἑκάβης αἰσσω, σῶμ' ἐρημώσας ἔμον,
- 30 τριταῖον ἤδη φέγγος αἰωρούμενος,
 ὅσον περ ἐν γῇ τῇδε Χερσονησίᾳ
 μήτηρ ἐμὴ δύστηνος ἐκ Τροίας πάρα.
 πάντες δ' Ἀχαιοὶ, ναῦς ἔχοντες, ἥσυχοι
 θάσσουσ', ἐπ' ἀκταῖς τῇδε Θρηκίας χθονός.
- 35 ὁ Πηλέως γὰρ παῖς, ὑπὲρ τύμβου φανείς,
 κατέσχ', Ἀχιλλεύς, πᾶν στράτευμ' Ἑλληνικόν,
 πρὸς οἶκον εὐθύνοντας ἐναλίαν πλάτην
 αἰτεῖ δ' ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν Πολυξένην
 τύμβω φίλον πρόσφαιγμα καὶ γέρας λαβεῖν.
- 40 καὶ τεύξεται τοῦδ', οὐδ' ἀδώρητος φίλων
 ἔσται πρὸς ἀνδρῶν ἡ πεπρωμένη δ' ἄγει
 θανεῖν ἀδελφὴν τῷδ' ἐμὴν ἐν ἡματι.
 δυοῖν δὲ παῖδοιν δύο νεκρῶ κατόψεται
 μήτηρ, ἐμοῦ τε, τῆς τε δυστήνου κόρης.
- 45 φανήσομαι γὰρ, ὥς τάφου τλήμων τύχω,
 δούλης ποδῶν πάροιθεν ἐν κλυδωνίῳ
 τοὺς γὰρ κάτω σθένοντας ἐξητησάμην
 τύμβου κυρῆσαι, κεῖς χέρας μητρὸς πεσεῖν.
 τοῦμόν μὲν οὖν, ὅσον περ ἤθελον τυχεῖν,
- 5 ἔσται γεραίᾳ δ' ἐκποδῶν χωρήσομαι
 Ἑκάβη· περὶ γὰρ ἧδ' ὑπὲρ σκηνὴν πόδα
 Ἀγαμέμνωνος, φάντασμα δαιμαίνουσ' ἐμόν.
 φεῦ ὦ μήτηρ, ἥτις ἐκ τυραννικῶν δόμων
 δούλειον ἡμαρ εἶδες, ὥς πρᾶσσεις κακῶς,

10 ὅσον περ εὐ ποτ' ἀντισηκώσας δέ σε
φθείρει θεῶν τις τῆς πάροιθ' εὐπραξίας.

17) Ἐκ τοῦ Ὁρέστου Εὐριπίδου.

(στίχ. 1—70.)

Ἡ λ έ κ τ ρ α

Οὐκ ἔστιν οὐδὲν δεινὸν ᾧδ' εἰπεῖν ἔπος,
οὐδὲ πάθος, οὐδὲ συμφορὰ θεήλατος,
ἣς οὐκ ἂν ἄραιτ' ἄχθος ἀνθρώπου φύσις.
15 ὁ γὰρ μακάριος, κοῦκ ὀνειδίζω τύχας,
Διὸς πεφυκώς, ὡς λέγουσι, Τάνταλος,
κορυφῆς ὑπερτέλλοντα δειμαίνων πέτρον,
ἀέρι ποτᾶται, καὶ τίνει ταύτην δίκην,
ὡς μὲν λέγουσιν, ὅτι θεοῖς, ἄνθρωπος ὢν,
20 κοινῆς τραπέζης ἀξίωμ' ἔχων ἴσον,
ἀκόλαστον ἔσχε γλῶσσαν, αἰσχίστην νόσον.
οὗτος φυτεύει Πέλοπα, τοῦ δ' Ἀτρεὺς ἔφυ,
ὃ στέμματα ξήνασ' ἐπέκλωσεν θεὰ
ἔριν, Θυέστη πόλεμον ὄντι συγγόνῳ
25 θέσθαι τί τάρρητ' ἀναμετρήσασθαι με δεῖ;
ἔδαισε δ' οὖν νιν, τέκν' ἀποκτείνας, Ἀτρεὺς
Ἀτρείως δέ, τὰς γὰρ ἐν μέσῳ συγῶ τύχας,
ὁ κλεινὸς, εἰ δὴ κλεινὸς, Ἀγαμέμνων ἔφυ,
Μενελεύς τε, Κρήσσης μητρὸς Ἀερόπης ἄπο.
30 γαμεῖ δ' ὁ μὲν δὴ τὴν θεοῖς στυγουμένην
Μενέλαος Ἑλένην· ὁ δὲ Κλυταιμνήστρας λέχος
ἐπίσημον εἰς Ἑλληνας, Ἀγαμέμνων ἀναξ.
ὃ παρθένοι μὲν τρεῖς ἔφυμεν ἐκ μιᾶς,
Χρυσόθεμις, Ἴφιγένειά τ', Ἡλέκτρα τ' ἐγὼ,
24*

- 35 ἄρσην τ' Ὀρέστης, μητρὸς ἀνοσιωτάτης,
 ἥ πόσιν ἀπείρω περιβαλοῦσ' ὑφάσματι
 ἔκτεινεν· ὦν δ' ἕκατι, παρθένω λέγειν
 οὐ καλόν· ἐὼ τοῦτ' ἀσαφές ἐν κοινῷ σκοπεῖν.
 Φοίβου δ' ἀδικίαν μὲν τί δεῖ κατηγορεῖν ;
- 40 πείθει δ' Ὀρέστην μητέρ', ἥ σφ' ἐγείνατο,
 κτεῖναι, πρὸς οὐχ ἅπαντας εὐκλειαν φέρον.
 ὁμως δ' ἀπέκτειν', οὐκ ἀπειθήσας θεῶ·
 κἀγὼ μετέσχον, οἷα δὴ γυνή, φόνου,
 Πυλάδης δ', ὃς ἡμῖν ξυγκατείργασται τάδε.
 ἐντεῦθεν ἀγρία ξυντακείς νόσφ' νοσεῖ
- 5 τλήμων Ὀρέστης· ὁ δὲ πεσὼν ἐν δεμνίοις
 κεῖται· τὸ μητρὸς δ' αἱμά νιν τροχηλατεῖ
 μανίαισιν· ὀνομάζειν γὰρ αἰδοῦμαι θεάς
 Εὐμενίδας, αἱ τόνδ' ἐξαμιλλῶνται φόβῳ.
 ἕκτον δὲ δὴ τὸδ' ἡμαρ, ἐξότου σφαγαῖς
- 10 θανοῦσα μήτηρ, πυρὶ καθήγγισται δέμας·
 ὦν οὔτε σῖτα διὰ δέρης ἐδέξατο,
 οὐ λούτρ', ἔδωκε χρωτὶ, χλανιδίων δ' ἔσω
 κρυφθεῖς, ὅταν μὲν σῶμα κουφισθῇ νόσου,
 ἔμφρων δακρύει· ποτὲ δὲ δεμνίων ἄπο
- 15 πηδᾶ δρομαῖος, πῶλος ὧς ἀπὸ ζυγοῦ.
 ἔδοξε δ' Ἀργεῖ τῷδε μήθ' ἡμᾶς στέγας,
 μὴ πυρὶ δέχεσθαι, μήτε προσφωνεῖν τινὰ
 μητροκτονούντας· κυρία δ' ἦδ' ἡμέρα,
 ἐν ἣ διοίσει ψῆφον Ἀργείων πόλις,
- 20 εἰ χρή θανεῖν νῶ λευσίμῳ πετρώματι,
 ἥ φάσσανον θήξαντ' ἐπ' αὐχένος βαλεῖν.
 ἐλπίδα δὲ θή τιν' ἔχομεν, ὥστε μὴ θανεῖν·
 ἥκει γὰρ εἰς γῆν Μενέλεως Τροίας ἄπο,
 λιμένα δὲ Ναυπλείαν ἐκπληρῶν πλάτη,

- 25 ἀκταΐσιν ὀρμεῖ, δαρὸν ἐκ Τροίας χρόνον
 ἄλαισι πλαγχθείς· τὴν δὲ δὴ πολύστονον
 Ἑλένην, φυλάξας νύκτα, μή τις εἰσιδὼν
 μεθ' ἡμέραν στείχουσιν, ὧν ὑπ' Ἰλίῳ
 παῖδες τεθνῶσιν, ἐς πέτρων ἔλθῃ βολὰς,
 30 προὔπεμψεν εἰς δῶμ' ἡμέτερον ἔστιν δ' ἔσω
 κλάουσ' ἀδελφὴν ξυμφορὰν τε δωμάτων.
 ἔχει δὲ δὴ τιν' ἀλγέων παραψυχὴν
 ἣν γὰρ κατ' οἴκους ἔλιψ', ὅτ' εἰς Τροίαν ἔπλει,
 παρθένον, ἐμῇ τε μητρὶ παρέδωκεν τρέφειν,
 35 Μενέλαος, ἀγαγὼν Ἑρμιόνην Σπάρτης ἄπο,
 ταύτῃ γέγεθε κάπιλήθεται κακῶν.
 βλέπω δὲ πᾶσαν εἰς ὁδὸν, πότ' ὄψομαι
 Μενέλαον ἦκονθ', ὥς τά γ' ἄλλ' ἐπ' ἀσθενοῦς
 ῥώμης ὀχούμεθ', ἣν τι μὴ ἐκείνου πάρα
 40 σωθῶμεν ἄπορον χρῆμα δυστυχῶν δῆμος.

18) Ἐκ τοῦ Κύκλωπος Εὐριπίδου.

(στίχ. 1—40.)

Σ ε ι λ η ν ὅ ς.

Ω Βρόμει, διὰ σὲ μυρίους ἔχω πόνους
 νῦν χῶτ' ἐν ἡβῃ τοῦμόν εὐσθένει δέμας·
 πρῶτον μὲν ἡνίκ' ἐμμανὴς Ἦρας ὑπο
 Νύμφας ὀρέϊας ἐκλιπὼν ὄχου τροφούς·
 ἔπειθ' ὅτ' ἀμφὶ γηγενῇ μάχην δορὸς
 5 ἐνδέξιός σφ' ποδὶ παρασπιστῆς γεγώς
 Ἐγκέλαδον ἰτέαν μέσσην θειῶν δορὶ

ἔκτεινα. φέρ' ἰδῶ, τοῦτ' ἰδὼν ὄναρ λέγω ;
οὐ μὰ Δι', ἐπεὶ καὶ σκῦλ' ἔδειξα Βακχίῳ,
καὶ νῦν ἐκείνων μείζον' ἔξαντλῶ πόνον·

10 ἐπεὶ γὰρ Ἦρα σοι γένος Τυρσηνικὸν
ληστῶν ἐπῶρσεν, ὥς ὀδηθείης μακρὰν,
ἐγὼ πυθόμενος σὺν τέκνοισι ναυστολῶ
σέθεν κατὰ ζήτησιν ἐν πρύμνῃ δ' ἄκρα
αὐτὸς λαβὼν εὐθυνον ἀμφήρες δόρυ,

15 παῖδες τ' ἐρετμοῖς ἤμενοι, γλαυκὴν ἄλλα
ρόθιοισι λευκαίνοντες, ἐζήτουν σ', ἀναξί.
ἤδη δὲ Μαλέας πλησίον πεπλευκότας
ἀπηλιώτης ἄνεμος ἐμπνεύσας δορὶ
ἐξέβαλεν ἡμᾶς τήνδ' ἐς Αἰτναίαν πέτραν,

20 ἵν' οἱ μόνωπες ποντίου παῖδες θεοῦ
Κύκλωπες οἰκοῦσ' ἄντρ' ἔρημ' ἀνδροκτόνοι·
τούτων ἐνὸς ληφθέντες ἐσμὲν ἐν δόμοις
δοῦλοι· καλοῦσι δ' αὐτὰν ᾧ λατρεύομεν
Πολύφημον. ἀντὶ δ' εὐίων βακχευμάτων

25 ποίμνας Κύκλωπος ἀνοσίτου ποιμαίνομεν·
παῖδες μὲν οὐμοὶ κλιτύων ἐν ἐσχάτοις
νέμουσι μῆλα, νεανίαι πεφυκότες,
ἐγὼ δὲ πληροῦν πῖστρα καὶ σαίρειν στέγας
μένων τέταγμαι τάσδε, τῷ τε δυσσεβεῖ

30 Κύκλωπι δειπνῶν ἀνοσίων διάκονος·
καὶ νῦν τὰ προσταχθέντ' ἀναγκαίως ἔχει
σαίρειν σιδηρᾷ τῇδ' ἐμ' ἀρπάγῃ δόμους,
ὥς τόν τ' ἀπόντα δεσπότην Κύκλωπ' ἐμὸν
καθαροῖσιν ἄντροις μῆλά τ' εἰσδεχόμεθα.

35 ἤδη δὲ παῖδας προσνέμοντας εἰσορῶ
ποίμνας. τί ταῦτα; μῶν κρότος σικινγίδων·

ὁμοῖος ὑμῖν νῦν τε χῶτε Βακχίῳ
κώμοις συνασπίζοντες Ἀλθαίας δόμους
προσῆτ' αἰοδαῖς βαρβίτων σαυλούμενοι ;

19) Ἐκ τῆς Εἰρήνης Ἀριστοφάνους.

(στίχ. 180—235.)

Ἐ ρ μ ῆ ς.

40 Πόθεν βροτοῦ με προσέβαλ' ; ὧναξ Ἡράκλεις,
τουτὶ τί ἐστι τὸ κακόν ;

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Ἴπποκάνθαρος.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

ᾠ βδελυρὲ καὶ τολμηρὲ κἀναίσχυντε σὺ
καὶ μιὰρὲ καὶ παμμίλαρὲ καὶ μιαρώτατε,
πῶς δεῦρ' ἀνήλθες, ὦ μιαρῶν μιαρώτατε ;
5 τί σοί ποτ' ἔστ' ὄνομ' ; οὐκ ἐρεῖς ;

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Μιαρώτατος.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Ποδαπὸς τὸ γένος δ' εἶ ; φράζε μοι.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Μιαρώτατος.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Πατὴρ δέ σοι τίς ἐστιν;

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Ἐμοί; μιαιώτατος.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Οὐ τοι μὰ τὴν Γῆν ἔσθ' ὅπως οὐκ ἀποθανεῖ,
εἰ μὴ κατερεῖς μοι τοῦνομ' ὃ τι ποτ' ἔστι σοι.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

10 Τρυγαῖος Ἀθμονεὺς, ἀμπελουργὸς δεξιὸς,
οὐ συκοφάντης, οὐδ' ἐραστής πραγμάτων.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Ἦκεις δὲ κατὰ τί;

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Τὰ κρέα ταυτί σοι φέρων.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Ἦ δειλακρίων, πῶς ἦλθες;

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Ἦ γλίσχρων, ὅρῳ;

ὥς οὐκέτ' εἶναι σοι δοκῶ μιαιώτατος;

15 Ἦθι νυν, κάλεσόν μοι τὸν Δί'.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Ἦ ἢ ἢ ἢ,

ὅτ' οὐδὲ μέλλεις ἐγγὺς εἶναι τῶν θεῶν

φρούδοι γὰρ ἐχθές εἰσιν ἐξφρικσμένοι.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Ποί γῆς;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Ἴδου γῆς.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Ἀλλὰ ποί;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Πόρρω πάνυ,

ὑπ' αὐτὸν ἀτεχνῶς τοῦρανοῦ τὸν κύτταρον.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Πῶς οὖν σὺ δῆτ' ἐνταῦθα κατελείφθης μόνος;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Τὰ λοιπὰ τηρῶ σκευάρια τὰ τῶν θεῶν,
χυτρίδια καὶ σανίδια κάμφορείδια.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

5 Ἐξφκίσαντο δ' οἱ θεοὶ τίνος οὕνεκα;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Ἐλλησιν ὀργισθέντες. Εἰτ' ἐνταῦθα μὲν,
ἔν' ἦσαν αὐτοὶ, τὸν Πόλεμον κατῴκισαν,
ὑμᾶς παραδόντες δρᾶν ἀτεχνῶς ὅ τι βούλεται·
αὐτοὶ δ' ἀνφκίσανθ' ὅπως ἀνωτάτω,

10 ἵνα μὴ βλέποιεν μάχομένους ὑμᾶς ἔτι

μηδ' αντιβολουμένων μηδὲν αἰσθανοίατο.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Τοῦ δ' οὐνεχ' ἡμᾶς ταῦτ' ἔδρασαν; εἶπέ μοι.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

- ἽΟτι πολεμεῖν ἤρεῖσθ' ἐκείνων πολλάκις
 σπονδὰς ποιούντων· κεῖ μὲν οἱ Λακωνικοὶ
 15 ὑπερβάλλοντο μικρὸν, ἔλεγον ἂν ταδί·
 ναὶ τῷ σιῶ, νῦν ἄττικίων δώσει δίκην.
 Εἰ δ' αὖ τι πράξαιτ' ἀγαθὸν ἄττικωνικοὶ
 κάλθοιεν οἱ Λάκωνες εἰρήνης πέρι,
 ἐλέγετ' ἂν ὑμεῖς εὐθύς· ἔξαπατάμεθα
 20 νῆ τὴν Ἀθηνᾶν, νῆ Δί', οὐχὶ πειστέον·
 ἥξουσι καθύς, ἣν ἔχωμεν τὴν Πύλον.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

ὁ γοῦν χαρακτήρ ἡμεδαπὸς τῶν ῥημάτων.

Ἐ ρ μ ῆ ς.

ἽΩν οὐνεκ' οὐκ οἶδ' εἴ ποτ' Εἰρήνην ἔτι
 τὸ λοιπὸν ὄψεσθ'.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

ἽΑλλὰ ποῖ γὰρ οἴχεται;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

25 Ὁ Πόλεμος αὐτὴν ἐνέβαλ' εἰς ἄντρον βαθύ.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Εἰς ποῖον;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Εἰς τοῦτ' τὸ κάτω. Κάπειθ' ὁρᾷς
 ὄσους ἄνωθεν ἐπεφόρησε τῶν λίθων,
 ἵνα μὴ λάβητε μηδέποτ' αὐτήν.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Εἰπέ μοι,
 ἡμῶς δὲ δὴ τί δρᾶν παρασκευάζεται;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Οὐκ οἶδα πλὴν ἓν, ὅτι θυεῖαν ἐσπέρας
 ὑπερφυᾶ τὸ μέγεθος εἰσηνέγκατο.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Τί δῆτα ταύτῃ τῇ θυείᾳ χρήσεται;

Ἐ ρ μ ῆ ς.

Τρίβειν ἐν αὐτῇ τὰς πόλεις βουλευέται.
 5 Ἄλλ' εἰμι· καὶ γὰρ ἐξιέναι, γνώμην ἐμήν,
 μέλλει· θορυβεῖ γοῶν ἔνδοθεν.

Τ ρ υ γ α ῖ ο ς.

Οἶμοι δέῖλαος.
 Φέρ' αὐτὸν ἀποδρῶ· καὶ γὰρ ὥσπερ ἡσθόμην
 καὐτὸς θυείας φθέγμα πολεμιστηρίας.

Ἐκ τῶν ἀδελφῶν Τερεντίων.

Πρᾶξις 1. Σκηνή 1.

Μ Ι C Ι Ο.

Storax. non rediit hac nocte a cena Aeschinus:

10 Neque servolorum quisquam, qui advorsum ierant,

- Profecto hoc vere dicunt: si absis uspiam,
 Aut ubi si cesses; evenire ea satius est,
 Quae in te uxor dicit et quae in animo cogitat
 Irata, quam illa quae parentes propitii.
- 15 Uxor, si cesses, aut te amare cogitat,
 Aut tete amari, aut potare atque animo obsequi,
 Et tibi bene esse soli, sibi cum sit male.
 Ego quia non rediit filius, quae cogito?
 Quibus nunc sollicitor rebus? ne aut ille alserit,
- 20 Aut uspiam ceciderit, aut praefregerit
 Aliquid. vah, quemquamne hominem in animo insti-
 tuere, aut
 Parare, quod sit carius, quam ipse est sibi?
 Atque ex me hic natus non est, set ex fratre. is adeo
 Dissimilis studio est. iam inde ab adolescentia,
- 25 Ego hanc elementem vitam urbanam, atque otium
 Secutus sum: et quod fortunatum isti putant,
 Uxorem numquam habui. ille, contra haec omnia,
 Ruri agere vitam: semper parce ac duriter
 Se habere: uxorem duxit: nati filii
- 30 Duo: inde ego hunc maiorem adoptavi mihi:
 Eduxi a parvulo, habui, amavi pro meo;
 In eo me oblecto: solum id est carum mihi.
 Ille ut item contra me habeat, facio sedulo:
 De, praetermitto: non necesse habeo omnia
- 35 Pro meo iure agere: postremo alii clanculum
 Patres quae faciunt, quae fert adolescentia,
 Ea ne me celet, consuefeci filium.
 Nam qui mentiri aut fallere, ita uti fit, patrem
 Audebit, tanto magis audebit ceteros.
 Pudore et liberalitate liberos

- 5 Retinere satius esse credo quam metu.
 Haec fratri mecum non conveniunt, neque placent.
 Venit ad me saepe clamans, Quid agis, Micio?
 Cur perdis adolescentem nobis? cur amat?
 Cur potat? cur tu his rebus sumptum suggeris?
- 10 Vestitu nimio indulges: nimium ineptus es.
 Nimium ipse est durus praeter aequumque et bonum:
 Et errat longe, mea quidem sententia,
 Qui imperium credat gravius esse aut stabilius,
 Vi quod fit, quam illud quod amicitia adiungitur.
- 15 Mea sic est ratio, et sic animum induco meum:
 Malo coactus qui suum officium facit,
 Dum id rescitum iri credit, tantisper cavet:
 Si sperat fore clam, rursum ad ingenium redit.
 Ille quem beneficio adiungas, ex animo facit:
- 20 Studet par referre; praesens absensque idem erit.
 Hoc patrium est, potius consuescere filium
 Sua sponte recte facere, quam alieno metu:
 Hoc pater ac dominus interest: hoc qui nequit,
 Fateatur nescire imperare liberis.
- 25 Set estne hic ipse, de quo agebam? et certe is est.
 Nescio quid tristem video: credo iam, ut solet,
 Iurgabit. salvom te advenire, Demea,
 Gaudemus. —

21) Ἐκ τῶν Φαίδρου μύθων.

LUPUS ET AGNUS.

(lib. I, 1.)

Ad rivum eundem lupus et agnus venerant
 Siti compulsi: superior stabat lupus

- 5 Longeque inferior agnus. Tunc fauce improba
 Latro incitatus iurgii causam intulit.
 Cur, inquit, turbulentam fecisti mihi
 Aquam bibenti? Laniger contra timens:
 Qui possum, quæso, facere, quod quereris, lupo?
 10 A te decurrit ad meos haustus liquor.
 Repulsus ille veritatis viribus:
 Ante hos sex menses ait, male, dixisti mihi.
 Respondit agnus: Equidem natus non eram.
 Pater hercule tuus, inquit, male dixit mihi.
 15 Atque ita correptum lacerat iniusta nece.
 Haec propter illos scripta est homines fabula,
 Qui fictis causis innocentes opprimunt.

Τριμετρον χωλιαμεικον
 ἢ Ἰππων ακτιον.

(*Ὅρα* § 55.)

21) Ἰππώνακτος ἀποσπάσματα.

1.

Ἑρμῇ, φίλ' Ἑρμῇ, Μαιαδεῦ, Κυλλήνειε,
 ἐπεύχομαι τοι, κάρτά γάρ κακῶς ῥιγῶ·
 Δὸς χλαῖναν Ἰππώνακτι καὶ κυπασίσκον
 καὶ σαμβάλισκα κἀσκέρισκα καὶ χρυσοῦ
 35 στατήρας ἐξήκοντα τοῦτέρου τοίχου.
 Ἐμοὶ γὰς οὐκ ἔδωκας οὔτε κω χλαῖναν
 δασεῖαν, ἐν χειμῶνι φάρμακον ῥίγεις,
 οὔτ' ἀσκήρησι τοὺς πόδας δασείησιν
 ἔκρυψας, ὥς μή μοι χίμετλα ῥήγνυται.

2.

Μιμνή κατωμυχαῖε, μηκέτι γράψης
 5 ὄφιν τριήρεως ἐν πολυζύγῳ τοίχῳ
 ἀπ' ἐμβόλου φεύγοντα πρὸς κυβερνήτην·
 αὕτη γάρ, αὕτη συμφορὴ τε καὶ κληδὼν
 Νικαῦτι καὶ Σάβαυνι τῷ κυβερνήτῃ,
 ἦν αὐτὸν ὄφεις τῶντικνήμειον δήκη.

23) Ἐκ τῶν μύθων Βαδρείου.

Οἷς πρὸς νομέα καὶ Κύων.

10 "Οἷς τις εἶπε πρὸς νομῆα τοιαῦτα.
 Κεῖρεις μὲν ἡμᾶς, καὶ πόκους ἔχεις κέρσας,
 [τὸ] γάλα δ' ἀμέλγонт' ἐστί σοι φίλον πῆξαι,
 ἡμῶν δὲ τέκνα μῆλά σοι περισσεύει·
 πλεῦν δ' οὐδὲν ἡμῖν, ἀλλὰ καὶ τροφὴ γαίης
 15 ἐν πᾶσιν ὄρεσιν εὐθαλέσσι γεννᾶται
 ὠραία βοτάτη καὶ δρόσου γεμισθεῖσα.
 φέρβεις δὲ κύνα ταύτην ἐν μέσοις ἡμῖν,
 τρέφων, ὅποια σαυτὸν, εὐθαλεῖ σίτῳ.
 'Ὡς ἡ κύων ἤκουσε ταῦτ', ἔφη τοῖα·
 20 Εἰ μὴ παρήμην, κὰν μέσοις ἐπωλούμην,
 οὐκ ἂν ποθ' ὑμεῖς ἔσχετ' ἄφθονον ποιήν·
 περιτρέχουσα γὰρ πανούργον κωλύω
 δρηστήρα, ληστήν καὶ λύκον διωκτῆρα.

Γεώργος, Παῖς καὶ Κολοιοί.

'Ἦσαν δυσμαὶ Πληϊάδος ἐν σπόρου ὥρῃ,
 25 καὶ τις γεωργὸς εἰς νεὸν πυροῦς σπείρας
 φύλαττεν ἐστώς· καὶ γὰρ ἄκριτον πλήθει
 μέλαν κολοιῶν ἔθνος ἦλθε δυσφώνων,

- ψᾶρες τ' ὀρύκται σπερμάτων ἀρουραίων.
 τῷ δ' ἠκολούθει σφενδόνην ἔχων κοίλην
 30 παιδίσκος· οἱ δὲ ψᾶρες ἐκ συνηθείας
 ἤκουον, εἰ τὴν σφενδόνην ποτ' ἤτῃκει,
 καὶ πρὶν βαλεῖν ἔφευγον. Εὗρε δὲ τέχνην
 γεωργὸς ἄλλην, τὸν τε παῖδα φωνήσας
 δίδασκεν, ὦ παῖ, χρὴ γὰρ ὀρνέων ἡμᾶς
 35 σοφῶν φρένας φηλῶσαι· ἡνίκ' ἂν τοῖνυν
 ἔλθωσιν [αὐθις], ἐγὼ μὲν ἄρτον αἰτήσω,
 σὺ δ' οὐ τὸν ἄρτον, σφενδόνην δέ μοι δώσεις.
 Οἱ ψᾶρες ἦλθον, καὶ νέμοντο τὴν χώραν
 ὁ δ' ἄρτον αἰτεῖ, καθάπερ εἶχε συνθήκην
 οἱ δ' οὐκ ἔφευγον. Τῷ δ' ὁ παῖς λίθων πλήρη
 τὴν σφενδόνην ἔδωκεν· ὁ δὲ γέρων ρίψας
 τοῦ μὲν τὸ βρέγμα, τοῦ δ' ἔτυψε τὴν κνήμην,
 ἐτέρου τὸν ὦμον· οἱ δ' ἔφευγον ἐκ χώρας.
 5 Γέρανοι συνήντων, καὶ τὸ συμβὰν ἠρώτουν,
 καί τις κολοῖς εἶπε, Φεύγετ' ἀνθρώπων
 γένος πονηρὸν, ἄλλα μὲν πρὸς ἀλλήλους
 λαλεῖν μαθόντων, ἄλλα δ' ἔργα ποιούντων.

24) Ἀπόσπασμα ἐκ τῶν ὠδῶν Κατούλου.

Ω' δ' ἢ Η'.

- Miser Catulle, desinas ineptire
 10 Et quot vides perisse perditum ducas.
 Fulsero quondam candidi tibi soles,
 Cum vēnitabas quo puella ducebat
 Amata nobis quantum amabitur nulla.
 Ibi illa multa tum iocosa fiebant,
 15 Quae tu volebas nec puella nolebat.

Fulsere vere candidi tibi soles.

Nunc iam illa non vult: tu quoque impotens noli

Nec quae fugit sectare, nec miser vive,

Sed obstinata mente perfer, obdura.

20 Vale, puella. iam Catullus obdurat,

Nec te requireret nec rogabit invitam:

At tu dolebis, cum rogaberis nulla.

Scelestæ, ne te. quae tibi manet vita!

Quis nunc te adibit? cui videberis bella?

25 Quem nunc amabis? cuius esse diceris?

Quem basiabis? cui labella mordebis?

At tu, Catulle, destinatus obdura.

Τετράμετροι ἰαμβικοί.

(Ὅρα § 56.)

25) Ἐκ τῶν Ἀριστοφάνους Βατράχων.

(στίχ. 905—967.)

Διόυσοϛ.

Ἄλλ' ὥς τάχιστα χρή λέγειν οὕτω δ' ὅπως ἐρεῖτον

30 ἀστεῖα καὶ μήτ' εἰκόνας μήθ' οἷ' ἂν ἄλλος εἴποι.

Εὐριπίδης.

Καὶ μὴν ἑμαυτὸν μέν γε, τὴν πόλιν οἶός εἰμι,

ἐν τοῖσιν ὑστάτοις φράσω, τοῦτον δὲ πρῶτ' ἐλέγξω,

ὥς ἦν ἀλαζών καὶ φέναξ, οἷος τε τοὺς θεατὰς

ἐξηπάτα, μῶρους λαβὼν παρὰ Φρυγίχῳ τραφέντας.

35 Πρώτιστα μὲν γὰρ ἕνα τιν' ἂν καθίσεν ἐγκαλύψας,

Ἀχιλλέα τιν' ἦν Νιόβην, τὸ πρόσωπον οὐχὶ δεικνύς,
 πρόσχημα τῆς τραγωδίας, γρύζοντας οὐδὲ τουτί. —

Διόγυσος.

Μὰ τὸν Δι' οὐ δῆθ'.

Εὐριπίδης.

ὁ δὲ χορός γ' ἤρειδεν ὄρμαθους ἄν
 μελῶν ἐφεξῆς τέτταρας ξυνεχῶς ἄν· οἱ δ' ἐσίγων.

Διόγυσος.

5 Ἐγὼ δ' ἔχαιρον τῇ σιωπῇ, καὶ με τοῦτ' ἕτερπεν
 οὐχ ἥττον ἢ νῦν οἱ λαλοῦντες.

Εὐριπίδης.

Ἡλίθιος γὰρ ἦσθα,

σάφ' ἴσθι.

Διόγυσος.

Κάμαυτῷ δοκῶ. Τί δὲ ταῦτ' ἔδρασ' ὁ δεῖνα;

Εὐριπίδης.

Ἵπ' ἀλαζονείας, ἔν' ὁ θεατῆς προςδοκῶν καθοῖτο,
 ὁπόθ' ἢ Νιόβη τι φθέγγετα· τὸ δρᾶμα δ' ἂν διήει.

Διόγυσος.

10 Ὡ παμπόνηρος, οὐ' ἄρ' ἐφenaκίζομένην ὑπ' αὐτοῦ.

Τί σκορδινᾷ καὶ δυσφορεῖς;

Εὐριπίδης.

Ὅτι αὐτὸν ἐξελέγχω.

Κάπειτ' ἐπειδὴ ταῦτα ληρήσειε καὶ τὸ δράμα
ἤδη μεσοίη, ῥήματ' ἂν βόεια δώδεκ' εἶπεν,
ὀφρὺς ἔχοντα καὶ λόφους, δειν' ἄττα μορμορωπὰ,
15 ἄγνωτα τοῖς θεωμένοις.

Αἰσχύλος.

Οἶμοι τάλας.

Διόνυσος.

Σιώπα.

Εὐριπίδης.

Σαφὲς δ' ἂν εἶπεν οὐδεὲν, —

Διόνυσος.

Μὴ πρὶε τοὺς ὀδόντας.

Εὐριπίδης.

ἀλλ' ἢ Σκαμάνδρους, ἢ τάφρους, ἢ π' ἀσπίδων ἐπόντας
γρυπαέτους χαλκηλάτους, καὶ ῥήμαθ' ἱππόκρημα,
ἂ ξυμβαλεῖν οὐ ῥάδι' ἦν.

Διόνυσος.

Νῆ τοὺς θεοὺς, ἐγὼ γοῶν
20 ἤδη ποτ' ἐν μακρῷ χρόνῳ νυκτὸς διηγρύπνησα
τὸν ξουθὸν ἱππαλεκτρυόνα ζητῶν, τίς ἐστὶν ὄρνις.

Αἰσχύλος.

Σημεῖον ἐν ταῖς ναυσὶν, ὠμαθέστατ', ἐνεγέγραπτο.

Διόνυσος.

Ἐγὼ δὲ τὸν φιλοξένου γ' ὄμην' Ἐρυξιν εἶναι.
25*

Εὐριπίδης.

Εἴτ' ἐντραγωδίαις ἐχρῆν κάλετρύονα ποιῆσαι;

Αἰσχύλος.

Σὺ δ', ὦ θεοῖσιν ἐχθρὲ, ποῖς ἄττ' ἐστὶν ἄττ' ἐποίεις;

Εὐριπίδης.

Οὐχ ἱππαλεκτρύονας μὰ Δί' οὐδὲ τραγελάφους ἄπερ σὺ,
5 ἂν τοῖσι παραπετάσμασιν τοῖς Μηδικοῖς γράφουσιν·
ἀλλ' ὥς παρέλαβον τὴν τέχνην παρὰ σοῦ τὸ πρῶτον
εὐθύς

οἰδοῦσαν ὑπὸ κομπασμάτων καὶ ῥημάτων ἐπαχθῶν,
ἴσχανα μὲν πρῶτιστον αὐτὴν καὶ τὸ βάρος ἀφείλον
ἐπυλλίοις καὶ περιπάτοις καὶ τευτλίοις λευκοῖς,
10 χυλὸν διδοὺς στωμυλμάτων, ἀπὸ βιβλίων ἀπηθῶν·
εἴτ' ἀνέτρεφον μονωδίαις, Κηφισοφῶντα μιγνύς·
εἴτ' οὐκ ἐλήρουν ὅ,τι τύχοιμ', οὐδ' ἐμπεσὼν ἔφυρον,
ἀλλ' οὐξιδὼν πρῶτιστα μὲν μοι τὸ γένος εἴπ' ἂν εὐθύς
τοῦ δράματος.

Αἰσχύλος.

Κρεῖττον γὰρ ἦν σοι νῆ Δί' ἢ τὸ σαυτοῦ.

Εὐριπίδης.

15. "Επειτ' ἀπὸ τῶν πρῶτων ἐπῶν οὐδὲν παρήκ' ἂν ἀγρόν,
ἀλλ' ἔλεγεν ἡ γυνή τέ μοι χῶ δοῦλος οὐδὲν ἦττον,
χῶ δεσπότης χῆ παρθένος χῆ γραῦς ἄν.

Αἰσχύλος.

Εἶτα δῆτα

οὐκ ἀποδαῖναι σε ταῦτ' ἐχρῆν τολμῶντα;

Εὐριπίδης.

Μὰ τὸν Ἀπόλλω·

δημοκρατικὸν γὰρ αὐτ' ἔδρων.

Διονύσος.

Τοῦτο μὲν ἔασον, ὦ τᾶν.

20 οὐ σοὶ γάρ ἐστι περίπατος κάλλιστα περί γε τούτου.

Εὐριπίδης

Ἐπειτα τοῦτους λαλεῖν ἐδίδαξα —

Αἰσχύλος

Φημι καὶ γῶ.

Ὡς πρὶν διδάξαι γ' ὠφελές μέσος διαρράγηται.

Εὐριπίδης

λεπτῶν τε κανόνων εἰσβολὰς ἐπ' ὧν τε γωνιασμούς,
νοεῖν, ὄραν, ξυριέναι, στρέφειν, ἐρᾶν, τεχνάζειν,

25 κάχ' ὑποτοπεῖσθαι, περινοεῖν ἅπαντα, —

Αἰσχύλος

Φημι καὶ γῶ.

Εὐριπίδης

οἰκεῖα πράγματ' εἰσάγων, οἷς χρώμεθ', οἷς ξύνεσμεν,
ἐξ ὧν γ' ἂν ἐξηλεγχόμην· ξυριδότες γὰρ οὗτοι
ἤλεγχον ἂν μου τὴν τέχνην· ἀλλ' οὐκ ἐκομπολάκου
ἀπὸ τοῦ φρονεῖν ἀποσπάσας, οὐδ' ἐξέπληττον αὐτοὺς,

5 Κύνους ποιῶν καὶ Μέμνονας κώδωνοφαλαροπώλους.

Γνώσει δὲ τοὺς τούτου τε κάμου γ' ἐκατέρου μαθητάς.

Τουτουμενὶ Φορμίστιος Μεγαλινετός 9' ὁ Μάγνης,

σαλπιγγολογχυπηνάδαι, σαρκασμοπιτυοκάμπται,
οὐμὶ δὲ Κλειτοφῶν τε καὶ Θηραμένης ὁ κομνίος.

26). Ἐκ τοῦ Τερεντίου Andria.

Πρᾶξις γ'. Σκηνή δ'.

(στιχ. 2—27.)

DAVUS. SIMO. CHREMES.

10 DA. Cur uxor non adcersitur? iam advesperascit. Si
audin'?

Ego dudum non nil veritus sum abste, Dave, ne facerēs idem,

Quod volgus servorum solet, dolis ut me deluderet,
Propterea quod amat filius. DA. egon' istuc facerem?

SI. credidi:

Idque adeo metuens vos celavi, quod nunc dicam. DA.
quid SI. acies:

15 Nam propemodum habeo iam fidem. DA. tandem cognosti qui siem?

SI. Non fuerant nuptiae futurae. DA. quid? non? SI.
set ea gratia

Simulavi, vos ut pertemptarem. DA. quid ais? SI. sic
res est. DA. vide,

Numquam istuc ego quivi intellegere. vah consilium calidum.

SI. Hoc audi. ut hinc te introire iussi, opportune hic
fit mi obviam. DA. hem,

20 Numnam periiimus? SI. narro huic, quae tu dudum narrasti mihi.

DA. Quidnam audiam? SI. gnatam ut det oro, vixque
id exoro. DA. occidi. SI. hem,

Quid dixisti? DA. optume inquam factum. SI. nunc per
huc nullast mora.

CH. Domum modo ibo: ut appareatur, dicam: atque
huc reantio.

SI. Nunc te oro, Dave, quoniam solus mi effecisti has
nuptias —

25 DA. Ego vero solus. SI. corrigere mi gnatum porro
enitere.

DA. Faciam hercle sedulo. SI. potes nunc, dum animus
inritatus est.

DA. Quiescas. SI. age igitur, ubi nunc est ipso? DA.
mirum, ni domi est.

SI. Ibo ad eum: atque eadem haec tibi quae dixi, di-
cam itidem illi. DA. nullus sum.

Quid causae est, quin hinc in pistrinum recta proficiscar
via?

Nihil est preci loci relictum; iam perturbavi omnia:

Erum fefelli: in nuptias conieci erilem filium;

Feci hodie ut fierent, insperante hoc, atque invito Pam-
philo. hem

Astutias: quod si quiessem, nihil evenisset mali

3 Set ecceum video ipsum: occidi.

Utinam mihi esset aliquid hic, quo me nunc praecipitem
darem.

Δακτυλικὸ ἑξάμετροι.

(ὄρα § 62)

27) Ἐκ τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσεΐας.

(I. στίχ. 39—566.)

- Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασεν,
 Ἴσμάρῳ ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς·
 ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
 δασσάμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
35. ἔνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διερῶ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας
 ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
 ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
 ἔσφαζον παρὰ θῖνα καὶ εἰλίποδας ἔλικας βοῦς.
 τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνευν,
 οἳ σφιν γεῖτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
 ἤπειρον ναῖοντες, ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
 ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὄθι χρὴ πεζὸν ἔοντα.
 ἦλθον ἔπειθ', ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεταί ὥρη,
 5 ἡέριοι· τότε δὴ ῥα κακὴ Διὸς αἴσα παρέστη
 ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθοιμεν.
 στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσιν·
 βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκῆρεσιν ἐγχείησιν.
 ὄφρα μὲν ἦὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἡμαρ,
 10 τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλεονάς περ ἔοντας·
 ἦμος δ' Ἥλιος μετενίσσεται βουλυτόνδε,
 καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιοὺς.
 ἐξ δ' ἀφ' ἐκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι
 ὦλονθ'. οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόνον τε.

- 15 "Ενθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἡτορ,
 ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἐταίρους.
 οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
 πρὶν τινα τῶν δειλῶν ἐτάρων τρις ἑκαστον αὔσαι,
 οἱ δ' ἄντων ἐν πεδίῳ, Κικόνων ὑπο δῃωθέντες.
- 20 νηυσὶ δ' ἐπ' ὥρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
 λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψεν
 γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
 αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἰστία δὲ σφιν
 τριχθὰ τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἰς ἀνέμοιο.
- 25 καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάθεμεν, δείσαντες ὄλεθρον,
 αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερεύσσαμεν ἡπειρόνδε.
 ἔνθα δὴ δύο νύκτας, δύο τ' ἡμέματα συνεχὲς αἰεὶ
 κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἡμᾶρ εὐπλόκαμος τέλεσ' ἦώς,
- 30 ἰστοὺς στησάμενοι, ἀγὰ δ' ἰστία λεύκ' ἐρύσαντες,
 ἡμεθα τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνήται τ' ἵθυνον.
 καὶ νύ κεν ἀσκηθὴς ἰκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
 ἀλλὰ με κῦμα, ῥόος τε, περιγνάπτοντα Μάλειαν,
 καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
- 35 "Ενθεν δ' ἐννήμαρ φερόμεν ὅλοοις ἀνέμοισιν
 πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
 γαίης Λωτοφάγων, οὔτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
 ἔνθα δ' ἐπ' ἡπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ
 αἰψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θοῆς παρὰ νηυσὶν ἐταῖροι.
- 40 αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιο τε πασσάμεθ' ἡδὲ ποτῆτος,
 δὴ τότε ἐγὼν ἐτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
 ἄνδρε δύο κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἄμ' ὀπάσσας,
 οἵτινες ἄνδρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σίτον ἔδοντες.
 οἱ δ' αἰψ' οἰχόμενοι μίγην ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν
- 45 οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μῆδονθ' ἐτάροισιν ὄλεθρον

ἡμετέροις, ἀλλὰ σφί δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
 τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
 οὐκέτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
 ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι λωτοφάγοισιν

5 λωτὼν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
 τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκη,
 νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας.
 αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἐταίρους
 σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκείων,

10 μήπω τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθῃται.
 οἱ δ' αἰὲς εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολὴν ἄλα τύπτον ἐρετοῖς.
 Ἐνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ.

Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων, ἀθεμίστων,

15 ἰκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
 οὔτε φυτεύουσιν χερσὶν φυτόν, οὔτ' ἀρόωσιν·
 ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
 πυροὶ καὶ κριθαὶ ἡδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
 οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.

20 τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι, οὔτε θεμιστεῖς·
 ἀλλ' οὔγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
 ἐν σπέσσι γλαφυροῖσιν· θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
 παῖδων ἡδ' ἀλόχων, οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσιν.

Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται

25 γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλοῦ,
 ὑλῆεσσ'· ἐν δ' αἴγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν·
 ἄγριαί, οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει·
 οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οὔτε καθ' ὕλην
 ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.

30 οὔτ' ἄρα ποιμνῆσιν καταΐσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
 ἀλλ' ἦγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἥματα πάντα

- ἀνδρῶν χηρεῖς, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
 οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλοπαρῆαι,
 οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἐνι τέκτονες, οἳ κε κάμοιεν
 35 νῆας εὖσσέλμους, αἷ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
 ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἰκνεύμεναι· οἷά τε πολλὰ
 ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περώωσι θάλασσαν·
 οἳ κέ σφιν καὶ νῆσον εὐκτιμένην ἐκάμοντο.
 οὐ μὲν γάρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα·
 40 ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
 ὑδρηλοὶ, μαλακοὶ μάλα κ' ἄφθιτοὶ ἄμπελοι εἶεν.
 ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
 ἐς ὥρας ἀμῶεν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὐδας.
 ἐν δὲ λιμὴν εὖορμος, ἦν' οὐ χρεῶ πείσματος ἔστιν,
 45 οὗτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
 ἀλλ' ἐπικέλσαντας μῆναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέρων
 θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀήται.
 αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
 κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
 5 ἔνθα κατεπλέομεν, καὶ τις θεὸς ἡγεμόνευεν
 νύκτα δι' ὀρφναίην· οὐδὲ προὔφαινετ' ἰδέσθαι·
 ἀήρ γὰρ παρὰ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ Σελήνη
 οὐρανόθι προὔφαινε· κατείχετο δὲ νεφέεσσιν.
 ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
 10 οὗτ' οὐδ' κύματα μακρὰ κυλινδόμενα προτὶ χέρσον
 εἰσίδομεν, πρὶν νῆας εὖσσέλμους ἐπικέλσαι.
 κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ καθείλομεν ἱστία πάντα·
 ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
 ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ διαν·
 15 Ἦμος δ' ἡριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
 νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν.
 ὥρσαν δὲ Νύμφαι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο,

- αἴγας ὀρεσκώους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
 αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
- 20 εἰλόμεθ' ἐκ νηῶν, διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
 βάλλομεν· αἶψα δ' ἔδωκε θεός μενοεικέα θήρην.
 νῆες μὲν μοι ἔποντο δωάδεκα, ἐς δὲ ἐκάστην
 ἑννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ.
 ὡς τότε μὲν πρόπαν ἡμαρ, ἐς ἥλιον καταδύντα,
- 25 ἡμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
 οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρός,
 ἀλλ' ἐνέην· πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
 ἠφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἐλόντες.
 Κυκλώπων δ' ἐς γαίαν ἐλεύσσομεν, ἐγγὺς ἐόντων,
- 30 καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγήν, ὅτων τε καὶ αἰγῶν.
 ἡμος δ' ἥελιος κατέδου, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 ἡμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥώς,
 καὶ τότε ἔγων ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον·
- 35 "Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ', ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηϊ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἐτάροισιν
 ἐλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι, οὔτινές εἰσιν
 ἢ ρ' οἴγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
 ἢ φιλόξενοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοῦδής.
- 40 "Ὡς εἰπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην· ἐκέλευσα δ' ἑταῖρους,
 αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
 οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
 ἐξῆς δ' ἐζόμενοι πολλὴν ἄλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χώρον ἀφικόμεθ', ἐγγὺς ἐόντα,
- 45 ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἶδομεν, ἄγχι θαλάσσης
 ὑψηλὸν, δάφνησι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
 μῆλ', οἷός τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλῇ
 ὑψηλῇ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισιν,

- μακρῆσιν τε πίτυσιν ἰδὲ δρυσὶν ὑφικόμεοισιν.
 5 ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὃς ῥά τε μῆλα
 οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδέ μετ' ἄλλους
 πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ἤδη.
 καὶ γὰρ θαυμ' ἐτέτυκτο πελώριον· οὐδὲ ἐφίκει
 ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίψ' ὑλήεντι
 10 ὑψηλῶν ὀρέων, ὃ τε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων
 Ἀὐτὸς τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρήφρας ἐταίρους
 αὐτοῦ παρ νηὶ τε μένειν, καὶ νῦα ἔρυσθαι
 αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἐτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
 βῆν' ἀτὰρ αἷγεον ἄσκον ἔχων μέλανος οἴνοιο,
 15 ἡδέος, ὃν μοι ἔδωκε Μάρων, Εὐάνθεος υἱός,
 ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἰσμαρον ἀμφιβεβήκει,
 οὐνεκά μιν σὺν παιδὶ περισχύομεθ' ἡδὲ γυναικὶ
 αἰζόμενον· ~~ἔκει γὰρ ἐν ἄλσει δεινδρήεντι~~
 Φοῖβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγκυλὰ δῶρα·
 20 χρυσοῦ μὲν μοι δῶκε' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
 δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα
 οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δωδεκά πασιν ἀφύσσας
 ἡδὺν, ἀκηράσιον, θείον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν
 ἡείδῃ δμῶων, οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
 25 ἀλλ' αὐτὸς, ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οὔη.
 τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρόν,
 ἐν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
 χεῦ· ὁδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος δῶδδει,
 θεσπεσίη· τότε ἂν οὗτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν·
 30 τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἄσκον μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἤμα
 κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι δίσσατο θυμὸς ἀγῆνωρ,
 ἀνδρ' ἐπελεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν,
 ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα, οὔτε θέμιστας.

Καρπαλίμωσ δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔγδον

- 35 εὔρομεν, ἀλλ' ἐνόμει νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
 ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθρεύμεσθα ἕκαστα
 ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
 ἀρνῶν ἡδ' ἐρίφων· διακεκριμένοι δὲ ἕκασται
 ἔρχατο· χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
 40 χωρὶς δ' αὖθ' ἔρσαι. ναῖον δ' ὄρω ἄγγεα πάντα,
 γαυλοὶ τε σκαφίδες τε, τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
 ἐνθ' ἐμὲ μὲν πρῶτισθ' ἔταροι λίσσοντ' ἐπέεσσιν,
 τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
 καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
 45 σηκῶν ἐξελάσαντας, ἐπιπλεῖν ἄλμυρον ὕδαρ·
 ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην — ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν—
 ὅφρ' αὐτὸν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη
 οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἐτάροισι φανείς ἐρατεινὸς ἔσσεσθαι.
 Ἐνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν· ἡδὲ καὶ αὐτοὶ
 5 τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μενομένη τέ μιν ἔνδον
 ἤμενοι, ἕως ἐπήλθε νέμων· φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
 ὕλης ἄζαλῆς, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
 ἔκτοσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν
 ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρον.
 10 αὐτὰρ ὄγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
 πάντα μάλ', ὅσο' ἤμελγε, τά δ' ἄρσενά λείπε θύρῃφιν,
 ἀρνειοὺς τε τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
 αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' αἰέρας,
 ὄβριμον· οὐκ ἂν τόνγε δύω καὶ εἴκοσ' ἄμαξαι
 15 ἐσθλαί, τετράκυκλοι, ἀπ, οὐδεὸς ὀχλίσσειαν·
 τόσσην ἡλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.
 ἐζόμενος δ' ἤμελγεν οἷς καὶ μηκάδας αἶγας,
 πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστη.
 αὐτίκα δ' ἡμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
 20 πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμυσάμενος κοτέθεικεν·

ἤμισυ δ' αὐτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
 πίνειν αἰνυμένω, καὶ οἱ ποτιδόρπιον εἴη.

αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεύσε πονησάμενος τὰ ἄ' ἔργα,
 καὶ τότε πῦρ ἀνέκαψε, καὶ εἶδεν, εἶρετο δ' ἡμέας·

- 25 Ὡς ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλείψ' ὑγρά κέλευθα
 ἣ τι κατὰ πρῆξιν, ἣ μαψιδίως ἀλάλησθε,
 οἶά τε ληϊστήρες, ὑπεῖρ ἄλλα, τοίτ' ἀλώονται
 ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἄλλοδαποῖσι φέροντες·

Ὡς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,

- 30 δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον.
 ἀλλὰ καὶ ὧς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
 παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
 οὔκαδε ἴεμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα

- 35 ἦλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
 λαοὶ δ' Ἀτρεΐδew Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
 τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστίν.
 τὴσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
 πολλοὺς· ἡμεῖς δ' αὖτε κυχανόμενοι τὰ σὰ γούνα

- 40 ἰκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἥε καὶ ἄλλως
 δοίης δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν.
 ἀλλ' αἰδεῖο, φέριστε, θεοὺς· εἰκέται δέ τοί εἰμεν.
 Ζεὺς δ' ἐπιτιμῆτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε,
 ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ,

Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ·
 νήπιός εἰς, ὦ ξεῖν', ἣ τηλόθεν εἰλήλουθας,
 ὃς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.

- οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιοόχου ἀλέγουσιν,
 5 οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
 οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδόμην
 οὔτε σεῦ, οὔθ' ἐτάρων, εἰ μὴ θυμὸς με κελεύει.

- ἀλλὰ μοι εἴφ', ὅπῃ ἔσῃς ἰὼν εὐεργέα νῆα
 ἥ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἥ καὶ σχεδόν, ὄφρα δαείω.
- 10 Ὡς φάτο πειράζων· ἐμὲ δ' οὐ λάθην εἰδότα πολλά·
 ἀλλὰ μὴν ἄψορρόν προσέφην δολίοις ἐπέεσσιν·
 Νέα μὲν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἰνὸσίχθων,
 πρὸς πέτρῃσι βαλὼν, ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
 ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν·
- 15 αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
 Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλεὲς θυμῷ·
 ἀλλ' ὅγ' ἀναίξας ἐτάροις ἐπὶ χεῖρας ἱαλλεν·
 σὺν δὲ δύο μάρψας, ὥστε σκύλακας, ποτὶ γαίῃ
 κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δευὲ δὲ γαίαν.
- 20 τοὺς δὲ διαμελεῖστί ταμῶν ὠπλίσσατο δόρπον·
 ἦσθιε δ', ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
 ἔγκατὰ τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόμενα.
 ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διὶ χεῖρας,
 σχέτλια ἔργ' ὀρόωντες· ἀμηχανίῃ δ' ἔχε θυμόν.
- 25 αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδύν,
 ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
 κείτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων·
 τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
 ἄσπον ἰὼν, ξίφος ὄξυ ἔρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
- 30 οὐτάμεναι πρὸς στήθος, ὅθι φρένες ἦπαρ ἔχουσιν,
 χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρκεν.
 αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
 οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλῶν
 χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὀβριμον, ὃν προσέθηκεν.
- 35 ὥς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἡῷ διαν.
 Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
 καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μέλας,
 πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἐμβρυον ἦκεν ἐκάστῃ.

- αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεύσε πονησάμενος τὰ ἅ ἔργα,
 40 σὺν δ' ὄγε δ' αὐτε δὴ μάργας ὠπλίσσατο δειπνον.
 δειπνήσας δ' ἄντρον ἐξήλασε πίονα μῆλα,
 ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
 ἄψ' ἐπέθηχ', ὥσεί τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
 πολλῇ δὲ ῥοίῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
 Κύκλωψ· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμεν κακὰ βυσσοδομεύων,
 εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
 ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή·
 Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
 5 χλωρὸν, ἐλαίνεον· τὸ μὲν ἔκταμεν, ὄφρα φοροίη
 αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες εἴσκομεν εἰσορόωντες,
 ὅσσην θ' ἴστων νηὸς ἑικοσόροιο μελαίνης,
 φορτίδος, εὐρείης, ἥτ' ἐκπεράα μέγα λαῖτμα·
 τόσσην ἔην μήκος, τόσσην πάχος εἰσοράασθαι.
 10 τοῦ μὲν ὅσην τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστάς,
 καὶ παρέθηχ' ἐτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα.
 οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δὲ θύωσα παραστάς
 ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῃ.
 καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
 15 ἢ ῥα κατὰ σπείου· κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
 αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
 ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μαχλὸν ἀείρας
 τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
 οἱ δ' ἔλαχον, τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἐλέσθαι,
 20 τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
 ἐσπέριος δ' ἦλθεν καλλιτριχα μῆλα νομεύων·
 αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα,
 πάντα μάλ'· οὐδέ τι λείπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
 ἥ τοι ὀϊσάμενος, ἥ καὶ θεὸς ὥς ἐκέλευσεν.
 25 αὐτὰρ ἐπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,

- ἐξόμενος δ' ἤμελγεν οἷς καὶ μηκάδας αἶγας,
 πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρουον ἦκεν ἐκάστῃ.
 αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεύσε πονησάμενος τὰ ἄεργα,
 σὺν δ' ὄγε δ' αὐτε δὺν μάρψας ὠπλίσσατο δόρπον.
 30 καὶ τότε ἔγῳ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστάς,
 κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο·
 Κύκλωψ, τῇ, πῖε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα
 ὄφρ' εἰδῆς, οἶον τι ποτὸν τόδε νηὺς ἐκεκεύθει
 ἡμετέρῃ· σοὶ δ' αὖ λουβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
 35 οἴκαδε πέμψεις· σὺ δὲ μαίνεαι οὐκέτ' ἀνεκτῶς.
 σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
 ἀνθρώπων πολέων; ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
 Ὡς ἐφάμην· ὁ δὲ δέκτο καὶ ἔκπιεν ἦσατο δ' αἰνῶς
 ἡδὺ ποτὸν πίνων· καὶ μ' ἦτεε δεύτερον αὐτί·
 40 Δός μοι ἔτι πρόφρων, καὶ μοι τεὸν οὔνομα εἰπέ
 αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίρης.
 καὶ γὰρ Κυκλώπεσσι φέρει ξειδώρος ἄρουρα
 οἶνον ἔριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
 ἀλλὰ τὸδ' ἄμβροσίνης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
 Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ οἱ αὐτίς ἐγὼ πόρον αἶθοπα οἶνον
 τρὶς μὲν ἔδωκα φέρον, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
 καὶ τότε δὴ μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίουσιν·
 5 Κύκλωψ, εἰρωτᾶς μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγὼ τοι
 ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέστης.
 Οὐτίς ἔμοιγ' ὄνομα· Οὐτὶν δέ με κυκλήσκουσιν
 μήτηρ ἡδὲ πατήρ ἡδ' ἄλλοι πάντες ἐταῖροι.
 Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ·
 10 Οὐτὶν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἐτάροισιν,
 τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τὸ δέ τοι ξεινήϊον ἔσται.
 Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα

- κείτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· καὶ δέ μιν ὕπνος
 ἦρει παιδαμάτωρ· φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος,
 15 ψῶμοι τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἶνοβαρείων.
 καὶ τότε· ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σπυγδοῦ ἦλασα πολλῆς,
 εἴως θερμαίνουτο· ἔπεσσί τε πάντας ἑταίρους
 θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύη.
 ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
 20 ἄφεςθαι, χλωρὸς περ ἑὼν, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
 καὶ τότε· ἐγὼν ἄττον φέρον ἐκ πυρὸς, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
 ἴσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα daίμων.
 οἱ μὲν, μοχλὸν ἐλόντες ἐλάϊνον, ὃξὺν ἐπ' ἄκρῳ,
 ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεῖς
 25 δίνεον, ὥς ὅτε τις τρυπῇ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
 τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἐνερθεν ὑποσσεύουσιν ἱμάντι
 ἀψάμενοι ἐκάτερθε, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεὶ
 ὥς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἐλόντες
 δινέομεν, τὸν δ' αἶμα περίρρεε θερμὸν ἔοντα.
 30 πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὖσεν αὐτμή,
 γλῆνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
 ὥς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἤε σκέπαρνον
 εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτῃ μεγάλα ἰάχοντα,
 φαρμάσσων· τὸ γὰρ αὐτε σιδήρου γε κράτος ἐστίν·
 35 ὥς τοῦ σιζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
 σμερδαλέον δὲ μέγ' ὥμωξεν· περὶ δ' ἔαχε πέτρῃ·
 ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπὸ σπύμεθ'· αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
 ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖτο, πεφυρμένον αἵματι πολλῷ·
 τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἔο χερσὶν ἀλῶν.
 40 αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπνευ, οἳ ῥά μιν ἀμφίς
 ὄκρον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας·
 οἱ δὲ βοῆς αἰόντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
 ἰστάμενοι δ' εἶροντο περὶ σπέος, ὅ,τι ἐ κήδου·

Τίπτε τόσον, Πολύφημ', ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας
 νύκτα δι' ἀμβροσίην, καὶ αὖπνους ἄμμε τίθησθα;
 ἢ μήτις σευ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
 ἢ μήτις σ' αὐτὸν κτείνει δόλῳ, ἢ βίηφιν;

Τοὺς δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
 5 ὦ φίλοι, Οὐτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφιν.

Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον·
 εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται, οἷον ἐόντα,
 νοῦσόν γ' οὐπὼς ἔστι Διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
 ἀλλὰ σύγ' εὖχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.

10 Ὡς ἄρ' ἔφαν ἀπίοντες· ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ,
 ὥς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μήτις ἀμύμων.

Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνησιν,
 λερσὶ ψηλαφῶν, ἀπὸ μὲν λίθον εἴλε θυράων·
 αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο, χεῖρε πετάσσας,
 15 εἴ τινά που μετ' ὅεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε·
 οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
 αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον, ὅπως ὅχ' ἄριστα γένοιτο,
 εἴ τιν' ἐταίροισιν θανάτου λύσιν ἦδ' ἐμοὶ αὐτῷ
 εὐροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὑφαινον,

20 ὥστε περὶ ψυχῆς· μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
 ἦδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.

ἄρσενες οἷες ἦσαν εὐτρεφές, δασύμαλλοι,
 καλοὶ τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφές εἶρος ἔχοντες·
 τοὺς ἀκέων συνέεργον εὐστρεφέεσσι λύγοισιν,

25 τῆς ἔπι Κύκλωψ εὐδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδὼς,
 σύντρεψ αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
 τῷ δ' ἐτέρῳ ἐκάτερθεν ἵτην, σῶοντες ἐταίρους.
 τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' οἷες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε —
 ἀρνεῖός γάρ ἔην, μῆλων ὅχ' ἄριστος ἀπάντων —

30 τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρ' ἐλυσθεῖς

- κείμεν' αὐτὰρ χερσὶν ἄωτον θροεσίοιο
 νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμεν τετληότι θυμῷ.
 ὡς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν Ἡῶ διαν.
 Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἡώς,
 35 καὶ τότε νομόνδ' ἐξέστυτο ἄρσενά μῆλα,
 θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκούς·
 οὐθατα γὰρ σφαραγεῦντο. ἄναξ δ' ὀδύνῃσι κακῆσιν
 τειρόμενος, πάντων ὄζων ἐπεμαίετο νῶτα
 ὀρθῶν ἐσταότων· τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν,
 40 ὥς οἱ ὑπ' εἰροπόκων ὄζων στέρνοισι δέδεκτο.
 ὕστατος ἀρνεὶὸς μῆλων ἔστειχε θύραζε,
 λάχων στεινόμενος καὶ ἐμοὶ, πυκινὰ φρονέοντι.
 τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος·
 Κριε πέπον, τί μοι ὦδε διὰ σπέος ἔσσυο μῆλων
 45 ὕστατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἶων,
 ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμει τέρεν' ἄνθεα ποίης,
 μακρὰ βιβύας· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεϊς·
 πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
 ἐσπέριος· νῦν αὖτε πανίστατος — ἦ σύγ' ἀνακτος
 5 ὀφθαλμὸν ποθέεις; τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσεν
 σὺν λυγροῖς ἐτάροισι, δαμασσάμενος φρένας οἴφω,
 Οὐτις, ὃν οὐπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον.
 εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
 εἰπεῖν, ὅππῃ κείνος ἐμὸν μένος ἤλασκάξει·
 10 πῶς κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλη
 θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὐδεῖ· καὶ δέ κ' ἐμὸν κῆρ
 λωφίσσει κακῶν, τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὐτις.
 Ὡς εἰπὼν, τὸν κριδὸν ἀπὸ ἔο πέμπε θύραζε.
 ἐλθόντες δ' ἡβαιὸν ἀπὸ σπείους τε καὶ αὐλῆς,
 15 πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμεν, ὑπέλυσα δ' ἐταίρους.
 καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα ταναύποδα, πίονα δημῷ,

- πῦρ ἀποπεριτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα
 ἰκόμεθ'· ἀσπᾶσι δὲ φίλοις ἐτάροισι φάνημεν,
 οἳ φύγομεν θάνατον· τοὺς δὲ στενάζοντο γοῶντες·
 20 ἄλλ' ἐγὼ οὐκ εἶων, ἀνὰ δ' ὄφρ' ὅσιν νεῦον ἐκάστω
 κλαίειν· ἄλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλιτρίχῃ μῆλα
 πόλλ' ἐν νηὶ βαλόντας, ἐπιπλεῖν ἄλμυρὸν ὕδωρ.
 οἱ δ' αἰψ' εἰςβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
 ἐξῆς δ' ἐξόμενοι πολὺν ἄλλα τύπτον ἐρετμοῖς.
 25 ἄλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν, ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
 καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισιν
 Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἐταίρους
 ἔδμενε ἐν σπηΐ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφιν·
 καὶ λίην σέγ' ἔμελλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
 30 σχέτλι, ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἄξει σῶ ἐνὶ οἴκῳ
 ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
 ὧς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μάλλον·
 ἦκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλου·
 καὶ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρώροιο.
 36 [τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἴηϊον ἄκρον ἰκέσθαι.]
 ἐκλύσθη δὲ θύλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
 τὴν δ' αἰψ' ἠπειρόνδε παλιβρόθιον φέρε κύμα,
 πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι.
 αὐτὰρ ἐγὼ χεῖρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
 40 ὧσα παρέξ· ἐτάροισι δ' ἐποτρύνας ἐκέλευσα
 ἐμβαλέειν κώπης, ἵν' ὑπέκ κακότητα φύγοιμεν,
 κρατὶ κατανέωυν· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρυσσαν.
 ἄλλ' ὅτε δὴ δις τόσσον ἄλλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
 καὶ τότε ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
 45 μελιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
 Σχέτλιε, τί πτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα;
 ὁ; καὶ νῦν πόντονδε βαλὼν βέλους, ἤγαγε νῆα

αὐτίς ἐς ἡπειρον, καὶ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
 εἰ δὲ φθεγξαμένου τευ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσεν,
 5 σὺν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς καὶ νῆϊα δοῦρα,
 μαρμάρῳ ὀκριέντι βαλὼν· τόσσον γὰρ ἴησιν.

Ὡς φάσαν· ἄλλ' οὐ πείθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
 ἀλλὰ μιν ἄψφορβον προσέφην κεκοτητόι θυμῷ
 Κύκλωψ, αἶ κέν τις σε καταθνητῶν ἀνθρώπων

10 ὀφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτύν,
 φᾶσθαι, Ὀδυσσῆα πτολιπύρθιον ἐξαλαῶσαι,
 υἱὸν Λαέρτew, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἴκῳ ἔχοντα.

Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' οἰμῶξας ἡμείβετο μύθῳ·
 ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ με παλαίφατα θέσφαθ' ἰκάνει.

15 ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ, ἧς τε μέγας τε,
 Τηλέμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνη ἐκέκαστο,
 καὶ μαντευόμενος κατέγύρα Κυκλώπεσσιν·
 ὃς μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
 χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.

20 ἀλλ' αἰεὶ τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
 ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
 νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ οὔτιδανός καὶ ἄκις
 ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἔδαμάσσαστο οἶνῳ.
 ἀλλ' ἄγε δεῦρ', Ὀδυσσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,

25 πομπὴν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον·
 τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς εὐχεται εἶναι
 αὐτὸς δ', αἶ κ' ἐθέλῃς, ἵησεται, οὐδέ τις ἄλλος,
 οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.

Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·

30 αἶ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυαίμην
 εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἀΐδος εἴσω·
 ὥς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἵησεται οὐδ' Ἐννοσίχθων.

Ὡς ἐφάμην· ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι

- εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἄστερόεντα
 35 Κλῦθι, Ποσειδάων γαιήοχε, κυανοχαῖτα
 εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι,
 δὲς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθητον οἴκαδ' ἰκέσθαι.
 [υἱὸν Λαέρτew, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἴκῳ ἔχοντα.]
 ἀλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἰκέσθαι
 40 οἶκον εὐκτίμενον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν
 ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἅπο πάντας ἐταῖρους,
 νηὸς ἐπ' ἄλλοτρίης, εὖροι δ' ἐν πῆματα οἴκῳ.
 ὦς ἔφατ' εὐχόμενος· τοῦ δ' ἔκλυε Κυανοχαΐτης.
 αὐτὰρ ὅγ' ἐξαυτίς πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
 45 ἦκ' ἐπιδιδήσας· ἐπέρισε δὲ ἴν' ἀπέλεθρον.
 καδ' δ' ἔβαλεν μετόπισθε νειὸς κυανοπρώροιο
 τυτθὸν, ἐδεύησεν δ' οἴηϊον ἄκρον ἰκέσθαι.
 ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης·
 τὴν δὲ πρόσω φέρε κύμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἰκέσθαι.
 5 ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ', ἔνθα περ ἄλλαι
 νῆες εὖσσελμοι μένον ἄθροαι, ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
 εἵατ' ὕδρῳμένοι, ἡμέας ποτιδέχμενοι αἰεὶ·
 νῆα μὲν, ἐνθ' ἐλθόντες, ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισιν,
 ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 10 μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἐλόντες
 δασσόμεθ', ὥς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
 ἀρνεῖδ' ὃ μοῖ οἶφ' ἐϋκνήμιδες ἐταῖροι,
 μῆλων δαιομένων, δόσαν ἔξοχα· τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
 Ζηνὶ κελαϊνεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
 15 ῥέξας, μηρί' ἔκαιον· ὃ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
 ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν, ὅπως ἀπολοίαιτο πᾶσαι
 νῆες εὖσσελμοι καὶ ἔμοι ἐρήρηες ἐταῖροι.
 ὥς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ, ἐς ἥλιον καταδύντα,
 ἡμεθα δαινώμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.

- 20 ἥμος δ' ἥελιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
 δὴ τότε καμψήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 ἥμος δ' ἠρυγέεια φάνη· ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 δὴ τότε ἔγων ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
 αὐτοὺς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
 25 οἱ δ' αἰψ' εἰσβαῖνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθισον·
 ἐξῆς δ' ἐξόμενοι πολὺν ἄλα τύπτον ἑρετμοῖς.
 Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ,
 ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

28) Ἐκ τῶν Θεοκρίτου. (Εἰδύλλιον IB')

(Ὅρα § 63. 14.)

- * Ἠλυθες, ὦ φίλε κοῦρε, τριήμερον νυκτὶ καὶ αἰὶ
 30 ἦλυθες· οἱ δὲ ποθεῖντες ἐν ἄματι γηράσκοντι.
 ὅσσον ἕαρ χειμῶνος, ὅσον μῆλον βραβύλοιο
 ἄδιον, ὅσσον οἷς σφετέρας λασσιωτέρα ἄρνός,
 ὅσσον παρθενικὴ προφέρει τριγᾶμοιο γυναικός,
 ὅσσον ἐλαφροτέρα μόσχῳ νεβρός, ὅσσον ἀηδιῶν
 35 συμπάντων λιγύφωνος αἰδοτάτα πετεηνῶν,
 τόσσον ἔμ' εὐφράνας σὺ φανείς· σκιερὰν δ' ὑπὸ φηγῶν
 ἀελίου φρύγοντος ὀδοιπόρος ἔδραμον ὥς τις.
 εἴθ' ὁμαλοὶ πνεύσειαν ἐπ' ἀμφοτέροισιν Ἑρωτες
 νῶϊν, ἐπεσσομένοις δὲ γενοίμεθα πᾶσιν αἰοιδά.
 40 νοῖω δὴ τινε τῷδε μετὰ προτέροισι γενέσθην
 φῶθ'· ὁ μὲν εἰσπνηλος, φαίη χ' ὠμυκλαῖζων·
 τὸν δ' ἕτερον πάλιν, ὥς κεν ὁ Θεσσαλὸς εἴποι αἶταν.
 ἀλλήλους δ' ἐφίλασαν ἴσῳ ζυγῷ· ἦ ῥα τόκ' ἔσσαν
 χρύσειοι πάλοι ἄνδρες, ὅκ' ἀντεφίλασ' ὁ φιλαθείς· α
 εἰ γὰρ τοῦτο, πάτερ Κρονίδα, πέλοι, εἰ γὰρ ἀγήρα· α

- 5 ἀθάνατον γενεαῖς δὲ διηκοσίησιν ἔπειτα
 ἀγγεῖλειεν ἐμοὶ τις ἀνέξοδον εἰς Ἀχέροντα·
 » ἂ σὰ νῦν φιλότης καὶ τῷ χαριέντος ἄτεω
 πᾶσι διὰ στόματος, μετὰ δ' ἡϊθέοισι μάλιστα. α
 ἀλλ' ἦτοι τούτων μὲν ὑπέρτεροι οὐρανίωνες
 10 ἔσονται ὥς ἐθέλοντι· ἐγὼ δὲ σὲ τὸν καλὸν αἰνέων,
 ψεύδεα ῥινὸς ὑπερβέν Ἀραιᾶς οὐκ ἀναφύσω.
 ἦν γὰρ καὶ τι δάκῃς, τὸ μὲν ἀβλαβὲς εὐθὺς ἔθηκας,
 διπλάσιον δ' ὄνασας· ἔχων δ' ἐπίμετρον ἀπήνηον.
 Νισαῖοι Μεγαρήες, ἀριστεύοντες ἀρετμοῖς,
 15 ὄλβιοι οἰκείοιτε, τὸν Ἀττικὸν ὥς περίαλλα
 ξεῖνον ἐτιμάσασθε Διοκλέα τὸν φιλόπαιδα.
 αἰεὶ οἱ περὶ τύμβον ἀολλέες εἴαρι πρῶτω
 κοῦροι ἐριδμαίνοντι φιλάματος ἄκρα φερέσθαι.
 ὃς δέ κέ προσμάξῃ γλυκερώτερα χεῖλεσι χεῖλη,
 20 βριθόμενος στεφάνοισιν ἔαν ἐς μάτέρ' ἀπήνηεν.
 ὄλβιος, ὅστις παισὶ φιλάματα κείνα διαιτᾷ.
 ἦ που τὸν χαροπὸν Γανυμήδεα πόλλ' ἐπιβωστρεῖς
 Λυδία ἴσον ἔχειν πέτρα στόμα, χρυσὸν ὅποια
 πεύθονται, μὴ φαῦλον, ἐτήτυμον ἀργυραμοιβοί.

ΛΟΓΑΟΙΔΙΚΟΙ ΔΑΚΤΥΛΟΙ

Πριάπειον μέτρον

(δρ. § 66. 5.)

29) Κατούλου ὠδὴ ΙΗ'. (14)

O Colonia, quae cupis ponte ludere magno,
 15 Et salire paratum habes, sed vereris inepta

Crura ponticuli assulis stantis in redivivis,
Ne supinus eat cavaque in palude recumbat ;
Sic tibid bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo vel Salisubsili sacra suscipiantur:

20 Munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.

Quendam municipem meum de tuo volo ponte
Ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
Verum totius ut lacus putidaeque paludis
Lividissima maximeque est profunda vorago

25 Insulsiſſimus est homo, nec sapit pueri instar

Bimuli tremula patris dormientis in ulna.

Quoi cum sit viridissimo nupta flore puella
(Et puella tenellulo delicatior haedo,
Asservanda nigerrimis diligentius uvis),

30 ~~Ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,~~

Nec se sublevat ex sua parte, sed velat alius
In fossa Liguri iacet supernata securi,
Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usqu-
am,

Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit,

35 Ipse qui sit, utrum sit au non sit, id quoque nescit.

Nunc eum volo de tuo ponte mittere pronum,

Si pote stolidum repente excitare veterum

Et supinum animum in gravi derelinquere caeno,

Ferream ut soleam tenaci in voragine mula.

Στῖχοι ἐν δεκάσύλλατοι.

(δρ. § 67)

30) Ἐκ τῶν Κατούλου ᾠδῶν.

Ω' δ' ἢ Β'.

5 Passer, deliciae meae puellae,

Quicum ludere, quem in sinu tenere,

Quoi primum digitum dare adpetentī

Et acris solet incitare morsus,

Cum desiderio meo nitenti

10 Carum nescio quid libet iocari

Et solatiolum sui doloris,

Credo ut cum gravis acquiescet ardor ;

Tecum ludere sicut ipsa possem

Et tristis animi levare curas !

15 Tam gratum est mihi quam ferunt puellae

Pernici aureolum fuisse malum,

Quod zonam soluit diu ligatam

ΑΝΑΠΑΙΣΤΙΚΟΙ ΠΤΟΜΟΙ.

Τετράμετροι ἀναπαιστικοί.

(δρ. §. 72.)

41) Ἐκ τῶν Σφηκῶν Ἀριστοφάνους.

(σίχ. 546—615)

Χορός.

25 Ἄλλ' ὦ περὶ τῆς πάσης μέλλων βασιλείας ἀντιλογήσεται
τῆς ἡμετέρας, νυνὶ θαρρῶν πᾶσαν γλῶτταν βασάνει.

Φιλοκλέων

Καὶ μὴν εὐθύς γ' ἀπὸ βαλβίδων περὶ τῆς ἀρχῆς
ἀποδείξω

τῆς ἡμετέρας ὡς οὐδεμιᾶς ἥτων ἐστὶν βασιλείας.

Τί γὰρ εὐδαιμον καὶ μακαριστὸν μᾶλλον νῦν ἐστὶ δι-
καστοῦ,

30 ἢ τρυφερώτερον, ἢ δεινότερον ζῶον, καὶ ταῦτα γέροντος;
ὃν πρῶτα μὲν ἔρποντ' ἐξ εὐνῆς τηροῦσ' ἐπὶ τοῖσι δρυ-
φάκτοις

ἄνδρες μεγάλοι καὶ τετραπήχεις· κᾶπειτ' εὐθύς προσ-
ιόντι

ἐμβάλλει μοι τὴν χεῖρ' ἀπαλὴν, τῶν δημοσίων κεκλο-
φυῖαν·

ἱκετεύουσιν δ' ὑποκύπτοντες, τὴν φωνὴν οἰκτροχοοῦντες·
οἰκτειρόν μ', ὦ πάτερ, αἰτοῦμαί σ', εἰ καὶ τὸς πάποθ'
ὑφείλου

ἀρχὴν ἄρξας, ἣ ἔπι στρατιᾷς τοῖς ξυσσίτοις ἀγοράζων
ὃς ἔμ' οὐδ' ἂν ζῶντ' ἤδειν, εἰ μὴ διὰ τὴν προτέραν
ἀπόφυξιν.

Βδευκλέων

Τοῦτ' περὶ τῶν ἀντιβολουμένων ἔστω τὸ μνημόσυόν μοι.

Φιλοκλέων

5 Εἴτ' εἰσελθὼν ἀντιβοληθεὶς καὶ τὴν ὀργὴν ἀπομορχθεὶς,
ἔνδον τούτων ὧν ἂν φάσκω πάντων οὐδὲν πεποίηκα,
ἀλλ' ἀκροῶμαι πάσας φωνὰς ἰέντων εἰς ἀπόφυξιν.

Φέρ' ἴδω, τί γὰρ οὐκ ἔστιν ἀκοῦσαι θώπευμ' ἐνταῦθα
δικαστῇ;

οἱ μὲν γ' ἀποκλᾶοντι περὶ αὐτῶν καὶ προστιθέασιν

10 κακὰ πρὸς τοῖς οὖσιν, ἕως ἀνιῶν ἂν ἰσώσῃ τοῖσιν
ἐμοῖσιν

οἱ δὲ λέγουσιν μύθους ἡμῖν, οἱ δ' Αἰσώπου τι γέλοιοι·
οἱ δὲ σκώπτουσ', ἔν' ἐγὼ γελάσω καὶ τὸν θυμὸν κατὰ-
θωμαι.

Κὰν μὴ τούτοις ἀναπειθώμεσθα, τὰ παιδάρι' εὐθύς
ἀνέλκει,

τας θηλείας καὶ τοὺς υἱεῖς, τῆς χειρὸς, ἐγὼ δ' ἀκροῶμαι·
15 τὰ δὲ συγκύψανθ' ἅμα βληχᾶται· κᾶπειθ' ὁ πατήρ ὑπὲρ
αὐτῶν

ὥσπερ θεὸν ἀντιβολεῖ με τρέμων τῆς εὐθύνης ἀπολῦσαι·
εἰ μὲν χαίρεις ἀρνὸς φωνῇ, παιδὸς φωνὴν ἐλεήσαι·
εἰ δ' αὖ τοῖς χοιριδίοις χαίρω, θυγατρὸς φωνῇ με πιθέ-
σθαι.

Χῆμεῖς αὐτῷ τότε τῆς ὀργῆς ὀλίγον τὸν κόλλοι' ἀνείμειν.
20 Ἄρ' οὐ μεγάλη τοῦτ' ἔστ' ἀρχὴ καὶ τοῦ πλούτου κατα-
χῆνῃ

Β δ ε λ υ κ λ έ ω ν

Δεύτερον αὖ σου τουτὶ γράφομαι, τὴν τοῦ πλούτου
καταχῆνῃν·

καὶ ἀγαθὰ μοι μέμνησ' ἄχαις φάσκων τῆς Ἑλλάδος
ἄρχειν.

Φ ι λ ο κ λ έ ω ν

Παίδων τοίνυν δοκιμαζομένων αἰδοῖα πάρεσσι θεᾶσθαι.

Κὰν Οἶαγρος εἰσέλθῃ φεύγων, οὐκ ἀποφεύγει πρὶν ἂν
ἡμῖν

25 ἐκ τῆς Νιόβης εἶπῃ ῥῆσιν τὴν καλλίστην ἀπολέξας.

Κὰν αὐλητὴς γε δίκην νικᾷ, ταύτης ἡμῖν ἐπίχειρα
ἐν φορβεῖᾳ τοῖσι δικασταῖς ἔξοδον ἠὔλησ' ἀπαιῶσιν,

Κὰν ἀποθνήσκων ὁ πατὴρ τῷ δῶ καταλείπων παῖδ'
ἐπὶ κληρον,

30 κλάειν ἡμεῖς μακρὰ τὴν κεφαλὴν εἰπόντες τῇ διαθήκῃ
καὶ τῇ κόγχῃ τῇ πάνυ σεμνῶς τοῖς σημείοισιν ἐπούση,
ἔδομεν ταύτην ὅστις ἂν ἡμᾶς ἀντιβολήσας ἀναπέισῃ.
Καὶ ταῦτ' ἀνυπεύθυνοι δρώμεν· τῶν δ' ἄλλων οὐδεμί'
ἀρχή.

Β ὀ ε λ υ κ λ ἑ ω ν

Τουτὶ γάρ τοί σε μόνον τούτων ὧν εἴρηκας μακαρίζω
τῆς δ' ἐπικλήρου τὴν διαθήκην ἀδικεῖς ἀνακογχυλιάζων.

Φ ι λ ο κ λ ἑ ω ν

35 Ἐτι δ' ἡ βουλὴ χῶ δῆμος ὅταν κρίναι μέγα πρᾶγμ'
ἀπορήσῃ,

ἐψήφισται τοὺς ἀδικούντας τοῖσι δικασταῖς παραδοῦναι
εἴτ' Εὐαθλος χῶ μέγας οὗτος κολακῶννμος ἀσπιδαπο-
βλῆς

οὐχὶ προδώσειν ὑμᾶς φασίν, περὶ τοῦ πλήθους δὲ μα-
χεῖσθαι.

Κὰν τῷ δήμῳ γνῶμην οὐδεὶς πώποτ' ἐνίκησεν, ἐὰν μὴ
εἴπῃ τὰ δικαστήρι' ἀφεῖναι πρῶτιστα μίαν δικάσαντας·
αὐτὸς δ' ὁ Κλέων ὁ κεκραξιδάμας μόνον ἡμᾶς σὺ περι-
τρώγει,

ἀλλὰ φυλάττει διὰ χειρὸς ἔχων καὶ τὰς μυίας ἀπαμύνει.
Σὺ δὲ τὸν πατέρ' οὐδ' ὅτιοῦν τούτων τὸν σαυτοῦ πώποτ'
ἔδρασας.

5 Ἀλλὰ Θέωρος, καί τοῦσιν ἀνὴρ Εὐφημίου οὐδὲν
ἐλάττων,
τὸν σφόγγον ἔχων ἐκ τῆς λεκάνης τὰμβάδι' ἡμῶν περι-
κωνεῖ.

Σκέψαι δ' ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν οἷων ἀποκλείεις καὶ κατε-
 ρύκεις,
 ἣν δουλείαν οὖσαν ἔφασκες χυπηρεσίαν ἀποδείξειν.

Β θ ε λ υ κ λ έ ω υ

Ἐμπλησο λέγων· πάντως γάρ τοι παύσει ποτὲ κἀνα-
 φανήσει
 10 πρωκτὸς λουτροῦ περιγιγνόμενος τῆς ἀρχῆς τῆς
 περισέμενου

Φ ι λ ο κ λ έ ω υ

Ὁ δὲ γ' ἥδιστον τούτων ἐστὶν πάντων, οὗ γὰρ ἵκελῃ-
 σμην,
 ὅταν οἴκαδ' ἴω τὸν μισθὸν ἔχων, κἄπειθ' ἤκονθ' ἅμα
 πάντες
 ἀσπάζονται διὰ τὰργύριον, καὶ πρῶτα μὲν ἡ θυγάτηρ
 με·
 ἀπονίξῃ καὶ τὸ πόδ' ἀλείφῃ καὶ προσκύψασα φιλίῃσιν,
 15 καὶ παππάζουσ' ἅμα τῇ γλώττῃ τὸ τριώβολον ἐκκαλα-
 μᾶται,
 καὶ τὸ γυναιὸν μ' ὑποθωπεῦσαν φυστὴν μᾶζαν προσε-
 νέγκῃ,
 κἄπειτα καθεζομένη παρ' ἐμοὶ προσαναγκάζῃ, φάγε
 τούτῃ,
 ἔντραγε τούτῃ· τούτοισιν ἐγὼ γάνυμαι, κεῖ μή με
 δεήσει
 ἐς σὲ βλέψαι καὶ τὸν ταμίαν, ὅπότ' ἄριστον παραθήσει,
 20 καταρασάμενος καὶ τοιθορύσας. Ἄλλ' ἦν μή μοι ταχὺ
 μάξῃ,
 τάδε κέκτημαι πρόβλημα κακῶν, σκευὴν βελέων
 ἀλεωρήν.

ΧΟΡΙΑΜΒΙΚΟΙ ΠΡΩΜΟΙ

Δίμετροι χοριαμβικοί

(ὅρ. § 77)

42) Ἐκ τῶν ᾠδῶν Ὀρατίου

AD CAIUM CILNIUM MAECENATEM.

(ᾠδ. βιβλ. α.)

- Maecenas atavis edite regibus,
 O et praesidium et dulce decus meum!
 Sunt, quos curriculo pulverem Olympium
 25 Collegisse invat; metaque fervidis
 Evitata rotis, palmaque nobilis
 Terrarum dominos evehit ad Deos.
 Hunc, si mobilium turba Quiritium
 Certat tergeminis tollere honoribus.
 30 Illum si proprio condidit horreo
 Quidquid de Libycis verritur areis.
 Gandentem patrios findere sarculo
 Agros Attalicis conditionibus
 Numquam demoveas, ut trabe Cypria
 Myrtoum pavidus nauta secet mare.
 Luctantem Icaris fluctibus Africum
 Mercator metuens, otium et oppidi
 Laudat rura sui: mox reficit rates
 5 Quassas, indocilis pauperiem pati.
 Est, qui nec veteris pocula Massici,
 Nec partem solido demere de die
 Spernit; nunc viridi membra sub arbuto

Stratus, nunc ad aquae lene caput sacrae.

- 10 Multos castra iuvant, et lituo tubae
 Permixtus sonitus, bellaque matribus
 Detestata. Manet sub Iove frigido
 Venator, tenerae coniugis immemor,
 Seu visa est catulis cerva fidelibus,
 15 Seu rupit teretes Marsus aper plagas.
 Te doctarum hederæ præmia frontium
 Dis miscent superis. Me gelidum nemus,
 Nympharumque leves cum Satyris chori
 Secernunt populo: si neque tibus
 20 Euterpe cohibet; nec Polyhymnia
 Lesboum refugit tendere barbiton.
 Quod si me lyricis vatibus inseris,
 Sublimis feriam sidera vertice.

Δίμετροι Χοριαμβικοί

(ὅρ. §. 78.)

43) Ἐκ τῶν ᾠδῶν Ὀρατίου

AD P. QUINCTILIUM VARUM.

(ὁδ. ἀ. βιβλ. 18)

- Nullam, Vare, sacra vite prius severis arborem
 25 Circa mite solum Tiburis, et moenia Catili:
 Siccis omnia nam dura Deus proposuit; neque
 Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

- Quis post vinā gravem militiam, aut pauperiem crepat?
 Quis non te potius, Bacche pater; teque, decens Venus?
 30 At ne quis modici transiliat munera Liberi,
 Centaurea monet cum Lapithis rixa super mero
 Debellata: monet Sithoniis non levis Evius;
 Quum fas, atque nefas exiguo fine libidinum
 Discernunt avidi. Non ego te, candide Bassareu,
 35 Invitum quatiā; nec variis obsita frondibus
 Sub divum rāpiam. Saeva tene rum Berecynthio
 Cornu tympana, quae subsequitur caecus Amor sui;
 Et tollens vacuum plus nimio Gloria verticem,
 Arcanique Fides prodiga, perlucidior vitro.

ΙΟΝΙΚΟΙ ΠΥΘΟΙ

Δίμετροι ἰωνικοὶ ἀπ' ἐλάσσονος.

(ἔρ. §. 80.)

44) Ἐλ τῶν ψδῶν Ἀνακρέοντος

ψδὴ κή.

Εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐτέραν

Ἄγε ζωγράφων ἄριστε,
 γράφε, ζωγράφων ἄριστε,

5 Ῥοδῆς κοίρανε τέχνης,
 ἀπεοῦσαν, ὡς ἂν εἴπω,
 γράφε τὴν ἐμὴν ἑταίρην.
 Γράφε μοι τρίχας τὸ πρῶτον
 ἀπαλὰς τε καὶ μελαίνας·

- 10 ὁ δὲ κηρὸς ἂν δύνηται,
 γράφε καὶ μύρου πνεύσας.
 γράφε δ' ἐξ ὅλης παρειῆς,
 ὑπὸ πορφυραῖσι χαίταις,
 ἐλεφάντινον μέτωπον
- 15 τὸ μεσόφρυον δὲ μή μοι
 διάκοπτε, μήτε μίσγε·
 ἐχέτω δ' ὅπως ἐκείνη,
 τὸ λεληθότως σύνοφρυον
 βλεφάρων ἵτιν κελαινήν.
- 20 τὸ δὲ βλέμμα νῦν ἀληθῶς
 ἀπὸ τοῦ πυρὸς ποιήσον,
 ἄμα γλαυκόν, ὥς Ἀθήνης,
 ἄμα δ' ὑγρόν, ὥς Κυθήρης.
 γράφε ῥίνα καὶ παρειάς,
- 25 ῥόδα τῷ γάλακτι μίξας.
 γράφε χεῖλος, οἷα Πειθοῦς,
 προκαλούμενον φίλημα.
 τρυφεροῦ δ' ἔσω γενείου,
 περὶ λυγδίνῳ τραχήλῳ,
- 30 Χάριτες πέτουντο πᾶσαι.
 στόλισον τὸ λοιπὸν αὐτήν
 ὑποπορφύροισι πέπλοις·
 διαφαινέτω δὲ σαρκῶν
 ὀλίγον, τὸ σῶμ' ἐλέγχον.
- 35 ἀπέχει βλέπω γὰρ αὐτήν·
 τάχα, κηρὲς καὶ λαλήσει.

Σ.

Εἰς ῥόδον.

Στεφανηφόρου μετ' ἧρος

- μέλομαι ῥόδον τέρεινον
 συνέταιρον ὃξὺ μέλπειν.
 τόδε γὰρ θεῶν ἄημα,
 5 τόδε καὶ βροτῶν χάρημα,
 Χάρισίν τ' ἄγαλμ' ἐν ὥραις
 πολυανθέων Ἐρώτων.
 Ἀφροδίσιόν τ' ἄθυρμα.
 τόδε καὶ μέλημα μύθοις,
 10 χάριεν φυτόν τε Μουσῶν.
 γλυκὺ καὶ ποιῶντι πείραν
 ἐν ἀκανθίναις ἀταρποῖς·
 γλυκὺ δ' αὖ λαβόντι θάλλειν
 μαλακαῖσι χερσὶ κούφαις
 15 προσάγοντ' Ἐρωτος ἄνθος.
 ἀσόφῳ τὸδ' αὐτὸ τερπνὸν
 θαλίαις τε καὶ τραπέζαις,
 Διονυσίαις θ' ἑορταῖς.
 τί δ' ἄνευ ῥόδου γένοιτ' ἄν;
 20 ῥοδοδάκτυλος μὲν Ἥώς,
 ῥοδοπήχες δὲ Νύμφαι,
 ῥοδόχρους δὲ κ' Ἀφροδίτα
 παρὰ τῶν σοφῶν καλεῖται.
 τόδε καὶ νοσοῦσιν ἀρκεῖ,
 25 τόδε καὶ νεκροῖς ἀμύνει,
 τόδε καὶ χρόνον βιάται·
 χάριεν ῥόδων δὲ γῆρας
 νεότητος ἔσχεν ὁδμήν.
 φέρε δὴ, φύσιν λέγωμεν.
 30 χαροπῆς ὅτ' ἐκ θαλάσσης
 δεδρωσμένην Κυθήρην
 ἐλόχευε Πόντος ἀφρώ,

πολεμόκλονόν τ' Ἀθήνην
 κορυφῆς ἐδείκνυε Ζεὺς,
 35 φοβερὴν θεῶν Ὀλύμπῳ,
 τότε καὶ ῥόδων ἀγητῶν
 νέον ἔρνος ἤνθισε Χθών,
 πολυδαίδαλον λόχευμα
 μακάρων θεῶν δ' ὄμιλος,
 40 ῥόδον ὥς γένοιτο, νέκταρ
 ἐπιτέγξας, ἀνέτειλεν
 ἀγέρωχον ἐξ ἀκάνθης
 φυτὸν ἄμβροτον Διαιού.

(ὠδ. ε' α.)

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη
 κρόταφοι, κάρη δὲ λευκόν
 χαρίεσσα δ' οὐκ ἔθ' ἤβη
 πάρα, γηραλέοι δ' ὀδόντες·
 5 γλυκεροῦ δ' οὐκ ἔτι πολλὸς
 βιότου χρόνος λείπεται·
 διὰ ταῦτ' ἀνασταλύζω
 θαμὰ, Τάρταρον δεδοικώς.
 Ἄτδ' εὖ γάρ ἐστι δεινὸς
 10 μυχρός, ἀργαλή δ' ἐς αὐτὸν
 κάθοδος· καὶ γὰρ ἔτοιμον
 καταβάντι μὴ ὕβῃναι.

Τετράμετροι Ἰωνικοὶ ἀπ' ἐλάσσονος

(ὄρ. §. 81)

55) Ἐκ τῶν ὠδῶν Ὀρατίου

AD NEOBULEN

(βιβλ. γ' 12)

Miserarum est, neque amorī dare ludum, neque dīci
 Mala vino lavere; aut examinari, metuentes
 5 Patruae verbera linguae. Tibi qualum Cythereae
 Puer ales, tibi telas, operosaeque Minervae
 Studium aufert, Neobule, Liparei nitor Hebrī,
 Simul unctos Tiberinis humeros lavit in undis,
 Eques ipso melior Bellerophonte, neque pugno,
 10 Neque segni pede victus: catus idem per apertum
 Fugientes agitato grege cervos iaculari, et
 Celer arto latitantem fruticeto excipere aprum.

II. ΔΙΣΤΙΧΟΣ ΣΥΝΘΕΣΙΣ.

Ἐλεγεῖα κὸν μέτρον

(ὄρ. §§. 61. 83.)

46) Ἐκ τῶν Σολωνος

Μνημοσύνης καὶ Ζηνὸς Ὀλυμπίου ἀγλαὰ τέκνα,
 Μοῦσαι Πιερίδες, κλυτὲ μοι εὐχομένῳ.
 25 ὄλβον ἐμοὶ πρὸς θεῶν μακάρων δότε καὶ πρὸς ἀπάντων
 ἀνθρώπων αἰεὶ δόξαν ἔχειν ἀγαθὴν,

- εἶναι δὲ γλυκὺν ᾧδε φίλοις, ἐχθροῖσι δὲ πικρὸν,
 τοῖσι μὲν αἰδοῖον, τοῖσι δὲ δεινὸν ἰδεῖν.
 χρήματα δ' ἰμείρω μὲν ἔχειν, ἀδίκως δὲ πεπᾶσθαι
 οὐκ ἐθέλω πάντως ὕστερον ἦλθε Δίκη.
 πλοῦτος δ' ὅν μὲν δῶσι θεοὶ παραγίγνεται ἀνδρὶ
 5 ἔμπεδος ἐκ νεάτου πυθμένος ἐς κορυφῆν;
 ὃν δ' ἄνδρες τιμῶσιν ὕψ' ὕβριος οὐ κατὰ κόσμον
 ἔρχεται, ἀλλ' ἀδίκους ἔργμασι πειθόμενος
 οὐκ ἐθέλων ἔπεται, ταχέως δ' ἀναμίσγεται αἴτῃ,
 ἀρχὴ δ' ἐξ ὀλίγου γίγνεται ὥστε πυρός,
 10 φλαύρῃ μὲν τὸ πρῶτον, ἀνηρῇ δὲ τελευτᾷ·
 οὐ γὰρ δὴν θνητοῖς ὕβριος ἔργα πέλει,
 ἀλλὰ Ζεὺς πάντων ἐφορᾷ τέλος, ἐξαπίνης δὲ
 ὥστ' ἄνεμος νεφέλας αἴψα διεσκέδασεν.
 ἥρινος, ὃς πόντου πολυκύμονος ἀτρυγέτιο
 15 πυθμένα κινήσας, γῆν κατὰ πυροφόρον
 δηώσας καλὰ ἔργα, θεῶν ἔδος αἰπὺν ἰκάνει
 οὐρανόν, αἰθρίην δ' αὖτις ἔθηκεν ἰδεῖν,
 λάμπει δ' ἡελίοιο μέεος κατὰ πύονα γαίαν
 καλὸν, ἀτὰρ νεφέων οὐδὲν ἔτ' ἐστὶν ἰδεῖν.
 20 τοιαύτῃ Ζηνὸς πέλεται τίσις, οὐδ' ἔφ' ἐκάστῳ
 ὥσπερ θνητὸς ἀνὴρ γίγνεται ὀξύχολος.
 αἰεὶ δ' οὐ τι λέληθε διαμπερές ὅστις ἀλιτρὸν
 θυμὸν ἔχει, πάντως δ' ἐς τέλος ἐξεφάνη.
 ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίκ' ἔτισεν, ὁ δ' ὕστερον ἦν δὲ φύγῳσιν
 25 αὐτοὶ μηδὲ θεῶν μοῖρ' ἐπιούσα κίχῃ,
 ἦλυθε πάντως αὖτις ἀναίτιοι ἔργα τίνουσιν
 ἧ παῖδες τούτων ἧ γένος ἐξοπίσω.
 θνητοὶ δ' ᾧδε νοεῦμεν ὁμῶς ἀγαθὸς τε κακὸς τε
 δεινὴν εἰς αὐτοῦ δόξαν ἕκαστος ἔχει
 30 πρὶν τι παθεῖν, τότε δ' αὖτις ὀδύρεται ἄχρῃ δὲ τούτου

- χάσκοντες κούφαις ἐλπίσι τερπόμεθα.
 χ' ὅς τις μὲν νούσοισιν ὑπ' ἀργαλέῃσι πιεσθῇ,
 ὡς ὑγίης ἔσται, τοῦτο κατεφράσατο.
 ἄλλος δειλὸς ἔων ἀγαθὸς δοκεῖ ἔμμεναι ἀνὴρ
 35 καὶ καλὸς μορφὴν οὐ χαρίεσσαν ἔχων.
 εἰ δέ τις ἀχρήμων, πενίης δέ μιν ἔργα βιᾶται,
 κτήσασθαι πάντων χρήματα πλεῖστα δοκεῖ.
 σπεύδει δ' ἄλλοθεν ἄλλος. ὁ μὲν κατὰ πόντον ἀλάται
 ἐν νηυσὶν χρήζων οἵκαδε κέρδος ἄγειν,
 40 ἰχθυόεντ', ἀνέμοισι φορεύμενος ἀργαλείοισιν,
 φειδωλὴν ψυχῆς οὐδεμίην θέμενος.
 ἄλλος γῆν τέμνων πολυδένδρεον εἰς ἐνιαυτὸν
 λατρεύει, τοῖσιν καμπύλ' ἄροτρα μέλει.
 ἄλλος Ἀθηναίης τε καὶ Ἡφαίστου πολυτέχνεω
 45 ἔργα δαεὶς χειροῖν ξυλλέγεται βίοντον.
 ἄλλος Ὀλυμπιάδων Μουσέων πάρα δῶρα διδαχθεὶς
 ἱμερτῆς σοφίης μέτρον ἐπιστάμενος.
 ἄλλον μάντιν ἔθηκεν ἄναξ ἐκάργος Ἀπόλλων,
 ἔγνω δ' ἀνδρὶ κακὸν τηλόθεν ἐρχόμενον
 5 ᾧ συνομαρτήσῃσι θεοί· τὰ δὲ μόρσιμα πάντως
 οὔτε τις οἰωνὸς ῥύσεται οὔθ' ἱερά.
 ἄλλοι Παιῶνος πολυφαρμάκου ἔργον ἔχοντες
 ἱητροὶ, καὶ τοῖς οὐδὲν ἔπεςτι τέλος.
 πολλὰκι δ' ἐξ ὀλίγης ὀδύνης μέγα γίγνεται ἄλγος,
 10 κοῦκ' ἂν τις λύσαι ἤπια φάρμακα δούς·
 τὸν δὲ κακαῖς νούσοισι κυκώμενον ἀργαλείαις τε
 ἀψάμενος χειροῖν αἵψα τίθησ' ὑγιή.
 μοῖρα δέ τοι θνητοῖσι κακὸν φέρει ἥδὲ καὶ ἐσθλὸν,
 δῶρα δ' ἄφυκτα θεῶν γίγνεται ἀθανάτων.
 15 πᾶσι δέ τοι κίνδυνος ἐπ' ἔργμασιν, οὐδέ τις οἶδεν
 ᾗ μέλλει σχήσειν χρήματος ἀρχομένου.

- ἀλλ' ὁ μὲν εὖ ἔρδειν πειρώμενος οὐ προνοήσας
 εἰς μεγάλην αἶτην καὶ χαλεπὴν ἔπεσεν
 τῷ δὲ κακῶς ἔρδοντι θεὸς περὶ πάντα δίδωσιν
 20 συντυχίην ἀγαθήν, ἔκλυσιν ἀφροσύνης.
 πλούτου δ' οὐδὲν τέρμα πεφασμένον ἀνδράσι κέεται·
 οὐ γὰρ νῦν ἡμέων πλείστον ἔχουσι βίον
 διπλάσιον σπεύδουσιν· τίς ἂν κορέσειεν ἅπαντα;
 κέρδεα τοι θνητοῖς ὥπασαν ἀθάνατοι·
 25 αἶτη δ' ἐξ αὐτῶν ἀναφαίνεται, ἣν ὁπότεν Ζεὺς
 πέμψῃ τισομένην ἄλλοτε ἄλλος ἔχει.

III. ΣΥΝΘΕΣΙΣ ΚΑΤΑ ΣΥΣΤΗΜΑ.

(Συστήματα ἐξ ὁμοίων. "Ιδ. 24. 1.)

Τροχαῖκὸν σύστημα

61) Ἐκ τῆς Εἰρήνης Ἀριστοφάνους

(Στίχ. 571—581.)

ΤΡΥΓΑΙΟΣ

- Ἄλλ' ἀναμνησθέντες, ὦνδρες,
 τῆς διαίτης τῆς παλαιᾶς,
 ἣν παρὲχ' αὕτη ποθ' ἡμῖν,
 τῶν τε παλασίων ἐκείνων,
 5 τῶν τε σύκων, τῶν τε μύρτων,
 τῆς τρυγός τε τῆς γλυκείας,
 τῆς ἰωνιάς τε τῆς πρὸς
 τῷ φρέατι, τῶν τ' ἐλαῶν,
 ὧν ποθοῦμεν,
 10 ἀντὶ τούτων τήνδε νυνὶ
 τὴν θεὸν προσείπατε.

62) Ἐκ τῶν Αἰσχύλου Εὐμενίδων

(Στίχ. 508—525)

ΧΟΡΟΣ

Μηδέ τις κικλησκέτω
 ξυμφορᾷ τετυμμένος,
 τοῦτ' ἔπος θροοῦμενος,

15 ὦ δίκαι,

ὦ θρόνοι τ' Ἑρινύων.
 ταῦτά τις τάχ' ἂν πατήρ
 ἢ τεκούσα νεοπαθῆς
 οἶκτον οἰκτίσαιτ' ἐπει-

20 δὴ πιτνεῖ δόμος δίκας.

ἔσθ' ὅπου τὸ δεινὸν εὖ
 καὶ φρενῶν ἐπίσκοπον
 δειμανεῖ καθήμενον.
 ξυμφέρει

25 σωφρονεῖν ὑπὸ στένει.

τίς δὲ μηδὲν ἐν φάει
 καρδίας ἀνατρέφων,
 ἢ πόλις βροτός θ' ὁμοί-
 ως ἔτ' ἂν σέβοι δίκαν;

Ἰαμβικὸν σὺστημα

63) Ἐκ τῶν Βατράχων Ἀριστοφάνους

(Στίχ. 384—393)

ΧΟΡΟΣ

30 Δήμητερ, ἀγνῶν ὀργίων

ἄνασσα, συμπαρασάττει,
καὶ σῶζε τὸν σαυτῆς χορόν·
καὶ μ' ἀσφαλῶς πανήμερον
παῖσαί τε καὶ χορεύσαι·

5 καὶ πολλὰ μὲν γελοῖα μ' εἰ-
πεῖν, πολλὰ δὲ σπουδαῖα, καὶ
τῆς σῆς ἑορτῆς ἄξιος
παῖσαντα καὶ σκώψαντα νι-
κήσαντα ταινιοῦσθαι.

Δ α κ τ υ λ ι κ ὸ ν σ ύ σ τ η μ α

64) Ἐκ τῶν Νεφέλων Ἀριστοφάνους

(Στίχ. 275—290 = στίχ. 299—313)

ΧΟΡΟΣ

10 Ἀέναοι Νεφέλαι,
ἀρβῶμεν φανεραὶ δροσερὰν φύσιν εὐάγητον,
πατὴρ δ' ἀπ' Ὠκεανοῦ βαρυαχέος
ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ἐπὶ
δενδροκόμους, ἵνα

15 τηλεφανεῖς σκοπιὰς ἀφορώμεθα,
καρπούς τ' ἀρδομέναν θ' ἱερὰν χθόνα,
καὶ ποταμῶν ζαθέων κελαδήματα,
καὶ πόντον κελάδοντα βαρύβρομον·
ὄμμα γὰρ αἰθέρος ἀκάματον σελαγείται

20 μαρμαρέαις ἐν αὐγαῖς.
Ἄλλ' ἀποσεισάμεναι νέφος ὄμβριον
ἀθανάτας ἰδέας ἐπιδώμεθα
τηλεσκόπῳ ὄμματι γαῖαν.

* * *

- Παρθένοι ὀμβροφόροι,
 25 ἔλθωμεν λιπαρὰν χθόνα Παλλάδος, εὐάνδρον γὰν
 Κέκροπος ὀψόμεναι πολυήρατον
 οὐ σέβας ἀρρήτων ἱερῶν, ἵνα
 μυστοδόκος δόμος
 ἐν τελεταῖς ἀγίαις ἀναδείκνυται,
 30 οὐρανίους τε θεοῖς δωρήματα,
 ναοὶ δ' ὑψερεφεῖς καὶ ἀγάλματα,
 καὶ πρέσσοι μακάρων ἱερώταται;
 εὐστέφανοί τε θεῶν θυσῖαι θαλίαι τε,
 παντοδαπαῖς ἐν ὥραις,
 35 ἥρι τ' ἐπερχομένῳ Βρομία χάρις,
 εὐκελάδων τε χορῶν ἐρεθίσματα,
 καὶ Μοῦσα βαρύβρομος αὐλῶν.

Ἀναπαιστικὸν σύστημα

65) Ἐκ τοῦ Σοφοκλέους Αἴαντος

Στιχ. 134—171)

ΧΟΡΟΣ

- Τελαμώνιε παῖ, τῆς ἀμφιρύτου
 Σαλαμῖνος ἔχων βάθρον ἀγχιάλου,
 σέ μὲν εὖ πράσσοντ' ἐπιχαίρω
 σέ δ' ὅταν πληγῇ Διὸς ἡ ζαμενῆς
 5 λόγος ἐκ Δαναῶν κακόθρους ἐπιβῇ,
 μέγαν ὄκνον ἔχω καὶ πεφόβημαι,
 πτηνῆς ὥς ὄμμα πελεΐας.
 ὥς καὶ τῆς νῦν φθιμένης νυκτὸς
 μεγάλοι θόρυβοι κατέχουσ' ἡμᾶς

- 10 ἐπὶ δυσκλείᾳ, σὲ τὸν ἵππομανῆ
 λειμῶν' ἐπιβάντ', ὀλέσαι Δαναῶν
 βοτὰ καὶ λείαν,
 ἥπερ δορίληπτος ἔτ' ἦν λοιπῇ,
 κτείνοντ' αἶθωνι σιδήρῳ.
- 15 τοιούσδε λόγους ψιθύρους πλάσσω
 εἰς ὧτα φέρει πᾶσιν Ὀδυσσεύς,
 καὶ σφόδρα πείθει. περὶ γὰρ σοῦ νῦν
 εὖπειστα λέγει, καὶ πᾶς ὁ κλύων
 τοῦ λέξαντος χαίρει μᾶλλον
- 20 τοῖς σοῖς ἄχεσιν καθυβρίζων.
 τῶν γὰρ μεγάλων ψυχῶν ἰεῖς,
 οὐκ ἂν ἀμάρτοι· κατὰ δ' ἄν τις ἐμοῦ
 τοιαῦτα λέγων, οὐκ ἂν πείθοι.
 πρὸς γὰρ τὸν ἔχονθ' ὁ φθόνος ἔρπει.
- 25 καίτοι μικροὶ μεγάλων χωρὶς
 σφαλερὸν πύργου ῥῦμα πέλονται·
 μετὰ γὰρ μεγάλων βαιὸς ἄριστ' ἄν,
 καὶ μέγας ὀρθοῖθ' ὑπὸ μικροτέρων.
 ἀλλ' οὐ δυνατὸν τοὺς ἀνοήτους
- 30 τούτων γνώμας προδιδάσκειν.
 ὑπὸ τοιούτων ἀνδρῶν θορυβεῖ,
 χῆμεις οὐδὲν σθένομεν πρὸς ταῦτ'
 ἀπαλέξασθαι σοῦ χωρὶς, ἄναξ,
 ἀλλ' ὅτε γὰρ δὴ τὸ σὸν ὄμμ' ἀπέδραν,
- 35 παταγοῦσιν, ἅτε πτηνῶν ἀγέλαι·
 μέγαν αἰγυπιὸν δ' ὑποδείσαντες,
 τάχ' ἂν ἐξαίφνης, εἰ σὺ φανείης,
 σιγῇ πτήξειαν ἄφωνοι.
-

IV. ΣΤΡΟΦΙΚΗ ΣΥΝΘΕΣΙΣ.

Σαπφικὴ στροφή.

(δρ. ξ. 96)

67) Ἐκ τῶν σωζομένων Σαπφούς.

Ποικιλόθρον', ἀθάνατ' Ἀφροδίτα,
παῖ Διὸς, δολοπλόκε, λίσσομαί σε,

20 μὴ μ' ἄσαισι μηδ' ἀνίαισι δάμνα,
πότνια, θυμόν.

Ἀλλὰ τυῖδ' ἔλθ', αἰ πότα κατέρωτα
τὰς ἐμὰς αὐδῶς αἶοισα πόλλας
ἔκλυες, πατὴρ δὲ δόμον λιποῖσα,
χρυσέον ἤλθες

25 ἄρμ' ὑποζεύξαισα· καλοὶ δέ σ' ἄγον
ὠκέες στρουθοὶ περὶ γᾶς μελαίνας
πυκνὰ διγῆντες πτέρ' ἀπ' ὠρανῶ αἰθέ-
ρος διὰ μέσσω.

30 Αἶψα δ' ἐξίκοντο τὸ δ', ὦ μάκαιρα,
μειδιάσαις' ἀθανάτῳ προσώπῳ,
ἥρε', ὅττι δ' ἦν τὸ πέπονθα, κῶ,τι δ'
ἦν τὸ καλῆμι,

κῶτι ἐμῷ μάλιστα θέλω γενέσθαι
35 μαινόλα θυμῷ· τίνα δ' εὔτε πείθω-
μαι σαγηνεύσαν φιλότατά τις σω
ψαπφαδίκη.

Καὶ γὰρ αἰ φεύγει, ταχέως διώξει,
αἰ δὲ δῶδα μὴ δέκετ', ἀλλὰ δάσκει,
5 αἰ δὲ μὴ φιλεῖ, ταχέως φιλήσει
κῶνυκ ἐθέλοισαν.

Ἐλθέ μοι καὶ νῦν, χαλεπᾶν δὲ λύσαν
 ἐκ μεριμνᾶν, ὅσσα δέ μοι τελέσσαι
 θυμὸς ἰμέρρει, τέλεσον, σὺ δ' αὐτὰ
 10 σύμμαχος ἔσσο.

Ἀλκαῖ κ' ἡ στροφὴ.

(Ὅρα §. 97.)

69) Ἐκ τῶν σωζομένων Ἀλκαίου

1

Τὸ μὲν γὰρ ἔνθεν κῶμα κυλίνδεται,
 τὸ δ' ἔνθεν. ἄμμες δ' ἂν τὸ μέσον
 30 ναὶ φορήμεθα σὺν μελαίνα,
 χεიმῶνι μοχθεῦντες μεγάλῳ κάλαν
 παρ μὲν γὰρ ἄντλος ἰστοπέδαν ἔχει,
 λαῖφος δὲ πᾶν ζάδηλον ἤδη,
 καὶ λακίδες μεγάλαι κατ' αὐτό.

2

35 Οὐ χρὴ κακοῖσι θυμὸν ἐπιτρέπειν
 προκόψομε γὰρ οὐδὲν ἰσάμενοι,
 ὦ Βύκχι, φάρμακον δ' ἄριστον
 οἶνον ἐνικαμένοις μεθύσθην.

